

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

TUTANAK DERGİSİ

111'inci Birleşim

24 Mayıs 2012 Perşembe

(TBMM Tutanak Hizmetleri Başkanlığı tarafından hazırlanan bu Tutanak Dergisi'nde yer alan ve kâtip üyeler tarafından okunmuş bulunan her tür belge ile konuşmacılar tarafından ifade edilmiş ve tırnak içinde belirtilmiş alıntı sözler aslına uygun olarak yazılmıştır.)

İ Ç İ N D E K İ L E R

	<u>Sayfa</u>
I.- GEÇEN TUTANAK ÖZETİ	840
II.- GELEN KÂĞITLAR	842
III.- YOKLAMALAR	911,912
IV.- GÜNDEM DIŞI KONUŞMALAR	848
<i>A) MİLLETVEKİLLERİNİN GÜNDEM DIŞI KONUŞMALARI</i>	<i>848:858</i>
1.- İstanbul Milletvekili Mehmet Muş'un, Necip Fazıl Kısakürek'in ölümünün 29'uncu yıl dönümüne ilişkin gündem dışı konuşması ve Kültür ve Turizm Bakanı Ertuğrul Günay'ın cevabı	848:849,851:853
2.- Mersin Milletvekili Mehmet Şandır'ın, Dünya Uygur Türklerinin 4'üncü Olağan Kurultayı'na ilişkin gündem dışı konuşması ve Kültür ve Turizm Bakanı Ertuğrul Günay'ın cevabı	849:850,851:853
3.- Tekirdağ Milletvekili Emre Köprülü'nün, Tekirdağ'ın çevre sorunlarına ilişkin gündem dışı konuşması ve Orman ve Su İşleri Bakanı Veysel Eroğlu'nun cevabı	853:854,854:858

V.- SATAŞMALAR İLİŞKİN KONUŞMALAR**858**

1.- Tekirdağ Milletvekili Emre Köprülü'nün, Orman ve Su İşleri Bakanı Veysel Eroğlu'nun gündem dışı konuşmaya verdiği cevaba ilişkin konuşması

858:859

VI.- BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI**859****A) MECLİS ARAŞTIRMASI ÖNERGELERİ**

859:864

1.- İstanbul Milletvekili Sedef Küçük ve 19 milletvekilinin, Marmara Denizi'nde canlı yaşamını ve tür çeşitliliğini tehdit eden kirliliğin neden olduğu sorunların araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/289)

859:861

2.- MHP Grubu adına Grup Başkan Vekilleri İzmir Milletvekili Oktay Vural ve Mersin Milletvekili Mehmet Şandır'ın, AKP İktidarı döneminde afet ve acil müdahale mevzuatında yapılan değişiklikler ve getirilen yeni yapılanma sonuçlarının Van depremindeki etkilerinin araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/290)

861:862

3.- Kocaeli Milletvekili Mehmet Hilal Kaplan ve 22 milletvekilinin, Kocaeli ilinin Derince ilçesinde bulunan tehlikeli atıkların ortaya çıkardığı kirliliğin ve var olan atığın bertaraf yöntemlerinin araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/291)

862:864

VII.- AÇIKLAMALAR**864**

1.- Mersin Milletvekili Mehmet Şandır'ın, Necip Fazıl Kısakürek'in ölüm yıl dönümüne ve Uygur Türklerinin Türkiye'nin yardımına ve desteğine ihtiyacı olduğuna ilişkin açıklaması

864

VIII.- KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER**864,913****A) KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ**

864:911,913:922

1.- Adalet ve Kalkınma Partisi Grup Başkanvekilleri İstanbul Milletvekili Ayşe Nur Bahçekapılı, Kayseri Milletvekili Mustafa Elitaş, Giresun Milletvekili Nurettin Canikli, Kahramanmaraş Milletvekili Mahir Ünal ve Adıyaman Milletvekili Ahmet Aydın'ın; Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğüne Değişiklik Yapılmasına Dair İçtüzük Teklifi ile Tunceli Milletvekili Kamer Genç'in; Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğüne Bir Maddesinin Değiştirilmesi Hakkında İçtüzük Teklifi ve Anayasa Komisyonu Raporu (2/242, 2/80) (S. Sayısı: 156)

864

2.- Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile İran İslam Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Esendere ve Sero Kara Hudut Kapılarının Ortak Kullanımına Dair Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/427) (S. Sayısı: 7)

865:886,913:922

3.- Hukuk Uyuşmazlıklarında Arabuluculuk Kanunu Tasarısı ve Avrupa Birliği Uyum Komisyonu ile Adalet Komisyonu Raporları (1/486) (S. Sayısı: 233)

886:911

IX.- OYLAMALAR**913**

1.- Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile İran İslam Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Esendere ve Sero Kara Hudut Kapılarının Ortak Kullanımına Dair Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı'nın oylaması

913:922

X.- YAZILI SORULAR VE CEVAPLARI**923**

1.- Eskişehir Milletvekili Ruhsar Demirel'in, 2012'nin ilk üç ayında kurulan ve tasfiye edilen şirket sayısına ilişkin sorusu ve Gümrük ve Ticaret Bakanı Hayati Yazıcı'nın cevabı (7/6459)

923:927

2.- Konya Milletvekili Atilla Kart'ın, Seydişehir'de aşırı yağış ve don nedeniyle çiftçilerin mağduriyetlerine ilişkin Başbakan'dan sorusu ve Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanı Mehmet Mehdi Eker'in cevabı (7/6471)

928:931

3.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, Bakanlığın KPSS puan sıralamasına göre başvuracak adaylar arasından mülakat ile personel alımına ve mülakat sınavının tarihinden kaynaklanacak mağduriyete ilişkin sorusu ve Gümrük ve Ticaret Bakanı Hayati Yazıcı'nın cevabı (7/6666)

932:934

I.- GEÇEN TUTANAK ÖZETİ

TBMM Genel Kurulu saat 14.00'te açılarak dört oturum yaptı.

Denizli Milletvekili Adnan Keskin,

Denizli Milletvekili Mehmet Yüksel,

Denizli ve çevresinde yaşanan dolu ve don afetinin verdiği zararlara;

Şanlıurfa Milletvekili İbrahim Binici, Şanlıurfa'nın sorunlarına,

İlişkin gündem dışı birer konuşma yaptılar.

Mersin Milletvekili Mehmet Şandır, hasat zamanı ülkemizin birçok bölgesinde tabii afetler yaşandığına ve bu nedenle çiftçilerin uğradığı zararın karşılanması gerektiğine ilişkin bir açıklamada bulundu.

Mersin Milletvekili Ali Rıza Öztürk ve 27 milletvekilinin, demokrasiye müdahaleye zemin hazırlayan olayların aydınlatılması ve devlet içindeki yasa dışı örgütlenme ve yapıların (10/286),

Tokat Milletvekili Reşat Doğru ve 21 milletvekilinin, küçük esnaf ve sanatkârların sorunlarının (10/287),

Bitlis Milletvekili Vahit Kiler ve 20 milletvekilinin, kaçak sigaranın yurda girişi ve pazarlanması ile ekonomiye verdiği zararların (10/288),

Araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla Meclis araştırması açılmasına ilişkin önerileri Genel Kurulun bilgisine sunuldu; önerilerin gündemdeki yerlerini alacağı ve ön görüşmelerinin, sırası geldiğinde yapılacağı açıklandı.

BDP Grubunun, 17/2/2012 tarihinde Bingöl Milletvekili İdris Baluken ve arkadaşlarının Bingöl Karlıova ilçesi Hacılar köyünde bulunan termal su kaynağının incelenmesi, halkın ve kamu yararının araştırılması amacıyla Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına vermiş olduğu (606 sıra no.lu) Meclis araştırması önergesinin, Genel Kurulun bilgisine sunulmak üzere bekleyen diğer önergelerin önüne alınarak 23/5/2012 Çarşamba günü (bugün) birleşiminde sunuşlarda okunmasına ve görüşmelerinin aynı tarihli birleşimde yapılmasına ilişkin önerisi yapılan görüşmelerden sonra kabul edilmedi.

Bingöl Milletvekili İdris Baluken, Siirt Milletvekili Afif Demirkıran'ın Barış ve Demokrasi Partisine,

Bingöl Milletvekili Eşref Taş, Bingöl Milletvekili İdris Baluken'in şahsına,

Sataşmaları nedeniyle birer konuşma yaptılar.

MHP Grubunun, 23/5/2012 tarihinde kamu çalışanlarının özlük haklarının belirlenmesine yönelik toplu görüşme sürecinden toplu sözleşme sürecine geçişi sonucunda yapılan toplu sözleşme görüşmelerinin ve sonuçlarının, kamu çalışanlarına beklentilerden uzak bir teklifin yapılmasının gerekçesi olarak ileri sürülen ekonomik kriz uyarılarının boyutlarının, toplu sözleşme süreçlerinin işlenmesinden kaynaklanan sorunların görüşülmesi amacıyla Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına vermiş olduğu genel görüşme önergesinin Genel Kurulun 23/5/2012 Çarşamba günü (bugün) birleşiminde okunarak görüşmelerinin aynı tarihli birleşimde yapılmasına ilişkin önerisi yapılan görüşmelerden sonra kabul edilmedi.

Gündemin "Kanun Tasarı ve Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler" kısmının;

1'inci sırasında yer alan ve görüşmeleri yarım kalan, İç Tüzük'ün 91'inci maddesine göre temel kanun olarak görüşülmesi kabul edilen, Adalet ve Kalkınma Partisi Grup Başkanvekilleri İstanbul Milletvekili Ayşe Nur Bahçekapılı, Kayseri Milletvekili Mustafa Elitaş, Giresun Milletvekili Nurettin

Canikli, Kahramanmaraş Milletvekili Mahir Ünal ve Adıyaman Milletvekili Ahmet Aydın'ın; Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğünde Değişiklik Yapılmasına Dair İçtüzük Teklifi ile Tunceli Milletvekili Kamer Genç'in; Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün Bir Maddesinin Değiştirilmesi Hakkında İçtüzük Teklifi ve Anayasa Komisyonu Raporu'nun (2/242, 2/80) (S. Sayısı: 156),

2'nci sırasında yer alan ve İç Tüzük'ün 91'inci maddesine göre temel kanun olarak görüşülmesi kabul edilen, Hukuk Uyuşmazlıklarında Arabuluculuk Kanunu Tasarısı ve Avrupa Birliği Uyum Komisyonu ile Adalet Komisyonu Raporlarının (1/486) (S. Sayısı: 233),

Görüşmeleri, Komisyon yetkilileri Genel Kurulda hazır bulunmadığından ertelendi.

3'üncü sırasında yer alan, Uluslararası Para Fonu Ana Sözleşmesinde İcra Direktörleri Kurulu Reformuna İlişkin Olarak Yapılması Teklif Edilen Değişikliklerin Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısı ile Dışişleri Komisyonu Raporu'nun (1/546) (S. Sayısı: 177) görüşmeleri tamamlanarak yapılan açık oylamadan sonra kabul edildi.

4'üncü sırasında yer alan, Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile İran İslam Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Esendere ve Sero Kara Hudut Kapılarının Ortak Kullanımına Dair Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu'nun (1/427) (S. Sayısı: 7) tümü üzerindeki görüşmeleri tamamlanarak maddelerine geçilmesi kabul edildi.

Kayseri Milletvekili Mustafa Elitaş, Tunceli Milletvekili Kamer Genç'in AK PARTİ Grubuna sataşması nedeniyle bir konuşma yaptı.

Çalışma süresi sona erdiğinden, alınan karar gereğince, 24 Mayıs 2012 Perşembe günü saat 14.00'te toplanmak üzere 19.56'da birleşime son verildi.

Sadık YAKUT

Başkan Vekili

Tanju ÖZCAN

Bolu

Kâtip Üye

Özlem YEMİŞÇİ

Tekirdağ

Kâtip Üye

Bayram ÖZÇELİK

Burdur

Kâtip Üye

II.- GELEN KÂĞITLAR

No: 153

24 Mayıs 2012 Perşembe**Sözlü Soru Önergeleri**

- 1.- Adana Milletvekili Ali Halaman'ın, kamu çalışanlarına grev hakkı tanınmasına ilişkin Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanından sözlü soru önergesi (6/1733) (Başkanlığa geliş tarihi: 15.05.2012)
- 2.- Adana Milletvekili Ali Halaman'ın, 2002-2012 yılları arasında burs alan öğrencilere ilişkin Gençlik ve Spor Bakanından sözlü soru önergesi (6/1734) (Başkanlığa geliş tarihi: 15.05.2012)
- 3.- Adana Milletvekili Ali Halaman'ın, terhis süreleri uzatılan askerlerin kamuya öncelikli işçi olarak alınması uygulamasının ortadan kaldırıldığı iddialarına ilişkin Başbakan'dan sözlü soru önergesi (6/1735) (Başkanlığa geliş tarihi: 15.05.2012)
- 4.- Mersin Milletvekili Ali Öz'ün, bazı askeri personelin maaşlarına yapılan son zamma ilişkin Milli Savunma Bakanından sözlü soru önergesi (6/1736) (Başkanlığa geliş tarihi: 15.05.2012)
- 5.- Mersin Milletvekili Ali Öz'ün, bazı askeri personelin maaşlarına yapılan son zamma ilişkin Maliye Bakanından sözlü soru önergesi (6/1737) (Başkanlığa geliş tarihi: 15.05.2012)
- 6.- Kütahya Milletvekili Alim Işık'ın, eş durumu öğretmen atamalarına ilişkin Milli Eğitim Bakanından sözlü soru önergesi (6/1738) (Başkanlığa geliş tarihi: 15.05.2012)
- 7.- Kütahya Milletvekili Alim Işık'ın, öğretmen atamalarındaki il ve ilçe emri uygulamasına ilişkin Milli Eğitim Bakanından sözlü soru önergesi (6/1739) (Başkanlığa geliş tarihi: 15.05.2012)
- 8.- Adana Milletvekili Ali Halaman'ın, Karaisalı Devlet Hastanesinin uzman doktor açığına ve yaşanan mağduriyete ilişkin Sağlık Bakanından sözlü soru önergesi (6/1740) (Başkanlığa geliş tarihi: 15.05.2012)
- 9.- Tokat Milletvekili Reşat Doğru'nun, uyuşturucu madde ile mücadelede halka yönelik eğitim ve bilgilendirme faaliyetlerine ilişkin İçişleri Bakanından sözlü soru önergesi (6/1741) (Başkanlığa geliş tarihi: 15.05.2012)
- 10.- Ardahan Milletvekili Ensar Öğüt'ün, bir belediyenin ekmek alım ihalesine ilişkin İçişleri Bakanından sözlü soru önergesi (6/1742) (Başkanlığa geliş tarihi: 15.05.2012)
- 11.- Ardahan Milletvekili Ensar Öğüt'ün, hava ambulanslarının kullanımına ilişkin Sağlık Bakanından sözlü soru önergesi (6/1743) (Başkanlığa geliş tarihi: 15.05.2012)
- 12.- Ardahan Milletvekili Ensar Öğüt'ün, Kars'ta bir köyün imamevi, gasilhane ve şadırvan ihtiyacına ilişkin Başbakan Yardımcısından (Bekir Bozdağ) sözlü soru önergesi (6/1744) (Başkanlığa geliş tarihi: 15.05.2012)

Yazılı Soru Önergeleri

- 1.- Manisa Milletvekili Erkan Akçay'ın, Devlet Tiyatrolarının özelleştirileceği iddialarına ilişkin Başbakan'dan yazılı soru önergesi (7/7344) (Başkanlığa geliş tarihi: 15.05.2012)
- 2.- Manisa Milletvekili Erkan Akçay'ın, belediyelerin profesyonel futbol takımlarına ilişkin Başbakan'dan yazılı soru önergesi (7/7345) (Başkanlığa geliş tarihi: 15.05.2012)
- 3.- Balıkesir Milletvekili Ahmet Duran Bulut'un, memur maaşlarının düzeltilmesine ilişkin Başbakan'dan yazılı soru önergesi (7/7346) (Başkanlığa geliş tarihi: 15.05.2012)
- 4.- Adana Milletvekili Ali Halaman'ın, etik kurallara aykırılık nedeniyle hakkında işlem yapılan bürokratlara ilişkin Başbakan'dan yazılı soru önergesi (7/7347) (Başkanlığa geliş tarihi: 15.05.2012)
- 5.- Uşak Milletvekili Dilek Akagün Yılmaz'ın, şeker pancarına ve şeker fabrikalarının sorunlarına ilişkin Başbakan'dan yazılı soru önergesi (7/7348) (Başkanlığa geliş tarihi: 15.05.2012)

6.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, engellilerin vergi muafiyetinde ve ay işlemlerinde yaşadığı sorunlara ilişkin Başbakan'dan yazılı soru önergesi (7/7349) (Başkanlığa geliş tarihi: 15.05.2012)

7.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, korunmaya muhtaç çocuklara ve parçalanmış ailelere ilişkin Başbakan'dan yazılı soru önergesi (7/7350) (Başkanlığa geliş tarihi: 15.05.2012)

8.- İstanbul Milletvekili Osman Oktay Ekşi'nin, 2002-2012 yılları arasında TSK arazilerindeki değışikliklere ilişkin Başbakan'dan yazılı soru önergesi (7/7351) (Başkanlığa geliş tarihi: 15.05.2012)

9.- Mersin Milletvekili Ali Rıza Öztürk'ün, THY, öğretmenevi gibi kamu kurum ve kuruluşlarına alınan gazetelere ilişkin Başbakan'dan yazılı soru önergesi (7/7352) (Başkanlığa geliş tarihi: 15.05.2012)

10.- Bursa Milletvekili Sena Kaleli'nin, Bursa'da son 5 yılda kiralanana kadaastro harici arazilere ilişkin Başbakan'dan yazılı soru önergesi (7/7353) (Başkanlığa geliş tarihi: 15.05.2012)

11.- Tokat Milletvekili Orhan Düzgün'ün, Suriyeli mülteciler için harcanan para miktarına ve mültecilere dağıtıldığı iddia edilen kredi kartlarına ilişkin Başbakan'dan yazılı soru önergesi (7/7354) (Başkanlığa geliş tarihi: 15.05.2012)

12.- Adana Milletvekili Ali Halaman'ın, bazı davalardaki tutuklu ve hükümlü sayılarına ilişkin Adalet Bakanından yazılı soru önergesi (7/7355) (Başkanlığa geliş tarihi: 15.05.2012)

13.- Tekirdağ Milletvekili Candan Yüceer'in, 2002-2011 yılları arasındaki icra takiplerine ve karşılıksız çek davalarına ilişkin Adalet Bakanından yazılı soru önergesi (7/7356) (Başkanlığa geliş tarihi: 15.05.2012)

14.- İstanbul Milletvekili Süleyman Çelebi'nin, 12 Eylül Askeri Darbesi döneminde çıktığı halde halen yürürlükte bulunan yasalara ilişkin Adalet Bakanından yazılı soru önergesi (7/7357) (Başkanlığa geliş tarihi: 15.05.2012)

15.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, cezaevi koşullarının engelli tutuklu ve hükümlülere uygun olup olmadığına ilişkin Adalet Bakanından yazılı soru önergesi (7/7358) (Başkanlığa geliş tarihi: 15.05.2012)

16.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, askerlik vazifesi sırasında yaşanan hak ihlalleri nedeniyle AİHM'e açılan davalara ve ödenen tazminatlara ilişkin Adalet Bakanından yazılı soru önergesi (7/7359) (Başkanlığa geliş tarihi: 15.05.2012)

17.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, engelli istatistiklerine ilişkin Aile ve Sosyal Politikalar Bakanından yazılı soru önergesi (7/7360) (Başkanlığa geliş tarihi: 15.05.2012)

18.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, yetiştirme yurtlarında kalan çocukların sorunlarına ilişkin Aile ve Sosyal Politikalar Bakanından yazılı soru önergesi (7/7361) (Başkanlığa geliş tarihi: 15.05.2012)

19.- İstanbul Milletvekili Süleyman Çelebi'nin, taşeron sisteminin doğurduğu sorunlara ilişkin Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanından yazılı soru önergesi (7/7362) (Başkanlığa geliş tarihi: 15.05.2012)

20.- İstanbul Milletvekili Süleyman Çelebi'nin, özelleştirme sonucunda başka kurumlara atanan personelin özlük haklarına ilişkin Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanından yazılı soru önergesi (7/7363) (Başkanlığa geliş tarihi: 15.05.2012)

21.- İstanbul Milletvekili Süleyman Çelebi'nin, sözleşmeli personel uygulamasına ve kadroya geçen sözleşmeli personele ilişkin Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanından yazılı soru önergesi (7/7364) (Başkanlığa geliş tarihi: 15.05.2012)

22.- Bursa Milletvekili Sena Kaleli'nin, Türk soylu yabancıların Türkiye'deki çalışma koşullarına ilişkin Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanından yazılı soru önergesi (7/7365) (Başkanlığa geliş tarihi: 15.05.2012)

23.- Manisa Milletvekili Erkan Akçay'ın, sera ısıtmasında kullanılan jeotermal atık suların yol açtığı çevre kirliliğine ve bunun önlenmesine ilişkin Çevre ve Şehircilik Bakanından yazılı soru önergesi (7/7366) (Başkanlığa geliş tarihi: 15.05.2012)

24.- Kastamonu Milletvekili Emin Çınar'ın, Taşköprü Tapu ve Kadastro Müdürlüğünün kapatılmasına ilişkin Çevre ve Şehircilik Bakanından yazılı soru önergesi (7/7367) (Başkanlığa geliş tarihi: 15.05.2012)

25.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, binaların engellilerin kullanımına uygun inşa edilip edilmediğine ve bunun denetimine ilişkin Çevre ve Şehircilik Bakanından yazılı soru önergesi (7/7368) (Başkanlığa geliş tarihi: 15.05.2012)

26.- Ardahan Milletvekili Ensar Öğüt'ün, yabancılara taşınmaz satışının doğuracağı sorunlara ilişkin Çevre ve Şehircilik Bakanından yazılı soru önergesi (7/7369) (Başkanlığa geliş tarihi: 15.05.2012)

27.- İstanbul Milletvekili Aykut Erdoğan'ın, İkitelli Organize Sanayi Bölgesi içerisindeki bir parselin imar planının değişmesine ilişkin Çevre ve Şehircilik Bakanından yazılı soru önergesi (7/7370) (Başkanlığa geliş tarihi: 15.05.2012)

28.- Adana Milletvekili Ali Halaman'ın, uluslararası başarı kazanan sporculara verilen ödüllere ilişkin Gençlik ve Spor Bakanından yazılı soru önergesi (7/7371) (Başkanlığa geliş tarihi: 15.05.2012)

29.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, TFF ve Engelli Spor Federasyonlarına yapılan yardımlara ilişkin Gençlik ve Spor Bakanından yazılı soru önergesi (7/7372) (Başkanlığa geliş tarihi: 15.05.2012)

30.- Giresun Milletvekili Selahattin Karaahmetoğlu'nun, protokol tribünlerinin kullanımına ilişkin Gençlik ve Spor Bakanından yazılı soru önergesi (7/7373) (Başkanlığa geliş tarihi: 15.05.2012)

31.- Mersin Milletvekili Ali Rıza Öztürk'ün, Samsun'da yıkılıp yeniden inşa edileceği belirtilen 19 Mayıs Stadının adının değiştirileceği iddialarına ilişkin Gençlik ve Spor Bakanından yazılı soru önergesi (7/7374) (Başkanlığa geliş tarihi: 15.05.2012)

32.- Manisa Milletvekili Erkan Akçay'ın, 2011-2012 yıllarında yaş sebze meyve üretimi ve ihracatına ilişkin Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanından yazılı soru önergesi (7/7375) (Başkanlığa geliş tarihi: 15.05.2012)

33.- Manisa Milletvekili Erkan Akçay'ın, seracılığa ve bunun kapasitesinin artırılmasına ilişkin Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanından yazılı soru önergesi (7/7376) (Başkanlığa geliş tarihi: 15.05.2012)

34.- Manisa Milletvekili Erkan Akçay'ın, sera üretici birliklerini teşvik edici çalışmalara ilişkin Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanından yazılı soru önergesi (7/7377) (Başkanlığa geliş tarihi: 15.05.2012)

35.- Manisa Milletvekili Erkan Akçay'ın, sera ürünlerinin fiyatını belirleyecek bir müdahale kuruluşu oluşturulup oluşturulmayacağına ilişkin Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanından yazılı soru önergesi (7/7378) (Başkanlığa geliş tarihi: 15.05.2012)

36.- Manisa Milletvekili Erkan Akçay'ın, seraların ve sera ürünlerinin eksikliklerinin giderilmesine yönelik çalışmalara ilişkin Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanından yazılı soru önergesi (7/7379) (Başkanlığa geliş tarihi: 15.05.2012)

37.- Manisa Milletvekili Erkan Akçay'ın, ülkemizdeki seracılığın sorunlarını azaltmaya yönelik çalışmalara ilişkin Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanından yazılı soru önergesi (7/7380) (Başkanlığa geliş tarihi: 15.05.2012)

38.- Kütahya Milletvekili Alim Işık'ın, Ziraat Bankası ve Tarım Kredi Kooperatiflerine olan borçları nedeniyle cezaevlerine giren çiftçilere ilişkin Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanından yazılı soru önergesi (7/7381) (Başkanlığa geliş tarihi: 15.05.2012)

39.- Yozgat Milletvekili Sadir Durmaz'ın, Yozgat'ta don ve sel olaylarından dolayı çiftçilerin yaşadıkları mağduriyetlerin giderilmesine ilişkin Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanından yazılı soru önergesi (7/7382) (Başkanlığa geliş tarihi: 15.05.2012)

40.- Tekirdağ Milletvekili Candan Yüceer'in, Ziraat Bankası ve Tarım Kredi Kooperatiflerinden kredi alan üreticilerin borçlarına ilişkin Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanından yazılı soru önergesi (7/7383) (Başkanlığa geliş tarihi: 15.05.2012)

41.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, 2009-2011 yılları arasında hizmet alımı yoluyla çalıştırılan personele ve özlük haklarına ilişkin Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanından yazılı soru önergesi (7/7384) (Başkanlığa geliş tarihi: 15.05.2012)

42.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, 2009-2011 yılları arasında Ziraat Bankasından ve Tarım Kredi Kooperatiflerinden alınan üretici kredilerine ilişkin Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanından yazılı soru önergesi (7/7385) (Başkanlığa geliş tarihi: 15.05.2012)

43.- Mersin Milletvekili Ali Öz'ün, muz ithalatında üç firmaya ayrıcalık yapıldığı iddialarına ilişkin Gümrük ve Ticaret Bakanından yazılı soru önergesi (7/7386) (Başkanlığa geliş tarihi: 15.05.2012)

44.- Adana Milletvekili Ali Halaman'ın, kredilerden alınan dosya masraflarına ve elektrik faturalarındaki kayıp kaçak ücretine ilişkin Gümrük ve Ticaret Bakanından yazılı soru önergesi (7/7387) (Başkanlığa geliş tarihi: 15.05.2012)

45.- Manisa Milletvekili Erkan Akçay'ın, Bakanlığa bağlı birimlerin TSE belgeleri alınmasına ilişkin İçişleri Bakanından yazılı soru önergesi (7/7388) (Başkanlığa geliş tarihi: 15.05.2012)

46.- Adana Milletvekili Ali Halaman'ın, belediyelerde çalışan işçilere ve özlük haklarına ilişkin İçişleri Bakanından yazılı soru önergesi (7/7389) (Başkanlığa geliş tarihi: 15.05.2012)

47.- Kütahya Milletvekili Alim Işık'ın, Jandarma Genel Komutanlığında çalışan sivil memurların silah taşıma ruhsatı harç ücreti ödemesine ilişkin İçişleri Bakanından yazılı soru önergesi (7/7390) (Başkanlığa geliş tarihi: 15.05.2012)

48.- Tokat Milletvekili Reşat Doğru'nun, 2011 yılında Tokat'ta yakalanan uyuşturucu miktarına ilişkin İçişleri Bakanından yazılı soru önergesi (7/7391) (Başkanlığa geliş tarihi: 15.05.2012)

49.- Tokat Milletvekili Reşat Doğru'nun, Tokat İl Özel İdaresinin 2011 yılı harcamalarına ve borçlarına ilişkin İçişleri Bakanından yazılı soru önergesi (7/7392) (Başkanlığa geliş tarihi: 15.05.2012)

50.- Tokat Milletvekili Reşat Doğru'nun, Tokat ilindeki amatör spor kulüplerine ve bunlara sağlanan desteklere ilişkin Gençlik ve Spor Bakanından yazılı soru önergesi (7/7393) (Başkanlığa geliş tarihi: 15.05.2012)

51.- Gaziantep Milletvekili Edip Semih Yalçın'ın, Gaziantep'te organize suç şebekesi bulunduğu iddialarına ilişkin İçişleri Bakanından yazılı soru önergesi (7/7394) (Başkanlığa geliş tarihi: 15.05.2012)

52.- Iğdır Milletvekili Sinan Oğan'ın, Iğdır'da kesilen trafik cezalarına ilişkin İçişleri Bakanından yazılı soru önergesi (7/7395) (Başkanlığa geliş tarihi: 15.05.2012)

53.- Mersin Milletvekili Ali Öz'ün, şehit yakınlarının ve gazilerin istihdamına ilişkin İçişleri Bakanından yazılı soru önergesi (7/7396) (Başkanlığa geliş tarihi: 15.05.2012)

54.- Ankara Milletvekili Sinan Aydın Aygün'ün, son 9 yıllık dönemde özelleştirilen kurumlardaki istihdama ilişkin Maliye Bakanından yazılı soru önergesi (7/7397) (Başkanlığa geliş tarihi: 15.05.2012)

55.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, engellilerin kamu kurum ve kuruluşlarında istihdamına ve istihdam kotalarına ilişkin Maliye Bakanından yazılı soru önergesi (7/7398) (Başkanlığa geliş tarihi: 15.05.2012)

56.- Bursa Milletvekili İsmet Büyükataman'ın, Orhangazi ilçesinde yaşandığı iddia edilen bir taciz olayına ilişkin Milli Eğitim Bakanından yazılı soru önergesi (7/7399) (Başkanlığa geliş tarihi: 15.05.2012)

57.- Mersin Milletvekili Ali Öz'ün, yeni eğitim sisteminde spor ve güzel sanatlara ilişkin derslere yer verilmesine ilişkin Milli Eğitim Bakanından yazılı soru önergesi (7/7400) (Başkanlığa geliş tarihi: 15.05.2012)

58.- Manisa Milletvekili Sakine Öz'ün, İlköğretim ve Eğitim Kanununun uygulanmasına ilişkin Milli Eğitim Bakanından yazılı soru önergesi (7/7401) (Başkanlığa geliş tarihi: 15.05.2012)

59.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, Rize'de anaokulu öğrencilerinin Emniyet Müdürlüğü ziyaretinde yaşanan bir olaya ilişkin Milli Eğitim Bakanından yazılı soru önergesi (7/7402) (Başkanlığa geliş tarihi: 15.05.2012)

60.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, engelli öğrencilerin eğitimlerini sürdürdürebilmeleri için alınan tedbirlere ilişkin Milli Eğitim Bakanından yazılı soru önergesi (7/7403) (Başkanlığa geliş tarihi: 15.05.2012)

61.- Konya Milletvekili Mustafa Kalaycı'nın, Konya'da kapatılan askerlik şubelerine ilişkin Milli Savunma Bakanından yazılı soru önergesi (7/7404) (Başkanlığa geliş tarihi: 15.05.2012)

62.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun çeşitli sebeplerle hayatını kaybeden askerlere ilişkin Milli Savunma Bakanından yazılı soru önergesi (7/7405) (Başkanlığa geliş tarihi: 15.05.2012)

63.- İstanbul Milletvekili Osman Oktay Ekşi'nin, 2011 yılından itibaren emekliye sevk edilen ve tutuklanan subaylara ilişkin Milli Savunma Bakanından yazılı soru önergesi (7/7406) (Başkanlığa geliş tarihi: 15.05.2012)

64.- İstanbul Milletvekili Mahmut Tanal'ın, astsubay ve subaylar arasındaki eşitsizliklere ilişkin Milli Savunma Bakanından yazılı soru önergesi (7/7407) (Başkanlığa geliş tarihi: 15.05.2012)

65.- Adana Milletvekili Ali Halaman'ın, özel sektöre ihale edilen hizmet alımlarının denetimine ilişkin Sağlık Bakanından yazılı soru önergesi (7/7408) (Başkanlığa geliş tarihi: 15.05.2012)

66.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, engellilerin sağlık hizmetlerinden yararlandırılmalarına ilişkin Sağlık Bakanından yazılı soru önergesi (7/7409) (Başkanlığa geliş tarihi: 15.05.2012)

67.- Ordu Milletvekili İdris Yıldız'ın, Ordu Devlet Hastanesinin taşınıp taşınmayacağına ilişkin Sağlık Bakanından yazılı soru önergesi (7/7410) (Başkanlığa geliş tarihi: 15.05.2012)

68.- Ankara Milletvekili Levent Gök'ün, ülkemizde son 10 yılda bebek doğum-ölüm ve aşılama oranlarına ilişkin Sağlık Bakanından yazılı soru önergesi (7/7411) (Başkanlığa geliş tarihi: 15.05.2012)

69.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, kamuya açık alanların ve toplu taşıma araçlarının engellilerin kullanımına uygun hale getirilmesine yönelik çalışmalara ilişkin Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanından yazılı soru önergesi (7/7412) (Başkanlığa geliş tarihi: 15.05.2012)

70.- Uşak Milletvekili Dilek Akagün Yılmaz'ın, Uşak Havaalanında yolcu taşımacılığı hizmetlerinin ne zaman başlayacağına ilişkin Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanından yazılı soru önergesi (7/7413) (Başkanlığa geliş tarihi: 15.05.2012)

71.- Manisa Milletvekili Erkan Akçay'ın, sanat ve sanatçıyla ilgili görüşlerine ilişkin Başbakan Yardımcısından (Bülent Arınç) yazılı soru önergesi (7/7414) (Başkanlığa geliş tarihi: 15.05.2012)

72.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, ayrımcılığın önlenmesi konusunda mevzuatın uluslararası müktesebat çerçevesinde taranıp taranmadığına ilişkin Avrupa Birliği Bakanından yazılı soru önergesi (7/7415) (Başkanlığa geliş tarihi: 15.05.2012)

73.- Artvin Milletvekili Uğur Bayraktutan'ın, Ortaköy Berta Deresi üzerinde yapılacak iddia edilen HES'lere ilişkin Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanından yazılı soru önergesi (7/7416) (Başkanlığa geliş tarihi: 15.05.2012)

74.- İzmir Milletvekili Rahmi Aşkın Türeli'nin, 5. İzmir İktisat Kongresinin yapılıp yapılmayacağına ilişkin Kalkınma Bakanından yazılı soru önergesi (7/7417) (Başkanlığa geliş tarihi: 15.05.2012)

75.- Manisa Milletvekili Erkan Akçay'ın, tiyatroların özelleştirilmesi konusundaki çalışmalara ilişkin Kültür ve Turizm Bakanından yazılı soru önergesi (7/7418) (Başkanlığa geliş tarihi: 15.05.2012)

76.- İstanbul Milletvekili Melda Onur'un, Kozak Havzasındaki verim sorununa ilişkin Orman ve Su İşleri Bakanından yazılı soru önergesi (7/7419) (Başkanlığa geliş tarihi: 15.05.2012)

Meclis Araştırması Önergeleri

1.- İstanbul Milletvekili Sedef Küçük ve 19 Milletvekilinin, Marmara Denizindeki kirliliğin araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/289) (Başkanlığa geliş tarihi: 11/11/2011)

2.- MHP Grubu adına Grup Başkan Vekilleri Mersin Milletvekili Mehmet Şandır ve İzmir Milletvekili Oktay Vural'ın, Afet ve Acil Müdahale mevzuatında yapılan değişikliklerin Van depreminde yol açtığı sorunların araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/290) (Başkanlığa geliş tarihi: 14/11/2011)

3.- Kocaeli Milletvekili Mehmet Hilal Kaplan ve 22 Milletvekilinin, Kocaeli ili Derince ilçesinde bulunan tehlikeli BHC atıklarının ortaya çıkardığı kirliliğin ve bunların sevkiyatına ilişkin sorunların araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/291) (Başkanlığa geliş tarihi: 14/11/2011)

24 Mayıs 2012 Perşembe

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 14.00

BAŞKAN: Başkan Vekili Sadık YAKUT

KÂTİP ÜYELER: Özlem YEMİŞÇİ (Tekirdağ), Mustafa HAMARAT (Ordu)

BAŞKAN – Türkiye Büyük Millet Meclisinin 111’inci Birleşimini açıyorum.

Toplantı yeter sayısı vardır, görüşmelere başlıyoruz.

Gündeme geçmeden önce, üç sayın milletvekiline gündem dışı söz vereceğim.

Gündem dışı ilk söz, Necip Fazıl Kısakürek’in vefat yıl dönümü münasebetiyle söz isteyen İstanbul Milletvekili Mehmet Muş’a aittir.

Buyurun Sayın Muş. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

IV.- GÜNDEM DIŞI KONUŞMALAR

A) MİLLETVEKİLLERİNİN GÜNDEM DIŞI KONUŞMALARI

1.- İstanbul Milletvekili Mehmet Muş’un, Necip Fazıl Kısakürek’in ölümünün 29’uncu yıl dönümüne ilişkin gündem dışı konuşması ve Kültür ve Turizm Bakanı Ertuğrul Günay’ın cevabı

MEHMET MUŞ (İstanbul) – Sayın Başkan, kıymetli milletvekilleri; bugün İslam coğrafyasının son dönemlerde yetiştirdiği ender mütefekkirlerden biri olan Necip Fazıl Kısakürek’in ölümünün 29’uncu seneidevriyesi sebebiyle gündem dışı söz almış bulunmaktayım. Yüce heyetinizi saygıyla selamlıyorum.

Üstat Necip Fazıl Kısakürek, entelektüelliğin sözde münevverler tarafından dumura uğratılıp fetret dönemine sokulduğu bir zeminde verdiği eserler ve fert ve topluma kazandırdığı ufuk sayesinde entelektüelliğin “Nasıl?”ını 20’nci yüzyılın insanlarına göstermiş ve bu yüzyıldan sonra gelecek kuşaklara da örnek olmuştur.

Üstat Necip Fazıl, sadece şiir alanında değil, edebiyatın tüm alanlarında eser vermiş bir mütefekkir, sanat ve aksiyon adamıdır. Tanzimattan bu yana Doğu medeniyetinden yani kendi öz medeniyetinden kopmuş, doludizgin Batılılaşma sürecine girmiş ve bu süreçte ruhi ve manevi unsurlarını Batı’nın ve emperyalizmin maddeci saldırılarının açık hedefi hâline getiren bir milletin karşısına “Durun kalabalıklar, bu cadde çıkmaz sokak/ Haykırsam kollarımı makas gibi açarak/ Durun, durun bir dünya iniyor tepemizden/ Çatırtılar geliyor karanlık kubbemizden.” diye haykırarak dikilmiştir.

Üstat Necip Fazıl, kendisini anlayanlara ve peşine düşenlere, yaşanmaya değer bir hayat vizyonu kazandırmıştır. Toplumun aydınlanmasının önce ferdin aydınlanmasından geçtiğine işaret ederek, “çile” olarak adlandırdığı fertteki fikrî tekâmülün gerekliliğini, yaptığı konferanslarda ve verdiği eserlerde işlemiştir.

Üstat, aynı zamanda “Büyük Doğu Dergileri” ve “İdeolocya Örgüsü” adlı eserleriyle içtimai bir nizam ortaya koymuştur.

Üstat Necip Fazıl bu kadim medeniyetin gençliğini “kökü ezelde ve dalı ebette bir sistemin aşkına, vecdine, diyalektiğine, estetiğine, irfanına, idrakine sahip bir gençlik” olarak tanımlamış ve onlara şu şekilde seslenmiştir:

“Genç adam! Bundan böyle senden beklediğim

Manevi babanın tabutunu musalla taşına

Anadolu kıtası büyüklüğündeki dava taşını da gediğine koymandır.”

Yakın zaman gençliğinin ufkunu bir güneş edasıyla aydınlatan bu büyük deha, inancından gelen aşk ve şevk ile mücadelesinden, aksiyonundan bir an bile geri durmamıştır. Bu deha, hakikati eğip bükmeden anlatmak ve savunmak için verdiği eserler ve yaptığı konuşmalar sebebiyle birçok cezai müeyyideye çarptırılmıştır. Ömrünün büyük bir kısmını hapisane koşuşlarında ve mahkeme koridorlarında tüketmiştir. Bütün bu olumsuzluklara rağmen yürüttüğü fikir mücadelesinde hiçbir suretle yılmamış ve korkmamıştır. “Tomurcuk derdinde olmayan ağaç, odundur.” düşüncesindeki üstat, bu tavır ve duruşu ile yine son dönemin en büyük kararlılık ve idealistlik örneği olarak karşımızda durmaktadır. Üstat bu kararlılık ve idealistliğini yine şu dizelerde dile getirmektedir:

“Tohum saç, bitmezse toprak utansın!
Hedefe varmayan mızrak utansın!
Hey gidi küheylan, koşmana bak sen!
Çatlarsan doğuran kısrağ utansın!
Ustada kalırsa bu öksüz yapı,
Onu sürdürmeyen çırak utansın!”

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; üstat, zamanı ve mekânı kendi omuzlarına emanet olarak almış ve döneminde millete karşı oynanan oyunların iç yüzünü görmüş, bunları ifş etmiştir. Bu aziz milletin haykıran dili ve yazan eli olmuştur. Üstat Necip Fazıl verdiği eserlerle Türk düşünce dünyasının iz bırakan önderlerindedir. Üstadın bu iz bırakışı ve kalıcılığı onun ruhu ve fikri her daim maddeden üstün tutmasındadır.

Konuşmama son vermeden önce Üstat Necip Fazıl'ı rahmetle anarken onun o kutsal mücadelesini saygıyla selamlıyor ve sözlerime üstadın şu dizeleriyle son veriyorum:

“Ana rahmi zahir, şu bizim koğuş!
Karanlığında nur, yeniden doğuş!
Sesler duymaktayım; Davran ve boğuş!
Sen bir devsin, yükü ağırdır devin!
Kalk ayağa, dimdik doğrul ve sevin!
Mehmed'im, sevinin, başlar yüksekte!
Ölse de sevinin, eve dönsek de!
Sanma bu tekerlek kalır tümsekte!
Yarın elbet bizim, elbet bizimdir!
Gün doğmuş, gün batmış, ebed bizimdir.”

Bu duygu ve düşüncelerle hepimizi saygıyla selamlıyor, hayırlı çalışmalar diliyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Gündem dışı ikinci söz, Dünya Uygur Türklerinin 4'üncü Olağan Kurultayı hakkında söz isteyen Mersin Milletvekili Mehmet Şandır'a aittir.

2.- Mersin Milletvekili Mehmet Şandır'ın, Dünya Uygur Türklerinin 4'üncü Olağan Kurultayı'na ilişkin gündem dışı konuşması ve Kültür ve Turizm Bakanı Ertuğrul Günay'ın cevabı

MEHMET ŞANDIR (Mersin) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; sizleri şahsım adına, Uygur Türkleri adına, sürgünde yaşayan, kendi ülkesinde mazlum olan, masum Uygur Türkleri adına ve onların Sayın Başkanı Rabiya Kadir Hanımefendi adına saygıyla selamlıyorum.

Değerli milletvekilleri, 14-17 Mayıs 2012 tarihleri arasında Japonya'nın başkenti Tokyo'da 4'üncü Dünya Uygur Türkleri Kongresi yapıldı. Uygur Türkleri kendilerine uygulanan mezalimi, esareti kongre süreçleri başlatarak varlıklarını, kimliklerini, dillerini, egemenliklerini devam ettirmek iddiasını

yaşamaya ve dünyaya mal etmeye çalışıyorlar. Bunun için, hemen her ülkenin yardımına ihtiyaçları var ama herkesten ve her ülkeden önce Türkiye'nin korumasına ihtiyaçları var.

4'üncü kongreye ne yazık ki ülkemiz ev sahipliği yapamamıştır. Bana göre bunun utancı hepimiz için ağır bir vebal olarak omuzlarımızda kalacaktır. Japonya Parlamentosu ev sahipliği yapmış ve Japonya Parlamentosunda çok sayıda Japon milletvekilinin, 1 İtalyan milletvekilinin ve Cumhuriyet Halk Partisinden Sayın Haluk Ahmet Gümüş ve Sayın Malik Ecder Özdemir'le birlikte Milliyetçi Hareket Partisi adına, Sayın Genel Başkanımız adına, grubumuz adına ben bu kongreye katıldım.

Bir halkın, bir milletin çılgınlıklarını dinledik. Kendi doğdukları topraklarda, kendi yaşadıkları topraklarda, çok uzun yıllar bağımsız, egemen devlet olarak yaşadıkları, devletler kurdukları topraklarda bugün Uygur Türkleri esir olarak yaşamaktadır. Özgürlüklerinden yoksun, kültürlerini yaşayamayan, inançlarını yaşayamayan ve dünyanın gözü önünde bu insan hakları ihlallerinin çok yoğun yaşandığı Doğu Türkistan'da yaşamaktadırlar. Doğu Türkistan, sizlerin de bildiği gibi, bizlerin ata yurdudur. Doğu Türkistan yalnız Uygur Türklerini ilgilendirmiyor.

Değerli milletvekilleri, öncelikle Sayın Hükûmete sözüm. Küresel güç olmak iddiasında, büyük oyuncu olmak iddiasında olan AKP Hükûmeti Uygur coğrafyasının farkında bile değil. Uygur coğrafyası Çin'in, Hindistan'ın Rusya'nın ortasında 1 milyon 850 bin kilometrekare genişliğinde devasa bir yurt. İnanınız ki 21'inci yüzyılın küresel savaşları bu toprakların etrafında şekillenecek. Buraya bizim bigâne kalabilmemiz akıl dışı bir hadise ama ne yazık ki Adalet ve Kalkınma Partisi bir milletvekilini, Sayın Hükûmet bir üyesini Uygur Türklerinin bu önemli kurultayına, bu siyasi toplantısına temsilci olarak bile gönderememiştir. Üzüntü verici bir hadise.

Çin Cumhuriyeti'nin bu konuyu sorun hâline getirmiş olması onların sorunu ama biz, soydaşlarımız olan ve yoğun bir insan hakları ihlali altında 21'inci yüzyılda esir yaşayan bu kardeşlerimizin ızdırabına kulaklarımızı tıkayamazdık, tıkamamalıyız. Bu, her şeyden önce Türkiye'nin zararına bir davranıştır.

Değerli Grup Başkan Vekilim, Rabiya Kadir, bu kongrede 3'üncü defa Uygur Türklerinin Başkanı seçilmiştir ama ne yazık ki Hükûmetiniz, Rabiya Kadir'i Türkiye'ye sokmamaktadır. Japonya Parlamentosu onu bir siyasi kimlik olarak kabul ediyor, Çin Hükûmeti Japonya'ya nota veriyor, buna rağmen reddediyor ama Türkiye, maalesef Rabiya Kadir'i "sakıncalı bir insan" diye niteleyip... Kadın ağlıyor, ağlıyor.

KADİR GÖKMEN ÖĞÜT (İstanbul) – Amerika sokuyor mu?

MEHMET ŞANDIR (Devamla) – Amerika'da yaşıyor.

AHMET İHSAN KALKAVAN (Samsun) – Amerika öyle istediği için.

MEHMET ŞANDIR (Devamla) – Amerika'da yaşıyor.

Nerede yaşayacak, kime sığınacak? Bu utanç bize yeter.

Değerli Hükûmet, değerli iktidar partisi grubu; bunlar bizim soydaşlarımız ve 21'inci yüzyılda insan hakları ihlalleri, biz...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MEHMET ŞANDIR (Devamla) – Çevremizdeki halkların hakkını savunmak noktasındaki Hükûmetin kendi soydaşlarımızı görmezden gelmesini kabul etmek mümkün değil.

Hepinize saygılar sunuyorum. (MHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Gündem dışı konuşmalara Hükûmet adına Kültür ve Turizm Bakanı Ertuğrul Günay cevap vereceklendir.

Buyurun Sayın Bakanım.

KÜLTÜR VE TURİZM BAKANI ERTUĞRUL GÜNAY (İzmir) – Sayın Başkan, değerli arkadaşlarım; 2 arkadaşımız iki önemli konuyu gündem dışı burada dile getirdiler. Ben de zaman ölçüsü içinde kendilerine kısaca görüşlerimi, Hükümetimizin yaklaşımını sunmaya çalışacağım.

Önce Sayın Şandır'ın ve bazı arkadaşlarımızın, Tokyo'da yapılan Uygur Türkleri Kongresine katılmış olmasından ötürü kendilerine teşekkür ederim. Elbette dünyanın her tarafından hem kendi soydaşlarımızın hem de bütün insanlığın sorunlarıyla ilgilenmek, insan hakları sorunuyla ilgilenmek bu çağda hepimizin görevidir ama benim, her zaman üslubuna fevkalade önem verdiğim Sayın Grup Başkan Vekili kendi çabalarını burada önemle aktarıırken başka çabaları da görmezden gelmese sanıyorum daha iyi olur ve hepimiz için de daha yararlı, ülkemiz için de daha yararlı olur.

MEHMET ŞANDIR (Mersin) – Çabalarınızdan haberdar olursak iyi olur.

KÜLTÜR VE TURİZM BAKANI ERTUĞRUL GÜNAY (Devamla) – Sayın Cumhurbaşkanı ve Sayın Başbakan bu son dönemde Uygur Bölgesi'ni ziyaret etmişlerdir ve sanıyorum bu, tarihimizde ilktir. Daha önce Cumhurbaşkanı ve...

MEHMET ŞANDIR (Mersin) – Daha önce Sayın Devlet Bahçeli de gitmişti.

KÜLTÜR VE TURİZM BAKANI ERTUĞRUL GÜNAY (Devamla) – Sayın Bahçeli herhâlde Başbakan ve Cumhurbaşkanı sıfatından...

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Sayın Devlet Bahçeli Uygur Bölgesi'ne gitmedi, Çin Seddi'nde kaldı sadece.

KÜLTÜR VE TURİZM BAKANI ERTUĞRUL GÜNAY (Devamla) – Başbakan ve Cumhurbaşkanı sıfatıyla yapılmış ilk ziyaretlerdir, bu düzeyde daha önce ziyaretler yapılmamıştır. Ve Tokyo'da Sayın Şandır'ın da katılmış olduğu toplantı sırasında basın mensuplarına Uygur Türkleri adına sözcülük görevini yapan Sayın Rabiya Kadir “Bir Türk Başbakanının, bizim topraklarımıza ayak bastığı için Uygurları ne kadar mutlu ettiğini sizin tasavvur etmeniz mümkün değildir. İnsanlarımız yediden yetmişine kadar bir yetim çocuğun başını okşadığınızda nasıl mutlu oluyorsa bütün Uygur Türkleri öyle sevindiler. Uygur halkının üzerine bir güneş doğmuş gibi oldu.” sözleriyle, Sayın Şandır'ın esirgediği şu anda, bir anlamda, takdiri doğrudan doğruya Sayın Rabiya Kadir ifade etmiştir.

MEHMET ŞANDIR (Mersin) – Ben üzüntülerimi ifade ettim Sayın Bakanım.

ÖZCAN YENİÇERİ (Ankara) – Yeterli değil Sayın Bakan, yeterli değil.

KÜLTÜR VE TURİZM BAKANI ERTUĞRUL GÜNAY (Devamla) – Biz dünyanın her yerinde hem soydaşlarımızın demin söylediğim gibi hem de bütün insanların insan hakları sorunlarıyla yakından ilgileniyoruz ama “Herhangi bir kriz çıkmasın.” dikkati içinde de devlet yöneticileri olarak sorumlu davranmaya çalışıyoruz.

Çin, bizim çeşitli alanlarda iş birliği yaptığımız, dünyada gelişen büyük devletlerden bir tanesi. Çin'in iç işlerine karışmak gibi bir kaygımız yok ve biz Uygur Türklerini Çin'le aramızda bir sorun vesilesi değil; bir barış, dostluk, kaynaşma, kardeşlik köprüsü yapmak için uğraşıyoruz.

İlk defa bu yılın nevrüz ayında Ankara'da Türk Ocağı Binası önünde yaptığımız nevrüzda Uygur Bölgesi'nden bir kültür topluluğu geldi, doğrudan doğruya Uygur Türklerini temsil eden bir topluluk geldi; bu da tarihimizde ilktir, daha önce böyle bir temsile izin ve imkân verilmemişti.

Biliyorsunuz ki dünya 21'inci yüzyılda yeniden kuruluyor yani 20'nci yüzyılın o çatışmalı dünyası, 20'nci yüzyılın kavgalı dünyası, 20'nci yüzyılın komünizm-kapitalizm, sol-sağ diye bölünmüş olan dünyası yerine, şimdi insan hakları temeli üzerinde doğuda da batıda da yeni bir dünya kurmaya çalışıyoruz ve bundan biz etkilendiğimiz gibi Çin de etkileniyor. Çin Sincan bölgesinden ilk defa bir kültür topluluğu bizim ülkemize geldi ve hemen arkasından, Sayın Başbakanla giden heyette ben de vardım, çok ciddi bir hüsnükabul gördük ahali içinde, büyük bir sevgi var. Ama bizim Uygur Türkleri, hem onlara bir misilleme olmasın hem aramızda bir sorun olmasın diye bir dikkatimiz var.

MUHARREM VARLI (Adana) – Suriye'nin iç işlerine niye karışyorsunuz Sayın Bakan? Irak'ın iç işlerine niye karışyorsunuz? Onlar daha yakın komşularımız.

KÜLTÜR VE TURİZM BAKANI ERTUĞRUL GÜNAY (Devamla) – Ama bu, Uygur Türklerinin koşullarının gittikçe iyileştiği gerçeğini görmemizi göz ardı etmemize vesile olmasın. Bu dikkat içinde davranıyoruz. Ben çok teşekkür ederim arkadaşlarımıza, buraya giden arkadaşlarımıza. Ama bizim de konuyu çok yakından takip ettiğimizi ve Başbakan ve Cumhurbaşkanı düzeyinde Sincan Bölgesi'nin ilk defa ziyaret edildiğini de bu vesileyle bir kez daha ifade etmek istiyorum.

Mehmet Muş kardeşim de, bugün, büyük şair Necip Fazıl'ın yıl dönümü vesilesiyle onun şiirlerinden güzel alıntılar yaparak bir kadirbilirlik örneği sergiledi. Necip Fazıl, örneğin, bakın, 20'nci yüzyılın nasıl çatışmalı bir yüzyıl olduğunun çarpıcı örneklerinden bir tanesidir. Bugün olsa, belki -21'inci yüzyılda- Necip Fazıl ve Nazım Hikmet çeşitli toplantıların ateşli hatipleri ve büyük şairleri olarak belli platformlarda buluşabilirlerdi ama o dönem insanları birbiriyle çatıştıran bir dönemdi, toplumlari kendi içinde çatıştıran bir dönemdi. Bunun toplumlari da, insanlar da bedellerini ödediler. Bugün, bir mısrası bile bir destan gibi kabul edilen ki başka bir ekolden bir edebiyatçı tarafından, Yaşar Nabi tarafından bir mısrası bir destan gibi kabul edilen Necip Fazıl, bir dönem Türkiye'de çok ciddi bedeller ödedi. Şimdi, Altındağ Belediyemiz Ulucanlar Hapishanesini bir müzeye çevirdi. Orada, bakıyorum, işte, Hüseyin Cahit Yalçın'dan -doksan yaşındaki Hüseyin Cahit Yalçın orada hapse girmiş- Necip Fazıl'a, Necip Fazıl'dan Nazım Hikmet'e, Yılmaz Güney'e, Metin Toker'e, oradan geçmeyen iyi kötü eli kalem tutan insan kalmamış. Bunları yaşadı bir dönem toplumumuz. Şimdi bunları geride bırakmaya, biz bunları barıştırmaya çalışıyoruz. Bugün, Kültür ve Turizm Bakanlığı, örneğin Necip Fazıl'ı, Nazım Hikmet'i, Fazıl Hüsnü'yü, Sezai Karakoç'u birbirinden ayırmaksızın, bunlar bizim dilimizin, kültürümüzün, edebiyatımızın başyapıtlarını ortaya koymuş insanlardır diye hepsini sahiplenmeye ve hepsinden güzel eserleri tekrar milletin bilgisine, beğenisine sunmaya çalışıyor. Galiba gelmemiz gereken nokta budur. Yani biz, Mevlânâ'nın söylediği gibi, düne ait ne varsa düne terk ederek "Dünle beraber geçti cancağımız/ ne varsa düne ait/ Şimdi yeni şeyler söylemek lazım." diyor ya, yani yeni şeyler söylemeye, biraz daha barış dili, biraz daha kardeşlik dili, biraz daha dostluk dili kullanmaya özen göstermeliyiz.

Arkadaşımız, Necip Fazıl'dan çok güzel alıntılar yaptı, ben de, izin verirsiniz... O, tabii bir hatiptir, ideolojik bir şairdir elbette. Doğrudan doğruya Büyük Doğu mücadelesi, onun, bir ekol kurmak konusunda bir büyük mücadelesinin bayrağı olmuş olan bir eserdir, ama bütün o yönlerinin yanı sıra aynı zamanda bir İstanbul şairidir. Ben İstanbul şairlerine yüreğimde, beynimde, belleğimde ayrı bir yer veriyorum çünkü İstanbul gerçekten bizim müstesna şehirlerimizden birisi ve bir eski İstanbul milletvekili olarak ve... 29 Mayıs'ta da İstanbul'un tekrar bizim kültürümüzün dünyaya açılan bir kapısı olmasının o mutlu yıl dönümünü yeniden yaşayacağız.

"Ruhumu eritip de kalıpta dondurmuşlar,
Onu 'İstanbul' diye toprağa kondurmuşlar.
İçimde tüten bir şey; hava, renk, eda, iklim,
O, benim zaman, mekân aşır geçmiş sevgilim.
Çiçeği altın yaldız, suyu telli pulludur,
Ay ve güneş ezelden iki İstanbulludur.
Denizle toprak, yalnız onda ermiş visale,
Ve kavuşmuş rüyalar onda, onda misale.
Yedi tepe üstünde zaman bir gergef işler.

Yedi renk, yedi sesten sayısız belirişler.
Eyüp öksüz, Kadıköy süslü, Moda kurumlu,
Adada rüzgâr uçan eteklerden sorumlu.
Her şafak Hisarlarda oklar çıkar yayından,
Hâlâ çığlıklar gelir Topkapı Sarayından.
Ana gibi yâr olmaz, İstanbul gibi diyar,
Güleni şöyle dursun, ağlayanı bahtiyar.”
Şiirini yazmış bir büyük şairdir.

Rahmetle, minnetle anıyorum ülkemize, dilimize, kültürümüze hizmet etmiş olanları ve ta buradan Uygur'a kadar Türk dünyasının gelişmesi, güzelleşmesi için emek veren ve çile çekenleri.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Gündem dışı üçüncü söz, Tekirdağ'ın çevre sorunları hakkında söz isteyen Tekirdağ Milletvekili Emre Köprülü'ye aittir. (CHP sıralarından alkışlar)

3.- Tekirdağ Milletvekili Emre Köprülü'nün, Tekirdağ'ın çevre sorunlarına ilişkin gündem dışı konuşması ve Orman ve Su İşleri Bakanı Veysel Eroğlu'nun cevabı

EMRE KÖPRÜLÜ (Tekirdağ) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Tekirdağ ilinin yaşadığı bir çevre sorunuyla ilgili söz almış bulunuyorum. Bu vesileyle bütün Genel Kurulu saygıyla selamlarım.

Sayın milletvekilleri, Tekirdağ ilimiz Türkiye için önemli bir sanayi ve tarım kentidir. Yine, artan nüfusu ile de büyükşehir olacak iller arasında da yerini almıştır. Çorlu ilçemiz de Tekirdağ ilinin en büyük ilçesi olup maalesef ülkenin gündemine şehrin hemen dibine yapılacak -tehlikeli atıkları da kapsayan- bir çöp depolama tesisiyle gelmektedir.

Değerli milletvekilleri, AKP'nin iktidarı döneminde 2005 yılında çıkan bir kanun var, adı Toprak Koruma Kanunu. Bu Kanun'un 13'üncü maddesi tarım arazilerinin sadece tarımsal amaç ile kullanılabileceğini düzenlemiş fakat madde metnine birkaç istisna getirilerek tarım arazilerinde yenilenebilir enerji üretmek için faaliyette bulunulabileceğini bir istisnai madde olarak bağlamış. Yasal mevzuatımız bu.

Şimdi, sayın milletvekilleri, hikâyemiz nasıl başlıyor? Bir firma bu istisnadan yararlanmak için EPDK'ya müracaat ediyor ve yaklaşık 250 bin insanın yaşadığı Çorlu ilçesinin şehir merkezine 1,5 kilometre mesafede, birinci sınıf tarım arazilerinin tam ortasında bir noktada çöp gazından elektrik üretmek için lisans alıyor. Firmaya istediği lisans hemen veriliyor. Amaç, dikkat edin, çöp gazından elektrik üretmek yani o istisnai maddeden yararlanmak. Daha sonra bu lisansın yani elektrik üretme lisansının -bazı görevlilerin de üstün gayretleriyle- faaliyet alanı birdenbire bütün Türkiye'nin en büyük tehlikeli atıklarının da depolanacağı, gömüleceği bir tesise dönüşüyor, yıllık 800 bin ton kapasiteli.

Bundan sonrası daha ilginç. Başta Çorlu halkı, bilim adamları, çevre kuruluşları, yaptıkları araştırmalar ve ortaya koydukları raporlar neticesinde, bu tehlikeli atık tesisine karşı olduklarını her platformda dile getiriyorlar ve bu lisans belgesi ile faaliyet arasında fark olduğunu söylüyorlar.

Şimdi, sizlere, elektrik üretmek için kurulan tesisinin Bakanlıktan aldığı ÇED belgesindeki bazı faaliyetleri sıralayayım:

“Elektrik üretecek tesisin faaliyet alanları: Yılda 60 bin tehlikeli varilin temizlenmesi, bitkisel atık yağların geri kazanımı, tıbbi atıkların gömülerek depolanması, akü ve pil atıklarının gömülerek depolanması, ömrünü tamamlamış her türlü lastik atıklarının geri dönüşümü...” Daha bir sürü tehlikeli atıkların depolanması. Bu faaliyetlerin hiçbirinin elektrik üretmekle bir ilgisi olmamasına rağmen Bakanlık tarafından bu faaliyetlerin hepsine “ÇED uygundur” belgesi veriliyor.

Sayın milletvekilleri, olayın son bölümü daha da vahim. Firma, Çorlu Belediyesine ruhsat almak için müracaat etmiş. Çorlu Belediyesi de, az önce anlattığım gibi, bu sebeplerden ötürü bu talebi haklı olarak reddediyor; halkının, vatandaşların zehirlenmesine karşı çıkıyor. Ancak sonra ne oluyor biliyor musunuz? Hani bir bakanlık kuruldu, Meclisten kaçırılarak, KHK'yla, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı. Bu Bakanlığa birçok yetkiler verildi yine KHK'yla. Bunlardan biri de, belediyelerin, yerel yönetimlerin yerine geçerek karar alması yetkisi.

İşte bu Bakanlık, tepeden inme, kimseye sormadan, danışmadan, halkın, vatandaşların, yerel yönetimin karşı çıktığı bir noktada, 17 Şubat 2012 tarihinde tüm bu işlemler için izin veren ruhsatı verdi ve onayladı. Şimdi son durum bu. Çevre ve Şehircilik Bakanlığı, şehre 1,5 kilometre mesafede, birinci sınıf tarım arazilerinin tam göbeğinde bir alanı, hukuksuz bir şekilde Türkiye'nin en büyük çöp depolama ve gömü sahasına dönüştürecek kararı aldı. Ben sayısız kereler bu konuda girişimde buldum, bakanlara öneriler verdim, yuvarlak cevaplar aldım. Ancak bir kez daha buradan Bakanlığa sesleniyorum: Bu yol doğru bir yol değildir, bu yoldan en kısa zamanda dönülmesi gerekir. Bakanlık yetkilileri yerele, halka, belediyelere kulaklarını tıkayamaz; Trakya halkının ve Tekirdağ halkının geleceğini karartamaz diyorum, saygılar sunuyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Orman ve Su İşleri Bakanı Sayın Veysel Eroğlu, Hükümet adına, gündem dışı konuşmaya cevap verecektir.

Buyurun. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Sayın Başkanım, çok değerli milletvekilleri, hepinizi saygıyla selamlıyorum efendim.

Evvla bugün gerçekten mübarek bir gün. Bütün milletimizin ve sizlerin Regaip Kandili'ni tebrik ediyorum. İnşallah bu güzel günlerin ülkemizin birlik, beraberlik ve kardeşliğinin daha da pekişmesine vesile olmasını canı gönülden temenni ediyorum.

Özellikle ben Tekirdağ Milletvekilimiz Sayın Emre Köprülü'nün burada izah ettiği bazı konulara cevap vermek için söz aldım. Bu vesileyle aynı zamanda Tekirdağ'la alakalı bazı yatırımları da dile getirme fırsatı verdiği için kendisine teşekkür ediyorum.

Şimdi efendim, Sayın Emre Köprülü'nün bahsettiği -katı atıktan ziyade- enerji üretim tesisi aslında çöpten enerji üretmek için yapılan tesis. Bilgi notlarımı aldım, ben de bakacağım, Sayın Bakanla da görüşeceğim ama takdir edersiniz ki ortaya bir çöp çıkıyor; zehirli, zararlı atıklar çıkıyor; bunların bertaraf edilmesi gerekir Sayın Vekilim. Şimdi nereye müracaat etsek... Bakın, hiç kimse hiçbir yere çöpünü döktürmek istemiyor, hatta malum olduğu üzere bu çöplerin dökümü için yer bulunmadığı için biz burada kanun değişikliği yaparak "katı atık" dediğimiz bu çöplerin ormanlık alanlarda eski maden yataklarına, ocaklarına dökülmesine müsaade eden bir kanun dahi çıkardık biliyorsunuz. Yani bu katı atıkların bertaraf olması lazım. Esasen, bilindiği üzere, maalesef, bu Ergene havzası, Tekirdağ ve Edirne, hatta Kırklareli çevre açısından çok kötü durumda, siz de biliyorsunuz. Orada hiçbir belediye atık su arıtma tesisini inşa etmemiş. Bilindiği üzere, atık su arıtma tesislerini, katı atık bertaraf tesislerini inşa etmek belediyelerin asli görevi ama malum olduğu üzere, Ergene kirlenmiş, katı atıklar, çöpler oraya buraya atılıyor. Yani bunu el birliğiyle aslında Ergene'yi çözmemiz, Tekirdağ, Edirne ve Kırklareli'ni gerçekten çiçek gibi yapmamız lazım.

Bu konuda biliyorsunuz, Ergene havzasıyla alakalı, Başbakanımız talimat verdi "Bu havzayı tamamen temizleyin." diye, biz de bir eylem planı hazırladık. Aslında, Bakanlığımın görevi değil, fakat hakikaten oradaki vahim durumu ben de gördüğüm için bu konuya el attım. Ayrıca, nehir havzaları benim doktora tezim, doçentlik tezim olduğu için "Burada hiç olmazsa Türkiye'de ilk defa örnek bir

havza koruma eylem planı hazırlayalım.” diye karar aldık Sayın Vekilim. Biliyorsunuz, bu konuda eylem planını ilan ettik ve bu eylem planında, hatırlayacağımız üzere, sadece atık su arıtma tesisleri değil, katı atık bertaraf tesisleri, ağaçlandırma, erozyon kontrolü, barajlar, göletler, sanayi atık sularının kontrolü ve hatta Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığının zirai mücadele ilaçlarının ve diğer birtakım gübre kullanımının çiftçilerin eğitilerek kullanılması, bunların kontrolü gibi son derece geniş kapsamlı bir eylem planı ilk defa Türkiye’de uygulanacak, yani bütünüyle, bütün bir havza ele alınarak.

Bakın, bunlardan birincisi neydi? “Ergene’de dere yataklarını temizleyelim.” diye bir planlama yaptık, birinci eylem planımız. Yirmi tane eylem planı var, ben birkaç tane söyleyeceğim ve bu aşağı yukarı 3 milyar TL’lik büyük bir yatırım. Bunu hep birlikte gerçekleştireceğiz ama maalesef, -ben sizlerden de rica ediyorum- belediye başkanları bu konuyu kendi görevleri olmasına rağmen, yeteri kadar ciddi şekilde ele almıyorlar. Bir kere, bunlardan dere ıslahlarıyla ilgili, bakın, Ergene Nehri’nde 34 kilometrelik kısmın, Hayrabolu Deresi’nin 17 kilometrelik kısmının ıslahını bitirdik. Peki, niye ıslah ediyoruz? Buralara, atık sudan başka, bütün çöpler, hatta o fabrikaların zehirli, zararlı atıkları dahi atılıyor, bunları kontrol etmemiz lazım. Birincisi, dereyi ıslah edeceğiz. Nitekim, 28 dere ıslahı var eylem planında, 5 tanesini bitirdik, 8 tanesini ihale ettik, inşaat safhasında, 15 adedinin de projesini yapıyoruz ve böylece bu projeler tamamlandığı zaman 210 kilometre yatak ıslah edilmiş olacak. 2 adet betonarme köprü, 2 adet yaya köprüsü, 4 menfez ve 1.150 metre de pere kaplaması yapacağız.

Kalan projelerle 180 kilometre yatak ıslahı, 25 adet betonarme köprü... Bakın betonarme köprüleri dahi biz üzerimize aldık Bakanlık olarak.

EMRE KÖPRÜLÜ (Tekirdağ) – Yer altı sularını engellemelisiniz Sayın Bakanım.

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Devamla) – Ona da geleceğim, müsaade edin.

1 adet yaya geçidi, 10 tane menfez, 8 bin metre betonarme duvar, 2.600 metre trapez kanal imalatı yapılacak ve bu şekilde, dere ıslahlarıyla 91 adet meskûn mahali, 50 bin hektarlık tarım arazilerini taşkından koruyacağız. Bir kere bu çok önemli, sadece dere ıslahlarının birinci eylem planının bize maliyeti 40 milyar TL.

İkinci eylem planı: Malum olduğu üzere, az önce de ifade ettim sayın vekillerim, atık su arıtma tesislerini yapmak, kanalizasyon, atık suları toplamak, arıtma tesisleri yapmak, bütün belediyelerin asli görevidir, hatta Çevre Kanunu’nda nüfusa göre bunları yapmadığı zaman cezai müeyyideler bile öngörülmüştür. Tabii, bu yapılmadığı için, biz bunları... 54 tane belediye tespit ettik, 1 tanesi hariç hiçbirisinin doğru dürüst atık su arıtma tesisi yok. Bunlardan 13 tanesinin nüfusu 10 binden büyük. Bu belediyelerin 12 tanesinin atık su arıtma tesislerinin Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü tarafından yapılması talimatını verdim. “Diğerleri ne olacak?” dersiniz, diğerleri nüfusu 10 binden küçük olan 41 belediyenin 3 tanesinin ben daha önce Çevre ve Orman Bakanırken Çevre ve Orman Bakanlığından destek vererek inşa ediliyor, geriye kalan 38 belediyenin kanalizasyon ve atık su arıtma tesislerini de SUKAP kapsamına aldık ve bunları da kısa zamanda bitireceğiz.

Yani bakın, Ergene’yi alırken bütünüyle ele almamız lazım Sayın Vekilim, Tekirdağ’la beraber.

Bir diğer husus...

EMRE KÖPRÜLÜ (Tekirdağ) – Eysel atıklar sorun değil Sayın Bakan, sanayi atıkları...

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Devamla) – Sanayi atığına geliyorum; bir dakika, üçüncü eylem planımız bu.

Şimdi orada, maalesef geçmişte birtakım fabrikalar yol kenarına kurulmuş. Evet, bazısı organize sanayi bölgesi içinde ama diğerleri organize sanayi bölgesi içinde değil, dağınık vaziyette. Bir kere, biz bunları ıslah edelim diye, sizlerin de, bütün vekillerimizin gayretiyle Islah Organize Sanayi Bölgeleri

Kanunu'nu çıkardık mı? Şu anda bütün bunlarla ilgili çalışmalar, Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığımız, bizim Bakanlığımız, diğer bakanlıklar, valiliklerin marifetiyle, sanayicilerin iş birliğiyle bu problem de büyük ölçüde çözüldü. Şu anda Ergene 3 Velimeşe Islah Organize Sanayi Bölgesi, tüzel kişiliğine kavuştu. Ergene 1, Ergene 2, Muratlı ve Veliköy Islah Organize Sanayi Bölgesi kurulma çalışmalarında ise sona yaklaşıldı. Hatta dün, ben, Sayın Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı Müsteşarıyla bunun daha da hızlandırılması talimatını verdik.

Peki bu ne olacak? Sanayicilerimizin tabii bir kısmı arıtıyor, bir kısmı arıtmıyor. Bir defa bunların süreleri doldu. Kesinlikle cezalar yazılmaya başlanıyor. Ayrıca kendilerine şunu teklif ettik, dedik ki: Arıtma tesisini kurmak iki türlü olur; ya Ergene Nehri'ne deşarj edersiniz, standartlar yüksek, renk, KOİ dediğimiz kimyasal oksijen ihtiyacı, BOİ gibi bütün...

EMRE KÖPRÜLÜ (Tekirdağ) – Marmara ne yazık ki foseptik çukuruna dönecek, Marmara'ya boşaltmayın, biraz olsun...

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Devamla) – Müsaade edin, ben bu konunun uzmanıyım.

Normalde bu, ileri arıtma yaparak, işletmesi fevkalade zor, Ergene Nehri'ne verebilirsiniz, başka nereye vereceksiniz?

İkinci yol da, gene artırarak, biyolojik arıtma yapmak suretiyle sadece renk probleminin çözümünü için Marmara'ya deşarj edilmesi mümkün. Burada da Marmara'ya deşarj edilmesinin çok daha uygun olacağı anlaşıldı, bu konuda çalışmalar devam ediyor. Yani, süratli şekilde devam ediyoruz. Hatta biz bu konuda sanayicilerle 3 defa toplantı yaptık -hatırlarsanız- sizleri de davet ettik. Bütün milletvekillerimizi davet ediyoruz. Sizlerin bu konudaki tenkitleri, tavsiyeleri varsa onu da özellikle bekliyoruz.

Beşinci eylem planımız: Sanayide daha az su, daha az kirletici ham madde kullanımına geçilmesi için bu konuda da bir genelge yayımladık 14 Aralık 2011 tarihinde ve bu konuda sanayicilere eğitim verildi. Şunu da belirteyim: Sanayici, artık istediği gibi yer altından suyu çekerek kullanamayacak. O konuda da sayaç takılma çalışmaları ve bu konuda da mevzuat düzenlemesi yapıldı.

Altıncı eylem planında ise dedik ki: "Sadece atık su olarak, katı atık olarak, çöp olarak almayalım." Bütünüyle havzayı kontrol ediyoruz.

Ergene havzasında ağaçlandırma ve erozyonla mücadele için: Bakın, şu anda ikiye ayırdık: Ergene sağ sahil, sol sahil. Sol sahildeki çalışmalar tamamen bitti. Bakın, 135.946 hektar alanda ağaçlandırma, erozyonla mücadele, ıslah çalışması yapıldı.

2011 yılı için eylem planındaki durumu da söylüyorum: Geçen yıl -bu yıl devam ediyor- sadece Ergene'de ağaçlandırma 465 hektar, ayrıca tabii ve suni ağaçlandırma normalde 867 hektar, erozyon ve rehabilitasyon 5.985 hektar -geçen sene- özel ağaçlandırma 1.770 hektar, fidan üretimi orada 2 milyon adet, yol kenarı ağaçlandırması 65 kilometre.

Yani neticede 2012'de ise Nisan sonu itibarıyla: Ağaçlandırma 80 hektar -bu yıl- rehabilitasyon 471 hektar, özel ağaçlandırma 289 hektar, yol kenarı ağaçlandırması 100 kilometre, fidan üretimi 3 milyon 950 bin adet. Keşan, Demirköy ve Lüleburgaz'da üretildi.

Ayrıca "Okullar hayat bulsun." kapsamında 23 tane okulu ağaçlandırdık. 38 tane ibadethane ve mezarlık çalışması yapıldı.

Gelelim, katı atık ve tehlikeli atık işleme, geri kazanım, bertaraf tesislerinin kurulmasına: Şimdi orada sanayi var, orada insanlar yaşıyor. Neticede, bunların atıklarını İstanbul Boğazı'ndan geçirip başka bir yere mi taşıyacağız? Neticede, bunun için en uygun teknikleri kullanmamız lazım ama bu konuda yine 2872 sayılı Çevre Kanunu ve 5393 sayılı Belediye Kanunu'na göre belediyelere ait olmasına rağmen, belediyeler de bu konuda maalesef geri kalmışlardır.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Bunların hepsi belediyenin sınırlarının dışında Sayın Bakan, il özel idarenin yetkisindedir. Eksik bilgi vermiş sizde.

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Devamla) - Bir dakika müsaade edin.

Bakın, biz, sadece belediye değil, bu maksatla 8 adet birlik kurduk. Bu birliklere her türlü maddi destek, proje desteğini bizzat ben Çevre ve Orman Bakanlığına verdim. 2 tanesinin, Kırklareli Yerel Yönetimler Katı Atık Yapma ve İşletme Birliği ve Tekirdağ İli Çevre Hizmetleri Birliğinin Katı Atık Düzenli Depolama Tesisinin kurulup işletmeye alınması için gerekli çalışmalar yapıldı ama bu desteği biz verdik. Diğerleri içinse her türlü desteği sağlamaya devam ediyoruz ancak belediyelerin, birliklerin, üzerine düşen görevleri yeteri kadar yapmadığı da aşîkârdır. Bakın, bunlar tamamen belediyelerin görevi.

Peki, katı atıklar, çöpler, fabrikalardan çıkan zehirli atıklar nereye atılacak? Bunlar düzenli olarak toplanacak, artık bertaraf tesisleri var...

Bakın, dünyanın neresine giderseniz, ben Münih'e gittim, Münih'te, hemen Münih şehrinin yanında muhteşem bir katı atık bertaraf tesisi var. İşte Mamak'ta kurduk, Ankara'da çöp büyük problemdi, muhteşem bir bertaraf tesisi var, hatta ağaçlandırmasını yaptık.

Bunun dışında, zirai kaynaklı kirlilik kontrol ediliyor bakın, zirai kaynaklı.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Efendim, onlar belediye sınırları dışında yalnız, yanlış yerden bahsediyorsunuz, örnek yanlış.

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Devamla) – Bakın, siz diyorsunuz ki: “Sadece zehirli, zararlı atıklar.” Efendim, zirai mücadele ilaçları, lüzumsuz atılan, şuursuz bir şekilde atılan gübreler yani arazide toprak tahlili yapılmadan atılan birtakım gübreler, bunlar da nehirleri, toprağı kirletmiyor mu? Kirletiyor.

Bakın, bu konuda neler yaptık? 69 adet toplantı yapıldı sırf Ergene havzasında, 1.842 çiftçi eğitime katıldı ve neticede pestisit uygulamalar için 54 adet toplantı yapıldı, 1.421 çiftçi eğitime katıldı. Toprak tahlili ve gübreleme konulu 207 adet toplantı yapıldı, 8.919 çiftçi eğitime katıldı. Nitrat uygulamaları için keza 38 toplantı yapıldı, 820 çiftçi eğitime katıldı. Yani bakın bu konuda yıllık programlara uygun olarak ilk defa 238 adet bitki koruma ürünü bayisi ve 361 adet gübre bayisi denetlendi. Neticede ne oldu biliyor musunuz, bu denetimler neticesinde? Ergene Nehri'ni kirleten zirai mücadele kullanımında yüzde 50 nispetinde azalma sağlandı. Kirliliği önlemek budur işte, bütünüyle düşüneceğiz.

Onuncu eylem planından bahsetmek istiyorum. Bir de efendim, Ergene Nehri'nde ve çevrede sürekli bir izleme sistemi kuruyoruz, Türkiye'de de ilk defa orada kuracağız. Yani sürekli gerek toprak gerek Ergene Nehri, debi, kalite kontrolü yapmak için -on noktada kirlilik seviyesinin anlık olarak görülmesi- hem Tekirdağ'da hem Edirne'de hem Kırklareli'de hem de Ankara'da Bakanlıktan görülecek şekilde “online” izleme sistemi kurulması için çalışmalara başladık, onu da ifade edeyim.

On ikinci eylem planı, fabrikalarda renk problemi var. Bakıyorsunuz, diğer kimyasal oksijen ihtiyacı gibi, biyokimyasal oksijen ihtiyacı gibi birtakım parametreleri düzeltilmiş fakat renk problemi var. Bunun için yeni renk standartları getirdik. Herkes, bütün fabrikalar da ona uymak durumunda.

Taşkın erken uyarı sistemi kuruldu, on üçüncü eylem.

On dördüncü eylem, Sayın Vekilim, sizin az önce söylediğiniz “Yer altı suyunu kontrol edelim.” Evet, bunun da kontrol altına alınması için ön yüklemeli su sayaçlarının takılmasına başlandı, tamamlandığında “online” olarak sayaç kontrolleri yapılacak, yer altı suyu kullanımı da orada kontrol altına alınacak.

Son olarak da biliyorsunuz, Trakya'da Ergene'de barajlar, göletler, sulama tesisleri, dere ıslahları var, bunların da tamamını yapacağız.

Netice itibarıyla, biliyorsunuz, Tekirdağ'la ilgili de özel önem veriyoruz. Ben kendim geldim, Tekirdağ'ın 2050 yılına kadar su ihtiyacını karşılayacak olan Naipköy Barajı'nın temelini attık ve hatta, hatırlarsanız taahhütname aldık. Hangi tarihte biteceğini dahi -hangi tarih, saatini dahi- taahhüt altına aldık.

Ayrıca, Şarköy’de yaz aylarında büyük su sıkıntısı oluyordu. Sayın Vekilim, Sevgili Tekirdağlılar; Şarköy’ün ve Gelibolu’nun su meselesini kökünden çözecek, sulama ihtiyacını tamamen halledecek olan...

ALİ SERİNDAĞ (Gaziantep) – Tekirdağlılar...

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Devamla) – Sizler de vekilsiniz, sizlere de hitap ediyorum.

... çözecek olan Çokal Barajının açılışını 11/11/2011 tarihinde yaptık. Şimdi projeler tamamlanıyor, Şarköy istikametinde bir isale hattı, arıtma tesisi, gene ikinci bir hat da Gelibolu istikametinde bir isale hattı, arıtma tesisi inşaatı yapılacak, bunu da özetle belirteyim.

Bunun dışında Tekirdağ’la ilgili çok sayıda tesise imza attık. Bakın, bir baraj, iki tane sulama tesisi, yirmi beş tane -Tekirdağ için söylüyorum- dere ıslahı yaptık şu ana kadar ama çok sayıda devam eden işler var. Naipköy Barajı devam ediyor, yirmi tane dere ıslahı -Tekirdağ için, Ergene’den ayrı- bunlar devam ediyor, bunları tamamlayacağız.

Bunun dışında “Bin günde bin gölet” kapsamında geçen sefer müjde vermiştim, yirmi bir adet gölet ve sulamasını Tekirdağ’da yapıyoruz, bunların isimlerini vaktim olmadığı için söylemeyeceğim ama size verebilirim. Ayrıca, ağaçlandırmada önemli adımlar attık. Ayrıca, otomatik meteoroloji ölçüm istasyonu olarak Tekirdağ, Malkara, Çorlu, Çerkezköy’e kurduk birer tane, şimdi bir de Şarköy ve Hayrabolu’ya bu sene kuracağız, onun da müjdesini veriyorum.

Ayrıca diğer bakanlıkların önemli yatırımları var. Sağlık Bakanlığı, Millî Eğitim Bakanlığı 1.853 derslik yapmış, Ulaştırma Bakanlığı 213 kilometre bölünmüş yol inşa etti ve bunun dışında TOKİ 5.028 konut inşa ediyor, KÖYDES, BELDES kapsamında gerçekten Tekirdağ ve Ergene’ye, Trakya’ya şimdiye kadar akla, hayale gelmeyecek yatırımlar yapılıyor. Hatta biliyorsunuz hızlı tren ve diğer demiryoluyla ilgili çalışmalar yapıldı...

EMRE KÖPRÜLÜ (Tekirdağ) – Kapandı tren, seferler iptal oldu.

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Devamla) – Tamam, yapılacak, merak etme. Biliyorsun kavşaklar düzenlendi, çevre yolu açıldı. Yani, Tekirdağ’dan geçmek bir meseleydi, ben o bölgeye çok gitmişimdir. Dolayısıyla, şimdi, Allah’a şükür, bölünmüş yollarla, böyle kaymak gibi, Afyon kaymağı gibi yollarla Tekirdağ’a gidiyoruz, sizler biliyorsunuz zaten.

ALİ SERİNDAĞ (Gaziantep) – Sayın Bakan, Istanca’da su kalmadı.

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Devamla) – Ben, bu duygularla herkesi, bütün milletvekillerimizi gönülden selamlıyorum. Tekrar, bu mübarek gecenin hayırlara vesile olmasını, ülkemizin birlik, beraberlik, kardeşliğinin daha da pekişmesine vesile olmasını diliyorum.

Hürmetlerimi arz ediyorum efendim, sağ olun. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

EMRE KÖPRÜLÜ (Tekirdağ) – Sayın Başkanım, çok kısa bir açıklama da bulunmak istiyorum.

Özellikle Sayın Bakan tamamen bütün sorumlulukların belediyeye ait olduğunu söyledi, bu doğru bir bilgi değildir, bu konu hakkında bir açıklamada bulunmak istiyorum.

BAŞKAN – Sataşma nedeniyle iki dakika söz veriyorum.

Buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

V.- SATAŞMALARA İLİŞKİN KONUŞMALAR

1.- Tekirdağ Milletvekili Emre Köprülü’nün, Orman ve Su İşleri Bakanı Veyisel Eroğlu’nun gündem dışı konuşmaya verdiği cevaba ilişkin konuşması

EMRE KÖPRÜLÜ (Tekirdağ) – Tabii, Sayın Bakanım, az önceki konuşmasında Ergene’nin temizlenmesiyle ilgili olarak bütün sorumluluğun sanki belediye başkanlıklarında, belediye başkanlarına ait olduğu gibi bir imada ve sözde bulundu, bunun doğru olmadığı noktasında söz aldım.

Gerçekten, Ergene'yi kirleten en önemli olgu sanayi atıklarıdır, evsel atıkların Ergene Nehri üzerindeki kirlilikteki payı çok düşüktür. Sanayi atıklarının denetlenmesi, yer altı sularının kullanılması, bu atıkların arıtılmadan Ergene Nehri'ne deşarj edilmesi noktasında Sayın Bakanım, belediyelerimizin hiçbir yetkisi ve söz hakkı yoktur, bu yetki tamamen Bakanlık temsilciliklerinde, il müdürlüklerindedir.

Onun dışında, Ergene'yle ilgili yer altı suyu noktasında, Ergene'nin nehri biliyorsunuz 1997, 1998'den sonra 4 katına çıkmıştır yani nehrin 3 katı fazlası yer altı sularının deşarj edilerek akıtıldığı bir nehir vardır. Yani en önemli sorun denetlemeyi doğru yapmaktır, bu denetlemeyi yapma görevi de bakanlıkların il müdürlüklerindedir.

Ayrı olarak şunu da söylemek istiyorum, -yine belediyelere atfedilen bazı olgular var- ben konuşmamda şunu söylemiştim, demiştim ki: "KHK'yla kurulan Çevre ve Şehircilik Bakanlığına yerel yönetimlerin yerine geçerek karar verme yetkisi verildi. O karar verme yetkisi de yerel yönetimler adına, onların olumsuz bulduğu, yanlış bulduğu uygulamaların hiçbir şekilde yerini dinlemeden karar vermek yetkisi verildi." Konuşmamda söylediğim gibi faaliyet alanı elektrik üretmek üzere lisanslandırılan bir firmanın 60 bin tane tehlikeli varili yıkayacak olmasına, elektrik üretme şansı olmayan akü, pil atıklarını gömecek olmasına, lastiklerden atık yağ elde etmesine belediye haklı olarak karşı çıktı, Bakanlık buna yetki verdi. Şimdi, belediyeler mi suçlu, Bakanlık mı suçlu?

Teşekkür ediyorum, sağ olun. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ediyorum.

Gündeme geçiyoruz.

Sayın Şandır, Sayın Fırat, Sayın Eyidoğan, Sayın Sakık, Sayın Ağbaba, Sayın Serindağ, Sayın Halaman sisteme girdiniz ama bilindiği gibi 59'uncu madde çerçevesinde söz veremiyorum, kusura kalmayın.

Başkanlığın Genel Kurula sunuşları vardır.

Meclis araştırması açılmasına ilişkin üç önerge vardır, okutuyorum:

VI.- BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI

A) MECLİS ARAŞTIRMASI ÖNERGELERİ

1.- İstanbul Milletvekili Sedef Küçük ve 19 milletvekilinin, Marmara Denizi'nde canlı yaşamını ve tür çeşitliliğini tehdit eden kirliliğin neden olduğu sorunların araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/289)

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Doğa ve çevre kirlenmesinin, hava, kara, su ve denizlerde yaşayan canlıların doğal gelişmelerini geri dönüşü mümkün olmayacak şekilde olumsuz yönde etkilediği bilinmektedir. Su kaynakları ve deniz kirliliği ise gerek insan sağlığı gerekse bu sulara bulunan canlı yaşamı açısından çok daha ağır ve yıkıcı sonuçlara yol açmaktadır.

Marmara Bölgesi ülkemizin hızlı sanayileşen ve buna bağlı olarak nüfus baskısına en yoğun maruz kalan bölgesidir. Marmara Denizi hem evsel atıklar ve endüstriyel deşarjların neden olduğu kara kökenli kirleticiler hem de deniz ulaşımının neden olduğu ciddi bir kirlilik problemi ile karşı karşıyadır. Bu kirliliğe paralel olarak Marmara Denizi'nde hassas ekolojik dengenin bozulduğu ve tür çeşitliliğinin de bundan olumsuz etkilendiği gözlenmektedir. Bu konuda alınan önlemler yetersiz kalmakta ve sorunun boyutu gün geçtikçe büyümektedir.

Bu nedenle, Marmara Denizi'nde canlı yaşamını ve tür çeşitliliğini tehdit eden kirliliğin neden olduğu sorunlar ve alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98'inci, İç Tüzüğü'nün 104 ve 105'inci maddeleri gereğince Meclis Araştırması açılmasını arz ederiz. 31.10.2011

- 1) Sedef Küçük (İstanbul)
- 2) Mustafa Sezgin Tanrıkulu (İstanbul)
- 3) Veli Ağbaba (Malatya)
- 4) Ferit Mevlüt Aslanoğlu (İstanbul)
- 5) Gürkut Acar (Antalya)
- 6) Ali Demirçalı (Adana)
- 7) Hasan Akgöl (Hatay)
- 8) Ali Serindağ (Gaziantep)
- 9) Mehmet Ali Susam (İzmir)
- 10) Melda Onur (İstanbul)
- 11) Doğan Şafak (Niğde)
- 12) Haluk Eyidoğan (İstanbul)
- 13) Ali Özgündüz (İstanbul)
- 14) Sakine Öz (Manisa)
- 15) Ahmet İhsan Kalkavan (Samsun)
- 16) İdris Yıldız (Ordu)
- 17) Ali İhsan Köktürk (Zonguldak)
- 18) İlhan Demiröz (Bursa)
- 19) Mahmut Tanal (İstanbul)
- 20) Hülya Güven (İzmir)

Gerekçe:

Marmara Denizi, kıyısı bulunan illerdeki hızlı nüfus artışı, buna bağlı olarak gelişen hızlı kentleşme ve sanayileşme sonucu özellikle 70'li yılların başından itibaren yoğun bir kirlenme dönemine girmiştir. Ülke nüfusunun yaklaşık dörtte birini ve sanayinin yüzde 60'ını barındıran Marmara Bölgesinde, deniz kirliliği artan nüfus baskısına paralel olarak hızla artmış, canlı yaşamı ve tür çeşitliliği ise hızla azalmıştır. 1975'lere kadar Marmara Denizi'nde avlanan balık türlerinin sayısı 124 olarak saptanmış iken, bu sayı 10'un altına kadar düşmüş, buna bağlı olarak, Marmara'nın tüm Türkiye su ürünleri üretimindeki katkısı da, yüzde 22'lerden yüzde 6'lara kadar gerilemiştir. Bu tür çeşitliliğinin oldukça dramatik bir oranda azaldığını göstermektedir.

Marmara Denizi'nde hassas ekolojik dengeyi önemli ölçüde bozan ve hâlen de bozulmaya devam eden temel faktör evsel ve sanayi atıklarının oluşturduğu kara kökenli kirleticiler ve deniz trafiğinden kaynaklı kirleticilerdir. Deniz kirliliğinin önlenmesi için ülkemizin de taraf olduğu uluslararası sözleşme yükümlülükleri ve mevzuatımızda yeterli düzenleme bulunmasına rağmen alınan önlemler yetersiz kalmakta sorunun boyutu giderek artmaktadır.

Örneğin 14 milyonluk nüfusuyla orta boy bir ülkenin nüfusuna sahip İstanbul'da yıllık olarak yaklaşık 1 milyar metreküp atık su ortaya çıkmaktadır. Bu atık suların yüzde 75'i yalnızca ön arıtma yapıldıktan sonra Marmara Denizi'ne deşarj edilmektedir. Bir başka ifade ile İstanbul'dan Marmara Denizi'ne her gün 2 milyon metreküp atık su yalnızca ön arıtma yapılarak deşarj edilmektedir. Burada kastedilen ön arıtma atık suyun içindeki iri maddelerin ve görülebilir yüzen cisimlerin ayrılması anlamına gelmektedir. Bu açıdan ön arıtma deniz kirliliğinin önüne geçmek konusunda yetersiz kalmaktadır.

Deniz yaşamını korumak açısından ileri biyolojik arıtma tesislerinin sayısının ve kapasitesinin artırılması gerekmektedir. Geçen sene yapımı tamamlanarak hizmete alınan ve yıllık 115 milyon metreküp atık suyu arıtacak olan Ataköy ileri biyolojik arıtma tesisi ile birlikte İstanbul'da yıllık arıtılan atık suyun yalnızca yüzde 13'lük bölümü ileri biyolojik arıtmadan geçmektedir. Bu miktar yalnızca ön arıtma yapılarak denize deşarj edilen miktarla karşılaştırıldığında ne kadar yetersiz kaldığı görülebilmektedir.

Bu nedenlerle Marmara Denizi'nde kara kökenli kirleticilerin ve deniz trafiğinin neden olduğu kirlilik ve bu kirliliğin canlı deniz yaşamı üzerinde yarattığı olumsuzluklara ilişkin sorunlar ile alınması gereken önlemlerin Yüce Meclisimizce belirlenmesi amacıyla bir Meclis araştırması açılmasının yerinde olacağı kanısını taşımaktayız.

2.- MHP Grubu adına Grup Başkan Vekilleri İzmir Milletvekili Oktay Vural ve Mersin Milletvekili Mehmet Şandır'ın, AKP İktidarı döneminde afet ve acil müdahale mevzuatında yapılan değişiklikler ve getirilen yeni yapılanma sonuçlarının Van depremindeki etkilerinin araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/290)

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

"AKP İktidarı döneminde Afet ve Acil Müdahale Mevzuatında yapılan değişiklikler ve getirilen yeni yapılanma sonuçlarının Van Depremindeki etkilerinin araştırılması, sonuçlarının tespiti ve alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi" amacıyla, aşağıda belirtilen gerekçelerle Anayasa'mızın 98'inci, Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 104'üncü ve 105'inci maddeleri gereğince Meclis araştırması açılmasını arz ve teklif ederiz.

Oktay Vural

Mehmet Şandır

İzmir

Mersin

Grup Başkan Vekili

Grup Başkan Vekili

Gerekçe

Türkiye, deprem riski açısından dünyanın önde gelen ülkelerindedir. Ülkemiz, Alp deprem kuşağının üzerinde yer almaktadır. Kuzey Anadolu Fay kuşağı, bu tektonik kuşak üzerinde çok etkin bir bölge olarak uzanmaktadır.

Türkiye, tektonik özellikler açısından Kuzey Anadolu Fay Kuşağı ve Doğu Anadolu Fay Kuşağı olmak üzere başlıca iki ana fay kuşağına ayrılır. Türkiye'de depremler daha çok Kuzey Anadolu Deprem Bölgesi boyunca gerçekleşmektedir. 1924'ten bu yana, büyük ölçekli 47 depremden 24'ü bu fay kuşağında görülmüştür.

Başta Kuzey Anadolu ve Güneydoğu Anadolu fay kuşakları boyunca uzanan sahalar ile Ege Bölgesi ve Göller Yöresi bu kuşak üstündedir ve bu bölgeler I. derece deprem bölgeleri olarak en riskli yerlerdir.

Bazı büyük şehirlerimizin I. derece deprem bölgeleri üzerinde kuruldukları, nüfusumuzun yarısından fazlasının bu sahalarda yaşadığı bir gerçektir.

Kandilli Rasathanesi Deprem Araştırma Enstitüsünün verilerine göre ülkemizde ortalama olarak yılda bir kere 6 ile 6,9 büyüklükleri arasında deprem meydana gelmektedir.

17 Ağustos 1999 Marmara depremi yıkımı ve can kaybı açısından son yıllarda yaşadığımız en büyük depremlerden biridir.

29 Mayıs 2009 tarihli 5902 sayılı Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun'la Türkiye Acil Durum Yönetimi Genel Müdürlüğü, Sivil Savunma Genel Müdürlüğü ve Afet İşleri Genel Müdürlüğü kaldırılmış ve Başbakanlığa bağlı Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı kurularak, bu üç Genel Müdürlüğün görevleri bir Başkanlığa yüklenmiştir.

Kanun'un amaç ve kapsam bölümü 1. maddesi 2. fıkrasında "Bu Kanun; afet ve acil durumlar ile sivil savunmaya ilişkin hizmetlerin ülke düzeyinde etkin bir şekilde gerçekleştirilmesi için gerekli önlemlerin alınması ve olayların meydana gelmesinden önce hazırlık ve zarar azaltma, olay sırasında yapılacak müdahale ve olay sonrasında gerçekleştirilecek iyileştirme çalışmalarını yürüten kurum ve kuruluşlar arasında koordinasyonun sağlanması ve bu konularda politikaların üretilmesi ve uygulanması hususlarını kapsar." denmektedir.

Başkanlığın tesisi üzerinden 2 yıldan fazla bir zaman geçmesine rağmen yaşadığımız Van depremi bize geçmişten hâlâ bir ders alınmadığını, Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı'nın ise henüz görevini yerine getirebilecek bir yapıya kavuşmadığını göstermiştir.

Söz konusu Kanun'la kaldırılan Türkiye Acil Durum Yönetimi Genel Müdürlüğü, Sivil Savunma Genel Müdürlüğü ve Afet İşleri Genel Müdürlüğünün tecrübeleri yeni kurulan Başkanlığa aktarılamamış âdeta bu 3 kurumun hafızası yerle bir edilerek yeni bir yapı oluşturulmuştur.

Depremde risk yönetimi önemli bir konudur. Ülkemizin deprem kuşağında olduğu bilincine göre diğer riskli bölgelerde meydana gelebilecek depremlere karşı bir eylem planının olması gerektiği konusu da Van depremi ile birlikte yok olmuş, Hükümetin böyle bir eylem planının olmadığı deprem bölgesine giden bakanların birbirleriyle ve kendileriyle çelişen beyanlarından anlaşılmıştır.

Yukarıda açıkladığımız nedenlerden dolayı, AKP İktidarı döneminde Afet ve Acil Müdahale Mevzuatında yapılan değişiklikler ve getirilen yeni yapılanma sonuçlarının Van depremindeki etkilerinin araştırılması, sonuçlarının tespiti ve alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla Anayasanın 98'inci, TBMM İçtüzüğü'nün 104 ve 105'inci maddeleri gereğince Meclis Araştırma Komisyonu kurulmasını arz ve teklif ederiz.

3.- Kocaeli Milletvekili Mehmet Hilal Kaplan ve 22 milletvekilinin, Kocaeli ilinin Derince ilçesinde bulunan tehlikeli atıkların ortaya çıkardığı kirliliğin ve var olan atığın bertaraf yöntemlerinin araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/291)

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Kocaeli ili Derince ilçesinde, yaklaşık 2500-3000 ton BHC ve DDT isimli çok zehirli tarım ilaçları, Türkiye'deki kullanımları 1985'te yasaklandıktan sonra, üretildiği fabrikanın yakınında bir depoya konularak kaderine terk edilmiştir. Yaklaşık yirmi altı yıldan beri bu zehirli atıklar, çevre ve insan sağlığına olan zararlarının bilinmesine rağmen, tavanı akan ve tabanından yeraltına sızıntının olduğu bir depoda tutulmaktadır. Uluslararası anlaşmalar ile kullanımı yasaklanan fakat daha öncesinde Koruma Klor Alkali AŞ tarafından üretilmiş olup yasaklama çerçevesinde kullanımı durdurulan bu maddelerin yaratacağı çevresel zararları ve kanserojen etkileri bilindiği halde, deponun, deniz kıyısındaki endüstri tesislerinin yoğunlaştığı ve yaklaşık 300 metre ilerisinde yerleşim alanının bulunduğu bir yerde olduğu bilinmektedir. Bu durum, o bölgede yaşayanlar açısından da oldukça büyük bir risk yaratmaktadır.

Lindan üretiminde kullanılmak üzere 26 yıl önce üretilmiş kimyasallar, Merkim Endüstriyel Ürünler AŞ mülkiyetindeki 8.120 metrekarelik arsada yer alan 4 deponun içinde, 50 kiloluk plastik poşetler ve metal varillerde beyaz bir toz olarak depolanmıştır. Depoların dış yüzeyi, tabanı ve çatısı, bu tür kimyasal maddelerin depolanması için uygun değildir. Kimyasal maddelerin büyük bir çoğunluğu eski ya da yırtık plastik poşetlerde saklanmaktadır, geri kalanı da deponun tabanına saçılmıştır. Deponun içindeki maddelerin suyla temas etmiş olması, çatıdaki ve dış yüzeydeki çatlaklardan giren sızıntılardan kaynaklanmaktadır. Sızan suyla birleşen kimyasal maddelerden oluşan birikintilerin toprağa, yer altı sularına ve denize karışma ihtimali oldukça yüksektir. Ayrıca depodaki kimyasalların yol açtığı yoğun bir kokuya da rastlanmıştır.

BHC'lerin çok zehirli ve kanserojen etkilere sahip olduğu ve çevreye önemli ölçüde zarar verdiği konusunda bilim adamlarının görüş belirtmesi üzerine Kocaeli Sanayi Odası (KSO) önderliğinde, 26 yıldır tehlike arz eden bu maddenin, Çevre ve Orman Bakanlığı ile yapılan çalışmalar sonucunda bertarafına karar verilmiştir. Kasım 2006 tarihinde, Çevre ve Orman Bakanlığı, Merkim AŞ, Kocaeli Sanayi Odası ve Kocaeli Büyükşehir Belediyesi arasında protokol imzalanarak bertaraf çalışması başlatılmıştır. Yapılan çalışmalarda, zehirli atıkların Türkiye'de bertarafının mümkün olmayacağı görüşüne varılarak, yurt dışında araştırmalar başlatılmıştır.

Aralık 2006 tarihinde açılan uluslararası ihaleyle en uygun teklifi veren Alman AVG firması ile Nisan 2007 tarihinde sözleşme imzalanmış, sözleşme imzalamasının ardından her ay 30-40 ton zehirli atığın sevkiyatı yapılmasına karar verilmiş, geçen 3 yıllık süre içinde 2 bin 500-3 bin ton BHC'nin sadece 313 tonu Almanya'ya götürülerek bertaraf edilmiş, en son sevkiyat Ağustos 2009 tarihinde yapılmıştır. Geçen süre zarfında bertaraf firması AVG'nin yeni sevkiyat planı Merkim AŞ'ye iletilmesine karşın, Merkim AŞ ekonomik sıkıntıyı gerekçe göstererek sevkiyat yapmamıştır. Sorun çıkması üzerine AVG firması ile KSO arasında 2007 yılında imzalanan sözleşme feshedilmiştir.

Kocaeli ilinin hızlı sanayileşme ile birlikte gelen çevresel sorunlarla boğuştuğu bilinen bir gerçektir. Bahsi edilen BHC maddelerinin Kocaeli ili içerisinde özellikle de Marmara Denizi'ne, bunun yanı sıra yerleşim yerlerine olan yakınlığı, olası doğal felaketler sebebiyle yaratabileceği çevresel zararlar göz önüne alındığında BHC'ler baz alınarak bu tür kalıcı kirlilik yaratan organik maddelerin bertarafı ve yaşam alanlarından uzaklaştırılması konusunda ciddi bir çalışma yapılması zorunluluğu doğmuştur.

Kocaeli ili Derince ilçesi içerisinde bulunan bu tehlikeli atıkların, nicelik ve nitelik açısından analiz edilmesi, yapılacak bir jeolojik araştırmayla, toprak katmanları ve yer altı su havzaları boyutundaki kirlenme derecesinin saptanması, var olan atığın bertaraf yöntemlerinin, çevresel ve sosyal maliyetler göz önüne alınarak incelenmesi, kalıcı organik kirlilik yaratan maddelerin (KOK) ve diğer bütün tehlikeli atıklar için ulusal bir envanter oluşturulması, alternatif bertaraf teknolojilerinin araştırılması ve bunların yönetmeliklerle düzenlenebilmesi amacıyla Anayasanın 98, TBMM İçtüzüğü'nün 104 ve 105 inci maddeleri gereğince bir Meclis Araştırması açılmasını arz ve teklif ederiz.

- 1) Mehmet Hilal Kaplan (Kocaeli)
- 2) Mustafa Sezgin Tanrikulu (İstanbul)
- 3) Veli Ağbaba (Malatya)
- 4) Melda Onur (İstanbul)
- 5) Hüseyin Aygün (Tunceli)
- 6) Emre Köprülü (Tekirdağ)
- 7) Hülya Güven (İzmir)
- 8) Mustafa Serdar Soydan (Çanakkale)
- 9) Salih Fırat (Adıyaman)
- 10) Mehmet Ali Susam (İzmir)
- 11) İlhan Demiröz (Bursa)
- 12) Doğan Şafak (Niğde)
- 13) Haluk Eyidoğan (İstanbul)
- 14) Mahmut Tanal (İstanbul)
- 15) Ali İhsan Köktürk (Zonguldak)
- 16) Sakine Öz (Manisa)
- 17) Ahmet İhsan Kalkavan (Samsun)
- 18) İdris Yıldız (Ordu)
- 19) Ali Rıza Öztürk (Mersin)
- 20) İhsan Özkes (İstanbul)
- 21) Gürkut Acar (Antalya)
- 22) Ferit Mevlüt Aslanoğlu (İstanbul)
- 23) Erdal Aksünger (İzmir)

BAŞKAN – Bilgilerinize sunulmuştur.

Önergeler gündemdeki yerlerini alacak ve Meclis araştırması açılıp açılmaması konusundaki görüşmeler sırası geldiğinde yapılacaktır.

Sayın Şandır, söz talebiniz var, buyurun.

VII.- AÇIKLAMALAR

1.- Mersin Milletvekili Mehmet Şandır'ın, Necip Fazıl Kısakürek'in ölüm yıl dönümüne ve Uygur Türklerinin Türkiye'nin yardımına ve desteğine ihtiyacı olduğuna ilişkin açıklaması

MEHMET ŞANDIR (Mersin) – Çok teşekkür ederim.

Değerli Başkanım, Milliyetçi Hareket Partisi Grubu olarak biz de üstat Necip Fazıl Kısakürek'in Hakk'a yürüyüşünün yıl dönümünü yüreğimiz sızlayarak anıyoruz. Necip Fazıl'a yüce Allah'tan rahmetler diliyoruz. İnanıyoruz ki Allah katında da çok değerli bir yeri olmuştur çünkü Necip Fazıl, milletine aşık, milletine hizmet eden bir dava adamıydı. O, Türkiye Cumhuriyeti devletinin manevi mimarıdır. Mehmet Âkif'i devam eden bir damar olarak, bir nesil olarak Necip Fazıl, Türk-İslam medeniyetinin bu millete mal olmasını, Türk-İslam medeniyeti doğrultusunda Asım'ın neslinin yetiştirilmesine katkısı olan, bunun sahibi olan çok değerli bir Türk büyüğüdür ve yine ifade etmem gerekiyor ki Necip Fazıl, milleti için duyduğu endişelerin karşılığında, milleti için umut ettiği hayallerin karşılığında hayatının sonunda Milliyetçi Hareket Partisinde siyaset yapmıştır. Tüm Milliyetçi Hareket Partisi yöneticileri olarak, mensupları olarak onu rahmetle ve şükranla anıyorum.

Değerli Başkanım, müsaade ederseniz -Sayın Bakanımız gitti ama- ben, bu Uygur Türkleri Kurultayı'nda Türkiye adına konuştum. Sayın Cumhurbaşkanımızın, Sayın Başbakanın selamlarını da götürdüm. Rabiya Kadir o mülakatı verirken inanınız ki ağlıyordu, yani Sayın Başbakana, Cumhurbaşkanına minnetlerini sunarken “Kardeşlerim beni niye kabul etmiyorlar? Ben gurbet ellerde Türklük davasını güderken Türkiye, beni sakıncalı personel olarak görüp Türkiye'ye niye kabul etmiyor?” derken ağlıyordu.

Ben üzüntülerimi ifade etmek için söyledim. Yoksa yapılanlar tabii ki takdire şayan. Daha da çok güzel şeyler yapılacağını biliyorum, haberim var bazı şeylerden. Bundan dolayı da Hükümeti kutluyorum. Uygur Türklerinin, herkesten, dünyadaki her milletten çok Türkiye'nin yardımına ihtiyacı var, sevgisine, desteğine ihtiyacı var. Bunu ifade etmek için söz aldım. Sayın Hükümetin dikkatine sunulur.

Hepinize teşekkür ederim.

Sayın Başkanım, sağ olun.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Gündemin “Kanun Tasarı ve Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler” kısmına geçiyoruz.

1'inci sırada yer alan, Adalet ve Kalkınma Partisi Grup Başkanvekilleri İstanbul Milletvekili Ayşe Nur Bahçekapılı, Kayseri Milletvekili Mustafa Elitaş, Giresun Milletvekili Nurettin Canikli, Kahramanmaraş Milletvekili Mahir Ünal ve Adıyaman Milletvekili Ahmet Aydın'ın; Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğünde Değişiklik Yapılmasına Dair İçtüzük Teklifi ile Tunceli Milletvekili Kamer Genç'in; Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğünün Bir Maddesinin Değiştirilmesi Hakkında İçtüzük Teklifi ve Anayasa Komisyonu Raporu'nun görüşmelerine kaldığımız yerden devam edeceğiz.

VIII.- KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN

GELEN DİĞER İŞLER

A) KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ

1.- Adalet ve Kalkınma Partisi Grup Başkanvekilleri İstanbul Milletvekili Ayşe Nur Bahçekapılı, Kayseri Milletvekili Mustafa Elitaş, Giresun Milletvekili Nurettin Canikli, Kahramanmaraş Milletvekili Mahir Ünal ve Adıyaman Milletvekili Ahmet Aydın'ın; Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğünde Değişiklik Yapılmasına Dair İçtüzük Teklifi ile Tunceli Milletvekili Kamer Genç'in; Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğünün Bir Maddesinin Değiştirilmesi Hakkında İçtüzük Teklifi ve Anayasa Komisyonu Raporu (2/242, 2/80) (S. Sayısı: 156)

BAŞKAN – Komisyon? Yok.

Ertelenmiştir.

2'nci sırada yer alan, Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile İran İslam Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Esendere ve Sero Kara Hudut Kapılarının Ortak Kullanımına Dair Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu'nun görüşmelerine kaldığımız yerden devam edeceğiz.

2.- Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile İran İslam Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Esendere ve Sero Kara Hudut Kapılarının Ortak Kullanımına Dair Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/427) (S. Sayısı: 7) (x)

BAŞKAN – Sayın Komisyon ve Hükümet yerinde.

Dünkü birleşimde tasarının maddelerine geçilmesi kabul edilmişti.

Şimdi 1'inci maddeyi okutuyorum:

**TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ İLE İRAN İSLAM CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ
ARASINDA ESENDERE VE SERO KARA HUDUT KAPILARININ ORTAK
KULLANIMINA DAİR ANLAŞMANIN ONAYLANMASININ UYGUN BULUNDUĞUNA
DAİR KANUN TASARISI**

MADDE 1- (1) 22 Mart 2010 tarihinde Ramsar'da imzalanan “Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile İran İslam Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Esendere ve Sero Kara Hudut Kapılarının Ortak Kullanımına Dair Anlaşma”nın onaylanması uygun bulunmuştur.

BAŞKAN – Madde üzerinde Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına söz isteyen Ali Özgündüz, İstanbul Milletvekili. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA ALİ ÖZGÜNDÜZ (İstanbul) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; öncelikle, bugün Regaip Kandili. İslam'ı doğru anlayan, İslam'ın esenlik, selam, barış dini olduğunu anlayan ve uygulayan, içindeki kini, nefreti atan, zalimlik yapmayan, haksızlık yapmayan, ülkemizdeki ve tüm dünyadaki Müslümanların Regaip Kandili'ni kutluyorum.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; yine konuya geçmeden önce, Sayın İçişleri Bakanı Uludere'deki olayla ilgili bir açıklama yaptı, üzücü bir açıklama. Bizim anlayışımızda, ölen insanların arkasından ya iyilikle konuşulur ya da hiç konuşulmaz. Türkiye Cumhuriyeti yurttaşlarını, 17'si çocuk 34 kişiyi dolap beygiri olarak nitelendirip hakaret eden İçişleri Bakanını da buradan kınıyorum. (CHP sıralarından alkışlar) Bu tarz, Türkiye Cumhuriyeti'ne yakışır bir tarz değildir. Dünkü açıklamaları gerçekten üzücü. O insanların da aileleri bugün, bu gece kandil kutlayacak ama Hükümetin bir bakanı insanları aşağılıyor. Bizim inancımıza göre -bir söz vardır- ölmüş insandan şeytan bile elini çeker. Yani ne diyeyim artık! Ölen insanlar hakkında bu şekilde Sayın Bakanın konuşmasını, sorumluluk makamında olan bir kişinin sorumsuzca davranışını da tekrar kınıyorum.

Sayın Başkan, değerli milletvekili arkadaşlarım; Türkiye Cumhuriyeti ile İran İslam Cumhuriyeti arasında hudut kapılarının ortak kullanımına ilişkin anlaşmanın hayırlı olmasını diliyorum her iki ülkeye. Biliyorsunuz, Türkiye-İran ilişkileri bölgedeki birçok ülkenin tarihinden bile daha eskidir, yaklaşık beş yüz yıldır, Kasrışirin'den beri herhangi bir problemi olmayan iki dost, kardeş ülke. Aslında, geçmişte tek bir ülke olan, Büyük Selçuklu'dan ayrılan iki ülke, iki kardeş. Zaman zaman birbirini kıskanan, yarışan, gıpta eden iki ülke.

(x) 7 S. Sayılı Basmayazı 23/05/2012 tarihli 110'uncu Birleşim Tutanağı'na eklidir.

Türkiye ile komşumuz İran arasında geçen yıl 15 milyar dolara yakın bir ticaret hacmi gerçekleşti. Hedeflenen 30 milyar dolarlık bir ticaret hacmi. Umarım bu sınır kapısının ortak kullanımı da yine ilişkilerimizin gelişmesine, ticaretin gelişmesine olumlu katkı sağlayacaktır. Ancak, Hükümetin Orta Doğu'ya, bölgeye ilişkin son zamanlardaki yanlış politikası yer yer Türkiye-İran ilişkilerini ne yazık ki germektedir.

Biz, baştan beri, Cumhuriyet Halk Partisi olarak, Malatya-Kürecik'te kurulan radar savunma sisteminin ABD'nin bir projesi olduğunu ve ABD askerlerinin görev yaptığını, bunun Anayasa'ya aykırı olduğunu söylüyorduk. Geçen gün Obama, Savunma Bakanına talimat verdi, dedi ki: "Bu radar savunma üssünü NATO'ya devredin."

Demek ki bugüne kadar bu NATO kapsamında değildi, ABD'nin bir askerî üssüydü. Anayasa'mıza göre yabancı askerlerin Türkiye'de konuşlanması ancak Parlatmentonun, yüce heyetin iznine tabidir ve bu, Hükümet ne yazık ki bugüne kadar suç işledi demektir. En azından -Dışişleri Bakanı burada yok ama-Hükümet adına Sayın Bakan, halkı, Türk milletini kandırdığınız için, yalan yanlış bilgiyle "Efendim, burası ABD üssü değil, NATO üssü." dediğiniz için halktan bir özür dileyebilecek misiniz ve bunun siyasi sorumluluğunu taşıyacak mısınız bilemiyorum çünkü artık netleşmiştir ki, Hükümet, yaklaşık bir yıldır, Türk milletini, yalan söyleyerek ne yazık ki kandırmıştır.

Değerli arkadaşlar, geçenlerde Irak'ta, Basra'da bir gösteri yapıldı ülkemiz aleyhine, daha doğrusu AKP Hükümeti aleyhine ve Sayın Başbakan aleyhine sloganlar atıldı. O kısmı haklıydı fakat bayrağımıza karşı da, şanlı Türk Bayrağı'na karşı da bir saygısızlık yapıldı. Ben buradan o saygısızlığı da kınıyorum. Hiç kimsenin Türkiye Cumhuriyeti'nin şanlı bayrağına saygısızlık yapma hakkı ve haddi yoktur. Hükümetimiz mutlaka bu konuyu takip etmelidir.

Ancak buna sebebiyet veren de ne yazık ki Türkiye Cumhuriyeti Hükümetidir. Niçin? Nedeni de: "Orada, bizim tarafımızdan, Irak yargısı tarafından hakkında yakalama çıkarılan Tarık Haşimi'yi niye saklıyorsunuz, niye besliyorsunuz?"

Hakikaten, niye besliyorsunuz, bunu anlamış değiliz. Yani Tarık Haşimi'nin Türkiye'de beslenmesi, efendim, Başbakanlık korumaları tarafından devletin, belediyenin misafirhanesinde, Başakşehir'de -yerini de söyleyeyim- ağırlanması Türkiye'nin ne menfaati var? Yani cidden merak ediyoruz, bir menfaati varsa bunu izah edin de biz de anlayalım, biz de destek verelim. Orada, Irak'ın merkezî Hükümetine rağmen, merkezî Hükümet tarafından... 8 hâkimli bir heyettir. Bakın, orada Şiilik, Sünnilik olayı yoktur. Siz oraya çekiyorsunuz çünkü orada, Tarık Haşimi hakkında, Irak Cumhurbaşkanı Yardımcısı hakkında terör faaliyetlerine katılmaktan dolayı mahkemede bir yargılama var. Kendi ofisindeki 19 kişinin itirafı var: "Biz Bağdat'ta, ülkenin değişik yerlerinde yapılan terör saldırılarıyla ilgili olarak..."

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Tamamen siyasi.

ALİ ÖZGÜNDÜZ (Devamla) – "Siyasi" diyemezsiniz. Bakın, o zaman, siz bir taraftan "siyasi" diyerek Tarık Haşimi'yi burada barındırırken bir taraftan uyduruk delillerle insanları "terör örgütü mensubu" diye içeride tutuyorsunuz. Çelişki değil mi? Böyle bir şey olur mu? Size ne? Yani bir ülkenin yargısı iç işidir. Arkadaşlar, dış politika bilen, efendim, azıcık siyasetten anlayan herkes bilir ki yargıya ilişkin kararlar kesinlikle iç işidir. Siz buna müdahale ediyorsunuz, Irak merkezî Hükümetini tanımıyorsunuz. Hayır, ne menfaatimiz var? Yani Tarık Haşimi'yi biz niye koruyoruz? Tarık Haşimi, Barzani kol kola, biz koruyoruz.

Efendim, geçen gün Bekir Bozdağ burada diyor ki: "Bizim de kırmızı bültenle aradığımız kişiler Kuzey Irak'tan bize karşı saldırı yapıyor ve yıllardır iade edilmiyor." İyi de Kuzey Irak Yönetiminin Başkanını siz burada ağırılıyorsunuz, Tarık Haşimi'yle kol kola sokuyorsunuz, Tarık Haşimi çıkıp diyor

ki: “Şii gruplar, ey Kürtler veya Sünniler -yani o da Şafii, Sünni- ABD gittikten sonra Irak’taki merkezi Hükümet, bize karşı, bize baskı yapacak, Türkiye de bizi korur.” Türkiye mezhep eksenli politika mı yürütüyor? Böyle bir şey olur mu? Yani ülkenin dış politikası ülkenin menfaatlerine göre yürütülür.

Değerli milletvekilleri, lütfen -iktidar grubuna da sesleniyorum- bakın, bu konuları sorgulayın yani parlamenter olarak görevinizdir Hükümeti denetlemek. Irak’la niye ilişkilerimiz bozuldu? Suriye’de ne işimiz var? Geçenlerde Suriye’de patlama oldu, Şam’da; 40’tan fazla insan öldü; 6,5 metre büyüklüğünde çukur oluştu. E, terör faaliyeti. Siz de bunlara, efendim, yok işte, özgürlük mözgürlük, yok insan hakları diyerek -kiminle birlikte- Suudi Arabistan’la, Katar’la birlikte bir cephe oluşturmuşsunuz. Türkiye, Suudi Arabistan, Katar özgürlük götürecektir, öyle mi? Yani Suudi Arabistan’da özgürlük mü var, demokrasi mi var? Katar’da özgürlük mü var, demokrasi mi var? Bu tutumu Yemen’de niye göstermiyorsunuz, Bahreyn’de niye göstermiyorsunuz? Tutarsızınız. Yani Türkiye’nin yanlış dış politikası, Hükümetin daha doğrusu, AKP Hükümetinin “sıfır sorun” denilen... Aslında, yıllardan beri, geleneksel olan, Atatürk’ün çizdiği, Atatürk’ün ortaya koyduğu “Yurtta barış, cihanda barış.” politikasının aksine, yalandan “sıfır sorun” dediniz, geldiğiniz nokta ortada.

İsrail. İsrail’le ilgili, Mavi Marmara’yla ilgili iddianame açıklandı biliyorsunuz. İsrail Hava Kuvvetleri Komutanı, İstihbarat Başkanı, Deniz Kuvvetleri Komutanı hakkında müebbet ağır hapis istedi savcı. Şimdi, göreceğim sizi. Yarın, öbür gün bu adamların birini davet ederseniz buraya... Edeceksiniz. İsrail, bugün, Rum kesimiyle, Kıbrıs’taki Rum kesimiyle ortak doğal gaz araması yapıyor ve İsrail 20 bin kişilik komandoyu Güney Kıbrıs’a, Kıbrıs Rum kesimine konuşlandıracak. Orada çalışan, santralde çalışan 10 bin kişilik İsraili ailesiyle birlikte yeni bir İsrail nerede doğuyor? Kıbrıs’ta doğuyor. Neyin sayesinde?

AYTUN ÇIRAY (İzmir) – Kimin sayesinde?

ALİ ÖZGÜNDÜZ (Devamla) – İşte, sizin yaptığımız bu yanlış, başarısız... Yani geçmişteki bir diplomatın çok güzel bir benzetmesi var, “Sayın Dışişleri Bakanı gökte yıldız arayan acemi müneccim gibi.” diyor; çok güzel bir benzetme. Efendim, yok işte “Biz dünyanın lideri olacağız, Orta Doğu’nun lideri olacağız.” falan... Hayır, öyle bir şey yok. Amerika görev verdi “Buraya kadar kardeşim, seni besledim, büyüttüm, buraya kadar. Git, Suriye’yle dost ol, o görüntüyü ver, kapıları aç, insanlar gitsin kimliksiz, pasaportsuz, istihbarat al, ondan sonra gereğini yap.”

Değerli arkadaşlar, ben, Türkiye Cumhuriyeti’nin menfaatini savunma adına diyorum ki: Hükümet bu politikasından vazgeçsin. Ya da Türkiye’nin ne tür bir menfaati var bize de izah etsin ki biz de destekleyelim diyorum, hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Teşekkür ederim. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Özgündüz.

Başka söz talebi yok.

Soru yok.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler...Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

2’nci maddeyi okutuyorum:

MADDE 2- (1) Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

BAŞKAN – 2’nci madde üzerinde Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına söz isteyen Veli Ağbaba, Malatya Milletvekili. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA VELİ AĞBABA (Malatya) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Uludere’de katledilen 34 yurttaşımızın ölümlerini âdeta meşru gören, suçu öldürenlere değil ölenlere yükleyen ve “Özür dilenecek bir şey yok.” diyen İçişleri Bakanını huzurunuzda kınıyorum.

Değerli arkadaşlar, sizlere bir film anlatacağım. Bu film başka bir film. Bu film yazılır yazılır bitmez, çekilir çekilir bitmez. Bu filmde oyuncu efendisinin elinde oyuncaktır, efendisi yazdıkça oyuncusu da oynayacaktır. Bu film AKP'nin Kürecik filmidir. Bu film bir ayak oyunudur. Bu filmde ABD'nin kılıcı, İsrail'in kalkanı olduk. Kürecik'e yüz karası bir üs kurduunuz, ayak oyunlarıyla onurumuzu ayaklar altına aldınız.

Bu film bir entrikadır; yirmi yıl önceki ABD projesine NATO makyajı yapılarak AKP eliyle başımıza örülen bir entrikadır. Şimdi, makyaj silindi gerçekler ortaya çıktı, takke düştü kel göründü, entrika filmi gösterime girdi.

Bu film bir yalan rüzgârıdır; Lizbon'a uçarken “Kumanda bizde olacak.” diyen dillerin Lizbon'da dönme dolap gibi dönüp “Kumanda NATO'da olacak.” dediği filmidir. Bu film kediye kedi diyemeyenlerin yalan rüzgârıdır.

Bu film iftira filmidir; Malatya'ya füze kalkanı kurulmasına karşı çıkanlara demediğimizi bırakmadınız, cazgırlık, yalancılık iftiralarını attınız ama gerçek ortada, yabancılar gelip çoktan yerleşti. Nihayetinde Obama itiraf etti. Onun için, bu film iftirayla itirafın kardeşliği filmidir.

Bu film bir komedidir; kumanda görevi yerine koruma görevinin alındığı bir komedi filmidir.

Bu film bir kumpastır; Türkiye ve Orta Doğu halklarına karşı emperyalistlerin çıkarları uğruna çevrilmiş bir kumpas filmidir.

Bu film bir komplodur; efendisine “Hayır.” diyemeyenlerin geleceğe ve barışa karşı kurduğu bir savaş komplosudur. İsrail kalkanının imzasını müsteşara attıran bir komplo filmidir.

Bu oyun bir aksiyondur; ansızın füze kalkanını kurma aksiyonudur. Yabancıları gizlice Malatya'ya yerleştirme aksiyonudur. Bu film, at izinin it izine karıştığı aksiyon filmidir.

Kürecik filmi, yalan, dolan, iftira, komedi, kumpas, aksiyon ile baş döndürücü değil, mide bulandırıcı bir filmidir. Bu çirkinlikler, bu olaylar bu filmin içindeyse, o filmde ancak mide bulanır.

Son otuz yılın en önemli anlaşması olarak ABD'li yetkililer ve gazeteciler tarafından kabul edilen bir anlaşma, hâlâ Türkiye Büyük Millet Meclisine getirilip tartışılabilmiş değildir. Uganda'yla, Tanzanya'yla yapılan ikili anlaşmalar bile Meclise gelirken, bu füze kalkanıyla ilgili anlaşma Meclise getirilmemiştir, müsteşara imza ettirilmiştir. Meclisin iradesine ABD ipoteği koydurulmuştur. 1 Mart tezkeresi için özür dilenmiş ve diyet borcu ödenmiştir.

Yabancı askerlerin Malatya'ya geldiğini bile yabancılardan öğrendik, ya haberiniz yoktu ya da halktan gizlediniz. Memleketten bu kadar mı bihabersiniz, yoksa 53'üncü eyalet olma yolunda hayaliniz mi var?

Değerli arkadaşlar, defalarca soru önergesi verdim, defalarca araştırma önergesi verdim, defalarca İsrail kalkanına hep beraber “Hayır.” dedik ama nafiye, AKP inkârcılığı tutturdu gitti, üssün NATO üssü olduğunu söyledi. Ama bunun yalan olduğu maalesef ortaya çıktı.

AKP, Kürecik filmi çevirirken biz de boş durmadık, 2 Ekimde Kürecik dağlarına çıktık, 10 Martta 10 yürekli kadın milletvekiliyle beraber Malatya'ya gittik. 2.300 metredeki İsrail kalkanına yürürken karşımıza Türk askerleri çıktı, yolumuzu Türk askerleri kesti. İçeride yabancılar, dışarıda Mehmetçikler. Bize karşı Kürecik'deki üssün kumandasını ABD'ye veren AKP, Ankara'daki Meclisin kumandasını verdi mi o da bilinmez.

Millî iradeyi dilinden düşürmeyen AKP, Kürecik konusunda Amerikan kumandalı hareket etmeyi tercih etti. Biz “Asker var mı?” diye sorduk; cevap Almanya'da bir yabancı generalden geldi. “Üssün sahibi kimdir?” diye sorduk; cevap Chicago'dan geldi, Obama “Biziz” dedi. Kürecik'in fiyatını sorduk, “Kaça sattınız?” dedik; cevap bir gazeteciden geldi, “6-7 milyar dolar.” dendi.

İzin istedik, değerli arkadaşlar, grup başkan vekilimiz ve milletvekilleriyle beraber izin istedik, Genelkurmay Başkanlığı -neye yetkisi varsa bilinmez- “Üsse girme izni verme yetkimiz yok.” dedi. Millî Savunma Bakanlığına yazdık, “Yetkimiz yok, izin veremeyiz.” dedi. Dört kez izin istedik, dört kez reddedildi, beşinci kez başvurduk, cevap alamayınca, değerli arkadaşlar, değerli milletvekilleri, Pentagon’a yazdık çünkü sizin Kürecik’i Pentagon’a bağladığınızı biz biliyorduk.

ABD Başkanı, değerli arkadaşlar, Türk milletini üzümüştür. Kürecik’teki füze kalkanının, Başbakanın, Dışişleri Bakanının ve Millî Savunma Bakanının iddia ettiği gibi bir NATO üssü olmadığını, ABD üssü olduğunu hepimizin önünde söylemiştir ve bizim yetkililerimizi yalancılıkla suçlamıştır maalesef.

Kürecik bir mahremdir arkadaşlar. Kürecik kimin mahremidir? ABD’nin mahremidir. Kürecik, ABD’nin yatak odası olmuştur. Anlaşmaları istiyoruz, bu Kürecik’le ilgili yapılan anlaşmaları “Mahremdir.” diye, “Gizlidir.” diye... Sayın Milletvekilimiz Mahmut Tanal da istedi, ben de defalarca istedim ama “Gizlidir” diye verilmedi. Kürecik yani ABD’nin bir yatak odası olmuştur arkadaşlar.

Değerli milletvekilleri, gelinen noktada bir şey açıkça ortaya çıkmıştır. Bu anlaşma, ABD Büyükelçisi ile müsteşarın imzaladığı bir anlaşmadır. Bu anlaşmayla birlikte Anayasa’nın 92’nci maddesi açıkça ihlal edilmiştir. Anayasa’nın 92’nci maddesinde der ki: “Bir tane yabancı asker gelse bile Türkiye Büyük Millet Meclisinin izin vermesi gerekir.” Ama değerli arkadaşlar, sizler bu izni vermediniz. Bu önemli bir suçtur ve bu suç cezasız kalmaz. Belki özel yetkili mahkemeler sizi yargılamaya cesaret edemezler ama bir gün halkın sizi yargılayacağından en ufak kuşku duymuyorum. Topraklarımızın egemenlik haklarının nasıl ihlal edildiğinin, yuvarlak masalarda nasıl pazarlandığının ortaya çıkacağına inancım tamdır.

Değerli arkadaşlar, Dışişleri Bakanlığı ve Başbakanlık şeffaf olmak zorundadır. Niye? Mecbur kaldıysanız, bizimle paylaşmalısınız. Neden “Hayır.” diyemediklerini veya neden “Evet.” dediklerini gelip anlatsınlar. Korkmasınlar, biz varız, Cumhuriyet Halk Partisi var. Biz koruruz, biz ülkemizi de koruruz, geçmişte yaptığımız gibi sizleri de koruruz.

Değerli milletvekilleri, gelinen noktada, ülkemizin hem film çevirenlerden hem de ABD üssünden kurtulması gerektiği açıktır. Yapılacaklar da bellidir. ABD, halka ve Meclise hesap vermelidir. Bu utancın sorumluları, mevkileri ve makamları ne olursa olsun, derhâl istifa etmelidir. Sıcak ve yumuşak koltuklarını da alıp gitmelidirler. Böylelikle, hiç değilse, vicdanları nezdinde verilmiş cezayı kısmen çekmiş olurlar. Halktan ve Meclisten özür dilemelidirler. Çevirdikleri filmde duydukları pişmanlığı dile getirmeliler. Kürecik’teki Amerikan üssü derhâl kapatılmalıdır, yabancı askerler evine gönderilmelidir. Gizli anlaşmalar ve satışlar kamuoyuna açıklanarak iptal edilmelidir.

Kürecik radar üssü yani Amerikan üssü, İsrail kalkanı, bu ülkenin sırtında bir kambur olarak kalmaya devam edecektir. O üssün kaldırılması vatanseverlerin boynunun borcudur. Filmciler kaldırır mı, kaldırabilir mi? Hayır, çünkü onlar için esas olan özgür topraklar değildir, onlar için esas olan pazarlanabilir topraklardır; aramızdaki fark da budur. Onun için, bu üssü kaldırma görevi bizim omuzlarımızdadır.

Değerli arkadaşlar, vatan toprağını ABD’ye yuva, millete yabancı yaptınız. Bizler orada yabancıyız. Bizlere, seçilmiş milletvekilleri olarak oraya girmemize izin vermediniz ama bir gün gelecek, o üssün kapatılması, o üssün oradan kaldırılması da bizlere nasip olacaktır.

Önce “Buton bizde olacak.” dediniz, “Butona biz basacağız.” dediniz, sonra butona basma görevini de size vermediler. Çünkü biz, burada, her zaman olduğu gibi, maalesef taşeronluk göreviyle yetindik.

Değerli arkadaşlar, Kürecik’te radar filmi çevrilebilir ama o ülkenin onurlu evlatları, vatanseverleri hiçbir çıkar gözetmeden yola çıkmak için tereddüt etmeyecektir. Fransız kurşunu, Amerikan çuvalını

unutanlar herkesi kendileri gibi sanmasınlar, unutmayanlar da vardır, bir gün karşısına çıkacaktır. Ömrünüz yetecek, siz de göreceksiniz.

Değerli arkadaşlar, 30 Mayıs'ta ODTÜ'den, Sinan Cemgillerin yola çıktığı yerden hareket edeceğiz. Önce Nurhak'a gideceğiz, daha sonra Kürecik'e gideceğiz. Onların geçtiği yollardan geçeceğiz ama onların varamadığı yere varacağız. Bir kez daha Kürecik dağlarına çıkacağız, Amerikan üssünün kapısına dayanacağız.

Parti farkı gözetmeksizin, gelebilecek bütün milletvekillerini davet ediyorum, burada bulunan bütün milletvekillerini. Hep beraber gidelim, birlikte halkımızı savunalım, çocuklarımıza onurlu bir ülke bırakmanın mücadelesini verelim.

Değerli arkadaşlar, bu üssün, İran'la, Irak'la, Suriye'yle ilişkilerimizi bozan bu üssün bir an önce kapatılmasını diliyor, hepimizi saygıyla, sevgiyle selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Madde üzerinde Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına söz isteyen Sinan Oğan, Iğdır Milletvekili. (MHP sıralarından alkışlar)

MHP GRUBU ADINA SİNAN OĞAN (Iğdır) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; şimdi tabii bu tabiri aslında kullanırken düşünüyorum “Muhterem Başkan, muhterem milletvekilleri” desem daha mı doğru olur çünkü “sayın” kelimesi terörist başına artık rahat bir şekilde kullanılacağı için bu kelimenin de maalesef Türkçemizdeki kıymeti son derece aşağıya düşmüştür. Bu sebeple, artık zatiyelerinize “Muhterem Başkan, muhterem milletvekilleri” diye hitap etmek istiyorum.

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile İran İslam Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Esendere ve Sero Kara Hudut Kapılarının Ortak Kullanımına Dair Anlaşma'yı görüşüyoruz.

Değerli milletvekilleri, Türkiye'nin üç ülkeye sınırı olan bir tek ili vardır, o ilin de adı Iğdır'dır. Iğdır, Türkiye'nin üç ile, üç ülkeye, Ermenistan'a, Azerbaycan'a ve İran'a sınırı olduğu hâlde, daha önce defalarca bu konuda görüşmeler yapıldığı hâlde siyasi gerekçelerle İran'la sınır kapıları Iğdır'dan açılmıyor. Nasıl ki daha önceleri, sizin iktidarınızdan da önce, şeker pancarı Iğdır'da üretiliyor olmasına rağmen başka illerin, şeker pancarı üretilmeyen illerin milletvekillerinin, bakanlarının siyasi baskısıyla şeker pancarının başka illere fabrikası kurulduysa aynı zihniyet maalesef sizde de var. Iğdır'dan açılması gereken Boralan Sınır Kapısı başka illerin siyasi baskısı sebebiyle, örneğin Van ilinin milletvekillerinin siyasi baskısı sebebiyle Iğdır'dan açılmıyor.

Açılması gereken başka önemli bir kurum daha var, organizasyon daha var, o da organize serbest bölge. Onun da maalesef duyularını alıyoruz, Iğdır'da açılması gereken organize serbest sanayi bölgesi başka illere kaydırılmaya çalışılıyor.

Değerli milletvekilleri, siz, eğer iller arasında ayırım yaparsanız, vatandaşlar arasında ayırım yaparsanız bölücülüğü başka yerde aramanıza gerek yok, bölücülüğü siz yapmış olursunuz. Dolayısıyla da gelin şu Iğdır'a karşı yapmış olduğunuz ayrımcılıktan, bölücülüğün vazgeçin. Boralan Sınır Kapısı'nın açılması için gerekli girişimlerde bulunun. 2010 tarihinde müjdeyi vermişsiniz “Üç ay içerisinde Boralan Sınır Kapısı açılacak.” demiştiniz. 2010'un üzerinden iki sene geçti hâlâ Boralan Sınır Kapısı'ndan bir haber yok. 2010 senesinde organize serbest sanayi bölgesinin Iğdır'da kurulması gündeme gelmişti, bugün başka illerde kurulacağı tartışılıyor.

Siz, eğer Iğdır'a bu zihniyetle -daha önce de burada ifade ettim- bakarsanız, Iğdır'dan milletvekili çıkaramadınız, bir daha hiçbir şey çıkaramazsınız. Sizin iyiliğiniz için, Iğdır'ın iyiliği için, bu memleketin iyiliği için, buradan sizi uyarıyorum: Iğdır'a ayrımcılık yapmayın. Iğdır'ın hakkı olan Boralan Sınır Kapısı'nı Iğdır'dan açın. Iğdır'ın hakkı olan organize serbest sanayi bölgesinin Iğdır'da kurulmasına destek verin. Iğdır halkı sizi izliyor, her yaptığınızı izliyor. Iğdır'a karşı yapmış olduğunuz

ayrımcılıkları da bu vesileyle izliyor ve dolayısıyla da biz, elbette ki, komşu ülkelerle sınır kapılarının açılmasının yanındayız. Bu sebeple, İran'la Esendere ve Sero hudut kapılarının ortak kullanımına yönelik bu anlaşmayı da destekliyoruz ancak bununla beraber Boralan Sınır Kapısı'nın da bir an önce açılması lazım.

Bakınız, Nahçıvan ile İğdır arasında bir sınır kapısı var. Bugün Türkiye'nin en geri kalmış gümrük kapısı orasıdır. Orada, vatandaşlarımızın kamyonunda, minibüsünde 3-5 litre fazla benzin var diye insanlarımızın arabasına el koyuyorsunuz. Hâlbuki aynı sınır kapısının başka bir ilde de olduğunu biliyoruz, başka illerde de olduğunu biliyoruz; Doğu Beyazıt'ta, Van'da, Hakkâri'de. Bizim İğdır'daki kamyonlar gidip oradaki kaçak mazotu satın alıp, getiriyorlar ve bana soruyorlar, diyorlar ki: "Bu kaçakçılık eğer yasaksa, niye İğdır'a karşı bu yasak uygulanıyor da Doğu Beyazıt'a, Van'a, Hakkâri'ye, diğer illere karşı bu yasak uygulanmıyor?"

Evet, kaçakçılığa karşı olacağız. Kaçakçılığa karşı olacağız ama kaçakçılık eğer bir ilde yasaksa bütün illerde de yasak olması lazım. Eğer diğer illerde serbestse, niye o zaman İğdır'da yasak? Biz diyoruz ki, eğer kapatacaksanız, kaçak mazotun önünde engel olacaksınız bunun hepsinin önünde engel olun.

ALİM IŞIK (Kütahya) – Sizinkiler haraç vermiyordu Sayın Milletvekilim. Haraçı veriyorlar mı? SİNAN OĞAN (Devamla) – Haraç vermiyorlar.

ALİM IŞIK (Kütahya) – Onun için...

SİNAN OĞAN (Devamla) - Siyasi haracı hiç vermiyorlar. İğdır, kimseye siyasi haraç vermez. İğdırlı sadece hakkını istiyor; diyor ki: "Biz bu memleketin evladı değil miyiz? Biz bu memlekete vergi vermiyor muyuz?" Veriyoruz.

A2 belgesi alan vatandaşlarımızı iki ay sonra mağdur ettiniz. Ayda taşıma kapasitesini, yani yurt dışına giriş çıkış kapasitesini 4'e indirdiniz. Peki, adam bütün her şeyini satıp A2 taşıma belgesiyle bir şirket kurdu ve birkaç tane taşımacılık yapacak araba aldı. "Ben şimdi bütün her şeyimi sattım, minibüs aldım, otobüs aldım. Bu devlete, bu AKP'ye güvenerek bunu yaptım, hata mı ettim?" diyor. Evet, hata etti aslında, bu AKP'ye güvenerek hata etti çünkü her şeyini satıp A2 belgesi alıp taşımacılık yapmaya başlayan vatandaşın elinden, siz, iki ay sonra, kalktınız, A2 belgesini geri aldınız ve sadece 4 defa, yurt dışına giriş çıkış hakkı tanıdınız. Bu vatandaşlar elbette bunu bir tarafa yazıyor ve bunun -zamanı geldiğinde- hesabını size, sandıkta, dün olduğu gibi, yarın da soracaktır.

Dolayısıyla, tekrar şunu ifade etmek istiyorum ki, Türkiye'nin bütün illeri eşittir, Türkiye'nin bütün vatandaşları eşittir, Türkiye'nin illeri ve vatandaşları arasında ayırım yapmayın, yapamazsınız. Yaparsanız, İğdırlı da sizinle diğer partiler arasında ayırımını dün yaptığı gibi yarın da yapacaktır.

Hepinize saygılar sunuyorum. (MHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Başka söz talebi yok.

Soru-cevap işlemi yapılacaktır.

Sayın Tanal...

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Teşekkür ederim Başkan.

Elektriğe yüzde 19 zam geldi, doğal gazda yüzde 16,6 zam geldi, memurlara ek zam olarak 3,5+4 ek zam geldi. Bunu nasıl izah edebilirsiniz, açıklayabilir misiniz Sayın Bakan? Memura verilen ek zam ise doğal gaz ve elektriğe gelen zammın çok altında olduğu için, vatandaş nasıl geçinecektir? Aradaki farkı, memur, bankadan krediyle mi karşılayacaktır?

Bir başka sorum: Malatya Kürecik'te yabancı asker var mıdır? Varsa, Türkiye Büyük Millet Meclisi buna izin verme yetkisini ne zaman vermiştir, tarihini açıklar mısınız?

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Sayın Halaman...

ALİ HALAMAN (Adana) – Teşekkür ediyorum, sağ olun Sayın Başkanım.

Ben de bütün Müslüman'ların, Türkmen'lerin, Türk'lerin Regaip Kandili'ni kutluyorum.

Dolayısıyla, bir şehit cenazesi var, Kocatepe'de cenaze namazı kılınacak. Ailesine Allah'tan rahmet diliyorum.

Yine, ben bunları söylerken Sayın Orman Bakanımız her şeyin iyi olduğunu, çok şey yaptıklarını, menfezleri, köprüleri söyledi. Ben de ona istinaden böyle bir soru değil de “Bizim o bölgelerde de yapılacak yerler var, buna yardımcı olur mu?” diye sormak istedim.

Tekir, Pozantı, Feke, Saimbeyli, Tufanbeyli, Yumurtalık, bunlar genelde ormanlık bölgede ilçeler. Bu sene hava şartları, iklim şartları sert gitti, sert gitmesi dolayısıyla buranın altyapısı, menfezleri, köprüleri bozuldu. Dolayısıyla yaz günleri, yayla olduğu için, nüfusları artıyor, dolayısıyla bu belediyelerin -Yumurtalık da deniz kenarında, her ne kadar da turizm bölgesi sayılmasına rağmen- altyapıları çok bozuk, iklim şartlarından dolayı da bozuldu. Sayın Bakanımız buralara bir miktar yardımcı olursa biz de oralara gittiğimizde “Orman Bakanımız, bak, buraları yaptırdı, buralara transfer yaptırdı, para gönderdi.” dersek bundan mutlu oluruz.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Sayın Işık...

ALİM IŞIK (Kütahya) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Sayın Bakan, Kamu Güvenliği Müsteşarlığı kadrolarında kaç adet yabancı uzman kadrosu bulunmakta, bu kadroların ne kadarı dolduruldu şimdiye kadar? Bu kadrolarda çalışan yabancı uzmanlardan bazılarının Suriye'de ajan olarak çalıştığı iddiaları doğru mudur? Buna Hükümetiniz nasıl cevap verecektir?

Teşekkür ederim.

BAŞKAN - Teşekkür ediyorum.

Sayın Canalıoğlu...

MEHMET VOLKAN CANALIOĞLU (Trabzon) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Sayın Bakanım, geçenlerde Trabzon'a gittiğinizde Trabzon Belediye Başkanlığında Trabzon'un derin deşarjlarının çalışmadığını ve bir önceki belediye yönetiminin bunları mahvettiğini söylemişsiniz ancak bunun afaki bir bilgi olduğunu biliyorum ve şu anda bir yol yapılmıştı, kara yolları geçtiği zaman yollar bozulmuştu ve yapılması noktasında biz gerekli çalışmaları yaptık ancak şu anda gittiğiniz zaman derin deşarjlar da hâlen açıktaki. Bu belediye tarafından hâlâ açıktaki noktaları da görürsünüz. Bunların düzeltilmesi noktasında yardım bekliyoruz ve daha önce “Para gönderdim.” demiştiniz, bu parayı Trabzon Belediyesine değil, sanıyorum Özel İdareye gönderdiniz. Bu konuda bilgilerinizi eksik verdiler, onu da düzeltmek istiyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Sayın Bakan, buyurun.

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Sayın Başkanım, değerli milletvekilleri; evvela, memurlara zam veriliyor, esasen Hükümetimizin teklifi var ama tabii ki memurlar bu teklifi kabul etmedi. Takdir buyurursunuz ki Avrupa'da pek çok ülkede maaşlarda azaltma teklif ediliyor, hatta bazı memurların işine son veriliyor ama Türkiye'de böyle bir şey yok yani biz, enflasyona memurları ezdirmedik ve inanın, şu anda, geçmişe göre memurların hayat standartları, şartları çok daha iyi.

Ben mühendisleri biliyorum. Bakın, 2002 yılında DSİ’de bir mühendis 980 milyon alıyordu yani şimdiki parayla 980 TL ama şu anda mühendisler en az 2 bin TL, hatta tazminatlarla beraber 2.500 TL alıyor. Daire başkanlarının, şube müdürlerinin maaşları değişti, tazminatları var yani dolayısıyla... Ayrıca şunu ifade edeyim...

ABDULLAH LEVENT TÜZEL (İstanbul) – 1.400 lira alıyorlar Sayın Bakan. Yanlış bilgi veriyorsunuz, 1.400 lira alıyorlar.

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Ayrıca tazminat olarak mı diyorsun?

ABDULLAH LEVENT TÜZEL (İstanbul) – Maaş olarak.

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Maaş olarak 400 lira alan mühendis yok efendim, ben mühendislerden bahsediyorum.

ABDULLAH LEVENT TÜZEL (İstanbul) – 1.400 lira.

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Yani netice itibarıyla, 1.400 lira alan mühendis de yok. Ben DSİ’deki mühendislerin maaşımı biliyorum. Dolayısıyla, hakikaten Hükümetimizin de teklifi oldukça uygundur.

Ayrıca, görüyorsunuz, küresel ekonomik krize rağmen Hükümetimiz, bırakın maaşları azaltmayı Avrupa’da olduğu gibi, maaşlara zam yapmayı da kabul etmiştir.

Şimdi, tabii Malatya Kürecik’te yabancı asker var mı, onu bilemiyorum. Özellikle Millî Savunma Bakanımıza sorarak onunla ilgili bilgi vereceğiz.

Efendim, Sayın Halaman özellikle Adana’dan bahsetti. Tabii, kış şartları olunca bütün Türkiye’de, hakikaten Adana’da da yoğun kış şartları neticesinde bazı yollar tahrip oldu, malumunuz bazı köprüler tahrip oldu. Şimdi, tabii bu köprülerle ilgili bilgi arz edeyim. Eğer köprüler kara yolları üzerindeyse, bu yıkılan köprüleri ve tamir edilecek köprüleri Kara yolları Genel Müdürlüğü yapmakla mükellef; yok, köy yolları ise aslında Özel İdare yapmakla mükellef. Dereler üzerinde bizim özel idarelerin bazen imkânları sınırlı oluyor. Dereler üzerinde yıkılan, birtakım ihtiyaç duyulan köprüleri Ergene’de olduğu gibi biz de yapabiliriz. O konuda, Sayın Vekilim, ihtiyaç varsa bizim de yardımcı olacağımız bir miktar kadar yardımcı olalım.

Yalnız, bu maksatla bütün özel idarelere -ağır geçen kış şartları sebebiyle- Yüksek Planlama kararıyla, Hükümetimiz önemli bir miktarda para gönderdi. Şu anda, Adana’ya ne kadar gönderildiğini bilemiyorum ama bütün illere para gitti. Biz de gerekli desteği verelim.

Şimdi Sayın Işık, yabancı uzman sayısını tabii şu anda bilmem mümkün değil ama bunu yazılı olarak size ileticeğiz ancak “Bunların Suriye’ye ajan olarak gönderildiği, onların ajan olarak çalıştığı” şeklindeki bir iddia fevkalade yanlıştır yani bu doğru bir şey değil. Hükümetimiz Suriye’de böyle bir işe girişmedi, girişmez de; onu özetle belirteyim. Yani “Yabancı uzmanları Suriye’ye ajan olarak göndermek.” diye bir şey asla söz konusu değil yani. Bunu sormak dahi bence uygun değildir, onu da özellikle belirtmek istiyorum.

ALİM IŞIK (Kütahya) – Nerede çalıştıklarını siz bize bildirin Sayın Bakan. Bu bizim iddiamız değil, bu, kamuoyunda ulusal medyaya çıktı, cevap yok, tezip yok.

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Bunun dışında, Sayın Trabzon Vekilimiz, eski Belediye Başkanımız, şimdi, ben Çevre Orman Bakanlığıyla özellikle orada birtakım deniz deşarjının çalışmadığını -hatta kendim de gittim- terfi merkezinin tamamen terk edildiğini ifade ettiler.

Terfi merkezine gitmedim ama deniz deşarjının çalışmadığını biliyorum. Dolayısıyla, terfi merkezinin çalışmadığı şeklinde... Hatta ben o zaman, hatırladığım kadarıyla -miktarı takriben

söyleyeceğim- Trabzon Belediye Başkanlığına Çevre Orman Bakanlığından yaklaşık 2 milyon TL kadar da bunların yapımı için bir destek gönderdim yani özellikle belirteyim.

Kaldı ki Trabzon'a, biliyorsunuz, sizin zamanınızda da gerekli desteği verdik. Hatırlarsanız, katı atık problemi vardı. Orada, Çamburnu'nda, bütün Trabzon ve Rize'nin katı atıklarını bertaraf edecek bir sisteme de büyük destek verdiğimizizi siz de biliyorsunuz.

MEHMET VOLKAN CANALIOĞLU (Trabzon) – Özel idareye katkı payı olarak verdiniz Sayın Bakanım, belediyeye değil.

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) - Hatta, Trabzon'da içme suyu problemi vardı Sayın Vekilim. İçme suyu problemini kökünden çözmek için, biliyorsunuz Atasu Barajı'nı inşa ettik ve gerçekten mükemmel oldu. Başbakanımız inşallah yakında onun da açılışını yapacak ama hizmete alındı. Hatta bütün dere islahlarını... Biliyorsunuz Zağnos Vadisi nasıl islah edildi, o neydi ne hâle döndü. Lütfen, bu yaptığımız şeyleri de bir noktada takdir ederseniz. Marifet iltifata tabi. Tamam, eksiklerimiz varsa onu söyleyin ama yaptıklarımızı da...

MEHMET VOLKAN CANALIOĞLU (Trabzon) – Efendim, ben Erdoğan Bayraktar Bey'e her zaman söylüyorum, teşekkür ediyorum. Siz orada "Heba ettiniz." diye suçluyordunuz ama belediye başkanının odasında bunu söylüyorsunuz. Buyurun yarın beraber gidelim.

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Sayın Vekilim, ben sizi suçlamadım.

MEHMET VOLKAN CANALIOĞLU (Trabzon) – Biz iyi yapılan şeyleri de söylüyoruz biliyorsunuz.

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Ya bir dakika müsaade edin. Ben sizi suçlamadım hatta belediye başkanının beşerî münasebetleri de o kadar iyi ki. Herkesle barışık, fevkalade. O yönünüzü de ben takdir ettim, takdir ettiğimi de söyledim yani.

MEHMET VOLKAN CANALIOĞLU (Trabzon) – Basına mı yansıdı?

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Yok, ben onu bilemiyorum ama ben söylediğimi söylüyorum. Eski Trabzon Belediye Başkanımız yani halkla münasebetleri açısından gerçekten çok takdire şayan, iyi münasebetler kurmuş diye onu da takdir ettik yani. Biz iyi taraflarınızı tabii takdir ediyoruz ama belediye hizmetleri açısından da müsaade edin tenkit edelim çünkü Trabzon'u çok iyi bilen bir kişiyim ben.

Teşekkür ediyorum efendim.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Bakan.

Soru-cevap işlemi tamamlanmıştır.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

3'üncü maddeyi okutuyorum:

MADDE 3- (1) Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

BAŞKAN – Madde üzerinde Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına söz isteyen Uğur Bayraktutan, Artvin Milletvekili. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA UĞUR BAYRAKTUTAN (Artvin) – Sayın Başkan, çok değerli milletvekilleri; Türkiye Cumhuriyeti ile İran İslam Cumhuriyeti Arasındaki Esendere ve Sero Hudut Kapısının Ortak Kullanılmasına Dair Kanun Tasarısı'nın 3'üncü maddesi üzerinde Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına söz almış bulunmaktayım. Yüce heyetinizi saygıyla selamlıyorum.

Öncelikle seçim bölgeye ilişkin, özellikle Karadeniz'le, Doğu Karadeniz'le ilgili olan çok ciddi bir sorun var. İki gündür bunu Parlamento boyutunda dile getirmeye çalışıyorum hem soru önergeleriyle hem Meclis araştırma önergeleriyle hem bugün Meclisteki konuşmamla hem de yarın basın toplantılarıyla Karadeniz'deki Cumhuriyet Halk Partisi milletvekilleriyle beraber bir basın toplantısı yapacağız. Sorun nedir?

Çok değerli arkadaşlarım, Karadeniz’de ciddi bir sorun var. Karadeniz’de bu çayla ilgili ciddi bir sorun var, nedir? Öncelikle şu değerlendirmeyi yapalım: Çay nedir, çayın sorunu neden kaynaklanmaktadır, bunu değerlendirelim.

Nasıl ki bor Türkiye için stratejik bir ürüne, çay da Karadeniz için stratejik ürün niteliği taşıyan çok önemli bir ürün değerli arkadaşlarım. Dünya çay üretiminin tek başına yüzde 5’ini biz karşıyoruz. Türkiye çay üretiminde dünyada 7’nci sırada. Eğer ithalat işine girmezsek, yılda 1,5 milyar dolar kâr sağlayacağımız bir sektör, çok önemli bir sektör. Bu nedenle, Karadeniz çay konusunda çok önemli bir durum arz etmektedir.

Bakın, Karadeniz’deki mevcut yağış durumu ve coğrafi durum itibarıyla çaydan başka herhangi bir bitkinin ekilmesi ve geçimin başka türlü sağlanması mümkün bulunmamaktadır. Ayrıca, dünyada bütün ülkelerde çay üretimi yapılmakta ama zirai ilaçların kullanılmadan çayın üretildiği tek yöre Karadeniz Bölgesi’dir. Bu açıdan Karadeniz çok önem arz etmektedir.

Şimdi, geçenlerde çaya ilişkin ciddi sıkıntılar ortaya çıktı. Bunlardan bir tanesi kaçak çay. Türkiye’nin gündeminde önemli bir sorun. Türkiye’de yılda yaklaşık 200-220 bin ton civarında kuru çay üretimi gerçekleştirilmekte ama ülkemize de dışarıdan 50 bin ton civarında kuru çay girmektedir. Bu nedenle, ciddi oranda, yaklaşık yüzde 25, yüzde 30’lara yaklaşan oranda kaçak çayla karşı karşıya kalmaktayız. Bu, ciddi bir sorundur.

Dün Sayın Bakana buradan da sordum. Yaş çay sezonu açılmış olmasına rağmen ne yazık ki Rize’de, Trabzon’da ve Artvin’de bulunan çay fabrikalarının büyük bir bölümü henüz tam kapasiteyle üretime başlamamıştır. Günlük 7 bin ton civarında ÇAYKUR’un kapasitesi bulunmasına rağmen, şu anda çay fabrikalarında onarım gerekçe gösterilerek 4 bin ton, 4.500 ton civarında bir üretim gerçekleştirilmektedir. Dün Sayın Bakan bunun 7 bin ton civarında olduğunu söyledi. Bunu kabul etmemiz mümkün değil. Gerçekte fiili durumda bazı çay fabrikaları ne yazık ki tam kapasiteyle çalışmamakta, bu nedenle de ÇAYKUR tarafından çay alımı gerçekleştirilmemektedir.

Şu anda Karadeniz’deki en önemli sorun şudur değerli arkadaşlarım: Kota uygulamasıdır. Dekar başına 10 kilogram çay alınmasıyla ilgili ciddi bir sorunla Karadenizli karşı karşıya kalmakta. Çay üreticisi çay bahçesinden toplamış olduğu çayı ne yazık ki ÇAYKUR’a vermemektedir. Bu nedenle, özellikle Rize’de, Hopa’da, sahil kesimindeki ilçelerimizde çay üreticileri çayı caddelere, sokaklara dökmektedir. Dün Karadeniz Sahil Yolu bir saat, bir buçuk saat civarında ulaşım kapalı kalmıştır. Çayı ÇAYKUR kurumuna veremeyince çay üreticisi yani ciddi bir sorunla karşı karşıya kalınca bu durumda çay üreticisi gidip özel sektörün kapısına dayanmaktadır.

Bugün çay fiyatı açıklandı biliyorsunuz biraz gecikmeyle de olsa. Buradaki fiyat 1 TL 22 kuruş civarında bir çay fiyatı açıklandı. Bu fiyat ÇAYKUR’un açıklamış olduğu yaş çay taban fiyatıdır. Ama ne yazık ki üreticiye ilişkin bu kota uygulamasına geçince, kontenjan uygulamasına geçince üretici çayını ÇAYKUR’a verememekte ve özel sektöre gitmektedir. Arkadaşlarım, en önemli sorunlardan bir tanesi budur. Böyle olunca da çayın gerçek fiyatı 65 kuruşa, 60 kuruşa kadar düşmektedir ve özel sektör çay üreticisine şunu demektedir: “Ben senin çayını alırım ama senin paranı bir yıl sonra veririm.”

Değerli arkadaşlarım, bir yıl sonra çayın fiyatının ödendiği bir fiili durum hangi hakkaniyetle uyuşmaktadır? Bunu sizin vicdanlarınıza sesleniyorum. Bu parayı da nakit olarak ödememektedir, en üzücü olan da budur. Demektedir ki: Ben bir yıl sonra ödeyeceğim, bu nakit paranın bir kısmını da, yüzde 30, yüzde 35’lik kısmını size kuru çay olarak iade edebilirim. Yani emtiaya emtiayla karşılık verebilirim, trampa yapabilirim. Yani nakit olayına girmemektedir, ödemenin bir bölümünü kuru çayla karşılamaktadır, ödemenin bir bölümünü size zeytinle ödeyeceğim demektedir veya başka şeyler önermektedir. Bu nedenle ciddi bir mağduriyet söz konusudur.

Buna ilişkin şöyle bir örnek vereyim: 2010 yılında -ki bu ÇAYKUR'dan almış olduğumuz resmî verilerdir- ÇAYKUR 550 bin ton yaş çay alırken -bu rakamlar kesin ve doğru rakamlardır- özel sektör 715 bin ton çay almıştır değerli arkadaşlarım.

Şimdi, biraz önce ifade ettiğim rakamları karşılaştırdığımızda göreceksiniz, özel sektörün vermiş olduğu fiyatla -ki, 60-65 kuruştur- ÇAYKUR'un vermiş olduğu fiyatı karşılaştırdığımız zaman aradaki rakamın nerelere gittiğini, bunun hangi kişilerin cebine gittiğini göstermesi açısından ilginç bir gerçektir. Eski rakamla 2010 yılında 14 trilyon civarındaki miktar bugünkü rakamla 14 milyon TL civarındaki miktar ne yazık ki üreticinin cebine gitmemiştir, çay spekülâtorlerinin ve çay borsasında söz sahibi olan birkaç kişinin cebine girmiştir arkadaşlarım. Bunun yüce Meclis tarafından değerlendirilmesini talep ediyoruz.

Şimdi, geline nokta ne yazık ki yeni bir çay kanununa yani üreticinin hakkını kollayabilecek bir yasal düzenlemeye mutlaka ihtiyaç vardır. Bugün Rize'de çayla ilgili, üreticilerle ilgili olarak yapılan yasal düzenlemeler yaklaşık 1 milyon kişiyi ilgilendirmektedir değerli arkadaşlarım. Bakın, dikkat edin, 1 milyon kişi çaydan geçinmektedir. Biz diyoruz ki: Bu 1 milyon kişinin geleceğini ilgilendiren, çok önemli bir sorun durumunda olan bu çayla ilgili olarak, mutlaka bunun çay borsasından alınması gerekmektedir. Yani çayı bir çay borsasıyla götürmemiz söz konusu değildir. Bütün dünya literatüründe bu çay borsası veya borsalar, üretimle faaliyetin ayrı ayrı gerçekleşmiş olduğu yerlerde olabilir, yani üretim faaliyeti bir yerde gerçekleşiyorsa, üretimle ticari faaliyetin ayrı ayrı olduğu yerlerde çay borsasından söz edebiliriz ama her ikisinin birlikte gerçekleştirilmiş olduğu, Türkiye'nin önemli çay üretim merkezlerinden biri olan Karadenizli, bu işi eğer borsa yöntemiyle götürmeye çalışırsanız bundan çok ciddi sorunla karşı karşıya kalırsınız diye düşünüyorum. O nedenle, mutlaka çay üreticilerinin haklarını koruyacak bir çay kanununun çıkartılmasında yarar vardır.

Değerli arkadaşlarım, bakın, burada anlatmak istediğimiz olay şudur: Karadenizli biraz önce de ifade ettiğim gibi, çok ciddi bir sorunla karşı karşıyadır. Çay üreticisi çayını toplamaktadır ama çayını ÇAYKUR'a vermemektedir. Nedir bunda da gerekçe olarak? Uygulanmakta olan dekar başına 10 kilogramlık miktardır. Bazı yerlerde çok ciddi baskılar gelmiştir, örneğin Hopa'da, Kemalpaşa'da, Arhavi'de bu baskılar sonucu bu miktarlar 10 kiloya, 12 kiloya çıkmıştır ama ÇAYKUR bunları almamıştır arkadaşlarım. Almayınca da ciddi bir sorun çıkmıştır. Çay sezonu açılmış olmasına rağmen ÇAYKUR'un fabrikalarının önemli bir bölümü, bakım gerekçe gösterilerek, onlardaki onarım gerekçe gösterilerek faaliyet yapmamaktadır ve bu gerekçeye dayandırılarak ÇAYKUR çayı almamaktadır. Geline noktada getirilmek istenen oyun şudur: Burada bir özelleştirme oyunuyla karşı karşıyayız. Dokuzuncu Kalkınma Planında da var, diyor ki: "Önümüzdeki günlerde mutlaka ÇAYKUR özelleştirilecektir." Bunu asla kabul etmiyoruz. ÇAYKUR, hem modernize edilmemektedir hem çay işletmesini yapacak olan fabrikadaki gerekli araç ve gereçlere ilişkin herhangi bir çalışma yapılmamaktadır, yani bir anlamda ÇAYKUR gözden çıkarılmış bulunmaktadır. Bunun sonucunda da çaydan, biraz önce ifade ettiğim gibi, 1 milyon ailenin geçimini sağlayan çay üreticileri değil, birkaç tane spekülâtor -onların bizler kimler olduğuna biliyoruz- sadece onlar yararlanmaktadır.

O nedenle, Türkiye Büyük Millet Meclisi olarak, şu anda Karadeniz'de kanayan bir yara olan ve ciddi anlamda infiallere yol açan, bir sosyal patlama düzeyine gelen bu sorunun bir an önce, ivedilikle ortaya çıkartılmasını talep ediyoruz. ÇAYKUR Genel Müdürlüğünün, Sayın Genel Müdür başta olmak üzere, ÇAYKUR yönetiminin başında bulunan bütün bürokratların bu işe ivedilikle çözüm bulmasını istiyoruz. Bakın, bu işin muhatapları olan kişiler ne yazık ki ÇAYKUR'un Genel Müdürünü ve onun muhatapları olan ÇAYKUR Yönetim Kurulu üyelerini muhatap olarak bulamıyorlar, arıyorlar, telefonlarına çıkmıyorlar değerli arkadaşlarım. Karadeniz'de bundan daha önemli bir sorun olabilir mi? Çok ciddi bir tabloyla karşı karşıyayız. Bunu dilimiz döndüğünce anlatmaya çalışıyoruz.

İşte dün, biraz önce de ifade ettiğim gibi, Sayın Bakana bir soru önergesi verdik, Sayın Bakana ben dün de birkaç tane sözlü soru sordum ama ne yazık ki yanlış enforme edilmiş. Diyor ki: “7 bin ton kapasiteyle ÇAYKUR çalışmaya devam ediyor.” Doğru değildir bu. Eğer gerçek anlamda bütün çayın alınabilmesi için ÇAYKUR’un mutlaka üretim kapasitesini, günlük 10 bin tona çıkarması gerekmektedir. Ama gelinen noktada ne yazık ki ÇAYKUR şu anda 4.500 ton, 4 bin ton yaş çay kapasitesiyle çalışmakta ve ne yazık ki üretici mağdur olmaktadır. Üretici, birkaç tane özel çay fabrikalarıyla muhatap olmakta, onlar ödemeyi hemen yapmamaktadırlar, ödeme sürelerini bir yıl ötelemektedirler, bir yılın sonunda da bu parayı nakit olarak kendilerine ödememektedirler değerli arkadaşlarım. Bu nedenle çok ciddi, çok sosyal patlama düzeyinde olan bir sorunla karşı karşıyayız. Türkiye Büyük Millet Meclisindeki milletvekili arkadaşlarımızın bu soruna duyarlılık göstereceğine inanıyoruz. Bu kanayan yaranın da bir an önce giderilmesini istiyoruz.

Bakın, gelmeden evvel size dün Karadeniz’den çay getirdim. Bugün Karadeniz’in her tarafında çay üreticileri bu çayları alıyorlar, şöyle tutuyorlar çayları, böyle döküyorlar arkadaşlar, görüyor musunuz. Ben de buraya döküyorum, kürsüye, bakın bunu buraya döküyorum. (CHP sıralarından alkışlar, AK PARTİ sıralarından “Bu ne ya!” sesleri, gürültüler)

BAŞKAN – Sayın Bayraktutan, lütfen...

UĞUR BAYRAKTUTAN (Devamla) – Bu çok ciddi bir sorundur. Bunu size ancak böyle anlatabilirim, başka türlü anlatamam değerli arkadaşlarım.

BAŞKAN – Lütfen Sayın Bayraktutan...

UĞUR BAYRAKTUTAN (Devamla) – Sözlerimi burada bitirirken diyorum ki, Karadeniz uşağı Amerikan uşağı olmayacaktır.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar, AK PARTİ sıralarından gürültüler)

BAŞKAN – Birleşime beş dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 15.59

İKİNCİ OTURUM**Açılma Saati: 16.09****BAŞKAN: Başkan Vekili Sadık YAKUT****KÂTİP ÜYELER: Özlem YEMİŞÇİ (Tekirdağ), Tanju ÖZCAN (Bolu)**

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 111’inci Birleşiminin İkinci Oturumunu açıyorum.

7 sıra sayılı Kanun Tasarısı’nın görüşmelerine devam edeceğiz.

Komisyon ve Hükûmet yerinde.

Şimdi, 3’üncü madde üzerinde Barış ve Demokrasi Partisi Grubu adına söz isteyen Sırrı Sakık, Muş Milletvekili.

Buyurun. (BDP sıralarından alkışlar)

BDP GRUBU ADINA SIRRI SAKIK (Muş) – Sayın Başkan, değerli arkadaşlar; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Uluslararası sözleşmeler önemlidir ama ilk önce devlet kendi halkıyla sözleşmelerini yerine getirmeli ki uluslararası sözleşmelerde söz ve karar sahibi olsun.

Şimdi, bizim birkaç gündür seslendirdiğimiz, zaman zaman gerginliklere neden olan, hatta Meclis başkan vekilimizin de müdahil olduğu bazı konuları tartışıp konuşuyoruz. Bu konulardan biri Roboski’dir yani bundan yüz elli gün önce Roboski’de masum, mağdur 34 tane Kürt insanı atalarından kalan bir yöntemle... Kendi topraklarına emperyal güçler sınır koymuş. Bir kısım akrabaları o tarafta kalmış, bir kısmı burada, yapay sınırlar oluşmuş ve bu insanlar oraya geçimlerini sağlamak üzere gitmişlerdi. 2012’ye iki gün kala geceleyin bir operasyon, F-16’larla sortiler yağdırıldı bu insanların başına ve biz o gündür bu gündür bunu seslendiriyoruz. Biz bunu yaparken Hükûmetin yetkili kurulları çıkıp “Efendim, siz kandan, şiddetten, ölümden besleniyorsunuz.” Bu dil paslı ve kirli bir dildir. Biz gerçekten mağdurun hakkını, hukukunu savunuyoruz. Bugün mübarek bir gündür, mübarek bir gecedir. Herkesin eli vicdanında olmalıdır. Eğer siz kendi insanlarınızla barışı sağlayamazsanız, onların hukukunu koruyamazsanız iç barışınızı sağlayamazsınız. Bakın, Mavi Marmara Gemisi’nde İsraililerin operasyonundan kaynaklı olarak, buradaki yetkili savcılar alelacele, İsrail’de o operasyonları yapanları buldular ve dava açtılar. Sizinle ilgili bir şey olursa Balyoz’dan, Ergenekon’dan alelacele davalar açılıyor. Peki, sizin eliniz bu kadar uzunken -ta İsrail’e kadar uzanıyor- oradaki komutanlarla ilgili dava açabiliyorsunuz, kendi toprağınızda kendi insanlarınız bombalanıyor, ölüyor, bir bakanınız çıkıp diyor ki: “Bunlar figürandı.” El vicdan be! Sonra, bugün sizden daha duyarlı, daha sağduyunun sesi bir ses çıktı, dedi ki: “Bu bizi temsil etmiyor. Bunlar AKP’nin politikalarına ters düşen söylemlerdir.”

Şimdi, bizim buradan şöyle bir soru sorma hakkımız yok mudur? Eğer bu sizi temsil etmiyorsa, bir yılı aşkın Bakandır ve her gün zulmediyor, bir halka zulmediyor, muhaliflere zulmediyor ve bu insanın görevi nedir? Niye görevden almıyorsunuz? Eğer bu konuda sizi temsil etmiyorsa, açık ve net olarak bu çıkıp kamuoyuyla paylaşılmalıdır ve ölenlerin anısına saygı olarak derhâl görevden el çektirilmelidir.

Şimdi, Roboski olayları olduğu gün biz bir bütün olarak oradaydık. Ölenlerin yakınları şunu söylüyordu: “Bu bize atalarımızdan kaldı. Bizim atalarımız da buradan geçip gidiyordu, biz de geçip gidip, buradan geçimimizi sağlıyorduk. Şimdi çocuklarımız gidiyor.” Şimdi, yetkililer söylüyor ki: ”Efendim, Hükûmetin, devletin -bilmem- oradaki birimlerin bundan haberi yoktur.” Bu doğru değildir.

Oradan giderken, oradaki tugayın önünden “kaçakçı” dediğiniz o insanlar oradan geçince devlet haberdardır ve dönüşte de devlet paydardır. Orada görev yapanlar, bu insanlardan, getirdikleri her bidon benzin ve sigara –neyse- bundan devlet de payını alıyor. Onun için, “Haberdar değildi. Şunu yaptık, bunu yaptık...” Sayın Başbakanın açıklaması daha da çok içleri acıtan bir olay. “Biz ne yaptık? Paralarını verdik.”

Sevgili arkadaşlar, buradan geçen gün de söyledim, kapıda birbirimize omzumuz değdiğinde, dönüp birbirimizden 10 kez özür diliyoruz ama bu erdemliği göstermiyorsunuz. İşte bunun içindir ki Kürtler ile sizlerin arasında uçurumlar var. Bizi, Roboski’deki gönül köprümüzü bombaladınız ve siz, o bombayı o gün attınız, o köprüyü bombaladınız ve şimdi, hepimize, bu Parlamento’ya önemli sorumluluklar düşüyor. Bu Parlamento sınır ötesi operasyonlar için yetkiyi verdiğinde, Milliyetçi Hareket Partisi, Cumhuriyet Halk Partisi, AKP, biz buradan seslendik: “Bu çözüm değil.” dedik. Sınır ötesi operasyonlara sefer yapabilirsiniz ama bu seferlerde Roboski olayları karşımıza çıkar. Siz sefer yaparsınız ama zaferi yoktur bu seferlerin çünkü otuz yıllık savaşta seferler yapıldı ama bu seferlerin bir zaferi olmadı. Şimdi, bu yetkiyi size veren bu Parlamento yetkiyi Hükûmete verdi. Hükûmet bu konuda sorumludur. “Yok, efendim, bizim güvenlik güçlerimiz...” 3 kişiye bunu havale edemezsiniz.

Yeri ve zamanı gelince yargının bağımsız olduğunu söylersiniz ama KCK davasında yargı bağımsız değil. Ama MİT’le ilgili olunca, Deniz Feneriyle ilgili olunca yargıya müdahale ediyorsunuz ama Ergenekon olunca, Balyoz olunca, KCK olunca yargıya müdahale edemeyeceğinizi söylüyorsunuz. Yeri ve zamanı gelince kendinizi çok rahatlıkla yargının yerine koyuyor ve kararlar alıyorsunuz.

Sevgili arkadaşlarım, ben bunları söylerken emin olunuz ki gönül köprümüzün bombalanmaması için söylüyorum. Bir taraftan diyalog ve müzakerelerden bahsedenler bir taraftan da yaraları sarmak gibi bir görevimiz vardır. Otuz yıllık savaşta herkes çok kirlendi, birçok insanın eli kirli ve kanlıdır. Onun için, bir toplumsal uzlaşuya ihtiyacımız vardır, barışa ihtiyacımız vardır. Anadolu’nun her yerinde, Kürt coğrafyasında her gün patır patır insanlar ölüyor. Bunun adı “asker” olur, “polis” olur, “gerilla” olur, ne olursa olsun bu insanların hepsi bizim geleceğimiz ve bizim çocuklarımızdır. Bizim bunların arasına ayırım koymak gibi bir lüksümüz yoktur. Bunların yaralarını birlikte sarmalıyız. Siz bir bütün olarak bir halka karşı savaş açıp... Sadece dağda değil bu savaş, okullarda aynı şey. İki gün önce DGM’ye gittim, yeni adıyla özel güvenlikli mahkemelere, mahkeme başkanları soruyor öğrencilere: “Şu resim sana mı ait? Ağzın açık, sen slogan attın, sen şu marşı okudun.” diyor. Dönüyor poşudan, dönüyor şalvardan, dönüyor Mekaptan, elindeki megafondan dolayı yargı Kürt çocuklarını cezalandırıyor ve onlara bir tek yol gösteriyor, dönüp diyor ki: “Dağlara gidin.” Böyle, bir yargı süreci, böyle, Kürtlerin bütün hayatın her alanında... Balıkesir’de, daha üç gün önce, çocuklar lokantada yemek yerken arkadaşlarına gidecekler, telefon açıyorlar “Size yemek getirelim, ketçaplı mı olsun, mayonezli mi olsun?” Bunu şifre olarak kabul ediyor ve Kürt öğrenciler tutuklanıyor.

İşte, biraz önce, Sayın Şandır, burada o şeydeki Türklere uygulanan zalimane politikaları anlattı. Rabia’nın kaderiyle Leyla’nın kaderi birdir. Bakın, Leyla, on yıl, gitti cezaevinde kaldı. Bugün de sizin meslektaşınız olan Leyla düşüncelerini ifade ettiği için on yıl ceza aldı. Rabia’nın uğradığı zulüm, evet, bir katliamdır, bir zulümdür ama Leyla’nın da Leyla’nın arkadaşlarının da Leyla’nın mensup olduğu halk da aynı zulmü görüyor, kaderimiz işte böyle.

Şimdi, bunlara bu Parlamento’nun seyirci kalmaması gerekir. Burada, yargı paketi gelecek ve bunu konuşacağız, tartışacağız ve bu yargı paketinde toplumsal uzlaşmayı yakalamak zorundayız yani milletvekilleri ağızlarını açtıkları için on yıl ceza... Geçen dönem burada olan Dersim milletvekili, bu Parlamento’da, bu kürsüde söylediklerini dışarıda tekrarladığı için on beş yıl yedi ay ceza aldı. 12 Eylül döneminde bu zulüm var. Yıl 2012, AKP iktidar, özgürlüklerden ve demokrasiden bahsediyor ve aynı zulüm devam ediyor. Şimdi, bununla nasıl toplumsal uzlaşmayı, toplumsal barışı sağlayacağız?

Ben, başta da belirttiğim gibi... Bugün, Ahmet Altan'ın çok güzel bir yazısı vardı, diyordu ki: "Bu 34 tane muhafazakâr, 34 tane Atatürkçü, 34 tane milliyetçi öldürülmüş olsaydı, ey milliyetçiler, ey Atatürkçüler, ey inançlılar, siz ayaklanmaz mıydınız?"

Size, bugünkü o kutsal gecenin adına diyorum ki: Ey Muhammed'in ümmeti, bu mübarek günde de siz hâlâ bu olaylara, Roboski'ye susacak mısınız?

Bu duygularla hepinize teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Madde üzerinde şahsı adına söz isteyen Seyfettin Yılmaz, Adana Milletvekili. (MHP sıralarından alkışlar)

SEYFETTİN YILMAZ (Adana) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Konuşmama başlamadan önce, içinde bulunduğumuz üç ayların ve bu gece idrak edeceğimiz Regaip Kandili'nin Türk-İslam âlemine hayırlar getirmesini Yüce Cenabıallah'tan niyaz ediyorum.

Aynı zamanda, büyük dava adamı, manevi direklerimizden Necip Fazıl Kısakürek'i, ölümünde rahmetle, minnetle ve şükranla anmak istiyorum.

Yine bugün toprağa verdiğimiz, Muş'ta şehit olan astsubayımıza da Allah'tan rahmet, kederli ailesine başsağlığı diliyorum. İnşallah bu son olur temennisini iletmek istiyorum.

Değerli milletvekilleri, bugün, bu yasa, öncelikle, anlaşma hayırlı olsun diyorum. Ama dün, biliyorsunuz memur sendikaları Türkiye'nin her tarafında sokaklardaydı. 4 milletvekili arkadaşımızla Kızılay'da memurlarımızla beraber olmak adına, kamu çalışanlarıyla beraber olmak adına oraya gittik. Şunu çok net ifade etmek istiyorum: Kurucusu olmaktan övündüğüm Türkiye Kamu-Sen, yirmi yıldır bu ülkede, bu devletin varlığı ve bağımsızlığına, bu milletin birliğine halel gelmesin diye mücadele eden bir sendikadır ve dün orada, yirmi yıldır ilk defa bu kadar kalabalık bir yığılı görürüm, geniş bir kitle. Orada Sayın Genel Başkan İsmail Konuk bir konuşma yaptı, memurlar sükûnetle dertlerini dile getirecek şekilde sloganlar attılar ama en ufak bir taşkınlığa meydan vermediler. Fakat, her ne olduysa, toplantının sonunda dağılıp sağa sola giden ve Kızılay tarafına giden memurlara, nereden talimat geldiği belli olmayacak şekilde biber gazlarıyla saldırılar düzenlendi. Başta Kamu-Sen'in Genel Başkanı olmak üzere, Türk Haber-Sen, Türk Ulaşım-Sen Genel Başkanları geceyi acil servislerde geçirdiler, Türk Tarım-Orman Sen'in üyeleri ve diğer üyelere bazıları yaralandılar.

Şimdi, buradan şunu ifade etmek istiyorum: İleri demokrasiden bahsediyorsunuz, özgürlüklerden bahsediyorsunuz ve hakkını arayan memurun ifadesine, söylemine bile tahammül edemeyen bir anlayışla memurlara olmadık işkencelerde bulunuyorsunuz.

Şimdi, buna ne hakkınız var? Ama şunu çok açık ve net ifade ediyorum: Bakın, bu, bugün geldiğiniz noktanın en önemli göstergesidir. En ufak eleştiriye bile tahammülü olmayan bir iktidar partisi mensupları ve Hükûmetle karşı karşıyayız. Bir örneğini cuma günü Adana'da yaşadık. Adana Sanayi Odası ve Adana Ticaret Odası Başkanlığının vergi rekortmenleri için düzenlediği ödül töreninde iki tane bakanınız saatlerce -orası sivil toplum örgütlerinin bir organizasyonu- muhalefeti yerden yere vurdu, şov yaptılar iktidar dönemleriyle ilgili. Hiç sesimizi çıkarmadık. Bir cümle söyledim Sayın Bakana, teşvik yasasında Adana'nın ikinci bölgeye alınmasını göçe bağladı, "Adana saydığımız illerden daha fazla göç alıyor." dediğimde, bakın, bir bakan bunu derse bu Türkiye'de neler olur? Ben milletvekiliyim ve milleti temsil ediyorum. Aynen söylediğim cümle bu, kayıtlarda vardır: "Sayın Bakan, Adana'da göç oluyor." dedim, sadece bir cümle. Kendileri iki saat boyunca konuşuyorlar. Aynen verdiği cevap şu değerli milletvekilleri: "Otur oturduğun yere, sana saatlerce ders veririm. Beni sana saatlerce ders verdirme mecbur bırakma." diyecek bir Bakanla karşı karşıyayız.

Şimdi, bu anlayıştaki bir Hükümet üyesinin veya Hükümet üyelerinin olduğu yerlerde memurlar hangi şartlarda haklarını arayacaklar? Ha, şu olabilir: İktidar döneminizde suni olarak büyüttüğünüz Memur-Sen... İşte Bülent Arınç diyor ya “Biz, kuzu kuzu, Memur-Sen’le oturur anlaşırsınız. Diğer sendikalara ne oluyor?” “Diğer sendikalar” dediğiniz sendikaların, değerli milletvekilleri, yüz binlerce üyesi var.

Peki “Kuzu kuzu anlaşırsınız.” dediğiniz sendikayla anlaşabildiniz mi? 7,6+6 getirdi. Hükümet burada cevap versin. Kuzu kuzu anlaşacaktınız hani, ne verdiniz? Verdiğiniz ortada ve göstermelik.

Bakın, Kamu-Sen’ciler biber gazına maruz kalırken, Memur-Sen 100 kişilik göstermelik bir eylemle, memurların Kızılay’a sokulmadığı ortamda Güvenpark’a hasırları sermişler, çınar ağaçlarının, akasya ağaçlarının altına oturmuşlar, 100 kişiyle sözde basın açıklaması yapıyorlar. Sizin istediğiniz bu şekildeki tepki ama 10 binlerce kişiyle Abdi İpekçi Parkı’na gelen memurların Kızılay’a girmesine izin vermiyorsunuz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

SEYFETTİN YILMAZ (Devamla) – Bakın, şunu çok açık ve net ifade ediyorum: Zulümle hiç kimse abat olmamıştır, sizin de zulümle abat olma şansınız yoktur.

Hepinize saygılar sunuyorum. (MHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Madde üzerinde şahsı adına söz isteyen Hasan Karal, Rize Milletvekili. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

HASAN KARAL (Rize) – Sayın Başkan, değerli milletvekillerimiz; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Az önce çok talihsiz bir olay yaşadık, kendisini çok sevdiğim, değer verdiğim Artvin Milletvekilimiz Uğur Bey, bizim, Doğu Karadeniz Bölgesi’nin olmazsa olmaz tek geçim kaynağı olan ve hepimizin -inanıyorum ki kendisinin de- bugünlere kadar gelmesinde en önemli katkısı olan çayımızı Türkiye Büyük Millet Meclisinin kürsüsüne dökerek çayımıza karşı büyük bir saygısızlık yapmıştır.

YUSUF HALAÇOĞLU (Kayseri) – Çayınıza mı yaptı, Türkiye Büyük Millet Meclisine mi?

HASAN KARAL (Devamla) – Ben çayımıza yaptığı bu saygısızlığı kabul etmediğimizi söylüyor ve aynı zamanda Türkiye Büyük Millet Meclisi kürsüsüne yapılan bu saygısızlığı aynen kendisine iade ediyorum.

Çok değerli milletvekilleri, sözün burasına gelmişken şunu ifade etmek istiyorum: Elbette bu sene mayıs başında başlayan yaş çay kampanyası dolayısıyla bazı sıkıntılar yaşanmış olabilir ama Türkiye Büyük Millet Meclisi kürsüsünde on yıldan beri ÇAYKUR’la alakalı hiçbir şikâyet burada gündeme gelmemiştir. Çünkü ÇAYKUR’u biz 2002’de devraldığımızda ÇAYKUR Genel Müdürlüğü’nün telefonları dahi hacizliydi, ÇAYKUR üreticisine parasını sekiz ay sonra, dokuz ay sonra, hatta bir sene sonra veriyordu, mayıs ayının parasını bir sonraki senenin şubat ayında verebilecek durumda bir ekonomik krizdeydi ÇAYKUR ama şu anda ÇAYKUR almış olduğu çayın bedelini bir ay sonra üreticisine verebilecek duruma gelmiştir. Dolayısıyla, bu sene kapasite artırımı dolayısıyla ÇAYKUR’un günlük çay alma kapasitesi 6.600 tondur, bunu 7 bin ton ve üzerine çıkarmak amacıyla bazı çalışmalar yapılmıştır. Bu çalışmalar dolayısıyla bazı fabrikalarda, dört beş fabrikamızda bazı alımlarda aksaklıklar yaşanmıştır. Bunları dile getirebilirsiniz, alımlar hakkında bazı olumsuzlukları burada dile getirebilirsiniz. Bu çok doğaldır, normaldir ama kalkıp bizim ekmeğimizi, bizim varoluş gayemiz, bizim her şeyimiz olan, tek ekmeğimize olan çayı torbaya doldurup getirip burada Türkiye Büyük Millet Meclisine dökmek, yere dökmek cüretini hiç kimse göstermemelidir. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

VELİ AĞBABA (Malatya) – Denize döktünüz çayları.

MALİK ECDER ÖZDEMİR (Sivas) – Millet denize döküyor.

HASAN KARAL (Devamla) - Bu bizim çayımıza yapılan en büyük saygısızlıktır. Bunu bir Rize Milletvekili olarak ve bölgenin bir evladı olarak kabul etmemiz mümkün değildir, bunu kabul etmiyoruz.

Dolayısıyla, inşallah göreceksiniz çayımız elbette içerisinde bulunmuş olduğu şu andaki durum itibarıyla çok çok daha iyi günleri hep beraber görecek. Ve ÇAYKUR'un özelleştirilme kapsamına alınacağı yalanları ve iftiralarnı da Sayın Başbakanımızın ağızıyla yalanlamış olmamıza rağmen hâlâ bu konuların gündeme getiriliyor olmasını da çok anlamlı buluyorum ve özellikle dün ve öbür gün Rize'de kara yollarını kapatmak suretiyle çay dökme eylemini gerçekleştirenlerin, sokaklara çay dökme eylemini gerçekleştirenlerin de aynı anlama ve aynı ideolojiye hizmet etiketlerini düşünüyorum.

Bakınız, dün Rize'de yollar kapandı, çay döküldü. Niye döküldü çay? Artvin bölgesinden gelen, az önce burada konuşan çok değerli milletvekilimizin seçim bölgesinden gelen çayların, aktarıma gelen çayların Rize fabrikalarında işletilmesinden doğan sıkıntıdan dolayı çay sokağa döküldü. Yani "Artvin'den çay gelmesin, Rize'nin çayı Rize'de üretilsin, Rize'de, efendim, fabrikalarda işletsin." diyerek bu tepki dile getirildi...

MALİK ECDER ÖZDEMİR (Sivas) – Yani Artvin'in çayı kutsal, Rize'nin çayı kutsal değil mi?

HASAN KARAL (Devamla) - ...ama biz, ÇAYKUR olarak Artvin, Rize, Trabzon ve Giresun olmak üzere, kesinlikle bölgesel ayırım yapmıyoruz...

VELİ AĞBABA (Malatya) – Ne yapıyorsunuz?

HASAN KARAL (Devamla) - ...ve diyoruz ki: Bütün eksikliklerimizi aynı anda düşüneceğiz, değerlendireceğiz ama gelip de bunları burada konuşup değerlendirmek yerine, çayımızı koltuğunun altına saklayıp getirip burada yere dökmeyi de gerçekten çok talihsiz bir adım olarak görüyor ve bunu özellikle bir kez daha dikkatlerinize sunuyor, hepimize saygılar sunuyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Soru-cevap işlemi yapılacaktır.

Sayın Varlı, buyurun.

MUHARREM VARLI (Adana) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Bakan, Komisyonunda rayiç bedelin yüzde 50'si, beş yıl, 10 taksit çıkmasına rağmen 2/B yasasını burada bir önergeyle değiştirdiniz, çiftçinin ve köylünün aleyhine bir önergeyle değiştirdiniz, rayiç bedelin yüzde 70'i yaptınız. Şimdi çiftçi feryat ediyor. Bugün yanımda bizim Ceyhan'ın, Adana'nın Ceyhan ilçesinin birkaç tane muhtarı vardı, hepsi de bu sıkıntıyla alakalı köylünün ne yapacağını soruyor.

Şimdi, gelin, biraz vicdanınız varsa, biraz insafınız varsa, bu rayiç bedeller konusunda bari çiftçiye destek olacak, köylüye destek olacak bir şey yapın da çiftçi ve köylü bu tarlaları alabilsin yoksa onun arkasında çıkarttığımız, hemen akabinde çıkarttığımız yasayla bu araziler yabancılara gidecek, bizim arazilerimiz göz göre göre yabancılara eline düşecek, bunun için çok endişeliyim. Bu konuda ne yapmayı düşünüyorsunuz, lütfen kamuoyuna izah eder misiniz?

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Sayın Işık...

ALİM IŞIK (Kütahya) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Sayın Bakan, herhâlde biraz önceki sorum tam anlaşılmadı. Bilindiği gibi geçen dönem burada Kamu Güvenliği Müsteşarlığı Yasası çıktı, burada da yabancı uzmanlara kadrolar verildi. Sorum şudur: Bu yabancı uzman kadrolarına kaç adet yabancı uzman atandı? Bu kadroda çalışan bazı uzmanların Suriye'deki muhalifler içerisinde görev aldığı yönündeki medyaya yansıyan iddialar doğru mudur? Hükümetinizin bu konuda bir çalışması var mıdır? Kamuoyunu ve yüce Meclisi bilgilendirebilir misiniz?

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Sayın Tanal... Yok.

Sayın Ağbaba...

VELİ AĞBABA (Malatya) – Teşekkür ederim.

Malatya'nın en önemli gelir kaynağı kayısının en büyük düşmanı geçen de söylediğim gibi AKP'den sonra nisan ve mayıs aylarında görülen don ve doludur. Malatyalı çiftçilerin korktukları başına geldi. Salı gününden itibaren Malatya merkezde, Battalgazi'de, Darende'nin Engüzek beldesinde, Ozan, Karaoğuz, Mollauşağı, Kerimli köylerinde etkin olan don, dün de Kuluncak'a bağlı Karaçayır, Çay, Alvar, Kızılhisar köylerinde kayısı meyvesinin yüzde 70'ini perişan etti. "TARSİM'den sigorta yapsalar." denilebilir, ama değerli arkadaşlar, bu TARSİM sigortası resmen Malatya kayısı üreticilerini soymak için kurulmuş bir sistemdir. Bu sistemin değiştirilmesini talep ediyorum, ayrıca dondan zarar gören kayısı üreticilerine de devletin yardım etmesini diliyorum.

Bir de Sayın Bakanım, sizinle ilgili bir şey söylemek istiyorum, Bu Malatya'da Medik Barajı diye bir barajımız var, Malatya Medik Barajı. Bu Medik Barajı işletmede gözüküyor, ama şu anda bir çay gibi akıyor, bir baraj işlevini görmüyor yıllardan beri, içi mil ve toprakla dolmuş durumda, bunun da işletmeye tekrar açılmasını sizden talep ediyoruz.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Sayın Oğan.

SINAN OĞAN (İğdır) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Bakanım, geçen yıl olduğu gibi bu yıl da maalesef, geçtiğimiz hafta İğdır'a büyük bir miktarda dolu yağarak yine bütün ürünleri önemli ölçüde zarara uğrattı.

Biraz önceki konuşmayı yapan sayın milletvekili gibi bizim İğdır'da da benzer sorun var. TARSİM, fiyatları çok yüksek olduğu için, tapu sorunları tam olarak çözülmediği için birçok vatandaşımızın derdine çare değil. Acaba ürünlerini doluya vermiş olan vatandaşlarımıza faiz ertelenmesi veya başka bir şekilde destek olunmasını düşünüyor musunuz?

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Sayın Öğüt.

KADİR GÖKMEN ÖĞÜT (İstanbul) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Karayolları Genel Müdürlüğünün sorumlu olduğu otoyol ve köprülerin yanı sıra çevre ve bağlantı yolları, köprü, tünel ve viyadüklerden de geçiş ücreti alınmasını öngören yönetmelik hafta başında yürürlüğe girdi.

Yönetmeliğin ne şekilde uygulanacağı henüz net olmamakla birlikte, çevre yollarının bundan böyle paralı olacağı haberleri kamuoyunda yankı ve tepki uyandırdı. Özellikle Tüketici Dernekleri Yönetmeliği, sosyal devlet ilkesi, seyahat özgürlüğü ve devletin tüketiciyi koruyacağı gibi anayasal maddelere aykırı olduğuna işaret ediyor.

Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanı Sayın Binali Yıldırım'ın "Bunu hemen otoyollara zam yapılıyor gibi algılamak hoş ve doğru olmadı." açıklamasından yola çıkarak, öncelikle doğru kamuoyuna yansıyan, farklı olan nedir, bunu sormak istiyorum. Bundan otoyollarına zam yapılmayacak sonucunu çıkartabilir miyiz, onu sormak istiyorum. Yönetmelik gereği bağlantı yolu, köprü, tünel ve viyadükler de ayrı ayrı ücretlendirilecek midir? Vatandaşın cebinden yol, su, elektrik olarak dönmek üzere alınan vergilerin üzerine bir de bu şekilde ek ücret getirilmesi sosyal devlet ilkesine ters değil midir? İstanbul içindeki trafiği daha da güç duruma getirmeyecek midir?

Bunu Hükümetinize sormak istiyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Sayın Bakan, buyurun.

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Sayın Başkanım, değerli milletvekilleri; evvela, biliyorsunuz, 2/B kanunu çıkarıldı ve bu kanunu çıkaran da yüce Meclis. Özellikle bu gerçekten çok faydalı oldu çünkü yıllardır, aşağı yukarı 1981 yılından beri kangren hâline gelmiş olan bu meseleyi yüce Meclis çözdü.

Tabii, burada, evvela rayiç bedel nedir dersek, rayiç bedel ayrı, satış bedeli ayrı. Rayiç bedel, bildiğiniz üzere, Maliye Bakanlığı tarafından belirlenen oradaki o arazinin değerini gösteren bir bedel ama burada, biliyorsunuz, Hükümetimiz rayiç bedelin yerine bunu yüzde 70’le çarparak satış bedeli olarak belirledi. Dolayısıyla, bu şekilde önemli bir yüzde 30’luk tenzilat yaptık. Ayrıca, peşin ödeyenlere de yüzde 20 ayrıca bir tenzilat yapıldı. Böylece, yüzde 70 çarpı yüzde 80, yüzde 56’yla yani satış bedelinin peşin ödenmesi hâlinde rayiç bedelin yüzde 56’sı olarak buradan çıkarılan kanunla bu şekilde öngörüldü. Ayrıca...

MUHARREM VARLI (Adana) – Nasıl yüzde 56’sı Sayın Bakanım ya?

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Müsaade edin, siz sordunuz, ben cevap vereyim.

MUHARREM VARLI (Adana) – Nasıl? Yanlış bilgilendiriyorsunuz. Nasıl yüzde 56’sı oluyor ya?

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Ayrıca, bir de...

MUHARREM VARLI (Adana) – Yanlış bilgilendiriyorsunuz ama.

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Ben bilgilendiriyorum işte bu şekilde.

BAŞKAN – Lütfen Sayın Milletvekili.

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Müsaade et de nasıl bilgilendireceğime ben karar vereyim. Siz sordunuz.

MUHARREM VARLI (Adana) – Tabii siz karar vereceksiniz ama yanlış bilgilendiriyorsunuz Sayın Bakan.

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) – Milletimiz takdir eder nasıl bir karar verdiğimi, nasıl bilgilendirdiğimi.

Özellikle bir de vadeli almak isteyenlere de büyük bir imkân sağlandı.

Bakın, belediye hudutları içinde vadeli almak isteyenlere üç yıl vadeyle, altı ayda bir ödemek kaydıyla, faiz almaksızın böyle bir imkân sağlandı. Dolayısıyla, bunu ifade etmek istiyorum.

Rayiç bedelin bazı yerlerde yüksek olduğu iddia edildi. Tamam da rayiç bedelle satmıyoruz bir kere.

İkinci husus da bu konuda Maliye Bakanlığı ilan etmeden önce rayiç bedelleri tekrar yüksek olduğu iddia edilen yerlerde değerlendirmek üzere şu anda çalışma yapıyor. Bunun sorumluluğu zaten Maliye Bakanlığında ki, bu konuda rayiç bedelin tekrar kontrol edilmesi konusu Maliye Bakanlığımız tarafından ele almıyor ve pek çok yerde de fiyatların son derece uygun ve makul olduğu anlaşıldı ama bunların yabancılara satışı diye bir şey söz konusu değil. Zaten bu alanlar tamamen Millî Emlake ait, Maliye Bakanlığına ait olan alanlar, tapusu onlara verildi. Dolayısıyla biz, hak sahibi, orayı kullanan insanlara satmak maksadıyla böyle bir kanun çıkardık, yoksa yabancılara satmak söz konusu değil. Direkt hak sahipleri müracaat edecek, başkalarının müracaat etmesi dahi söz konusu değil.

MUHARREM VARLI (Adana) – Altı ay sonra görürüz!

ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANI VEYSEL EROĞLU (Afyonkarahisar) - Sayın Işık, özellikle yabancı uzmanlarla ilgili az önce de ifade ettim. Gerekli ne kadar kişi alındığı, bununla ilgili sayıyı sizlere yazılı olarak bildireceğimizi ifade ettik. Kaç tane yabancı uzman alındı onu şu anda bilmem mümkün değil; kaldı ki, bunların, az önce de ifade ettim, gazetelerde böyle bir iddia var ama bu yabancı uzmanların buralarda, Suriye’de, Türkiye’de yine ajan olarak çalıştırıldığı şeklinde Hükümetimizde hiçbir böyle girişim, bir teşebbüs yoktur. Bunu çok net olarak ifade etmek istiyorum.

Tabii özellikle, evet bu kayısı, Malatya’daki kayısıda vuku bulan don hadisesiyle ilgili; biliyorsunuz sigorta var. Tarım Bakanlığı bunun hatta sigortanın yüzde 50’sini de ödüyor ama bunlarla ilgili herhangi bir sıkıntı varsa, ne yapılabilirse sayın vekillerim, bunu biz tekrar Tarım Bakanı ile görüşelim sizlerin de teklifi varsa. Yani biz tarım sigortası olsun istiyoruz. Dolayısıyla sadece don değil, hatta sele maruz kalan alanlar da sigortalı olsun, böylece çiftçimiz mağdur olmasın diye de böyle bir teklifimiz var ama sizlerin de başka teklifi varsa oturalım, bunu müzakere edelim.

Medik Barajı ile ilgili konuyu ele alacağım, ben bizzat kendim takip edeceğim. Zaten muhtemelen haziran sonunda da Malatya’ya bizzat ben kendim de gelerek oradaki yatırımları takip edeceğim.

İğdır milletvekilimiz aynı şeyi ifade etti. Benzer cevabı aynı şekilde... Sayın Vekilim, biliyorum. Orada size şu müjdeyi de veriyorum: Biliyorsunuz “İğdır’a yatırım yapılmıyor” falan diye geçen sefer de söylediniz. Şu anda İğdır’daki barajla ilgili planlama çalışmaları bitiyor. Proje tamamlanınca o barajı da inşa edeceğiz ve İğdır’ımızda hem sulama hem taşkın koruma hem de içme suyu temini olarak kullanılacak.

Şimdi, İstanbul Milletvekilimiz Sayın Kadir Ögüt Beyefendi Ulaştırma Bakanlığımızla ilgili bazı sorular sordu. Süre kalmadığı için, müsaadelerinizle, Ulaştırma Bakanlığımız bu konuda yazılı olarak cevap versin.

Teşekkür ediyorum efendim, sağ olun.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler...

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Karar yeter sayısı istiyoruz efendim.

BAŞKAN – Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Daha sonra istediniz Sayın Tanal.

Tasarının tümü açık oylamaya tabidir.

Açık oylamanın elektronik oylama cihazıyla yapılmasını oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler...

Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

İki dakika süre veriyorum.

(Elektronik cihazla oylama yapıldı)

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile İran İslam Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Esendere ve Sero Kara Hudut Kapılarının Ortak Kullanımına Dair Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı açık oylama sonucu:

“Kullanılan oy sayısı : 190

Kabul : 186

Ret : 4 (x)

Kâtip Üye

Tanju Özcan

Bolu

Kâtip Üye

Özlem Yemişçi

Tekirdağ”

(x) Açık oylama kesin sonuçlarını gösteren tablo tutanağa eklidir.

Böylece, tasarı kabul edilmiş ve kanunlaşmıştır.

3'üncü sırada yer alan Hukuk Uyuşmazlıklarında Ara buluculuk Kanunu Tasarısı ve Avrupa Birliği Uyum Komisyonu ile Adalet Komisyonu raporlarının görüşmelerine başlayacağız.

3.- *Hukuk Uyuşmazlıklarında Arabuluculuk Kanunu Tasarısı ve Avrupa Birliği Uyum Komisyonu ile Adalet Komisyonu Raporları (1/486) (S. Sayısı: 233) (x)*

BAŞKAN – Komisyon ve Hükümet yerinde.

Komisyon raporu 233 sıra sayısıyla bastırıp dağıtılmıştır.

Sayın milletvekilleri, alınan karar gereğince, bu tasarı İç Tüzük'ün 91'inci maddesi kapsamında görüşülecektir.

Bu nedenle, tasarının tümü üzerindeki görüşmeler tamamlanıp maddelerine geçilmesi kabul edildikten sonra bölümler hâlinde görüşülecek ve bölümlerde yer alan maddeler ayrı ayrı oylanacaktır.

Tasarının tümü üzerinde AK PARTİ Grubu adına söz isteyen Hakan Çavuşoğlu, Bursa Milletvekili.

Buyurun. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA HAKAN ÇAVUŞOĞLU (Bursa) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 233 sıra sayılı Hukuk Uyuşmazlıklarında Ara buluculuk Kanunu Tasarısı hakkında grubum adına söz almış bulunmaktayım. Bu vesileyle yüce heyetinizi saygıyla selamlarım.

Sayın milletvekilleri, bildiğiniz gibi, kişiler arasında ortaya çıkan uyuşmazlıkların çözümünden bahsedildiğinde ilk akla gelen mahkemeler ve uyuşmazlıkların yargısal yollarla giderilmesidir. Hâl böyle olmakla birlikte mahkemeler, gerek yargılama faaliyetlerinin uzun ve masraflı olması gerek uyuşmazlıkların eskiye nazaran karmaşık bir hâle bürünmüş bulunması gerekse kişilerin birbirleriyle kurdukları her türlü hukuki ve ticari ilişkilerini korumak ve devam ettirmek istemeleri gibi nedenlerle arzu edilen sonuçları üretmemeye başlamışlardır. Yine, yargılama süreci bünyesinde barındırdığı mücadeleci ve çekişmeli bir süreç olması nedeniyle tarafları tatmin etmekten ve sosyal barışı sağlamaktan yoksundur. Zira, yargılama sürecinde tarafların menfaatlerine uygun çözümler geliştirilmesi amaçlanmamakta, hâkim önüne gelen olaya pozitif ve maddi hukuku uygulamak suretiyle bir karar vererek maddi gerçeğe ulaşmaya çalışmaktadır. Bu nedenle tarafların uyuşmazlığın temelinde yatan menfaatleri nazara alınmadan verilen hüküm kimi zaman davayı kazanan tarafı bile yeterince tatmin etmemektedir. Hâl böyle olunca uyuşmazlığın tarafları ihtiyaçları olan çözüme erişebilmeleri için alternatif yöntemler aramaya başlamışlardır. Öyle ki uluslararası kurum ve kuruluşlar dahi aldıkları kararları ile üye devletleri adalete daha iyi erişim için mahkeme dışı alternatif çözüm yöntemleri düzenlemeye davet etmektedirler. Örneğin, 15-16 Ekim 1999 tarihinde Tampere'de yapılan Avrupa Birliği zirvesinde üye ve aday ülkeler alternatif çözüm yöntemi düzenlemeye davet edilirken, 2002 yılında Birleşmiş Milletler Ticaret Komisyonu da alternatif çözüm yöntemine ilişkin olarak, yasaların benzer olması amacıyla model kanun düzenlemiştir.

Alternatif uyuşmazlık çözüm yöntemlerine ilişkin arayışların sonucunda ara buluculuk müessesesi ön plana çıkmış, en hızlı yayılan ve tercih edilen yöntem olmuştur. İşte, görüşmekte olduğumuz işbu tasarıyla esasen tarihî, kültürel ve toplumsal kodlarımızla örtüşen, uzlaşmaya dayalı bir alternatif çözüm yöntemi olan ara buluculuk müessesesi düzenlenmektedir.

Düzenleme ile ara buluculuk, üzerinde serbestçe tasarruf edilen iş ve işlemlerden doğan özel hukuk uyuşmazlıklarının çözümü konusunda görüşmek ve müzakerelerde bulunmak amacıyla tarafları bir araya getiren, onların birbirlerini anlamalarını ve bu suretle çözümlerini kendilerinin üretmesini sağlamayı amaçlayan, tarafsız ve bağımsız bir üçüncü kişinin katılımıyla ve gönüllü olarak yürütülen uyuşmazlık çözüm yöntemi olarak tanımlanmıştır.

(x) 233 S. Sayılı Basmayazı tutanağa eklidir.

Sayın milletvekilleri, bugün tüm Avrupa Birliği üyesi ülkeler ile Amerika Birleşik Devletleri'nde ve hatta birçok Güney Afrika ülkesinde uygulanmakta olan ara buluculuk müessesesinin ülkemizde de kabul görmesi, toplum tarafından benimsenmesi ve tercih edilmesi büyük önem taşımaktadır. Zira ara buluculuk, tarafların yargısal yollara başvurmaya gerek kalmadan, onların karşılıklı menfaatlerini ön planda tutarak her iki tarafın da tatmin edici çözümler bulmalarını, toplumsal huzur ve barışı tahrip etmeden uyuşmazlıkları ortadan kaldırmayı amaçlayan bir uyuşmazlık çözüm yöntemidir. Bu yöntem, esasen toplumsal barışa katkı sağlamayı amaçladığı gibi, bunun sonucu olarak da uyuşmazlıkların davaya dönüşmeden ortadan kaldırılması ile yargının yükünü de hafifletecektir.

Bu nedenlerle, tasarının gerek esas Komisyonda gerekse alt komisyondaki görüşmeleri sırasında muhalefetin, meslek odalarının ve diğer kuruluşların kaygı ve taleplerine azami ölçüde özen gösterilmiş ve tasarıda gerekli değişiklikler yapılmıştır.

Bu değişiklikler ile ara buluculuk müessesesinin ülkemizde yerleşmesi için mümkün oldukça geniş bir toplumsal yelpazede sahiplenilmesi amaçlanmış, ara buluculuk müessesesi yargılama faaliyeti olmamakla birlikte, müessesenin etkin bir şekilde işletilmesini sağlamak amacıyla ara bulucuların hukuk eğitimi almış olmaları ve belli bir süre tecrübe edinmiş olmaları aranmıştır.

Yine toplumsal hassasiyetler nazara alınarak tasarıya, aile içi şiddet iddiası içeren uyuşmazlıkların ara buluculuğa elverişli olamayacağı dercedilmiştir ancak Avrupa Birliğinin tüm ülkelerinde ve Amerika Birleşik Devletleri'nde uygulandığı hâlde Anayasa'ya aykırılık iddiasıyla karşılaşmayan ara buluculuk müessesesi, her nasılsa bizdeki muhalefet anlayışı tarafından, Anayasa'nın 9 ve 36'ncı maddelerinde düzenlenen "yargı yetkisinin bağımsız mahkemelerde kullanılacağı ve devredilemeyeceği" ile "savunma hakkının kısıtlanamayacağı" ilkesine aykırılık iddiasıyla karşılaşmıştır. Muhalefetin bu itiraz ve eleştirileri hukuki gerekçelerden uzaktır.

Sayın milletvekilleri, öncelikle belirtmek gerekir ki ara buluculuk müessesesi, Anayasa'ya aykırı olduğu iddiasının aksine, anayasal bir gereklilikten kaynaklanmaktadır. Gerçekten de Anayasa'nın Başlangıç hükümleri de dâhil olmak üzere 2'nci, 5'inci, 45'inci maddelerinden ortaya çıkan sonuç, devletin asli vazifelerinden birinin de kişilerin ve toplumun refah, huzur ve mutluluğunu sağlamak olduğudur. Devletin, "sosyal barışı sağlamak" şeklinde özetlenebilecek bu vazifesini sağlamakta kullanabileceği çeşitli enstrümanları vardır. Pek tabii ki bunlardan bir tanesi de ara buluculuk müessesesidir. Zira ara buluculuk, dava ve yargılamanın içinde barındırdığı olumsuz özellikleri barındırmamakta, yargılamanın aksine, kazan-kazan sonuçlu bir tatmin duygusu yaratmaktadır.

Öte yandan, Anayasa Mahkemesi dahi verdiği 20/03/2008 tarih ve 78/74 sayılı Kararı'nda -tüketici hakem heyetiyle ilgili olan kararında- alternatif çözüm yöntemlerine ilişkin arayışların gerekliliğine işaret ederek şöyle söylemektedir: "Anayasa'nın 141'inci maddesine göre davaların en az giderle ve mümkün olan süratle sonuçlandırılması yargının görevidir. Bu görevin ağır iş yükü altında yerine getirilmesi zorlaştıkça uyuşmazlıkların çözümü için alternatif yöntemlerin yaşama geçirilmesi yargıya ilişkin anayasal kuralların etkinliğinin sağlanması bakımından gerekli görülebilir." denilmiştir.

Sayın milletvekilleri, Anayasa'nın ara buluculuk müessesesinin düzenlenmesinin Anayasa'nın 9'uncu ve 36'ncı maddelerine aykırılık teşkil ettiğine ilişkin iddialara gelince: Ara buluculuk yönteminde organik veya şekli anlamda bir yargılama faaliyeti kesinlikle yapılmaz ve mahkemelerin yargı yetkisine alternatif bir çözüm arayışı bulunmaz. Ara buluculukta tarafları bağlayıcı bir karar verilmez, tahkikat yapılmaz, tanık dinlenilmez, yasal delil ibrazı yoktur, keşif yapılmaz, bilirkişi incelemesi gibi inceleme ve değerlendirme faaliyeti de olmaz. Ara bulucu hâkim olmadığından dolayı dahi olsa yargı yetkisini kullanmaz. Öte yandan, ara buluculuk müessesesinin gönüllü olması, sürece başvuruda, devam etmekte veya sonuçta alınan karara uymakta her iki tarafın da karşılıklı rızasını gerektirmesi ve taraflar uzlaşmak istemediği takdirde dava yolunu kapatmaması sebebiyle hak arama hürriyetini de kısıtlamayacaktır.

Sayın milletvekilleri, muhalefetin AK PARTİ Hükümeti ya da AK PARTİ milletvekillerinin tasarı ve teklifleriyle ilgili olarak bir arka plan ve gizli ajanda arama hastalığı bu tasarıda da nüksetmiştir. Muhalefet, tasarıyla bir yandan çağdaş kadılık sistemi getirildiği yönündeki kısırtıcı bir üslup kullanmakta, diğer yandan da bu müessese ile tarikatların kendi ara buluculuk düzeneklerini kuracağını, etnik temelli ve feodal örf ve âdetlerin uygulama alanı bulacağını ileri sürerek düzenlemeyle ilgisi olmayan eleştirilerle müesseseyi manipüle etmekte ve itibarsızlaştırmaktadır.

Sayın milletvekilleri, ara buluculuk yöntemi devlet denetiminin yayılmasının bir yolu olarak görülmeli ve bu sayede üstü örtülü bir denetim sağlayarak tarafları geleneksel kurumlardan ve çözüm mekanizmalarından uzaklaştırdığı akıldan uzak tutulmamalıdır. Devlet, mahkemeler dışındaki uyuşmazlık çözüm yöntemlerine izin vererek bu konudaki özgürlükleri artırmış görünmekle geleneksel ve diğer iktidar kaynaklarının sahip olduğu gücü alternatif çözümler ile ellerinden almaktadır.

Ben, bu duygu ve düşüncelerle ara buluculuk müessesesinin toplumumuza, ülkemize, milletimize hayırlı olmasını diliyorum, hepimizi saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına söz isteyen Oktay Öztürk, Erzurum Milletvekili. (MHP sıralarından alkışlar)

MHP GRUBU ADINA OKTAY ÖZTÜRK (Erzurum) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Hukuk Uyuşmazlıklarında Ara buluculuk Kanunu Tasarısı üzerine grubumuzun görüşlerini ifade etmek üzere huzurunuzdayım. Hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Sayın milletvekilleri, uyuşmazlıkların yargı önüne taşınmadan çözülmesinin, bir yandan yargının iş yükünün azaltılması, diğer yandan da vatandaşların problemlerini kısa yoldan çözüme kavuşturup belirsizlikten kurtulmalarının sağlanması nedenleriyle çok önemli ve yararlı olduğunu düşünüyoruz. Hukukumuzda son yıllarda bu yönde bir eğilim olduğu da gözlenmektedir. Elbette bu yargı dışı çözüm yolları ancak kişilerin üzerinde serbestçe tasarrufta bulunabilecekleri uyuşmazlıklar bakımından geçerli olabilecektir. Kamu düzenini ilgilendiren hiçbir sorun kişilerin salt kendi arasındaki bir sorun olarak nitelendirilemez ve kişilerin iradesine bırakılamaz. Nitekim, tasarının 1'inci maddesinde “Bu Kanun, yabancılik unsuru taşıyanlar da dâhil olmak üzere ancak tarafların üzerinde serbestçe tasarruf edebilecekleri iş veya işlemlerden doğan özel hukuk uyuşmazlıklarının çözümlenmesinde uygulanır.” denilmek suretiyle bu durum açıkça vurgulanmıştır. Bu biçimde çerçevelenmiş bir ara buluculuk kurumuna ülkemizin ihtiyacı olduğu da açıktır.

Ara buluculuk kurumu uyuşmazlıkların alternatif çözüm yollarından biri, belki de en önemlisidir. Burada uyuşmazlığın çözümünde temel ve kesin yetki mahkeme ve hakem usullerinin emredici karakterinin aksine tarafların iradesine bırakılmaktadır. Bu yönüyle ara buluculuk kurumunun hak ve adalet duygusu gelişmiş, belli bir kültür düzeyine ulaşmış toplumlarda daha yaygın olarak uygulanabileceği umulmaktadır. Gerçi ülkemizdeki yargı pratiğine baktığımızda, kaybeden tarafların genellikle temyizle de yetinmeyip karar düzeltme yolunda kullandıkları, hatta yeniden yargılama usullerini de zorladıkları dikkate alındığında, ara buluculuk kurumundan başlangıçta beklentilerin altında bir yarar elde edilmesi de söz konusu olabilir. Ama buna rağmen bu kurumun düzenlenmesinde ve bir imkân olarak yurttaşlarımızın ifadesine sunulmasında yarar bulunduğunu düşünmekteyiz.

Ara buluculuk kurumunun son yıllarda Avrupa ülkelerinde de yaygınlaştığı bilinmektedir. Avrupa Birliği ülkelerinde birçok kurum uyuşmazlıkların çözümünde arabuluculuğa yönelmekte, hatta zaman zaman bazı Avrupa Birliği ülkeleri arasında ara buluculuk kurumuna ilişkin ikili antlaşmaların yapılması da söz konusu olabilmektedir.

Nihayet ara buluculuk kurumunun üye ülkelerde git gide yaygınlaştığını dikkate alan Avrupa Birliği Konseyi 2008 yılında konuyu gündemine almış ve sonuçta Avrupa Birliği Ara buluculuk Direktifi'yle bu alan birlik çapında bir düzenlemeye de konu olmuştur. 2008/52 sayılı Avrupa Birliği Direktifi bunu ifade ediyor.

Tüm Avrupa Birliği ülkelerini bağlayan bu direktifte özetle şu hususlara yer verilmiş bulunmaktadır: Mahkemeler taraflara ara buluculuk yoluna başvurmalarını önerebilecekler, hatta tarafların ara buluculuk konusunda bilgilendirme toplantılarına katılmasına karar verebileceklerdir.

Ara buluculuk sürecinde elde edilen belge ve bilgilerin gizliliği, hatta mahkeme ve tahkim sürecinde kullanılmayacakları hususları da düzenlenmektedir. Ancak bu gizlilik prensibine önemli istisnalar getirilmiştir. Kamu düzeninin korunması, aile arabuluculuğunda çocuğun korunması, kişilerin fiziki ve manevi açıdan zarar görmeleri hususları söz konusu olduğunda gizlilik söz konusu olamayacaktır.

Ara buluculuk süreci sonucunda bir anlaşmaya varıldığı takdirde bu taraflar...

KAMER GENÇ (Tunceli) – Sayın Başkan, bir dakika... Usul meselesi var. Şimdi Komisyon sırasında Komisyonu temsil eden kimse yok.

RECEP ÖZEL (Isparta) – Özel sözcü var.

KAMER GENÇ (Tunceli) – Bir dakika arkadaş...

BAŞKAN – Sayın Genç, böyle bir usul olmaz ki ama.

KAMER GENÇ (Tunceli) – Efendim, bakın, bir şey söyleyeceğim.

BAŞKAN - Kürsüde hatip konuşurken sözü kesemezsiniz ki. Lütfen...

KAMER GENÇ (Tunceli) – Sayın Başkan, şimdi usulsüz müzakere ediyoruz. 45'inci maddede diyor ki...

BAŞKAN – Böyle bir usul yok.

KAMER GENÇ (Tunceli) – Bakın, Genel Kurulda komisyonu temsil...

OKTAY ÖZTÜRK (Devamla) – Ben teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Öztürk, buyurun siz lütfen.

KAMER GENÇ (Tunceli) – Bir dakika efendim.

BAŞKAN – Sayın Hatibin konuşması bitsin, değerlendiririz efendim, dinleriz sizi.

Buyurun Sayın Öztürk.

KAMER GENÇ (Tunceli) – Ama efendim, Komisyon temsil edilmiyor. Şimdi, Yılmaz Tunç'un temsilci olması için komisyon raporunda...

BAŞKAN – Sayın Genç, gelin şurada konuşalım lütfen. Sayın Hatibi...

MEHMET ŞANDIR (Mersin) – Sayın Başkan...

KAMER GENÇ (Tunceli) – Sayın Başkan, komisyon...

BAŞKAN – Sayın Öztürk, buyurun lütfen.

OKTAY ÖZTÜRK (Devamla) – Evet, sayın milletvekillerim, ara buluculuk süreci sonucunda bir anlaşmaya varıldığı takdirde...

KAMER GENÇ (Tunceli) – Komisyon temsil edilmiyor ki.

BAŞKAN – Sayın Öztürk, buyurun.

Süre ilave ederim efendim.

OKTAY ÖZTÜRK (Devamla) – ...bu taraflar açısından artık bağlayıcı olacak, mahkemenin icra edilebilirlik şerhi vermesinden sonra bu anlaşmalar icraya da konu olabilecektir. Ara buluculuk sürecinde zaman aşımı duracaktır. Ara bulucuların nitelikli olabilmesinin temini için sürekli işleyen eğitim ve denetim mekanizmaları oluşturulmuştur. Diğer hususlarda, konu, ülkelerin kendi iç hukuklarına bırakılmıştır.

Şimdi, gündemimizdeki tasarıya baktığımızda -gerçi asıl hükmü uygulama verecektir ama- bazı tespitleri baştan yapmak da mümkün görünmektedir. Bir defa tasarının “Kapsam” maddesi çok genel olmuştur. Gerçi kanunun kapsamının ancak tarafların üzerinde serbestçe tasarruf edebilecekleri iş veya işlemlerden doğan özel hukuk uyuşmazlıkları olarak belirlenmesi, yukarıda da vurguladığımız üzere, işin niteliğine uygundur ama bunun yeterli olmayacağı, bazı karışıklıklara ve haksızlıklara yol açılmasını önlemeye yetmeyeceği de açıktır. Nitekim bu yetersizlik fark edilmiş ve bu fıkraya bir ek cümle eklenme gereği duyulmuştur. Buna göre “Şu kadar ki, aile içi şiddet iddiasını içeren uyuşmazlıklar ara buluculuğa elverişli değildir.” Bu ekleme biraz malumun ilanı olmuştur çünkü aile içi şiddetin artık hukukumuzda kamu düzeninden sayıldığını söyleyebiliriz. O hâlde zaten bu iddialar kapsam dışındadır. Ama örneğin çocukların korunması konusuna burada yer verilmemiştir. Yine ülkemiz şartlarında aile birliğinin dağılması durumunda kadının mali açıdan korunması için ilave tedbirler alınabilir.

Bir diğer husus işçi-işveren uyuşmazlıkları konusudur. İşveren karşısında güçsüz ve korumasız durumda bulunan işçinin, ara buluculuk kurumu aracılığıyla işveren tarafından mağdur edilmesine yol açılmış olabilir. Yani bu genel kuralın bazı anlamlı istisnaları düzenlenebilirdi. Bu hususların tasarıda yer almaması bir eksiklik olarak nitelendirilmektedir.

Bir diğer husus, ara buluculuk kurumunun yargı yetkisinin devri niteliğinde olduğu, bunun da “Yargı yetkisi, Türk milleti adına bağımsız mahkemeler tarafından kullanılır.” biçimindeki düzenlemeye aykırı olduğu yolundaki tenkitlerin tasarıyla tam olarak karşılanamamış olmasıdır. Bu tartışma da ara buluculuk süreci sonucunda varılan anlaşmanın görevli ve yetkili hâkim tarafından icra edilebilirlik şerhi vermesi üzerine ilam niteliği kazanmasından kaynaklanmaktadır. Hâkimlerin tarafları dinlemeksizin sadece evrak üzerinden karar verecek olması bu endişenin haklı görülmesine yol açmaktadır. Üstelik süreçte elde edilen bilgi ve belgelerin gizli olması, anlaşma metnine icrailik şerhi verecek olan hâkimin evrak üzerinden yapacağı incelemeyi de çok sınırlı hâlde getirecektir. Bizce bu sakıncayı gidermenin yolu, en azından hâkimlerin bu şerhi vermeden önce tarafları veya vekillerini bizzat dinlemesi, onları anlaşma metni ve bunun sonuçları hakkında bizzat bilgilendirdikten sonra icra edilebilirlik şerhi vermesi hâlinde kısmen giderilmiş olacaktır. Tasarıya böyle bir fıkranın eklenmesinin uygun olacağını değerlendirmekteyiz.

Tasarının 4’üncü maddesinde yer verilen gizlilik prensibine hiç istisna getirilmemiş olması bu tasarının eksik yanlarından birini oluşturmaktadır. Avrupa Birliği direktiflerinde bile yer alan istisnalara burada yer verilmemiştir. Avrupa Birliği direktifinde olduğu gibi kamu düzenini ilgilendiren veya kişinin maddi yahut manevi varlığına zarar veren belgelerin gizlilik prensibinin istisnasını oluşturduğu, bu bilgi ve belgelerin mahkemeler önünde de kullanılabileceği düzenlenmelidir. Gerçi, tasarının 5’inci maddesinin son fıkrasındaki düzenleme kısmen bu aksaklığı gidermektedir ama salt süreç içerisinde oluşan bilgi ve belgeler yine de 5’inci maddenin kapsamı dışında kalmakta, 4’üncü maddede yer alan gizlilik ilkesi ise zaten mutlak niteliğini korumaktadır. Bu durumda 4’üncü maddeye en azından belirtilen nedenlere dayalı istisna düzenlemelerinin eklenmesi gerektiğini düşünmekteyiz.

Ara bulucuya sadece mesleğe kabulde bir eğitim verilmesi yeterli değildir. Mesleğe girişteki kadar yoğun olmasa da ara bulucuların her yıl asgari bir hizmet içi eğitim almalarının zorunlu tutulması önemlidir. Konu buraya gelmişken bir hususu huzurlarınıza getirmek istiyorum: Biz “Bu kanun Avrupa ülkelerinde, nerede, nasıl uygulanıyor?” diye ziyaret ettiğimiz vakit, İtalya’da yargıtay üyesi emekli olmuş, ara bulucu olmuş, bize şunu söyledi: “Ben göreve başladığım vakit uzun bir müddet kendimi unutmak mecburiyetini hissettim -çünkü hâlâ kürsüdeki hâkim edasıyla işe bakıyor- çok zorlandım, uzun bir müddet kendimi unuttum, ondan sonra ancak ara buluculuk yapmaya başladım.” Bu da ara bulucular açısından meselenin ne kadar önemli olduğunu ortaya koymaktadır. Hatta, bunun, hâkimler

ve avukatlar gibi bütün meslek mensuplarına kendi mesleklerinin özelliklerine göre yaygınlaştırılması gerekmektedir bu eğitimin. Nitekim, Avrupa ülkelerinin uygulamasında da bu eğitimin sürekliliği aranmakta ve buna önem verilmektedir.

Bu tasarının herhâlde en sorumlu düzenlemeleri, ara buluculuk kurumunu Adalet Bakanlığı aracılığıyla siyasal iktidara bağımlı hâle getirmesidir. Bu yaklaşım kurumun baştan sorunlu doğmasına yol açmaktadır. Ara bulucular Adalet Bakanlığının memuru olmamalıdır. Belki başlangıçta ara bulucuların sicillerinin tutulması ve diğer sekreteryaya işleriyle sınırlı olarak Adalet Bakanlığına bir görev verilebilir. Adalet Bakanlığına bunun ötesinde görevler verilmesi -örneğin ara bulucuyu sicilden silmek gibi- bizce yanlış bir karardır. Öte yandan, asıl temel yetkilere sahip olması gereken ara buluculuk kurulunun yapısında da Adalet Bakanlığının ya doğrudan ya da dolaylı olarak seçtiği üyelerle belirleyici konumuna geldiği görülmektedir. Adalet Komisyonundan gelen şekilde göre kurulun üye kompozisyonu ve çalışma yöntemi şöyle: Hukuk İşleri Genel Müdürü, Daire Başkanı, Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu tarafından hukuk mahkemelerinde görev yapmakta olan birinci sınıfa ayrılmış hâkimler arasından seçilecek 2 hâkim, Türkiye Barolar Birliğinden 3 temsilci, Türkiye Noterler Birliğinden 1 temsilci, Yükseköğretim Kurulu tarafından seçilen özel hukuk alanından 1 öğretim üyesi, Adalet Bakanı tarafından seçilecek 3 ara bulucu, Türkiye Odalar ve Borsalar Birliğinden 1 temsilci, Türkiye Esnaf ve Sanatkarlar Konfederasyonundan 1 temsilci, Türkiye Adalet Akademisi Eğitim Merkezi Müdürü. Başkan ihtiyaca göre kurul toplantılarına uzman kişileri çağırabiliyor. Kurul Başkanı Genel Müdür, Genel Müdürün bulunmadığı toplantılarda Başkanlık görevi daire başkanı tarafından yerine getirilir. Kurul, mart ve eylül aylarında olmak üzere yılda en az 2 kez toplanır. Ayrıca, başkanın veya en az 5 üyenin talebiyle kurul her zaman toplantıya çağırılabilir. Kurul üye tam sayısının salt çoğunluğu ile karar alır.

Görüldüğü üzere, toplam 15 kurul üyesinden Hukuk İşleri Genel Müdürü, Daire Başkanı, Adalet Akademisi Müdüründen oluşan 3'ü doğrudan doğruya Bakanın hiyerarşik astıdır. Bu yetmemekte, 3 üyeyi de Bakan tekrar atamakta. Böylece 15 üyeden 6'sı Bakanın doğrudan etkisi altındadır. YÖK tarafından seçilecek 1 öğretim üyesi ve HSYK tarafından seçilecek 2 hâkimi de Adalet Bakanlığının etki alanına ekleyebileceğimizi düşünebiliyoruz. Bu durumda 15 üyeden 9'u, 6'sı doğrudan olmak üzere, siyasal iktidarın etki alanında kalmaktadır. Hesabı tersinden yaptığımızda; Barolar Birliği tarafından seçilen 3, Noterler Birliği tarafından seçilen 1, Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği tarafından seçilen 1 ve Türkiye Esnaf ve Sanatkarlar Konfederasyonu tarafından seçilen 1 üyeyi -ki toplamda 6 üye ediyor- bir tarafa bıraktığımızda, geriye kalan asıl çoğunluk siyasetin doğrudan ya da dolaylı etkisinde kalabilme potansiyeline sahiptir.

Özetle bu Kurul, bağımsız bir kurul olarak değil, Adalet Bakanlığının bir alt birimi gibi tasarlanmıştır endişesini taşımaktayız. Bu Kurula, Hukuk İşleri Genel Müdürü ve Ara buluculuk Daire Başkanı ile Adalet Akademisi Müdüründen oluşan, Adalet Bakanının hiyerarşisine tabi Adalet Bakanlığı bürokratları üye iken, bir de Adalet Bakanına ayrıca 3 üye seçtirmek hangi amaca hizmet etmektedir merak ediyoruz. Bir defa, Adalet Bakanının ayrıca seçeceği bu 3 üyenin tasarıdan çıkartılması ve eğer 15 kişilik sayı korunacaksa bu 3 üyenin de eklenmesiyle Türkiye Barolar Birliğinin seçeceği üye sayısının 6'ya çıkarılması gerekir diye düşünüyoruz.

Öte yandan, hem Genel Müdürün hem de Daire Başkanının Kurula üye olması bizce anlam ifade etmemektedir. Çünkü Daire Başkanı zaten Genel Müdürün hiyerarşik astıdır. Memuriyette, kamu görevine ilişkin olarak astların ayrı bir iradesinden söz edilemeyeceğine göre, Kurul üyeliğinin prensip olarak sadece Genel Müdüre ait olduğu, onun katılmaması durumunda ancak Daire Başkanının da Kurula üye sıfatıyla katılabileceği düzenlenmeliydi. Buradan artacak bir üyelik de diğer kurumlardan birine, mesela Türkiye Noterler Birliğine verilebilirdi.

Kurul bu şekilde hiç fonksiyonel olmamış, bağımsız bir kurul şeklinde oluşturulmamıştır. Kurulun bu yapısının kabulü bizce mümkün değildir. Kurulun genel yapısının ve oluşumunun, Avukatlık Kanunu'nun 35'inci maddesinde yer alan, tarafların temsilcileri olan avukatların karşılıklı yaptıkları anlaşmaların ilam hükmünde olduğuna ilişkin düzenlemenin açtığı kapıdan gidilerek sağlanması gerekirken, hukuk alanında anayasal ve yasal temel mesleki yapılanma olan Türkiye Barolar Birliğinin dışlanarak oluşturulması işin niteliğine aykırı düşmektedir. Üstelik, Barolar Birliğinin üniversiteler ve Türkiye Adalet Akademisinin yanı sıra ara bulucu eğitimi verecek bir kuruluş olarak bile düzenlenmesinden kaçınılmış olması, Barolar Birliğinin âdeta bu kurumdan dışlanmaya çalışılması, ara buluculuk kurumunun Adalet Bakanlığı hiyerarşisine tabi bir yapılanma olarak oluşturulmaya çalışılması kabul edilemez bizce.

Son söz olarak şunu söyleyelim: Uyuşmazlıkların yargı dışı alternatif çözüm yollarının geliştirilmesi ve bu bağlamda da ara buluculuk kurumu önem taşımaktadır. Fakat siyasal iktidarın her fırsatı, siyasal otoritesini pekiştirmek ve adalet alanı da dâhil bütün toplumsal ve hukuksal alanlara yayma çabası burada da kendisini göstermektedir.

Değerli milletvekilleri, tarihsel süreçte Osmanlı kapitülasyonlardan batmış, İstiklal Savaşı'mız da öncelikli olarak kapitülasyonları kaldırma ilkesi üzerine kurulmuştur. Yaptığımız antlaşmalarda da kapitülasyonların kaldırılmasını çok zor şartlarda kabul ettirebilmişiz. Kapitülasyonlar sadece iktisadi alanda olmamıştır, eğitimden hukuka kadar her alanda bu bela Osmanlı toplumunu kuşatmıştır. Konsolosluk mahkemeleri şeklinde adli kapitülasyonlar verilmiştir. Şimdi de "ara buluculuk" adı altında tekrar çok hukuklu sisteme yol açılmamalıdır. Burada çok önemli bir endişemizi de eklemek istiyorum. "Ara buluculuk" adı altında çok hukukluluğa yol açılmamalıdır." diyoruz. Ara bulucuların, yabancılık unsuru taşıyan uyuşmazlıklar dışında, Türk hukukunu uygulayacakları açık açık belirtilmelidir. Aksi takdirde "çok hukukluluk" adı altında Türk hukukunun ihlal edilmesine, kamu düzeninin bozulmasına yol açılabilir endişesini taşımaktayız.

Bu düzenleme ile yapılmak istenenin ara buluculuk olduğu açıktır. Gönül ister ki ara buluculuk kurumu gelişsin ama bu kurum, adının tam tersine "arabozuculuğa" dönüşmesin. Bunun yolu, yukarıda yer verdiğimiz tenkitlerin dikkate alınarak yasanın eksikliklerinin giderilmesi, Ara buluculuk Kurulunun bağımsız bir yapıya kavuşturularak yakın gelecekte ara bulucuların tam bir kamu kurumu niteliğinde meslek örgütü bünyesinde örgütlenmelerinin yolunun açılmasıdır.

Siyasal iktidar henüz yeni doğmaya hazırlanan bu kurumun üstünden elini çekmeli, sadece ona yardımcı olmalıdır diyor, hepinize saygılar sunuyorum. (MHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Sayın Genç, iddianızla ilgili olarak, Komisyon Raporu'nun 45'nci sayfasında, Genel Kurul çalışmalarında Adalet Komisyonunu temsil etmek üzere Bartın Milletvekili Yılmaz Tunç ile Bursa Milletvekili Hasan Çavuşoğlu Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 45'inci maddesi uyarınca özel görevli seçilmişlerdir.

Barış ve Demokrasi Partisi Grubu adına söz isteyen Erol Dora, Mardin Milletvekili.

Buyurun. (BDP sıralarından alkışlar)

BDP GRUBU ADINA EROL DORA (Mardin) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 233 sıra sayılı Hukuk Uyuşmazlıklarında Ara buluculuk Kanunu Tasarısı üzerinde Barış ve Demokrasi Partisi adına söz almış bulunmaktayım, hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bir ülkede demokrasinin eksikliklerini tamamlamak gerçek bir hukuk devleti oluşturmanın olmazsa olmaz koşullarından biridir. Demokrasideki eksiklikleri gidermenin ve gerçek anlamda demokratik bir hukuk devleti olmanın yolu da yargı sistemini güvenilir

hâle getirmekten, bağımsız bir yargı ve savunma sistemini kurmaktan geçer. Türkiye’de yargı sisteminin ciddi olumsuzluklar içinde olduğu, özellikle adalet mekanizmasının çok yanlış çalıştığı bir hakikattir ancak, yargının iş yükünü azaltmak hepimizin görevi olmakla beraber, yargı organının daha iyi işlemesi, adalete erişimin sağlanması, adil yargılanmanın gerçekleştirilmesi için birbirinden ayrı olarak yapılmaya çalışılan yasal düzenlemeler hem bütünü etkilememekte hem de ciddi tartışmalara neden olmaktadır. Hukuk Uyuşmazlıklarında Ara buluculuk Yasa Tasarısı için de durum aynıdır. “Yargının yükünü hafifletmek”, “Yargılamayı hızlandırmak” gibi beklentilerle sunulan ara buluculuk, ciddi bir yargı reformu olmadan işleyebilecek bir sistem değildir. Demokratik anlamda yargı reformu yapılmadan getirilen yasa değişiklikleri geçici düzenlemeler olmaktan öteye gidemeyecektir. Bu tür düzenlemeler hâlihazırdaki sorunları daha da derinleştirmekten başka bir işe yaramayacaktır.

Ara buluculuk sürecinin yargılama sürecinden farklı işlediğine ve daha esnek olduğuna öncelikle yargı mensuplarının inanması gerekmektedir. Öncelikle bu yöntemin birçok uyuşmazlığın yargı önüne gitmesini önleyerek yargının daha rahat çalışmasına imkân veren bir kurum olarak düzenlenmesi gerekir. Alternatif çözüm yolları konusunda özel eğitim almış avukatların ara bulucu olarak atanmasını sağlayan düzenlemeler yapılmalı, alternatif uyuşmazlık çözüm yolları uygulamasında avukatların rolü açıklıkla belirlenmelidir. Ayrıca belirtmek gerekir ki ara buluculuk sistemi esasen yürürlükteki mevzuat gereği zaten hâlihazırda uygulanagelen bir durumdur. Bu nedenle, yeni ve özel bir yasa yerine, uzlaşmaya yönelik mevcut düzenlemelerin geliştirilmesi çok daha yerinde olacaktır.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; ara bulucular siciline kayıt şartlarını düzenleyen 21’inci maddenin (2)’nci fıkrasının (b) bendinde ara bulucu olmak için dört yıllık lisans eğitimi almış olmak şartı getirilmiştir. Dört yıllık fakülte mezunu herkese ara buluculuk yapma hakkının verilmesi ise çok büyük bir hatadır. Kamu düzenini ilgilendirmeyen uyuşmazlıkların çözümünde görev alacak insanların öncelikle hukuk disiplini almış olmaları gerekir. Ara buluculuk için gerekli eğitim çalışması diğer maddelerde inceleneceği gibi herkese verilebilir ancak hukuk disiplini yüz saatlik bir eğitimle verilemez çünkü hukuk disiplini kanunları öğrenmekle değil, kanunların toplumsal yaşama, toplum yararına olacak şekilde nasıl uygulanacağını öğrenilmesiyle edinilir. Bunun için de hem temel kanunların koruduğu toplumsal menfaati bilmek gerekir hem de bu kanunların temelindeki hukuk felsefesi ve hukuk sosyolojisini bilmek gerekir. Bu sebeple ara buluculuğun ara buluculuk teknikleri konusunda eğitim almış avukatlara özgülenmesi daha sağlıklı bir yaklaşım olacaktır.

Şunu ifade etmek gerekir ki ilgili mevzuat gereği avukatlar zaten ara buluculuk rolüne girmektedirler. Ara buluculuk rolünün pratik olarak mevzuatımızdaki uygulamalardan örnekler vermek istiyorum: Avukatlık Yasası’nın 35/A maddesi, alternatif uyuşmazlık çözüm yolları arasında yer alan karşılıklı görüşme yönteminin bir örneğidir. Bu maddeye göre, avukatlar tarafların kendi iradeleri ile sonuçlandırabilecekleri konularda karşı tarafı uzlaşmaya davet edebilme yetkisine sahiptir.

1136 sayılı Avukatlık Kanunu'nun "Uzlaşma Sağlama" başlıklı 35/A maddesi "Avukatlar dava açılmadan veya dava açılmış olup da henüz duruşma başlamadan önce kendilerine intikal eden iş ve davalarda, tarafların kendi iradeleriyle istem sonucu elde edebilecekleri konulara inhisar etmek kaydıyla, müvekkilleriyle birlikte karşı tarafı uzlaşmaya davet edebilirler. Karşı taraf bu davete icabet eder ve uzlaşma sağlarsa, uzlaşma konusunu, yerini, tarihini, karşılıklı yerine getirmeleri gereken hususları içeren tutanak, avukatlar ile müvekkilleri tarafından birlikte imza altına alınır. Bu tutanaklar 09/06/1932 tarihli ve 2004 sayılı İcra ve İflâs Kanunu'nun 38’inci maddesi anlamında ilam niteliğindedir." hükmünün içermektedir.

Bu maddenin uygulanabilmesi için, uyuşmazlığa düşen tarafların avukatları aracılığı ile temsil edilmeleri konusunda fikir birliği içinde olmaları ve uyuşmazlık konularını avukatları aracılığı ile

yürütecekleri görüşmelerle çözmek konusunda istekli olmaları gerekmektedir ancak ülkemizde avukatla temsil edilme bilinci yerleşmediği için uyuşmazlığa düşen taraflardan biri avukatına gittiğinde karşı tarafın bir avukatı olup olmadığını bilmediği gibi, eğer bir avukatı varsa da çoğu zaman 2 avukatın yan yana gelmesine izin vermeden uyuşmazlığın mahkemeye götürülmesini tercih etmektedirler. Avukatlar müvekkillerinin talimatına göre hareket etmek zorunda olduklarından, avukatların müvekkillerinin iznini almadan böyle bir uzlaşma anlaşması yapabilmeleri mümkün değildir. Yani avukatların uzlaşma sağlama görevleri tarafların isteğine bağlıdır. İsteğe bağlı olması, avukatlara verilen bu yetkinin bir türlü kullanılamamasının belki de en önemli nedenidir.

Hazırlanan Hukuk Uyuşmazlıklarında Ara buluculuk Kanun Tasarısı da ara bulucuya gitmeyi isteğe bağlı tutmaktadır. Bu sebeple aynı gerekçe ile ara buluculuk kurumunun başarısızlığa uğrayacağını düşünüyoruz.

Avukatlık Kanunu'nda avukatlara verilen bu yetki her dava için olmasa da belli davalar için zorunlu tutulsa birçok uyuşmazlık mahkemeye gidilmeden çözülebilir. Avukatlara temsil edilme zorunluluğu getirilmeden ara buluculuğun da, avukatların uzlaşma sağlama yetkilerinin de olumlu bir etkisi olmayacaktır ancak avukat tutma zorunluluğu getirilmesi de bazı çevrelerce hak arama özgürlüğünün kısıtlanması olarak değerlendirilmektedir. Avukat tutma zorunluluğunun iş sahiplerinde yaratacağı yüksek avukatlık ücreti yükünün önlenmesi de bütün Avrupa ülkeleriyle, Avrupa dışında, gelişmiş bütün ülkelerde uygulanan ancak bizim ülkemizde henüz hayata geçirilmemiş olan hukuki himaye sigortasıyla mümkündür. Hukuki himaye sigortası, vatandaşın çok uzun vadeye yayılmış olan sigorta primleri karşılığında ihtiyaç duyduğu her durumda avukatlık hizmetini alabilmesini sağladığı gibi avukatların da avukatlık ücretlerini bu sigortadan alarak ücret uyuşmazlığına düşme riskini taşımadıkları bir güvence yaratmaktadır.

Sonuç olarak avukatların uzlaşma sağlama yetkilerinin etkin olarak kullanılabilmesi, avukat tutma zorunluluğunun getirilmesine ve avukat tutma zorunluluğunun dar gelirliliğe vatandaş olumsuz etkilememesi için de hukuki himaye sigortasının kurulmasına bağlıdır. Bunlar yapılmadan, isteğe bağlı olarak yürürlüğe girecek olan ara buluculuk faaliyetinin de hukuk düzenimize olumlu bir katkısı olmayacaktır.

Ceza Muhakemeleri Yasası'nda 2006 yılı sonunda yapılan değişiklik ile bazı suçlarda soruşturma ya da kovuşturma aşamasında tarafların uzlaşarak sorunun çözülmesi olanağı getirilmiştir. Türk Medeni Kanunu'nun 166'ncı maddesinin üçüncü fıkrası, en az bir yıl süren evliliklerde anlaşmalı boşanma olanağı tanımaktadır. Uygulamada, eşlerin anlaşmanın tüm koşullarını içeren bir anlaşma metnini hazırlayarak mahkemeye sunmaları genelde avukat aracılığıyla gerçekleştirilmektedir. Bu alanda avukatlar çok sık ara buluculuk yapmaktadırlar.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; sözünü ettiğim bu üç uygulama avukatlar tarafından yerine getirilmektedir, bu konuda bir sıkıntı yoktur. Dolayısıyla, hukuk uyuşmazlıklarında ara buluculuk hizmetinin de bu konularda deneyimli avukatlar, barolar ve Türkiye Barolar Birliği tarafından yerine getirilmesi gerekir.

Bir diğer önemli nokta da ara buluculuğun avukatlar aracılığıyla kurumlaştırılmasının sağlanması olanağıyla ilgilidir. Sadece hukuk fakültesi mezunu olanlar ve avukatlar ara bulucu olabilmelidir. Ara bulucunun düzenleyeceği anlaşma belgesinin yetkili icra mahkemesine sunularak icra edilebilirliğine ilişkin bir şerh talebinde bulunulması da, böyle bir talebin avukat tarafından hazırlanarak ve avukat aracılığıyla mahkemeye sunulmasını ve takibini gerekli kılmaktadır.

Tasarıyla ilgili bir diğer sakınca da, arabuluculuğun doğrudan Adalet Bakanlığına bağlı bir kurum olarak düzenlenmesidir. Böyle bir durumda bu kurumun bağımsızlığından söz etmek mümkün

olmayacaktır. Örgütlenmenin ve eğitimin Türkiye Barolar Birliği ve barolar bünyesinde yapılması gerekir. Tasarıda ara buluculuk bir uyumsuzluk çözüm yöntemi olarak tanımlanmıştır, ancak esas olarak uyumsuzlukların ne olursa olsun bir şekilde hızlıca çözülmesi değil, hukuka uygun ve hakkaniyet duygusunu tatmin edecek, benzer uyumsuzluklarda yol gösterecek, yani toplumsal düzenin sağlanmasına yardım edecek şekilde çözümlenmesidir.

Yine tasarıya göre hukukçu olmayanlar için ara buluculuk mesleği öngörülmektedir. Ülkemizde sürekli yeni hukuk fakülteleri açılmaktayken böylesi bir uygulamanın nedeni sorgulanmalıdır. Esasen, düzenleme ile hukuk eğitimi ve avukatlık mesleği küçümsenmekte, sıradanlaşmakta, öte yandan hak arama ve adalet dağıtma hukukçulardan alınarak başka ellere bırakılmaktadır.

Bir diğer açıdan da ara buluculuk, yargı yetkisinin millet adına bağımsız mahkemelerce kullanılacağı şeklindeki Anayasal ilkelere de aykırılık teşkil etmektedir. Hukuka ilgili işlemler ticari bir araç olarak görülmemelidir. Ara buluculuk sertifikaları verilerek hukuki işlemlerde ticarileşmenin önünün açılmasının son derece sakıncalı hâller doğuracağı kanaatini taşımaktayız.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; kanun tasarısı, yargının yükünü hafifletmek, yargısal işlemleri hızlandırmak gibi kulağa hoş gelen gerekçelerle donatılmıştır, ancak tasarının yasalaşmasının ciddi sıkıntıları beraberinde getireceği unutulmamalıdır. Tasarı, eleştiriler dikkate alınmadan mevcut hâliyle geçerse, bağımsız ve tarafsız mahkemelere alternatif bir yapının oluşmasının önü açılacaktır. Bu durum, Anayasa'nın 9'uncu maddesinde belirtilen "Yargı yetkisi, Türk Milleti adına bağımsız mahkemelerce kullanılır." hükmüyle de çelişmektedir. Bu anlamda açık bir Anayasal ihlal söz konusudur.

Pek çok Avrupa ülkesinde ara buluculuk yönteminin sorun çözücü bir yöntem olarak kullanıldığı doğrudur. Öncelikle, 2000'li yıllardan itibaren birçok Avrupa ülkesinin hukuksal sorunları çözmeye ara buluculuk kurumunu bir yöntem olarak kullanmaya başladığı da doğrudur ancak unutulmaması gereken nokta her yasanın kendi toplumuna ait olduğudur. Her ülkenin kendine has farklı toplumsal gerçeklikleri ve hukuk sistemi vardır. Bu bağlamda, Ara buluculuk Kurumu Yasa Tasarısı'nın ülkemiz hukuk sistemiyle uyumlu hâle getirilmesi gerekmektedir.

Mahkemelerin iş yükünün artmasının en önemli nedenlerinden birinin mahkemeye intikal ettirilmeyecek kadar önemsiz konulardaki uyumsuzluklar olduğu bilinen bir gerçektir. Bazı uyumsuzlukların yargısal yollara başvurmadan önce çözüme kavuşturulması hem tarafların gereksiz yargı masraflarına girmelerini hem de mahkemelerin çok daha önemli konularda zamanlarının israf edilmesini önleyecektir. Ülkemizde ara buluculuk müessesesinin oluşturulmasına bu nedenlerle acilen ihtiyaç olduğu ileri sürülmektedir. Bu ihtiyacı gidermek amacıyla hazırlanan bu tasarının eleştirecek en önemli yanı hukukçulara gereken önemin verilmemesi ve ara buluculuk müessesesinin bürokratik bir teşkilatın emrinde özerklikten yoksun olarak oluşturulmaya çalışılmasıdır.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; tasarıda ara bulucuların bakacakları uyumsuzlukların konusu yeterince açık belirtilmemiştir. Kamu düzenini ilgilendiren konularda ara bulucuların karar verecek olması, zaman içerisinde yargıyı ihtisas gerektiren konularda devre dışı bırakabilir. Ayrıca, yargı denetiminin olmaması da verilen kararların anayasaya, kanunlara, bağımsız yargı organlarının yerleşik içtihatlarına aykırı olup olmadığını görmemizi engelleyecektir.

Tasarının 13'üncü maddesinde ara bulucuya davanın görülmesi esnasında da başvurulabileceği belirtilmiştir. Yürürlükte bulunan 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun 139 ve 140'inci maddelerine göre, hâkim ön inceleme duruşmasında tarafları sulh olmaya teşvik etmek, anlaşıkıkları ve anlaşamadıkları konular üzerinde bir tutanak düzenleyip bu tutanağa göre yargılamayı sürdürmek zorundadır. Dolayısıyla, tarafları sulh olmaya kanunen davet etmek zorunda olacak olan mahkemenin, bir de ara buluculuğu teşvik etmek zorunda bırakılması, gerek mahkemelerde yargılamanın uzamasına

gerekse bazı hâkimlerin ağır dosya yükünden kurtulmak için ara buluculuğu dosyalardan kurtuluş olarak görmelerine neden olabilir. Ayrıca, mahkemelerde görülen davaların ara buluculara yönlendirilmesi ara buluculuğun ücrete tabi olarak yapılacak olması nedeniyle yargının özelleşmesi gibi ağır sonuçlar doğurabilir. Bu sebeple, davanın görülmesi esnasında ara bulucuya başvurulmasına ilişkin ibare ve hâkimin ara buluculuğu teşvik etmesine ilişkin cümle maddeden çıkarılmalıdır.

İkinci fıkradaki ara bulucuya başvuru teklifinin cevaplandırılması süresi de günümüz iletişim koşullarına göre uzun tutulmuştur. Bu sürenin 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun birçok maddesinde düzenlendiği gibi iki hafta olarak düzenlenmesi gerekir.

Ara buluculuk faaliyetini yürütecek ve denetleyecek olan yerin olabildiğince bürokrasiden uzak ve bağımsız şekilde yapılması gerekmektedir. Öncelikle Adalet Bakanlığı içinde oluşturulması planlanan genel müdürlük ve daire başkanlığının yerine ara buluculuk kurulunun Türkiye Barolar Birliği içinde yapılması gerekmektedir. Daire başkanlığına verilen görevler Türkiye Barolar Birliği içinde oluşturulacak ara buluculuk kuruluna verilmelidir. Diğer oda ve kuruluşların ise ara buluculuk faaliyetine ilişkin katkı sağlayabilecekleri konularda iş birliğini sağlayacak düzenlemeye gidilmelidir.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; görünen o ki bu tasarıyla ara buluculuk mesleği diyebileceğimiz bir meslek türü yaratılmaya çalışılmaktadır, ancak hukuk ve adalet bir ülkenin en kıymetli hazinesidir ve konuya ciddi yaklaşmak gerekmektedir. Bu bağlamda, yasa tasarısı avukatlık mesleğinin kıymeti gözetilerek yeniden düzenlenmeli, ara buluculuk kurumunun hak ve adalet dağıtan bir kurum olması sağlanmalıdır.

Bu vesileyle tekrar hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına söz isteyen Ömer Süha Aldan, Muğla Milletvekili. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA ÖMER SÜHA ALDAN (Muğla) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 233 sıra sayılı Hukuk Uyuşmazlıklarında Ara buluculuk Kanunu Tasarısı'na ilişkin, Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına tasarının geneli üzerinde konuşmak üzere huzurlarımızdayım. Hepinizi saygıyla selamlarım.

Aslında bu yasa tasarısıyla ilgili en çarpıcı örneği biz İtalya'da yaşadık. Komisyon üyeleri olarak Amerika Birleşik Devletleri'ne, İtalya'ya, İngiltere'ye ve Avusturya'ya geziler düzenledik. Ben de İtalya'ya giden grubun içindeydim. İtalya Adalet Bakanı bu yasal düzenlemeyle ilgili, yani ara buluculukla ilgili “Bunu yabancı şirketler istedi, onun için hukuk sistemimize aldık.” dedi.

İkinci örnek ise İtalyan Senatosundaki bir senatörün verdiği yanıtı, o da dedi ki: “Hukukçular bilirler, Roma hukuku evrensel hukukun temel kaynağıdır. Biz ara buluculuğu kabul etmekle iki bin yıllık hukuk anlayışımızı inkâr ettik.”

Ara buluculuğu, aslında alternatif bir uyuşmazlıkları çözüm yöntemi olarak görmemek lazımdır. Ara buluculuk, gerçekle alternatif bir hukuk yöntemidir ve çok hukukluluğu başlatan yöntemlerden de biridir.

Aslında Komisyondaki tartışmalar sırasında, işte “Cemaatlerin, tarikatların ya da dinsel öğeli birtakım birimlerin çok hukukluluğu egemen olacak.” gibi yaklaşımlar öne sürüldü ama benim bu konudaki düşüncem daha evrenselidir. Bir kez küresel sermaye kendine özgü bir hukuk yaratıyor dünyada. Tümüyle yapılan bu düzenleme küresel sermayenin dayatmalarından biridir.

Ben biliyorum ki Adalet ve Kalkınma Partili pek çok arkadaşımız da bu ve buna benzer yasal düzenlemelere ilişkin olarak çekince içindedirler, bazı kaygılarını zaman zaman bizlere de dile getirmişlerdir ama şöyle bir gerçek var: Evet, dünya hızla şirketlerin yönettiği bir dünya hâline

dönüşüyor. Tekelci sermaye, kendi şirketleriyle ulusal hukuklara da egemen olma çabası içindedir. Terörün finansmanı yasa tasarısının da temelinde bu vardır, devlet sırrı yasa tasarısının temelinde de bu vardır. Keza ara buluculukla ilgili yasanın temelinde de aynı anlayış yatmaktadır. Dışarıdan belli yasal düzenlemeler, özellikle de öğretim üyeleri aracılığıyla iç hukukta yer alan aktörlere empoze edilmektedir. Birtakım uluslararası ilişkiler kurulmakta ve “Bu yasal düzenlemelerde çok iyidir.” işte, “Yargının yükünü hafifletecektir, toplumsal barış sağlayacaktır.” adı altında iç hukuk tarafından da kabul edilir hâle gelmektedir.

Değerli arkadaşlarım, aslında, Türk ulusunun kendi geleneğinde ara buluculuk anlayışı zaten vardır. Mahallenin ileri gelen insanı, imamı, öğretmeni zaman zaman ortaya çıkan uyuşmazlıkları pekâlâ giderebilmişlerdir. Bireyci anlayışın egemen olduğu toplumlarda ara buluculuk yasal bir düzenlemeye dayanak olabilirse de Türkiye gibi feodal anlayışın, toplumsal yapının, millet duyarlılığının daha ön planda olduğu yerlerde böyle ara buluculuğa ilişkin düzenleme yapmaya bence hiç mi hiç gerek bulunmamaktadır.

Değerli arkadaşlarım, Ara buluculuk Kanunu Tasarısı yargının yükünü azaltmak, yargıyı hızlandırmak gibi görünürde kulağa hoş gelen gerekçelerle gündeme getirilmiştir. Ancak tasarı bu hâliyle bağımsız ve tarafsız mahkemelere alternatif ve doğrudan iktidara bağımlı bir yargı sisteminin oluşmasına yol açabilir endişesini taşıyoruz çünkü ara buluculuk faaliyetinin denetimi ve ara bulucuların eğitiminden tutun da sınavlarına kadar her konuda Adalet Bakanlığının yetkili olduğunu görüyoruz. Adalet Bakanlığının yargıç sınavlarındaki politik ve yanlış seçimlerini yaşayarak gördüğümüz için ara buluculuk sınavlarının da yandaş seçimine yönelik olacağını tahmin etmek hiç de zor değildir.

Tasarı gerekçesinde pek çok Avrupa ülkesinde ara buluculuk sisteminin kullanılan bir yöntem olduğu belirtilmektedir. Yapılan yurt dışı ziyaretlerinde de bu sistemin 2000’li yıllardan itibaren bazı Avrupa ülkelerinde uygulanmaya başlandığı ancak yaygınlaştırılmadığı, toplum tarafından kabullenilmediği gözlenmiştir. İngiltere’de ara bulucu olarak görev yapan avukatlar, bu sistemin daha çok tüketici haklarına ilişkin konularda uygulandığını beyan etmişlerdir. Bizim hukukumuzda da hâlen uygulanan tüketici hakem heyetleri zaten vardır, ancak tüketici hakem heyetleri işleyişi ve kuralları çok açık olan, tüm işlemleri aleniyet ilkesine uygun yapılan ve kararlarına karşı da mahkemeye itiraz edilebilen kurumlardır. Yani tüketici hakem heyetlerinin bu tasarıyla düzenlenen ara buluculukla uzaktan yakından ilgisi bulunmamaktadır.

Her toplumun kendine özgü duyarlılıkları ve yaşadığı toplumsal sorunlar nedeniyle ara buluculuk sisteminin her toplumda iyi sonuçlar vereceği anlamı hiçbir şekilde çıkarılmamalıdır.

Hukukumuzda var olan Avukatlık Yasası’nın 35/A maddesinde belirtilen uzlaşma hükümleri ve Hukuk Muhakemeleri Kanunu’nda yer alan sulh ve tahkim usulünün yargıçlar ve barolar denetiminde geliştirilmesi mümkünken, ayrıca bir ara buluculuk sisteminin oluşturulması hatalı bir girişimdir.

Öte yandan, bu tasarı, Anayasa’nın 9’uncu maddesinde belirtilen “Yargı yetkisi, Türk Milleti adına bağımsız mahkemelerce kullanılır.” hükmüne aykırıdır. Türk ulusu adına yargı yetkisini kullanan bağımsız mahkemeler yerine ara bulucuların vatandaşların arasındaki sorunları çözmeye konusunda yetkili kılınması mahkemeler ve hukuk sisteminin dışlanmasına yol açabilecekler.

Her ne kadar tasarı 15/4 bendinde “Hâkim tarafından yapılabilecek işlemler arabulucu tarafından yapılamaz.” dense de “Arabulucu, uyuşmazlığın niteliğini, tarafların isteklerini ve uyuşmazlığın hızlı bir şekilde çözülmesi için gereken usul ve esasları göz önüne alarak ara buluculuk faaliyetini yürütür.” denmektedir. Üstelik ara buluculuk görüşmeleri sonrasında taraflar istediği takdirde mahkemeden icra edilebilir şerhi verilmiş bir ilam da alabilmektedirler.

Tüm bunlardan anlaşılacağı üzere, ara buluculuk tarafların belirlediği usul çerçevesinde yapılan, aslında yargısal bir faaliyettir.

Tasarının kapsamını belirleyen 1'inci maddesinde, tarafların üzerinde serbestçe tasarruf edebilecekleri iş ve işlemlerden doğan özel hukuk uyumsuzluklarında ara buluculuğa başvurulabileceği öngörülmektedir. Bu durumda, özellikle kadınlar koca, baba, ağa baskısıyla bir ara bulucuya yönlendirilebilirler. Gizlilik içinde yapılan ara buluculuk çalışması sonucunda, kadına çocuğunun velayeti, görüşme hakkı, tazminat ve evlilik içi mal paylaşımından vazgeçtiğine ilişkin bir tutanak imzalatılabilir. İmzalanan bu tutanaklar hâkim tarafından tam anlamıyla ve içerik olarak yani taraf ehliyeti, irade fesadı yönleriyle denetlenmediğinde çok ciddi hak kayıplarına yol açılabilir.

Örneğin, miras hukukunda ara buluculuk geçerli olduğu takdirde, kadınların mirasta eşit pay sahibi olması konusunda zaten sorunlar yaşamaktayken kız çocuklarının ve geride kalan eşlerin miras paylarının korunması yeterince sağlanabilecek midir? Yoksa kadınlar manevi baskı altında tutanakları imzalamak zorunda mı kalacaklardır? Bu konuda tereddütlerimiz dayanaksız değildir. Kanada ve İngiltere'de Müslümanlar arasında ara buluculuk faaliyetlerinde şeriat hükümlerinin uygulanmasının yolu açılmış ancak bu uygulama sonucunda kadınların çok ciddi hak kaybına uğradığı anlaşılmıştır.

Yine ekonomik yönden güçsüz olan işçiler de manevi baskıyla ara bulucuya başvurmaya zorlanabilir ve bu nedenle de hak kayıpları söz konusu olabilir.

Bu nedenlerle, 1'inci maddede ara buluculuk faaliyetlerinin kamu düzenine ilişkin hukuki ilişkilerde Türk Medeni Kanunu ve İş Kanunu kapsamına giren uyumsuzluklarda uygulanmamasına yönelik verdiğimiz önerge ne yazık ki, reddedilmiştir.

Bu tasarının belki de en sakıncalı maddesi ara buluculuk faaliyetinin gizlilik kuralları içinde yapılmasını düzenleyen 4'üncü maddesidir. Bu madde uyarınca, ara bulucu, tarafların istedikleri usule göre, aleniyet ilkesine aykırı olarak gizlilik içinde işlemlerini yürütecektir. Bu durumda ise taraflar mahalle baskısı altında, töre, mafya kurallarına göre uyumsuzlukların çözümlenmesini istediklerinde bu da mümkün demektir. Çünkü gizlilik içinde yürütülen bu faaliyeti denetlemek mümkün değildir. İşte bu durum, alternatif kadı sistemini karşımıza çıkartabilecektir. Bu konuda Prof. Dr. Baki Kuru da aynı görüştedir. Gizliliğin gereksiz olduğunu, sonuç olarak, tutulan uyumsuzluk tutanağının mahkemelere sunulabilmesini; aksi takdirde mahkemelere yardımcı değil, alternatif bir mercinin ihdas edilmiş olacağını belirtmektedir. Üstelik gizlilik kuralının ihlali durumunda, 33'üncü madde uyarınca altı aya kadar hapis cezası da verilebilmektedir. Bu sonuçlara yol açabilecek gizlilik kuralının hiçbir haklı gerekçesi olamaz. Bu nedenle, gizlilik kuralının tasarıdan çıkartılması ve aynen Hukuk Muhakemesi Usulü Kanunu'nun 188/3 maddede düzenlenen sulh anlaşmasında olduğu gibi ara buluculuk görüşmelerinde de yapılan ikrarın tarafları bağlamayacağı yönündeki önerimiz reddedilmiştir.

Yine bu tasarının çok önemli maddelerinden olan 9'uncu maddenin başlığı "Arabulucu Tarafından Görevin Özenle ve Tarafsız Biçimde Yerine Getirilmesi" olarak konulmuştur.

Peki, ara bulucu görevini gereği gibi tarafsız bir şekilde yapmadığında, tarafların eşitliğini gözetmediğinde ve baskı yaptığında, görevini savsakladığında, tarafların iradesine aykırı olarak tutanak düzenlediğinde ne olacaktır? Bunun yaptırımı nedir? Tasarıda bu konuda hiçbir düzenleme yoktur.

Bu konuda sorularımız Komisyonada Adalet ve Kalkınma Partisi sözcüleri tarafından ara bulucunun genel hükümlere göre cezalandırılacağı şeklinde yanıtlanmıştır. Burada pek çok hukukçu var, bana birisi anlatsın lütfen. Görevini tarafsızlıkla yapmayan bir ara bulucu neye göre cezalandırılacaktır?

Evet arkadaşlar, böylesi bir fiilin cezası yasada yoktur. Bu tasarıyla, ara bulucuya çok büyük sorumluluklar veriyorsunuz, ancak yetkilerini kötüye kullandığı takdirde de hiçbir yaptırım uygulamıyorsunuz. Böyle bir yaklaşım, böyle bir anlayış olamaz.

Gözlemlenen diğer ülke örneklerinde...

ŞUAY ALPAY (Elâzığ) – Genel hükümlerinde...

ÖMER SÜHA ALDAN (Devamla) - Ara buluculuk genel hükümlerde... Türk Ceza Kanunu'nda ara bulucunun yargılanmasına ilişkin hiçbir düzenleme yok. Ara bulucunun bir kamu görevlisi olduğuna dair de bir düzenleme yok.

Gözlemlenen diğer ülke örneklerinde ara bulucuların denetimi bağlı oldukları meslek odaları tarafından yapılmaktayken tasarıda bu yolda bir atf da yoktur. Örneğin, avukat olan ara bulucunun ara buluculuk faaliyeti nedeniyle işlediği suçtan dolayı avukat olarak cezalandırılabilmesi ya da baronun denetimine tabi tutulması mümkün değildir. İşte, bu boşluk dolayısıyla ara bulucunun yaptığı görev nedeniyle görev ve yetkisini kötüye kullanması durumunda Türk Ceza Kanunu'nun 257'nci maddesi uyarınca görevi kötüye kullanma suçundan cezalandırılması ve ara bulucuya karşı, görevi sırasında işlenen suçlar nedeniyle de kamu görevlisi gibi korunması yönündeki önergemiz ve ara bulucunun zarar görenlerin zararını tazminine ilişkin önergemiz Komisyonunda reddedilmiştir. Oysa birçok hukukçu tarafından bu konuda bir düzenleme yapılması ve boşluğun doldurulması gerektiği, genel hükümlere göre cezalandırma yöntemlerinin yetersiz olacağı görüşü bildirilmesine rağmen, Adalet Komisyonu çoğunluğu, hatalı bir yaklaşımla tüm önerileri reddetmiştir. Bir örnek daha vermek isterim: Ara bulucu, taraflardan birinden gereğinden fazla maddi çıkar elde ederse kamu görevlisi gibi yargılanmalı, hatta rüşvet suçundan cezalandırılmalıdır ama buna ilişkin de hiçbir düzenleme yoktur.

Tasarı 17'de, ara buluculuk faaliyeti sırasında konusu suç olan bir olayla karşılaşıldığı takdirde ara buluculuk faaliyetine son verilmesine yönelik talebimiz alt komisyonunda kabul edilmiştir. Ancak, buradaki en önemli sorunlardan birisi de taraflardan birisi görüşmelerden çekildiğinde ya da ara bulucu görevi bıraktığında, bu durumun belgelenmesi ve tarafların imzasının alınmasının zorluğudur çünkü ara buluculuk faaliyetin başlamasıyla birlikte hak düşürücü süreler ve zaman aşımı süreleri durmaktadır. Bu durumda, faaliyetin sonlandırıldığı tarihin belirlenmesi çok önemlidir. İşte, bu sakıncayı gidermek için, tarafların yazılı tebliğine rağmen on beş gün içinde tutanağı imzalamaya gelmemesi durumunda, imzadan imtina ettiğine dair bir tutanağın ara bulucu tarafından tutulması gerekmektedir. Bu konuda verdiğimiz önergenin dikkate alınması ve bu eksikliğin giderilmesi gerekmektedir.

Tasarının 18'inci maddesinde, anlaşma tutanaklarının taraflarca hâkim önüne götürülmesi ve icra edilebilirlik şerhi verilmesi düzenlenmiştir. Hâkim bu tutanağı sadece tarafların serbestçe tasarrufta bulunabilecekleri bir hak konusunda olup olmadığı ve icraya elverişli olup olmadığı yönüyle inceleyecek ve onaylamak durumunda kalacaktır. Yani hâkim, konunun özü, delillerin değerlendirilmesi ya da hukuki menfaatler yönünden bir inceleme yapamayacaktır. 18'inci maddede icra edilebilirlik şerhi verilmiş ilam niteliğindeki belgeye karşı herhangi bir itiraz ya da kanun yolu yokken, grubumuzun verdiği önergeyle bu karara karşı istinaf yoluna gidilebileceği hükmü metne konmuştur. Ancak, bilindiği üzere, istinaf mahkemeleri henüz kurulamamıştır. Bu nedenle, istinaf mahkemeleri kuruluncaya kadar kararın temyiz edilebileceğine dair geçici bir madde ihdas edilmelidir. Aksi takdirde, uygulamada ciddi tereddütler ortaya çıkabilecektir.

Tasarıda en çok eleştirilen konulardan birisi de ara bulucuların tamamen Adalet Bakanlığı denetiminde ve Adalet Bakanlığına doğrudan bağımlı olmasına ilişkindir. Bu nedenle, Adalet Bakanlığı yerine Arabulucular Kurulunun meslek kurallarını belirlemesi, eğitim, kayıt silinmesi ve kararlara karşı yargı yoluna başvurulabilmesi yönündeki önerge ve görüşlerimiz de Komisyonunda kabul görmemiştir. Oysaki Komisyonunda ve hukukçuların çoğunluğunda ara bulucuların Adalet Bakanlığına bağımlı olmasının sakıncaları dile getirilmekte, alternatif bir yargı ağının Adalet Bakanlığı tarafından kurulmak istendiği eleştirileri yapılmaktadır. Öte yandan, Arabulucular Kurulunun oluşumunun daha bağımsız bir

yapıya kavuşturulması, Adalet Bakanlığı bürokratlarının etkinliğinin azaltılması, ara bulucuların da kendi aralarından seçecekleri temsilcilerle kurumun daha demokratik bir yapıya kavuşturulması ve Kurul Başkanının seçiminin Kurul üyeleri arasından yapılması yönündeki tüm önerilerimiz de reddedilmiştir.

Hukuk Uyuşmazlıklarında Ara buluculuk Kanunu Tasarısı -gerekçesinde de belirtildiği gibi- hak ve haklının bulunmasını değil, her ne koşulda olursa olsun uyuşmazlıkları sonlandırmayı hedeflemektedir. Bu anlayış ise toplumdaki adalet duygusunu zedeleyebilecektir. Ara buluculuk faaliyetinin gizlilik içerisinde yürütülmesi, anlaşma belgesi üzerindeki hâkimin denetiminin sınırlı olması nedeniyle bu tasarı, güçlünün zayıfı ezmesi sonucunu ve çok hukukluluğu ortaya çıkartabilecek etnik ve dinsel temelde oluşumlara ya da mafyanın hâkimiyetine yol açabilecek bir düzenlemeye dönüşme sakıncalarını içinde barındırmaktadır. Bu noktada İtalya gezimiz sırasında İtalya'daki ara buluculukla ilgili yetkililere sorduğumuzda, konuyu mafyaya getirdiğimizde söyleyecek lafları kalmadı. Gerçekten ara buluculuk kurumu, Türkiye'deki o geçmişteki çek senet mafyası yapılanmasını yeniden hortlatabilecek özellik taşımaktadır.

Bir konuya daha dikkat çekmek isterim: Ülkemizin güneydoğusundaki alternatif hukuk anlayışını benimsemiş bir yapının bu yasal düzenlemeyle legalleşmesi çok büyük bir olasılıktır. Artık birtakım kişiler arasındaki uyuşmazlıkları çözümlenmede örgütsel yönden birtakım yapılan girişimler hukuksal bir yöntemle aleniyet kazanabilecektir.

Bu hususlara da dikkatinizi çekiyor, hepinize saygılar sunuyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Şimdi, şahsı adına söz isteyen Mehmet Şandır, Mersin Milletvekili.

Buyurun. (MHP sıralarından alkışlar)

MEHMET ŞANDIR (Mersin) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; öncelikle yüce heyetinizi saygıyla selamlıyorum.

Değerli milletvekili arkadaşlar, uzlaşmanın bozulması hoş değil tabii de ama hemen, böyle kızıp uzlaşmayı bozmak da çok doğru değil.

Önemli bir kanun görüşüyoruz, önemli bir kurum oluşturuyoruz. Komisyonunda üzerinde ciddiyetle çalışıldığını, katkı verildiğini biliyorum. Bu konuda bizim grubumuz, Adalet Komisyonu üyesi arkadaşlarımıza öyle özel hizmet de alarak katkı vermelerini temin etmek için bir kararın, gayretin içerisinde de oldu. Önemli bir kurum kuruyoruz. Birçok Avrupa ülkesinden daha erken davranarak önemli bir kurum kuruluyor. Bunu düşünen... Tabii gerekçede yazıyor, işte “Avrupa Birliğinin talebiyle böyle bir kurum kurulmasına, hukuk kurulmasına öncelik verildi.” deniliyor ama aslında yani bunu da gerçek de olsa söylemenin bir anlamı yok. Ara buluculuk müessesesi bizim kültürümüzde, medeniyetimizde var; inanışımızda var, yaşamımızda var. Dolayısıyla, bu ara buluculuk hadisesi Avrupa'nın talebi, hukuku falan değil, bizim kendi öz değerimiz. Onun bugüne kadar yargı sistemine, yargılama sistemine girmemiş olmasını konuşmak lazım aslında. Bu, bize ait bir değer.

Bizde sorunların çözümü için kadıya gidilmezdi, kadıdan önce birçok ara kurum vardı. Bu ara kurumlar da yani mahallenin efendisi, mahallenin beyi, mahallenin ağası, hatta olmazsa mahallenin kabadayısı. Şahıslar arasındaki sorunları kadıya götürmeden çözen bir kültürden, bir inanıştan geliyoruz. Dolayısıyla, ara buluculuk müessesesi bizim kendi inanç değerimiz, kendi kültür değerimiz. Adalet Komisyonundaki arkadaşlarımın da bu noktadaki yaptığı araştırmalarda vardıkları sonuç da bu. Dolayısıyla, geç kalmış, bize göre geç kalmış bir kurumu kuruyoruz. Bu noktada acele edilmese iyi olurdu; Genel Kurulda üzerinde müzakere etseydik, karşılıklı olarak sorgulasaydık, tartışsaydık, katkı verseydik iyi olurdu.

Ben, Sayın Elitaş'ın bu uzlaşmayı bozarak bu kanunu bugün acele buraya getirmiş olmasını bir talihsizlik olarak görüyorum çünkü verdiğimiz konuşmacı arkadaşlarımızın birçoğu burada yok. Sayın Faruk Bal bu konunun uzmanı, bu konuyla ilgili çok da özel çalışma, özel bir gayret içerisinde hizmet de alarak hazırlık yapmıştı ama "Bugün görüşmeyeceğiz." dediğimiz için bir başka programda. Dolayısıyla, işte yani benim çok fazla hazırlığım olmamasına rağmen gelip burada konuşmak durumunda kaldık.

Değerli arkadaşlar, ara buluculuk konusu, demin de söylediğim gibi bizim kültürümüzün, bizim toplum yaşamımızın, sosyal yaşamımızın çok işler, işlevsel olan, çok işleyen, çok değerli bir müessesesi. Bunun hukukunu kurmuş olmayı ben önemsiyorum, katkı veren herkese de çok teşekkür ediyorum.

Yani Sayın Bakan mutlaka, bu konuşmalardan sonra açıklayıcı, bilgilendirici bir konuşma yapacaktır ancak şunu söylemek gerekiyor diye düşünüyorum: Ara bulucu uzlaştırıcı değil, ara buluculuk ayrı bir hadise. Ara buluculuk, çözüm üreten... Yani arayı bulmak için, ihtilafı, uyuşmazlığı ortadan kaldırmak için, tarafların iradi beyanıyla veya kanaatıyla gönüllü bir uzlaşmayı, helalleşmeyi getiren bir uzlaşmayı sağlamak için ara bulucu çözüm üretebilmeli yani arayı bulmak değil, arayı bulacak çözümü üretebilecek uzmanlıkta olmalı.

Adalet Bakanı yok Sayın Hocam.

ADALET KOMİSYONU SÖZCÜSÜ YILMAZ TUNÇ (Bartın) – Burada, burada...

ALİ İHSAN KÖKTÜRK (Zonguldak) – Adalet Bakanı yok, Komisyon Başkanı yok, Başkan Yardımcısı yok, Komisyon üyelerinin çoğu yok.

MEHMET ŞANDIR (Devamla) – Ne yapacağız sizi? Yani Komisyon Başkanınız yok, Adalet Bakanınız geliyor, gidiyor. Ne yapacağız Allah aşkına?

ÜNAL KACIR (İstanbul) – Biraz önce buradaydı.

MEHMET ŞANDIR (Devamla) – Ünal Kacır, ne yapacağız şimdi bu işleri? Yani biz bu kadar önem veriyoruz, değer veriyoruz, övüyoruz...

ADALET KOMİSYONU SÖZCÜSÜ YILMAZ TUNÇ (Bartın) – Geldi, burada.

MEHMET ŞANDIR (Devamla) – Sağ ol sayın hemşehrim, hoş geldin.

Şimdi, değerli arkadaşlar, yani şu kısa sürede okuduğum kadarıyla -ve bu kültür, bunu biliyorum, bu bir sosyal değer, bizim inanç değerimiz, bu müessesinin önemini biliyorum- eksik bulduğum husus şudur: Ara buluculuk Adalet Bakanlığında bir daire başkanlığına bağlı bir müessese olmamalı. Meselenin mahiyetini azaltmış olursunuz, derinliğini azaltmış olursunuz. Bu bir özerk kurum olmalı, kurum. Yani bu toplumun şahısları, vatandaşlar arasındaki sorunların çözümünü mahkemeye gitmeden, polise düşmeden, hüküm cümlesi kurarak, çözüm üreterek çözecek bir ciddi kurum kurmamız lazım. Bu kurum devlet kurumu olmamalı. Siyasetin emrinde olmamalı. Siyasetin bulaşılığı olmamalı. Çünkü bu kurumun koyacağı kurala, hüküm cümlesine taraflar inanmalı, güvenmeli. Adaleti temin etmeli bu, barışı temin etmeli. Bunun için bu kurumun özerk olması, bağımsız olması lazım. Verdiği kararın güvenilir olabilmesi barışı sağlaması açısından çok önemli.

Yani biz bunu bir hukuk normu olarak değil bir kültür normu olarak kurmamız lazım Sayın Kubat. Yani bu kurumu biz bir yitiğimiz olarak kurmamız lazımdı. Bizim kültürümüzde var bu, Osmanlıda var, atalarımızda var. Benim gençliğimde, çocukluğumda bile vardı. Yani mahallenin efendisi olurdu, mahallenin beyi olur, ağası olur hatta külhanbeyi olur, sorunların çözümü önce bunlardan geçer, burada bitmezse mahkemeye giderdi. Şimdi böyle bir kurum kuruyoruz. Avrupa Birliği normlarına uygun bir kurum kurmak diye bir mecburiyetimiz yok. Kendimize uygun bir kurum kurmamız lazım. Onun için bunun, Adalet Bakanlığı bünyesinde bir daire başkanlığıyla denetlenmesi değil, özerk bir kurum olarak yani bizim, işte, yargı gibi bağımsız, tarafsız, güvenilir bir kurum kurmamız lazım. Bu fırsat vardı, bu fırsat bana göre kaçırılmış da değil, yapılabilir değerli arkadaşlar.

Bir başka husus da, şunu söylemek gerekiyor: Değerli Bakanım, biraz sonra soru soracağım. Bugün yargıyı meşgul eden davaların oransal sınıflandırmasını yaparsak göreceksiniz ki özel hukuk alanı kadar diyelim veya daha çok, devletle vatandaş arasında ihtilaf var. Adalet Komisyonunun değerli üyelerine, değerli hukukçulara buradan söylüyorum. Yani özel hukuk alanındaki uyuşmazlıkları çözmek için ara buluculuk kurumu kuruyoruz da, devlet ile vatandaş arasındaki uyuşmazlıkları çözecek kurumumuz ne?

Değerli arkadaşlar, devletimiz öyle zamanlar geliyor ki zulüm devleti oluyor, vatandaşına zulmediyor; güçlü çünkü, vatandaşın gücü yetmiyor. O zaman devlet ile vatandaş arasındaki uyuşmazlıklara çözüm üretecek bir ara buluculuk kurulamazsa çok eksik kalır Sayın Bakanım. Bu kurum o zaman çok eksik kalır, çok göstermelik olur.

Şimdi, mesela -Sayın Bakanımız burada, Sayın Veysel Eroğlu Hoca'mız burada- tapu iptal davaları...

Sürem de bitti.

Devlet tapu vermiş vatandaşa. Üç gün sonra da gitmiş, devletin adına bir memur -Sayın Orman Genel Müdüremiz de burada- bir ormancı gitmiş, tapuyu iptal etmiş.

OSMAN KAHVECİ (Karabük) – Mahkeme iptal etmiş.

MEHMET ŞANDIR (Devamla) - Mahkeme iptal etmiş ama yani devletin adına memurun tuttuğu zapta istinaden mahkeme iptal etmiş. Şimdi, bu adaletsiz bir şey, böyle bir hak yok. Tapuyu verirken mi yanlışın, iptal ederken mi doğrusun? Şimdi, bu noktada mahkemelerde o kadar çok dava var ki vatandaş ile devleti hisım değil, hasım hâline getiren o kadar çok dava var ki... İsrarla bağırarak, "2/B kanununda gelin, şunu da çözelim, şu ihtilafları bir tasfiye kanunu haline getirelim." diye, "Sonra yapacağız." dedi Bakan. Ama şimdi, eğer, ara buluculuk kurumu kuruyorsak... Kurum kurmamız lazım, kurum, özerk bir kurum; bir devlet yapısı kurmamız lazım, bir devlet kurumu kurmamız lazım. Vatandaş ile bu vatandaşın devleti arasındaki ihtilafları çözecek bir ara buluculuk kurumu da kurmamız lazım. Kurmazsak, bu eksik kalır değerli arkadaşlar.

Biz, Milliyetçi Hareket Partisi olarak, her şeye rağmen, bu kanunun yargı sistemimize, vatandaşımıza, devletimize, Meclisimize de hayırlı sonuçlar getirmesini, hayırlı olmasını temenni ediyorum ve hepinizi saygıyla selamlıyorum. (MHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ediyorum.

Şahsı adına söz isteyen Ramazan Can, Kırıkkale Milletvekili.

Buyurun. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

RAMAZAN CAN (Kırıkkale) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Öncelikle bu tasarı, 26/5/2008 tarihinde Hukuk Uyuşmazlıklarında Ara buluculuk Kanunu Tasarısı olarak 23'üncü Dönemde Türkiye Büyük Millet Meclisine sevk edilmişti ama kadük kalmıştır. Meclisin gündeminde olan bir tasarı tekrar canlandırılmıştır.

Şimdi, burada, özellikle "Ara buluculuk Yasa Tasarısı" dendiğinde, işin gerçeğini de kabul etmekle birlikte, Adalet Komisyonunun üyesi olarak AK PARTİ'yi temsilen arkadaşlar, Cumhuriyet Halk Partisini temsilen, Milliyetçi Hareket Partisini temsilen arkadaşlar, özellikle bizler de dâhil olmak üzere burada ara buluculuk kurumuna yabancı olduğumuzdan dolayı tereddütler geçirdik. İşin gerçeği, bilgi sahibi olmadan fikir sahibi olmaya çalıştık, tereddütlerimiz oldu. Acaba ara bulucu hangi ihtilaflara neşter vuracak, ara bulucu yargılama mı yapacak, arabulucu maddi hukuku mu uygulayacak; bunları bilmiyorduk.

Bu noktada Adalet Bakanlığımızın çalışmaları gerçekten güzel oldu. Bürokrat arkadaşlarımız da güzel çalıştılar. Adalet Bakanlığımız bu konuda gerçekten mukayeseli hukukta durum nedir, ne değildi

kabilinden -Komisyon üyesi arkadaşlarımız- İtalya, Almanya, İngiltere, Amerika'ya mukayeseli hukukta durum nedir, ara buluculukta uluslararası platformda durum nedir, ne değildir; bunları da gözlemleme durumumuz oldu. Önemli bilgiler ve tecrübeler edindik.

Ara buluculuk nedir, ara buluculuk neyi çözecektir şeklinde bir soruyla başlamak istiyorum. Ara bulucu bizim uygulamamızda, bizim hayatımızda, geçmişimizde de zaten var olan bir kurum, resmî bir kurum olmamakla birlikte. Örnek veriyorum: Hukuk uyuşmazlıklarında, eşler arasındaki bir ihtilaf hâlinde eşler, geçinme durumu olduğu takdirde, kayınbabasına, kaynanasına gidiyor ya da bir yakınına gidiyor, arkadaşlarına gidiyor bu ihtilafı dile getiriyor. Diğer taraftan ticari ilişkilerde, alacak verecek meselelerindeki ihtilaflarda dahi kanaat önderlerine gidilmesi, o mahallin mülki amirine, kaymakama, valiye, yerine göre kanaat önderlerine gidildiğinde bunların da yapmış olduğu bir nevi ara buluculuktur fakat bu ara buluculuk müessesesini bir kurumsal hâle getirmemiz lazım.

Çok şeyler bahsedildi, denildi ki: "Ara buluculuk, ihtilafları çözmeye başladığımda ara bulucu efendim yargının yükünü hafifletecek." Yargı yükünü hafifletmek amaçlardan biri olmakla birlikte, aslolan burada uzlaşî kültürünü geliştirmek. Toplumumuzun gerçekten ihtiyacı olduğu uzlaşî kültürünü, tarafların ihtilafı muhakeme etmeden, yargıya gitmeden, mahkemeye gitmeden nasıl çözebilir arayışı içerisinde olmalarını geliştirme babından gerçekten hukuk sistemimize yerleşmesi ihtiyaç olan bir durum. Nitekim "adalet erişim" başlıklı Anayasa'mızın 36'ncı maddesi ve Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin 6'ncı maddesinde de adalet erişimi bir hak olarak telakki etmiştir. Bizim uluslararası sözleşmelerde de bağlı olduğumuzu göz önüne aldığımızda, mukayeseli hukuktaki diğer ülkelerle de birlikte değerlendirdiğimizde Türkiye'nin bu sürece müdahil olması ve ara buluculuk müessesesini, Avrupa'da olduğu gibi, dünyanın muhtelif ülkelerinde de olduğu gibi yerleştirmemiz gerektiği kanaatindeyim. Nitekim -mukayeseli hukuktan da örnekler vereceğim zamanım kalırsa- Suriye'de, Yunanistan'da, Sudan'da, üçüncü dünya ülkelerinde dahi bu müessesenin yerleşmiş olduğunu görüyoruz.

Peki, ara buluculuk nedir? Tarafları konuşmak ve müzakerede bulunmak amacıyla bir araya getiren, birbirlerini anlamalarını ve bu suretle kendi çözümlerini üretmelerini sağlamak için aralarındaki iletişimi kuran; bağımsız, tarafsız üçüncü kişinin katkısıyla gönüllü, ihtiyari olarak işlerlik kazanan bir uyuşmazlık çözme yöntemidir.

MHP Grup Başkan Vekilimiz Sayın Şandır da burada bahsetti fakat şöyle bir durum var, dedi ki: "Ara bulucu bir karar verecek." Ara bulucu bir karar vermeyecek; ara bulucu tarafları bir araya getirecek, tarafların ihtilafı çözmesine sistematik yöntemler kullanarak, diyalogu geliştirerek, uzlaşî kültürünü geliştirerek tarafların iradeleri istikametinde bir sözleşme hazırlamak. Eğer ara buluculuğa giden bir ihtilaf çözülmürse burada arabulucu bir karar vermiyor; ara bulucu tarafların bir mutabakat anlaşması, sözleşme, Borçlar Kanunu anlamında bir sözleşme ihtiva ediyor. Taraflar isterlerse bu sözleşmeye icra edilebilirlik şerhiyle ilam niteliğini haiz belge sıfatını verebiliyorlar. Tabii, burada tartışılmakla birlikte, ilam niteliğini haiz belgeyle ilam ayırımına da girmek lazım.

Ara buluculukla ilgili en büyük sıkıntılardan, tereddütlerden biri de: Hangi ihtilaf ara buluculuk ihtilafıdır? Bu çok önemli arkadaşlar. Bunu şu şekilde düzenliyor: 1927 Yargıtay uygulamaları, yerleşik içtihatlarına göre taraflar arasındaki ihtilaf, tarafların serbestçe üzerlerinde tasarrufta bulunabilecekleri iş ve işlemler. Bu ne demektir? Bu, şu demektir: Diğer bir tabirle "kamu düzenine girmeyen ihtilaflar" diye sayabiliriz, diğer taraftan da en somutu, hukuk uyuşmazlıklarında, hukuk mahkemelerinde tarafların sulh yoluyla hâkimin inisiyatifli olmadan halledebilecekleri bütün ihtilaflar buranın konusuna girer. Efendim, boşanma hukuku bu işin içine girerse ne olur? İş hukuku bu işin içine girerse ne olur? Miras hukuku bu işin içine girerse ne olur? Şunu söylüyorum ben özellikle: Kamu düzenini ilgilendiren meseleler zaten bu işin içine girmeyecek.

Anlaşmalı boşanmayla ilgili bir şeyler söylemek istiyorum: 3444 sayılı, 1987 yılında Medeni Kanun'a eklenen Yasa'yla anlaşmalı boşanma getirildi hukuk sistemimize ve boşanma kolaylaştırıldı. Burada, üzerinden bir yıl geçmesi lazım evliliğin. Tarafların evliliğin ferilerine ilişkin anlaşmaları lazım ve hâkimin, tarafları bizzat, vekilleri marifetiyle de değil bizzat dinlemesi lazım. Peki, hâkim bütün bunları dinledi, şartlar da oluştu, boşanmaya karar vermek zorunda mı hâkim? Asla değil. Dolayısıyla "kamu düzeni" dediğimiz hadise budur. Anlaşmalı boşanmanın ferilerini ayrı tutuyorum, anlaşmalı boşanma da kamu düzeni muhtevassından dolayı ara bulucunun işine girmeyecektir.

Diğer taraftan, ara bulucunun yapmış olduğu faaliyetler bir maddi yargılamayı gerektirmiyor. Ara bulucu yargısal işlem yapmıyor. Ara bulucu netice itibarıyla maddi hukuku uygulamadığından dolayı tanık dinleyemiyor, bilirkişiye gidemiyor, keşif yapamıyor. Peki, ara buluculuk bunları yaptığı hâlde...

Bir tartışma konusu daha var, buradan oraya geçmek istiyorum: Yargı yetkisinin devri. Anayasa'ya aykırılık iddiasında bulunuldu. Yargı yetkisinin devri de doğru değil çünkü maddi hukuk uygulanmıyor, yargı işlemi değil. Diğer taraftan, örnek vermek istiyorum ben: Hukuk ihtilaflarında -avukat arkadaşlarımız bilir- nizasız kaza vardır. Nizasız kaza, biliyorsunuz, çekişmesiz yargı. Çekişmesiz yargı ihtiyati tedbir, ihtiyati haciz, evlenmeye izin, inşaat ruhsatının alınması, idari işlem, bütün bunlar bir eda hükmünde olmadığından dolayı, bir tedbir mahiyetinde olduğundan dolayı idari işlem olmakla birlikte yargısal işlem değildir ama bu işlemler hâkim tarafından yapılmaktadır. Dolayısıyla, hâkimin yapmış olduğu her işlem yargısal faaliyet değildir.

Tüketici hakem heyetlerinde de gördüğümüz kadarıyla, tüketici hakem heyetlerinde verilen karar ilam hükmünde olduğundan dolayı somut norm denetimi yoluyla Anayasa Mahkemesine gidildi. Anayasa Mahkemesi vermiş olduğu kararda alternatif çözüm yollarından biri olarak görmüştür ve demiştir ki, en seri şekilde, en seri hareketle, masrafsız bir şekilde ihtilafı çözmeye yönelik olduğundan dolayı somut norm denetiminde önüne gelen itirazı kabul etmemiştir. Dolayısıyla, verasetin de noterler tarafından verildiği bir ortamda, burada ara bulucuların yapmış olduğu işlemleri bir yargısal faaliyet olarak görmek hukuken doğru bir deyim değildir.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; ara bulucu, tarafların birbirleriyle iletişim kurmalarını ve bunu geliştirecek menfaatlerini ve ortak yönlerini iyi anlamalarını, hukuki durumlarını, güçlü ve zayıf noktalarının çözüme ulaştırılması hâlinde doğabilecek sonuçları görmeleri, somut duruma göre işlerlik kazanabilecek değişik çözüm seçeneklerini değerlendirir. Ara bulucu ihtiyaridir. Ara bulucuya giden taraflardan biri eğer bir sıkıntılı durum görürse ara buluculukla ilgili faaliyeti orada kesebilir. Dolayısıyla, hiç kimseyi ara bulucuya zorlamak, icbar etmek mümkün değildir. "Ara bulucu tarafsız olmak durumundadır." dedik. "Ara bulucu maddi hukuku uygulamaz." dedik. "Peki, ara bulucu bu ihtilafları nasıl çözecek?" sorusuna ise "sistemik çözüm yöntemleri" diye burada bir teknik tabir geçiyor. Konunun durumuna göre, eğer burada maddi yargılama yapılsaydı, dolayısıyla burada vatandaşın hem masraf yönünden hem yargılama sürecinin uzaması yönünden ara bulucuya gitmesinin faydaları anlatılacaktır. Bu ihtilafı çözmeleri hâlinde toplumsal barışa da katkı olacakları anlatılacaktır. Bu bir manada, hukuk fakültesi mezunu olmak ve beş yıl alanlarında hizmet yapanlara ara buluculuk görevi verilecek şu anki tasarımın alt komisyondan geçmiş ve üst komisyonda değerlendirilmiş hâliyle bu şekilde.

Bazı arkadaşlarımız burada hukuk fakültesi mezunu olmayanlara da bu yolun verilmesi gerektiğini deklare ettiler. Ona da katılabilir. Fakat ülkemizde bu yargısal faaliyet olarak değerlendirildiği için, barolara bu manada, ara buluculuk faaliyetinin yerleşmesi anlamında büyük görevler düşmektedir. Bu bir geçiş sürecidir. İleride...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

RAMAZAN CAN (Devamla) – Evet Sayın Başkanım, teşekkür ederim. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

UĞUR BAYRAKTUTAN (Artvin) – Sayın Başkanım...

BAŞKAN – Buyurun.

UĞUR BAYRAKTUTAN (Artvin) – Sayın Başkanım, 60'a göre bir söz talebimiz var. O deminki çayla ilgili olayda, ben bir şehit cenazesine gittiğim için burada bulunamadım, bir düzeltme yapmayı...

BAŞKAN – Sayın Vekilim, zaten konuyla ilgili olmayan bir konuşma yaptınız, biz burada müsaade ettik. Şimdi, tekrar hiç ilgisi olmayan bir konuyu gündeme getirmek doğru değil.

Yirmi dakika süreyle soru-cevap işlemi yapılacaktır.

Sayın Şandır, buyurun.

MEHMET ŞANDIR (Mersin) – Çok teşekkür ederim.

Sayın Bakan, demin konuşmada da ifade ettim; devlet ile vatandaş arasındaki uyumsuzluklarda ara buluculuk sistemi düşünülüyor mu, böyle bir kurum kurmayı düşünüyor musunuz?

İkinci husus: Yargıya intikal eden davaların yüzde kaçını devlet ile vatandaş arasında, yüzde kaçını özel kişilerle ilgili?

Bir de: Ara buluculuk sistemi ile hakemlik müessesesi arasındaki fark nedir? Bu kanunda korunuyor mu?

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Sayın Genç...

KAMER GENÇ (Tunceli) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Aslında Sadullah Ergin'in bu Meclisin karşısına Adalet Bakanı olarak çıkması bu Meclisin kabul edeceği bir şey değil, çünkü adalet müessesesini Türkiye'de yok etti, adalete güveni yok etti, yargıyı yok etti. Dolayısıyla ben de bir milletvekili olarak, kendimi yargı yönünden bir güvence içinde hissetmediğim için söylenmesi gereken şeyleri söyleyemiyorum.

Bir soru soruyorum kendisine: Deniz Feneri'nde kendisini, Tayyip Erdoğan'ı ve yakınlarını aklayacak bir mahkeme buldunuz mu? Burası neresi?

Geçen gün yandaş bir gazeteciler grubuyla gittiniz, Silivri Cezaevini gezdiniz, çok beğendiniz. Siz ve o gazeteciler orada yatmak ister misiniz?

Bu kadar efendim.

BAŞKAN – Sayın Tanal...

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Teşekkür ederim Başkan.

Ara bulucuların avukatlardan ve avukatlık hakkı kazanmış olan hukukçulardan oluşması kabul edilirse, o zaman Adalet Bakanlığının ara buluculuk eğitimi vermesine ve bir daire başkanlığı kurmasına gerek var mıdır?

Soru 2: Ara buluculuk işi, avukatlık faaliyetinden daha zor bir faaliyet olmadığına göre, hukukçu olan ara bulucular için eğitim ve sınav ihtiyacı var mıdır?

Soru 3: Hukukçuya eğitim ve sınav ihtiyacı yok ise Adalet Bakanlığında tutulacak sicil yerine Adalet Komisyonu Başkanlığı nezdinde veya baro nezdinde özel bir ara buluculuk sicili tutulması daha doğru olmaz mı?

Soru 4: Ara buluculuk mahkemelerin yükünü azaltmaya yönelik bir kurum ise, mahkemelerin yükünü azaltmak için devletin ara buluculuk ücretini kendisinin ödemesi yani üstlenmesi gerekmez mi?

Soru 5: Ara buluculuğun uygulandığı ülkelerden başarılı olan ülke var mıdır?

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Sayın Ağbaba, buyurun.

VELİ AĞBABA (Malatya) – Sayın Bakan, geçtiğimiz günlerde Silivri Cezaevini ziyaret ettiniz basın mensuplarıyla. Orada çeşitli açıklamalarda bulunuldu, doktorun ne kadar iyi hizmet verdiği, koşulların ne kadar iyi olduğu... Ben de Silivri Cezaevine defalarca gittim, orada kalan mahpuslarla görüştüm, özellikle -iki milletvekilimiz var bizim orada- Sayın Mustafa Balbay ve Mehmet Haberal'la görüştüm, gazetecilerle görüştüm. Orada, Silivri Cezaevinde, on beş saat suyun akmadığını, suya göre ihtiyaçlarını giderdiklerini herkes söylüyor. Ayrıca yemeklerin yıkanarak -dikkatinizi çekiyorum-yendiğini oradaki bütün mahpuslar söylüyor ve farklı bir sunum yapılmaya çalışılıyor, bir cezaevi reklamı yapılmaya çalışılıyor. Tabii, bu cezaevi reklamını geçmiş yıllarda yapanların bir kısmı şimdi zaman zaman içeri girebiliyor; hukukun, adaletsizliğin kime vuracağı belli olmuyor. Bu cezaevi koşullarından, özellikle tecritten çok rahatsızlar. Tecrit...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Sayın Köktürk...

ALİ İHSAN KÖKTÜRK (Zonguldak) – Sayın Bakan, ara buluculuğun uygulandığı Amerika, İtalya, Almanya gibi ülkelerde uyumsuzlukların ne kadarının ara buluculuk yöntemiyle çözüldüğüne ilişkin Adalet Bakanlığında istatistiki bir bilgi var mıdır? Adalet Bakanlığı, bu ülkelerde ara buluculuk sisteminin aradan geçen yıllara rağmen uyumsuzlukların çözümüne, iş yükünün azaltılmasına katkı sağlayacak düzeyde oturmadığının farkında mıdır?

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Sayın Özgündüz...

ALİ ÖZGÜNDÜZ (İstanbul) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Sayın Bakan, sabahleyin Anayasa Komisyonunda Kamu Denetçiliği Kanunu Tasarısı görüşülürken bunun dayanağının, ombudsmanlığın Osmanlıdaki kadılık sisteminden geldiğini söylediniz. Şimdi, bir de ara buluculuk getiriyorsunuz. Dolayısıyla, bu, sizin Osmanlıdaki kadılık sistemine özentinizin bir sonucu mu?

İkincisi, 666 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile birçok personele mali haklar tanınırken ne yazık ki hâkim ve savcılar, Yargıtay üyeleri, birinci sınıf hâkim ve savcılar ciddi sosyoekonomik sıkıntılar içinde yaşamaktadır. Anayasa Mahkemesi raporörleri bugün Yargıtay üyelerinden daha fazla maaş almaktadır. Taşrada yazı işleri müdürü yeni atanan bir hâkim ve savcıdan daha fazla maaş almaktadır. Bu konuda bir düzenleme yapmayı düşünüyor musunuz?

Üçüncüsü, ATGV var Müsteşarınızın başkanlık yaptığı, Adalet Teşkilatını Güçlendirme Vakfı. Bu vakfın amacı, biliyorsunuz, hâkim ve savcılarının lojman ihtiyacını ve adliye binaları ihtiyacını karşılamaktır...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ALİ ÖZGÜNDÜZ (İstanbul) – Sayın Başkan, bunu tamamlayayım yani çok önemli.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Sayın Köse...

TUFAN KÖSE (Çorum) – Sayın Başkan, ara buluculuk kurumunun en tehlikeli yönü, bağımsız yargının, ara buluculuk kurumunun Adalet Bakanlığında bir daireye bağlanmasıyla tarafsızlığını ve bağımsızlığını kaybedeceği tehlikesidir, bunu belirtiyorum.

Bunun dışında, az evvel bir arkadaşım belirtti, F tipi cezaevlerinde binlerce fikir suçlusu aydın ve yurtsever, tutuklu ve hükümlü olarak, sanki Türkiye Cumhuriyeti'nin bir cezaevinde yatmıyorlar, düşman

bir ülkenin tutsak evinde yatıyorlar, zindanlarında yatıyorlar gibi tecrit hayatı yaşıyorlar. F tipleri ilk çıktığında da biz bunlara karşı çıkmıştık. F tipleri sizin döneminizde çıkmadı ama yaklaşık on yıldır sizin döneminizde aynı tüzükle, aynı rejim uygulanmaktadır. Yani her türlü şey sorun olmuştur; spor sorunu, sağlık sorunu, tecrit sorunu, havalandırma sorunu, hafta sonu sorunu... Bunlarla ilgili bir çalışmanız var mı? F tipi cezaevinde yatanlara bu tüzükle ikinci bir ceza verilmektedir. Bu tüzük değişikliğiyle ilgili Adalet...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Sayın Halaman...

ALİ HALAMAN (Adana) – Sayın Başkanım, teşekkür ediyorum.

Benim şöyle bir sorum var: Adalet Bakanımız alınganlık yapmasın, mahallî bir sorun, mahallî bir sorun olması dolayısıyla.

Bundan yirmi beş gün önce bir Haberal Yasası çıktı. Biz bu Haberal Yasası'na destek de verdik. Dolayısıyla, bugünkü kanunla ilgili de müspet bir kanaatimiz var. Bu kanunlar çıkarken, beraber... Adana'nın Kozan ilçesinde 5 kardeş olan, yani ben okuryazarlıklarını da söylemek durumundayım, bunların 3'ü cezaevinde yatıyor, kendi aralarında veya başkasıyla olan bir problemden dolayı. Bunların anneleri rahmetlik oldu, seksen beş, doksan yaşında. Müsteşarıma ulaşmama rağmen, "Geri dönerim." dedi, dönmedi. O da kusura bakmasın bunu burada gündeme getirdiğim için.

Şimdi, bu arkadaşlara Kozan Cumhuriyet Savcısı, Emniyet Müdürü güvenlik gerekçesiyle...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Sayın Işık...

ALİM İŞİK (Kütahya) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

1) Sayın Bakan, ara bulucular yoluyla çözümünü hedeflediğiniz uyuşmazlıklar hangi tür konular veya suçlardan oluşmaktadır? Burada ara bulucuların ne tür bir garantisi vardır?

2) Hâlen taahhüdü ihlal suçundan dolayı cezaevlerine girmiş vatandaşlarımızın sayısı ne kadardır? Gerek cezaevlerinde gerekse cezaevine girmek için evine gelemeyip kaçak durumda bulunan bu tür vatandaşlarımızın sorunlarının çözümü konusunda Bakanlığımızın bir çalışması var mı? Varsa ne durumdadır?

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Sayın Türkoğlu...

HASAN HÜSEYİN TÜRKOĞLU (Osmaniye) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Bakan, 765 sayılı Türk Ceza Kanunu kişinin ibadet özgürlüğünü engellemeyi suç olarak düzenlemiş idi. İktidarınız döneminde yürürlüğe giren 5237 sayılı Ceza Kanunu ise kişi yerine toplu ibadet hakkını engellemeyi suç olarak düzenlemiştir. Bu ikisi arasındaki fark, özellikle askerî birimlerde askerinin ibadetini engelleyen komutanlar için yaptırım içermekte iken şimdi bu suç olarak nitelendirilmemektedir. 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu'nun bu maddesini değiştirmeyi düşünüyor musunuz?

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Sayın Bayraktutan...

UĞUR BAYRAKTUTAN (Artvin) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Benimki sadece bir açıklama. Şehit cenazesinde bulunduğum için cevap veremedim.

Şimdi, burada çayın ciddi bir sorunu var, onu dile getirmeye çalıştım. Yani bu çayın Artvin menşeli veya Rize menşeli olması sorun değil. Sorun, çaydaki kota ve kontenjandan kaynaklanıyor. İnsanlar çaylarını sokaklara döküyorlar, caddelere döküyorlar, yollara döküyorlar. Bunu çarpıcı bir şekilde anlatmaya çalıştım. Eğer, çaya saygısızlık burada, Meclis kürsüsünde dökmek çaya saygısızlıkta, eğer o tip bir nitelendirme yaparsak şunu düşünmek lazım: 1 lira 22 kuruşa alınan çayı özel sektöre peşkeş çekip 65 kuruşa çayın satılması saygısızlık değil de eğer buysa bunu da yüce Meclisin takdirlerine bırakıyorum.

Saygılar sunuyorum, teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Sayın Özel...

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Çok teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Sayın Adalet Bakanına şunu hatırlatmak isterim: Basın önünde olanların aksine, Silivri'deki bütün tutuklular yemekleri yıkamadan yiyemediklerini, aşırı yağlı olduğunu söylüyorlar. Sincan Cezaevinde diyet yemeği çıkmıyor; daha doğrusu, şeker hastasına, tansiyon hastasına, karaciğer hastasına aynı diyet yemeği çıkıyor. Şeker hastası patates yemek zorunda, oysaki şeker hastaları için son derece tehlikeli bir durum bu.

Sincan Cezaevinde “Kemal Gömi” adlı, on dört kez şizofreni raporu almış, yaşını bile her sorulduğunda farklı farklı söyleyen bir hasta hâlâ daha orada tutuluyor. “Mesut Deniz” adındaki şizofreni hastası ise tahliye talebiyle başvurduğunda kendisine “majör depresyon” diye bir tanı konulabiliyor. Ayrıca, “Yaşar İnce” adındaki bir hasta hepatit B’de bir yıldan fazla kullanılması kesinlikle tehlikeli olan bir ilacı yanlışlıkla ve oradaki şartlardan dolayı tam altı yıldır kullanıyor. Bu konuya dikkatlerinizi çekiyorum, yanlış ilaç kullanımları konusunda acilen inceleme yapılması gerektiğini dikkatlerinize sunuyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Sayın Bakanım, buyurun.

ADALET BAKANI SADULLAH ERGİN (Hatay) – Teşekkür ediyorum Sayın Bakanım.

İlk olarak Sayın Şandır'ın bir sorusu vardı: “Devlet ile vatandaş arasında ihtilafları çözmek üzere bir ara buluculuk kurumu oluşturulması düşünülüyor mu? Bu yönde bir çalışma var mı?” diye. Bu konuda aslında 2011 yılının Eylülünde, 26 Eylül 2011 tarihinde Maliye Bakanlığının hazırlamış olduğu ve 659 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile yasalaşan bir düzenleme var. Bu düzenlemede adli ve idari uyuşmazlıklarda dava açmadan ve icra takibine başlamadan önce idarelere şöyle bir görev yükleniyor, sulha davet yükümlülüğü getiriliyor idareye. “Vatandaşla önce görüşün, onu sulha davet edin, netice alamazsanız adli takibi, adli süreci başlatın, icra takibini ona göre başlatın.” diye. Bu bir adımdır ama bahsettiğiniz anlamda tüm beklentileri karşılayacak bir öneri değildir. Bizim genel stratejimiz şu: Uyuşmazlıklar adliyelere intikal etmeden önce alternatif uyuşmazlık çözüm yollarını geliştirmek gibi bir hedefimiz var, Yargı Reformu Strateji Belgesi’nde bu başlı başına bir belirlenmiş hedeftir. Bu hedef çerçevesinde bugün görüşmekte olduğumuz Ara buluculuk Kanun Tasarısı hazırlanıp getirilmiştir. Ayrıca “cezada uzlaşma” dediğimiz kurumun daha da etkin hâle getirilmesi için birtakım çalışmalar devam etmektedir. Bahsettiğiniz, vatandaşla kamu arasındaki ihtilafları çözmeye dönük bir komisyon oluşturduk. Bu komisyonun çalışmaları da inşallah orta vadede bu Genel Kurulun huzuruna getirilecektir.

Sayın Şandır'ın bir diğer sorusu “Ara bulucu ile hakem arasında ne fark vardır?” diye. Hakem, tahkim kurumunda görev alır ve hâkim gibi kimin haklı, kimin haksız olduğuna karar verir görevi itibarıyla. Oysa ara bulucunun böyle bir hakemlik görevi yoktur, bir karar verme yetkisi yoktur. Sadece

tarafları bir araya getirip uzlaşmalarına zemin hazırlamak, uzlaşmalarına katkı sunmak ve bu uzlaşma sonucunu bir tutanağa, bir protokole bağlamak gibi bir görevi var. İkisinin arasındaki fark budur Sayın Şandır.

Sayın Genç'in soruları bu tasarıyla ilgili değil. Tasarıyla ilgili olmayan sorulara vaktim kalırsa girmeye çalışacağım, aksi hâlde yazılı olarak cevap vermeye çalışacağım.

Sayın Tanal, çok sayıda soru sormaya çalıştı, ben de bir kısmını not alabildim onun için ama eksik kalan olursa onlara tutandıktan bakıp size yazılı olarak da cevap vermeye çalışacağım.

“Avukat ve hukuk mezunlarından oluşacağına göre ara bulucular, bunlar için Adalet Bakanlığının eğitim vermesi doğru bir şey mi?” diye sordu yanılmıyorsam. Tasarıda yapılan değişiklikle, zannediyorum, hukuk fakülteleri de ara buluculuk eğitimlerini verme noktasında yetkilendirildiler. Barolar da bu eğitimi verebilecek durumdadır, tasarıda bu da söz konusu. Adalet Akademisine böyle bir imkân sağlanmıştır. Dolayısıyla, burada Adalet Bakanlığının tekelinde olan bir eğitim söz konusu değildir.

Bir de şu var, bir başka soru, “Bunların eğitime ihtiyacı var mı?” diye bir soru da vardı ferî olarak. Sayın Tanal, buradaki eğitim, teknik olarak hukuk eğitimi falan değil. Zaten hukuk nosyonuna sahip hukuk fakültesi mezunu avukatlarımız. Ama burada daha çok müzakere teknikleri açısından, iyi uygulama örneklerinden, bu işe başlayacak olan ara bulucuların işe başlarken birtakım, gerekirse psikolojik -tarafaların psikolojilerini öngörmeleri noktasında- ya da dünyada uygulanan tekniklerden istifade etmek adına öngörülen müzakere tekniklerine ilişkin bir eğitimidir bu. O açıdan, bunun yapılması kurumun başlangıçta sağlam adımlarla yola çıkmasına katkı sunar. Çünkü yeni oluşturduğumuz bir kurumdur ve işe başlarken yola sağlam çıkar isek elde etmeyi düşündüğümüz fayda azami oranda artacaktır diye düşünüyoruz.

“Baro nezdinde bir sicil tutmak daha doğru değil mi?” dediniz. Zaten burada tasarının 30 ve 31'inci maddelerine baktığınızda, Kurul esas itibarıyla Daire Başkanlığının çalışmalarını da takip eden, ona tavsiyede bulunan bir organdır. Kurulun oluşumunda Barolar Birliği de vardır, sivil toplum örgütleri de vardır, çok sayıda sivil toplumdaki temsilciler vardır. Bu maksat oradan hasıl olacaktır diye düşünüyorum.

Sayın Tanal, not alabildiğim bunlar, alamadıklarına da ayrıca yazılı cevap vermeye çalışacağım.

Sayın Ağbaba, gene, cezaeviyle ilgili bir soru yönelttiler. Müsaade ederseniz, önce bu yasayla ilgili sorulara cevap vermeye çalışayım, vaktim kalırsa bunlara dönmeye çalışacağım.

Sayın Köktürk “Hâlen ara buluculuk uygulaması bulunan ülkelerde uyuşmazlıkların ne kadarı ara buluculuk kurumu tarafından çözülmektedir?” diye bir soru sordular. Elimizde böyle bir istatistiki veri yok. O açıdan buna cevap veremiyoruz.

Sayın Özgündüz, kamu denetçisiyle ilgili bir soru sordunuz, yine bu tasarıyla doğrudan ilgili değil. Ona da sürem kalırsa dönmeye çalışacağım.

Sayın Köse, ara buluculuk kurumunun Adalet Bakanlığına bağlı bir daire başkanlığı tarafından denetlenmesinin, bağımsızlığı konusunda bir şüphe oluşturacağını ve ara bulucunun bağımsız ve tarafsız çalışmasına engel olacağına işaret buyurdular.

Değerli arkadaşlar, ara buluculuk, hukuk sistemimize yeni kazandırmaya çalıştığımız bir kurum. Burada tasarının 31'inci ve 32'nci maddelerine bakabilirsek bir kurul öngörüyoruz. Bu kurul karma bir yapıda oluşacak. Burada Adalet Bakanlığından bürokratların yanı sıra Türkiye Barolar Birliğinden 3 tane temsilci var, yine Türkiye Noterler Birliğinden temsilci var, burada yükseköğretim kurumlarının temsilcileri var, burada Türkiye Odalar ve Borsalar Birliğinden temsilci var, burada esnaf ve sanatkârlar odalarından temsilciler var, Adalet Akademisinden var. Hülasa, Adalet Bakanlığındaki bürokratlara ilaveten sivil toplumun ve meslek örgütlerinin temsilcilerinin katılımıyla oluşan karma bir heyet, bütün

bu önemli kararları alacak olandır ve daire başkanlığının işlemlerine tavsiyelerle yön verecek organdır. O açıdan sivil toplumun ve meslek örgütlerinin denetimi ve yönlendirmesi esas olandır. İleride bu kurum oturduğunda, belki daha da kökleştiğinde, bahsettiğiniz anlamda özerk bir yapıya, Bakanlığın dışında bir yapıya gitmesi de mümkün olabilecektir.

Adalet Bakanlığı olarak, özel hukuk uyuşmazlıklarında ara buluculuk yapacak olanların denetlenmesini özellikle Bakanlık bünyesinde tutmak gibi özel bir arzumuz, isteğimiz yok. Neticeten tarafların isteğine bağlı olarak, gönüllülük esasına dayalı çalışacak bir kurumdur bu. Ama yola çıkarken bunun sağlam temeller üzerinde yola çıkması, kurumsallaşmasında herhangi bir aksaklık oluşmaması açısından buna ihtiyaç olduğu düşüncesiyle böyle öngörülmüştür. İnşallah, kurumsallaştıktan sonra, bahsettiğiniz anlamda bir özerkliğe doğru gidiş söz konusu olabilecektir.

Onun dışında, Sayın Halaman'ın bir sorusu gene bu tasarının dışında ama onu, inşallah, gene özelde görüşeceğiz.

Sayın Işık'ın "Ara buluculuk yoluyla hangi uyuşmazlıklar çözülemeyecektir?" sorusu var. Ben birkaç cümleyle ifade etmeye çalışayım. Özel hukuk alanında "yabancılık" unsuru taşıyanlar da dâhil olmak üzere, tarafların üzerinde serbestçe tasarruf edebilecekleri uyuşmazlıklar ara bulucu tarafından çözülebilecektir. Onun dışında, kamu düzenini ilgilendirmeyen alacak veya tazminat davası gibi özel hukuk alanındaki tüm uyuşmazlıklar ara bulucu tarafından çözülebilecektir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun, devam edebilirsiniz Sayın Bakan.

ADALET BAKANİ SADULLAH ERGİN (Hatay) – Tazminat ve her türlü alacak davaları ara bulucu marifetiyle çözülebilecektir. İş hukuku ve tüketici hukukundan kaynaklanan davalar ara bulucuya götürülebilecektir.

Onun dışında, kamu düzenine ilişkin olanlarda ara bulucu görev yapamayacaktır.

Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Bakan.

Tasarının tümü üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır.

Maddelerine geçilmesini oylarınıza sunacağım ancak bir yoklama talebi vardır, yerine getireceğim.

Sayın Tarhan? Burada.

Sayın Genç? Burada.

Sayın Köktürk? Burada.

Sayın Özgündüz? Burada.

Sayın Tanal? Burada.

Sayın Kuşoğlu? Burada.

Sayın Köse? Burada.

Sayın Özkes? Burada.

Sayın Çam? Burada.

Sayın Akar? Burada.

Sayın Atıcı? Burada.

Sayın Yüceer? Burada.

Sayın Nazlıaka? Burada.

Sayın Ağbaba? Burada.

Sayın Bayraktutan? Burada.

Sayın Kaleli? Burada.

Sayın Özel? Burada.

Sayın Koç? Burada.
Sayın Özdemir? Burada.
Sayın Çetin? Burada.
Sayın Korutürk? Burada.
Sayın Ayata? Burada.

III.- Y O K L A M A

BAŞKAN – İki dakika süre veriyorum.
(Elektronik cihazla yoklama yapıldı)
BAŞKAN – Sayın Özkul?
Sayın Erol? Burada.
KAMER GENÇ (Tunceli) – Yok.
BAŞKAN – Burada, görüyoruz.
Sayın milletvekilleri, lütfen...
Aynı şeyi biraz önce AK PARTİ milletvekilleri yaptı.
Sayın Şengül?
Sayın Zeybekci?
Sayın Eyyüpoğlu? Burada.
Sayın Türkmenoğlu?
Sayın Kacır? Burada.
Sayın Selamoğlu? Burada.
Sayın Sertçelik?
Sayın Fındıklı?
Sayın Günay?
Sayın Uslu?
Sayın Müezzinoğlu?
Sayın Akyürek? Burada.
Sayın Ünüvar? Burada.
Sayın milletvekilleri, toplantı yeter sayısı yoktur.
Birleşime on dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 18.40

ÜÇÜNCÜ OTURUM**Açılma Saati: 18.53****BAŞKAN: Başkan Vekili Sadık YAKUT****KÂTİP ÜYELER: Özlem YEMİŞÇİ (Tekirdağ), Tanju ÖZCAN (Bolu)**

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 111’inci Birleşiminin Üçüncü Oturumunu açıyorum.

III.- Y O K L A M A

BAŞKAN – 233 sıra sayılı Kanun Tasarısı’nın maddelerine geçilmesinden önce yapılan yoklamada toplantı yeter sayısı bulunamamıştı.

Şimdi yeniden elektronik cihazla yoklama yapacağız.

Yoklama için iki dakika süre veriyorum.

(Elektronik cihazla yoklamaya başlandı)

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Sayın Başkan, muhalefet tarafından elektronik cihazlara girmeye teşebbüs eden hiç kimse yok. Onlar burada sanal olarak mı duruyorlar, görüntüleri mi var?

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Efendim, kendi adlarına konuşunlar! Yani burada bulunamadıklarının hincını almaya çalışıyorlarsa yanılıyorlar.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Sayın Başkan, 146’ya göre, burada duran milletvekillerimiz sisteme girmek...

BAŞKAN – İsterseniz oturarak sessiz konuşun, buyurun.

MUSTAFA ELİTAŞ (Kayseri) – Sayın Başkan, 146’ya göre, burada sanal olarak bulunmuyorlarsa milletvekilleri, cismen varsa, saymak zorundasınız.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Efendim, İç Tüzük’te böyle bir hüküm yok.

ALİ İHSAN KÖKTÜRK (Zonguldak) – Biz zaten imza verdik oraya, imzalarımız orada!

(Elektronik cihazla yoklamaya devam edildi)

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, yapılan ikinci yoklamada da toplantı yeter sayısı olmadığı için, alınan karar gereğince sözlü soru önergeleri ile kanun tasarı ve teklifleriyle komisyonlardan gelen diğer işleri sırasıyla görüşmek için 29 Mayıs 2012 Salı günü saat 15.00’te toplanmak üzere birleşimi kapatıyorum.

Kapanma Saati: 18.56

IX. - OYLAMALAR

1.- Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile İran İslam Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Esendere ve Sero Kara Hudut Kapılarının Ortak Kullanımına Dair Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısına Verilen Oyların Sonucu:

Sıra Sayısı : 7
Oylama Saati : 16:39
Üye Sayısı : 550
Kabul Edenler : 182
Reddedenler : 4
Çekimsizler : 0
Geçersiz Oylar : 0
Mükerrer Oylar : 0
Toplam : 186
Açık Üyelikler : 1

Kanunlaşmıştır.

İli	Soyadı	Adı	Parti	Oyu
Adana	Bozlak	Murat	BDP	Katılmadı
Adana	Çelik	Ömer	AK PARTİ	Katılmadı
Adana	Çetinkaya	Mehmet Necati	AK PARTİ	Katılmadı
Adana	Demirçalı	Ali	CHP	Katılmadı
Adana	Develi	Turgay	CHP	Katılmadı
Adana	Erdoğan	Mehmet Şükrü	AK PARTİ	Katılmadı
Adana	Gürkan	Fatoş	AK PARTİ	Katılmadı
Adana	Halaman	Ali	MHP	Katılmadı
Adana	Küçükaydın	Ali	AK PARTİ	Kabul
Adana	Loğoğlu	Osman Faruk	CHP	Katılmadı
Adana	Özgümüş	Ümit	CHP	Katılmadı
Adana	Ünivar	Necdet	AK PARTİ	Kabul
Adana	Varlı	Muharrem	MHP	Kabul
Adana	Yılmaz	Seyfettin	MHP	Katılmadı
Adıyaman	Aydın	Ahmet	AK PARTİ	Katılmadı
Adıyaman	Erdoğan	Mehmet	AK PARTİ	Kabul
Adıyaman	Fırat	Salih	CHP	Katılmadı
Adıyaman	Metiner	Mehmet	AK PARTİ	Katılmadı
Adıyaman	Yetiş	Muhammed Murtaza	AK PARTİ	Katılmadı
Afyonkarahisar	Açba	Sait	AK PARTİ	Katılmadı
Afyonkarahisar	Eroğlu	Veysel	AK PARTİ	Kabul
Afyonkarahisar	Toptaş	Ahmet	CHP	Katılmadı
Afyonkarahisar	Ürün	Halil	AK PARTİ	Kabul
Afyonkarahisar	Yılmaz	Kemalettin	MHP	Katılmadı
Ağrı	Aksoy	Halil	BDP	Katılmadı
Ağrı	Çelebi	Ekrem	AK PARTİ	Kabul
Ağrı	Salman Kotan	Fatma	AK PARTİ	Kabul
Ağrı	Yıldız	Mehmet Kerim	AK PARTİ	Katılmadı
Amasya	Bostancı	Mehmet Naci	AK PARTİ	Kabul
Amasya	Erdemir	Avni	AK PARTİ	Kabul
Amasya	Topal	Ramis	CHP	Katılmadı
Ankara	Akdoğan	Yalçın	AK PARTİ	Katılmadı
Ankara	Ayata	Süleyman Sencer	CHP	Katılmadı
Ankara	Aygün	Sinan Aydın	CHP	Katılmadı
Ankara	Babacan	Ali	AK PARTİ	Katılmadı
Ankara	Bilgehan	Ayşe Gülsün	CHP	Katılmadı
Ankara	Çetin	İzzet	CHP	Katılmadı
Ankara	Çiçek	Cemil	AK PARTİ	Katılmadı
Ankara	Denemeç	Reha	AK PARTİ	Katılmadı
Ankara	Erdem	Mustafa	MHP	Katılmadı
Ankara	Erdöl	Cevdet	AK PARTİ	Kabul
Ankara	Gedikli	Bülent	AK PARTİ	Katılmadı
Ankara	Gök	Levent	CHP	Katılmadı
Ankara	Günaydın	Gökhan	CHP	Katılmadı

İli	Soyadı	Adı	Parti	Oyu
Ankara	Güzel	Ülker	AK PARTİ	Kabul
Ankara	Halıcı	Mehmet Emrehan	CHP	Katılmadı
Ankara	İpek	Haluk	AK PARTİ	Katılmadı
Ankara	İşler	Emrullah	AK PARTİ	Kabul
Ankara	İyimaya	Ahmet	AK PARTİ	Katılmadı
Ankara	Kapusuz	Salih	AK PARTİ	Katılmadı
Ankara	Kazdal	Zelkif	AK PARTİ	Katılmadı
Ankara	Kuşoğlu	Bülent	CHP	Katılmadı
Ankara	Nazlıaka	Aylin	CHP	Katılmadı
Ankara	Özdalga	Nazmi Haluk	AK PARTİ	Kabul
Ankara	Selamoğlu	Tülay	AK PARTİ	Kabul
Ankara	Sertçelik	Seyit	AK PARTİ	Kabul
Ankara	Şahin	Fatih	AK PARTİ	Katılmadı
Ankara	Şanlı	Nurdan	AK PARTİ	Kabul
Ankara	Tarhan	Emine Ülker	CHP	Katılmadı
Ankara	Topcu	Zühal	MHP	Katılmadı
Ankara	Türkeş	Yıldırım Tuğrul	MHP	Katılmadı
Ankara	Yeniçeri	Özcan	MHP	Katılmadı
Antalya	Acar	Gürkut	CHP	Katılmadı
Antalya	Badak	Sadık	AK PARTİ	Katılmadı
Antalya	Baykal	Deniz	CHP	Katılmadı
Antalya	Bulut	Arif	CHP	Katılmadı
Antalya	Çavuşoğlu	Mevlüt	AK PARTİ	Katılmadı
Antalya	Özdoğan Enç	Gökçen	AK PARTİ	Katılmadı
Antalya	Gönül	Mehmet Vecdi	AK PARTİ	Katılmadı
Antalya	Günal	Mehmet	MHP	Katılmadı
Antalya	İrbeç	Yusuf Ziya	Bağımsız	Katılmadı
Antalya	Kaptan	Osman	CHP	Katılmadı
Antalya	Samani	Hüseyin	AK PARTİ	Kabul
Antalya	Sapan	Yıldıray	CHP	Katılmadı
Antalya	Toskay	Tunca	MHP	Katılmadı
Antalya	Türel	Menderes Mehmet Tevfik	AK PARTİ	Kabul
Artvin	Bayraktutan	Uğur	CHP	Katılmadı
Artvin	Kışla	İsrafil	AK PARTİ	Kabul
Aydın	Aydın	Osman	CHP	Katılmadı
Aydın	Baydar	Metin Lütfi	CHP	Katılmadı
Aydın	Erdem	Mehmet	AK PARTİ	Kabul
Aydın	Kılınç	Ali Gültekin	AK PARTİ	Katılmadı
Aydın	Öyüş	Semiha	AK PARTİ	Katılmadı
Aydın	Tezcan	Bülent	CHP	Katılmadı
Aydın	Uzunırmak	Ali	MHP	Katılmadı
Balıkesir	Akova	Ayşe Nedret	CHP	Katılmadı
Balıkesir	Aydınlioğlu	Ali	AK PARTİ	Kabul
Balıkesir	Babuşcu	Tülay	AK PARTİ	Kabul
Balıkesir	Bulut	Ahmet Duran	MHP	Katılmadı
Balıkesir	Gümüş	Haluk Ahmet	CHP	Katılmadı
Balıkesir	Havutça	Namık	CHP	Katılmadı
Balıkesir	Öztaylan	Mehmet Cemal	AK PARTİ	Katılmadı
Balıkesir	Uğur	Ahmet Edip	AK PARTİ	Katılmadı
Bilecik	Poyraz	Fahrettin	AK PARTİ	Katılmadı
Bilecik	Şeker	Bahattin	MHP	Katılmadı
Bingöl	Baluken	İdris	BDP	Katılmadı
Bingöl	Taş	Eşref	AK PARTİ	Katılmadı
Bingöl	Yılmaz	Cevdet	AK PARTİ	Katılmadı
Bitlis	Demiröz	Vedat	AK PARTİ	Katılmadı
Bitlis	Kiler	Vahit	AK PARTİ	Katılmadı
Bitlis	Zenderlioğlu	Husamettin	BDP	Katılmadı
Bolu	Ercoskun	Ali	AK PARTİ	Katılmadı

İli	Soyadı	Adı	Parti	Oyu
Bolu	Küpçü	Fehmi	AK PARTİ	Kabul
Bolu	Özcan	Tanju	CHP	Katılmadı
Burdur	Özçelik	Bayram	AK PARTİ	Katılmadı
Burdur	Özkan	Ramazan Kerim	CHP	Katılmadı
Burdur	Yıldırım	Hasan Hami	AK PARTİ	Kabul
Bursa	Arınç	Bülent	AK PARTİ	Katılmadı
Bursa	Aydın	İsmail	AK PARTİ	Kabul
Bursa	Büyükataman	İsmet	MHP	Katılmadı
Bursa	Çavuşoğlu	Hakan	AK PARTİ	Kabul
Bursa	Candemir Çelik	Canan	AK PARTİ	Kabul
Bursa	Demiröz	İlhan	CHP	Katılmadı
Bursa	Ekinci	Kemal	CHP	Katılmadı
Bursa	Erdemir	Aykan	CHP	Katılmadı
Bursa	Kaleli	Sena	CHP	Katılmadı
Bursa	Kara	Tülin Erkal	AK PARTİ	Kabul
Bursa	Matlı	Önder	AK PARTİ	Katılmadı
Bursa	Özensoy	Necati	MHP	Katılmadı
Bursa	Öztürk	Mustafa	AK PARTİ	Kabul
Bursa	Su	İsmet	AK PARTİ	Kabul
Bursa	Şahin	Hüseyin	AK PARTİ	Katılmadı
Bursa	Şerbetçioğlu	Mustafa Kemal	AK PARTİ	Kabul
Bursa	Tayan	Turhan	CHP	Katılmadı
Bursa	Yıldırım	Bedrettin	AK PARTİ	Kabul
Çanakkale	Daniş	Mehmet	AK PARTİ	Katılmadı
Çanakkale	Kaşdemir	İsmail	AK PARTİ	Kabul
Çanakkale	Sarıbaş	Ali	CHP	Katılmadı
Çanakkale	Soydan	Mustafa Serdar	CHP	Katılmadı
Çankırı	Filiz	Hüseyin	AK PARTİ	Kabul
Çankırı	Şahin	İdris	AK PARTİ	Katılmadı
Çorum	Bağcı	Cahit	AK PARTİ	Kabul
Çorum	Köse	Tufan	CHP	Katılmadı
Çorum	Uslu	Salim	AK PARTİ	Katılmadı
Çorum	Yıldırım	Murat	AK PARTİ	Kabul
Denizli	Ayhan	Emin Haluk	MHP	Katılmadı
Denizli	Cihaner	İlhan	CHP	Katılmadı
Denizli	Dalbudak	Nurcan	AK PARTİ	Kabul
Denizli	Keskin	Adnan	CHP	Katılmadı
Denizli	Uçar	Bilal	AK PARTİ	Kabul
Denizli	Yüksel	Mehmet	AK PARTİ	Kabul
Denizli	Zeybekci	Nihat	AK PARTİ	Kabul
Diyarbakır	Aydoğan	Nursel	BDP	Katılmadı
Diyarbakır	Ayna	Emine	BDP	Katılmadı
Diyarbakır	Lök Beyaz	Mine	AK PARTİ	Kabul
Diyarbakır	Eronat	Oya	AK PARTİ	Kabul
Diyarbakır	Eker	Mehmet Mehdi	AK PARTİ	Katılmadı
Diyarbakır	Elçi	Şerafettin	KADEP	Katılmadı
Diyarbakır	Ensarioğlu	Mehmet Galip	AK PARTİ	Kabul
Diyarbakır	Hamzaoğulları	Mehmet Süleyman	AK PARTİ	Kabul
Diyarbakır	İçten	Cuma	AK PARTİ	Kabul
Diyarbakır	Tan	Altan	BDP	Katılmadı
Diyarbakır	Zana	Leyla	Bağımsız	Katılmadı
Edirne	Değirmendereli	Kemal	CHP	Katılmadı
Edirne	Gürkan	Recep	CHP	Katılmadı
Edirne	Müezzinoğlu	Mehmet	AK PARTİ	Katılmadı
Elazığ	Alpay	Şuay	AK PARTİ	Kabul
Elazığ	Balık	Sermin	AK PARTİ	Kabul
Elazığ	Demirbağ	Zülfü	AK PARTİ	Kabul
Elazığ	Erdem	Enver	MHP	Katılmadı

İli	Soyadı	Adı	Parti	Oyu
Elazığ	Septioğlu	Faruk	AK PARTİ	Kabul
Erzincan	Işık	Muharrem	CHP	Katılmadı
Erzincan	Karakelle	Sebahattin	AK PARTİ	Kabul
Erzurum	Akdağ	Recep	AK PARTİ	Katılmadı
Erzurum	Aksak	Muhyettin	AK PARTİ	Kabul
Erzurum	Dağcı Çıgırlık	Fazilet	AK PARTİ	Kabul
Erzurum	Öztürk	Oktay	MHP	Katılmadı
Erzurum	Yavilioğlu	Cengiz	AK PARTİ	Kabul
Erzurum	Yılmaz	Adnan	AK PARTİ	Kabul
Eskişehir	Avcı	Nabi	AK PARTİ	Katılmadı
Eskişehir	Batum	Bedii Süheyl	CHP	Katılmadı
Eskişehir	Can	Ülker	AK PARTİ	Kabul
Eskişehir	Demirel	Ruhsar	MHP	Katılmadı
Eskişehir	Koca	Salih	AK PARTİ	Kabul
Eskişehir	Kurt	Kazım	CHP	Katılmadı
Gaziantep	Bakbak	Derya	AK PARTİ	Kabul
Gaziantep	Çelik	Hüseyin	AK PARTİ	Katılmadı
Gaziantep	Erdoğan	Mehmet	AK PARTİ	Kabul
Gaziantep	Koçer	Abdullah Nejat	AK PARTİ	Katılmadı
Gaziantep	Mazıcioğlu	İbrahim Halil	AK PARTİ	Kabul
Gaziantep	Sarı	Mehmet	AK PARTİ	Kabul
Gaziantep	Serindağ	Ali	CHP	Katılmadı
Gaziantep	Şahin	Ali	AK PARTİ	Kabul
Gaziantep	Şahin	Fatma	AK PARTİ	Katılmadı
Gaziantep	Şeker	Mehmet	CHP	Katılmadı
Gaziantep	Tayyar	Şamil	AK PARTİ	Katılmadı
Gaziantep	Yalçın	Edip Semih	MHP	Katılmadı
Giresun	Canikli	Nurettin	AK PARTİ	Katılmadı
Giresun	Geldi	Mehmet	AK PARTİ	Kabul
Giresun	Karaahmetoğlu	Selahattin	CHP	Katılmadı
Giresun	Tatlı	Adem	AK PARTİ	Katılmadı
Gümüşhane	Aydın	Kemalettin	AK PARTİ	Katılmadı
Gümüşhane	Üstün	Feramuz	AK PARTİ	Katılmadı
Hakkâri	Canan	Esat	BDP	Katılmadı
Hakkâri	Demirtaş	Selahattin	BDP	Katılmadı
Hakkâri	Kurt	Adil	BDP	Katılmadı
Hatay	Akgöl	Hasan	CHP	Katılmadı
Hatay	Çirkin	Adnan Şefik	MHP	Katılmadı
Hatay	Dudu	Mevlüt	CHP	Katılmadı
Hatay	Ediboğlu	Mehmet Ali	CHP	Katılmadı
Hatay	Ergin	Sadullah	AK PARTİ	Katılmadı
Hatay	Eryılmaz	Refik	CHP	Katılmadı
Hatay	Karasayar	Orhan	AK PARTİ	Kabul
Hatay	Öntürk	Mehmet	AK PARTİ	Kabul
Hatay	Türkoğlu	Hacı Bayram	AK PARTİ	Kabul
Hatay	Yeşildal	Adem	AK PARTİ	Kabul
Isparta	Bilgiç	Süreyya Sadi	AK PARTİ	Kabul
Isparta	Korkmaz	Süleyman Nevzat	MHP	Katılmadı
Isparta	Öner	Ali Haydar	CHP	Katılmadı
Isparta	Özel	Recep	AK PARTİ	Kabul
Mersin	Atıcı	Aytuğ	CHP	Katılmadı
Mersin	Bozkurt	Nebi	AK PARTİ	Kabul
Mersin	Çağlayan	Mehmet Zafer	AK PARTİ	Katılmadı
Mersin	Gök	İsa	CHP	Katılmadı
Mersin	Kürkcü	Eruğrul	BDP	Katılmadı
Mersin	Ökten	Çiğdem Münevver	AK PARTİ	Katılmadı
Mersin	Öz	Ali	MHP	Katılmadı
Mersin	Öztürk	Ali Rıza	CHP	Katılmadı

İli	Soyadı	Adı	Parti	Oyu
Mersin	Seçer	Vahap	CHP	Katılmadı
Mersin	Şandır	Mehmet	MHP	Kabul
Mersin	Uzun	Ahmet Tevfik	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Adan	Celal	MHP	Katılmadı
İstanbul	Akkiray	Sabahat	CHP	Katılmadı
İstanbul	Aksu	Abdülkadir	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Akşener	Meral	MHP	Katılmadı
İstanbul	Alan	Engin	MHP	Katılmadı
İstanbul	Aslanoğlu	Ferit Mevlüt	CHP	Katılmadı
İstanbul	Ataş	Mustafa	AK PARTİ	Katılmadı
İstanbul	Ayaydın	Aydın Ağan	CHP	Katılmadı
İstanbul	Bağış	Egemen	AK PARTİ	Katılmadı
İstanbul	Bahçekapılı	Ayşe Nur	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Bak	Osman Aşkın	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Barutçu	İhsan	Bağımsız	Katılmadı
İstanbul	Başesgioğlu	Murat	MHP	Katılmadı
İstanbul	Boyras	Osman	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Bozkır	Volkan	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Bürge	Hüseyin	AK PARTİ	Katılmadı
İstanbul	Cengiz	Ercan	CHP	Katılmadı
İstanbul	Çelebi	Süleyman	CHP	Katılmadı
İstanbul	Çetin	Muhammed	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Çonkar	Ahmet Berat	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Baş	Nimet	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Dağoğlu	Türkan	AK PARTİ	Katılmadı
İstanbul	Dalyan	Gülây	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Danışoğlu	Ayşe Eser	CHP	Katılmadı
İstanbul	Dedegil	Alev	AK PARTİ	Katılmadı
İstanbul	Diñçer	Celal	CHP	Katılmadı
İstanbul	Diñçer	Ömer	AK PARTİ	Katılmadı
İstanbul	Domaç	Mehmet	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Ekşi	Osman Oktay	CHP	Katılmadı
İstanbul	Erdem	Ekrem	AK PARTİ	Katılmadı
İstanbul	Erdoğan	Recep Tayyip	AK PARTİ	Katılmadı
İstanbul	Erdoğdu	Aykut	CHP	Katılmadı
İstanbul	Erol	Gürsoy	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Ertürk	Ahmet Haldun	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Eyidoğan	Haluk	CHP	Katılmadı
İstanbul	Güllüce	İdris	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Hamzaçebi	Mehmet Akif	CHP	Katılmadı
İstanbul	İncekara	Halide	AK PARTİ	Katılmadı
İstanbul	Kacır	Ünal	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Karaca	Harun	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Kaya	Atila	MHP	Katılmadı
İstanbul	Kaya	Erol	AK PARTİ	Katılmadı
İstanbul	Kaynarca	Tülay	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Kılıçdaroğlu	Kemal	CHP	Katılmadı
İstanbul	Kıyıklık	Feyzullah	AK PARTİ	Katılmadı
İstanbul	Korutürk	Osman Taney	CHP	Katılmadı
İstanbul	Kubat	Mehmet Doğan	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Kuzu	Burhan	AK PARTİ	Katılmadı
İstanbul	Küçük	Sedef	CHP	Katılmadı
İstanbul	Külünk	Metin	AK PARTİ	Katılmadı
İstanbul	Macit	Muhammet Bilal	AK PARTİ	Katılmadı
İstanbul	Muş	Mehmet	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Nebati	Nureddin	AK PARTİ	Katılmadı
İstanbul	Torlak	Durmuşali	MHP	Katılmadı
İstanbul	Onur	Melda	CHP	Katılmadı

İli	Soyadı	Adı	Parti	Oyu
İstanbul	Oran	Umut	CHP	Katılmadı
İstanbul	Öğüt	Kadir Gökmen	CHP	Katılmadı
İstanbul	Öğütken	Ahmet Baha	AK PARTİ	Katılmadı
İstanbul	Önder	Sırrı Süreyya	BDP	Katılmadı
İstanbul	Özgündüz	Ali	CHP	Katılmadı
İstanbul	Özkes	İhsan	CHP	Katılmadı
İstanbul	Pavey	Şafak	CHP	Katılmadı
İstanbul	Safı	İsmail	AK PARTİ	Katılmadı
İstanbul	Saral	Oktay	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Sarı	Müslim	CHP	Katılmadı
İstanbul	Satır	Mihrimah Belma	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Savaşer	Sevim	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Serter	Fatma Nur	CHP	Katılmadı
İstanbul	Şentop	Mustafa	AK PARTİ	Katılmadı
İstanbul	Şükür	Hakan	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Tamaylıgil	Bihlun	CHP	Katılmadı
İstanbul	Tanal	Mahmut	CHP	Kabul
İstanbul	Tanrıkulu	Mustafa Sezgin	CHP	Katılmadı
İstanbul	Tekin	Gürsel	CHP	Katılmadı
İstanbul	Toprak	Binnaz	CHP	Katılmadı
İstanbul	Toprak	Erdoğan	CHP	Katılmadı
İstanbul	Tunay	Faik	CHP	Katılmadı
İstanbul	Tuncel	Sebahat	BDP	Katılmadı
İstanbul	Turan	Bülent	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Türkeş	Ahmet Kutalmış	AK PARTİ	Katılmadı
İstanbul	Tüzel	Abdullah Levent	Bağımsız	Red
İstanbul	Uçma	İsmet	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Ünal	Şirin	AK PARTİ	Kabul
İstanbul	Yılmaz	Enver	AK PARTİ	Katılmadı
İstanbul	Yiğit	İbrahim	AK PARTİ	Kabul
İzmir	Aksünger	Erdal	CHP	Katılmadı
İzmir	Aşlık	Ali	AK PARTİ	Kabul
İzmir	Balbay	Mustafa Ali	CHP	Katılmadı
İzmir	Çam	Musa	CHP	Katılmadı
İzmir	Çıray	Aytun	CHP	Katılmadı
İzmir	Dağ	Hamza	AK PARTİ	Kabul
İzmir	Denizli	İlknur	AK PARTİ	Katılmadı
İzmir	Güler	Birgül	CHP	Katılmadı
İzmir	Günay	Ertuğrul	AK PARTİ	Kabul
İzmir	Güven	Hülya	CHP	Katılmadı
İzmir	İşbilen	İlhan	AK PARTİ	Katılmadı
İzmir	Kalkan	Erdal	AK PARTİ	Katılmadı
İzmir	Moroğlu	Mustafa	CHP	Katılmadı
İzmir	Mumcu	Şükran Güldal	CHP	Katılmadı
İzmir	Oyan	Oğuz	CHP	Katılmadı
İzmir	Sait	Rıfat	AK PARTİ	Kabul
İzmir	Susam	Mehmet Ali	CHP	Katılmadı
İzmir	Şengül	Aydın	AK PARTİ	Kabul
İzmir	Tanrıkulu	Ahmet Kenan	MHP	Katılmadı
İzmir	Tekelioğlu	Mehmet Sayım	AK PARTİ	Kabul
İzmir	Türel	Rahmi Aşkın	CHP	Katılmadı
İzmir	Türmen	Rıza Mahmut	CHP	Katılmadı
İzmir	Ulema	Nesrin	AK PARTİ	Kabul
İzmir	Vural	Oktay	MHP	Katılmadı
İzmir	Yıldırım	Binali	AK PARTİ	Katılmadı
İzmir	Yüksel	Alaattin	CHP	Katılmadı
Kars	Arslan	Ahmet	AK PARTİ	Katılmadı
Kars	Birtane	Mülkiye	BDP	Katılmadı

İli	Soyadı	Adı	Parti	Oyu
Kars	Kılıç	Yunus	AK PARTİ	Katılmadı
Kastamonu	Çınar	Emin	MHP	Katılmadı
Kastamonu	Gülşen	Mustafa Gökhan	AK PARTİ	Kabul
Kastamonu	Köylü	Hakkı	AK PARTİ	Katılmadı
Kayseri	Gündeş Bakır	Pelin	AK PARTİ	Katılmadı
Kayseri	Elitaş	Mustafa	AK PARTİ	Kabul
Kayseri	Halaçoğlu	Yusuf	MHP	Katılmadı
Kayseri	Karayel	Yaşar	AK PARTİ	Katılmadı
Kayseri	Kulkuloğlu	Mehmet Şevki	CHP	Katılmadı
Kayseri	Öksüzkaya	Ahmet	AK PARTİ	Katılmadı
Kayseri	Tamer	İsmail	AK PARTİ	Katılmadı
Kayseri	Yakut	Sadık	AK PARTİ	Katılmadı
Kayseri	Yıldız	Taner	AK PARTİ	Kabul
Kırklareli	Dibek	Turgut	CHP	Katılmadı
Kırklareli	Gürşan	Şenol	AK PARTİ	Kabul
Kırklareli	Kesimoğlu	Mehmet Siyam	CHP	Katılmadı
Kırşehir	Aslan	Muzaffer	AK PARTİ	Kabul
Kırşehir	Çalışkan	Abdullah	AK PARTİ	Kabul
Kocaeli	Akar	Haydar	CHP	Katılmadı
Kocaeli	Aygün	Zeki	AK PARTİ	Kabul
Kocaeli	Baştopçu	Muzaffer	AK PARTİ	Katılmadı
Kocaeli	Ergün	Nihat	AK PARTİ	Katılmadı
Kocaeli	Gönül	Azize Sibel	AK PARTİ	Katılmadı
Kocaeli	Güneş	Hurşit	CHP	Katılmadı
Kocaeli	Işık	Fikri	AK PARTİ	Kabul
Kocaeli	Kaplan	Mehmet Hilal	CHP	Katılmadı
Kocaeli	Okur	Mehmet Ali	AK PARTİ	Kabul
Kocaeli	Şeker	İlyas	AK PARTİ	Kabul
Kocaeli	Türkkan	Lütfü	MHP	Katılmadı
Konya	Akiş	Mustafa	AK PARTİ	Kabul
Konya	Bal	Faruk	MHP	Katılmadı
Konya	Baloğlu	Mustafa	AK PARTİ	Kabul
Konya	Davutoğlu	Ahmet	AK PARTİ	Katılmadı
Konya	Kabakcı	Mustafa	AK PARTİ	Katılmadı
Konya	Kalaycı	Mustafa	MHP	Katılmadı
Konya	Kart	Atilla	CHP	Katılmadı
Konya	Özkul	Kerim	AK PARTİ	Kabul
Konya	Samancı	Gülây	AK PARTİ	Katılmadı
Konya	Tüfekçi	Harun	AK PARTİ	Kabul
Konya	Türkmenoğlu	Ayşe	AK PARTİ	Kabul
Konya	Üzülmez	Hüseyin	AK PARTİ	Kabul
Konya	Zorlu	Cem	AK PARTİ	Kabul
Konya	Yerlikaya	İlhan	AK PARTİ	Kabul
Kütahya	Aksoy	Soner	AK PARTİ	Kabul
Kütahya	Bal	İdris	AK PARTİ	Katılmadı
Kütahya	Işık	Alim	MHP	Katılmadı
Kütahya	Kavuncu	Vural	AK PARTİ	Katılmadı
Kütahya	Kinay	Hasan Fehmi	AK PARTİ	Katılmadı
Malatya	Ağbaba	Veli	CHP	Katılmadı
Malatya	Akın	Hüseyin Cemal	AK PARTİ	Katılmadı
Malatya	Çalık	Öznur	AK PARTİ	Katılmadı
Malatya	Fındıklı	Mahmut Mücahit	AK PARTİ	Katılmadı
Malatya	Öz	Ömer Faruk	AK PARTİ	Katılmadı
Malatya	Şahin	Mustafa	AK PARTİ	Kabul
Manisa	Akçay	Erkan	MHP	Katılmadı
Manisa	Aydemir	Uğur	AK PARTİ	Kabul
Manisa	Berber	Recai	AK PARTİ	Kabul
Manisa	Oral	Sümer	MHP	Katılmadı

İli	Soyadı	Adı	Parti	Oyu
Manisa	Ören	Hasan	CHP	Katılmadı
Manisa	Öz	Sakine	CHP	Katılmadı
Manisa	Özdağ	Selçuk	AK PARTİ	Katılmadı
Manisa	Özel	Özgür	CHP	Katılmadı
Manisa	Tanrıverdi	Hüseyin	AK PARTİ	Katılmadı
Manisa	Yurttaş	Muzaffer	AK PARTİ	Kabul
Kahramanmaraş	Dedeoğlu	Mesut	MHP	Katılmadı
Kahramanmaraş	Güvenç	Sıtkı	AK PARTİ	Katılmadı
Kahramanmaraş	Bayazıt Kaçar	Sevde	AK PARTİ	Kabul
Kahramanmaraş	Özbolat	Durdu	CHP	Katılmadı
Kahramanmaraş	Pakdil	Nevzat	AK PARTİ	Kabul
Kahramanmaraş	Ramazanoğlu	Yıldırım Mehmet	AK PARTİ	Kabul
Kahramanmaraş	Sağlam	Mehmet	AK PARTİ	Katılmadı
Kahramanmaraş	Ünal	Mahir	AK PARTİ	Katılmadı
Mardin	Akdağ	Abdurrahim	AK PARTİ	Kabul
Mardin	Bekin Şahkulubey	Gönül	AK PARTİ	Katılmadı
Mardin	Dora	Erol	BDP	Kabul
Mardin	Güler	Muammer	AK PARTİ	Katılmadı
Mardin	Türk	Ahmet	Bağımsız	Katılmadı
Mardin	Yıldırım	Gülser	BDP	Katılmadı
Muğla	Aldan	Ömer Süha	CHP	Red
Muğla	Boğa	Ali	AK PARTİ	Katılmadı
Muğla	Çandar	Tolga	CHP	Katılmadı
Muğla	Demir	Nurettin	CHP	Katılmadı
Muğla	Erdoğan	Mehmet	MHP	Katılmadı
Muğla	Özden	Yüksel	AK PARTİ	Katılmadı
Muş	Çakar	Muzaffer	AK PARTİ	Katılmadı
Muş	Çelik	Demir	BDP	Katılmadı
Muş	Işık	Faruk	AK PARTİ	Kabul
Muş	Sakık	Sırrı	BDP	Katılmadı
Nevşehir	Feralan	Ahmet Erdal	AK PARTİ	Kabul
Nevşehir	Gizligider	Ebu Bekir	AK PARTİ	Kabul
Nevşehir	Göktürk	Murat	AK PARTİ	Kabul
Niğde	Kavaklıoğlu	Alpaslan	AK PARTİ	Katılmadı
Niğde	Selvi	Ömer	AK PARTİ	Kabul
Niğde	Şafak	Doğan	CHP	Red
Ordu	Hamarat	Mustafa	AK PARTİ	Kabul
Ordu	Şahin	İdris Naim	AK PARTİ	Katılmadı
Ordu	Şener	İhsan	AK PARTİ	Kabul
Ordu	Ünal	Fatih Han	AK PARTİ	Kabul
Ordu	Yıldız	İdris	CHP	Katılmadı
Rize	Bayraktar	Nusret	AK PARTİ	Kabul
Rize	Karal	Hasan	AK PARTİ	Kabul
Rize	Yazıcı	Hayati	AK PARTİ	Katılmadı
Sakarya	Çelik	Hasan Ali	AK PARTİ	Kabul
Sakarya	Dişli	Şaban	AK PARTİ	Katılmadı
Sakarya	İslam	Ayşenur	AK PARTİ	Kabul
Sakarya	Kutluata	Münir	MHP	Katılmadı
Sakarya	Özkoç	Engin	CHP	Katılmadı
Sakarya	Üstün	Ayhan Sefer	AK PARTİ	Katılmadı
Sakarya	Yavuz	Ali İhsan	AK PARTİ	Kabul
Samsun	Bakır	Tülay	AK PARTİ	Kabul
Samsun	Demir	Cemal Yılmaz	AK PARTİ	Katılmadı
Samsun	Demir	Mustafa	AK PARTİ	Katılmadı
Samsun	Kalkavan	Ahmet İhsan	CHP	Katılmadı
Samsun	Kılıç	Akif Çağatay	AK PARTİ	Kabul
Samsun	Kılıç	Suat	AK PARTİ	Katılmadı
Samsun	Koç	Ahmet Haluk	CHP	Katılmadı

İli	Soyadı	Adı	Parti	Oyu
Samsun	Şimşek	Cemalettin	MHP	Katılmadı
Samsun	Yeni	Ahmet	AK PARTİ	Katılmadı
Siirt	Demirkıran	Afif	AK PARTİ	Kabul
Siirt	Kışanak	Gültan	BDP	Katılmadı
Siirt	Ören	Osman	AK PARTİ	Kabul
Sinop	Altay	Engin	CHP	Katılmadı
Sinop	Ersoy	Mehmet	AK PARTİ	Kabul
Sivas	Bilgin	Hilmi	AK PARTİ	Kabul
Sivas	Memecan	Mesude Nursuna	AK PARTİ	Katılmadı
Sivas	Özdemir	Malik Ecdar	CHP	Katılmadı
Sivas	Turan	Ali	AK PARTİ	Katılmadı
Sivas	Yılmaz	İsmet	AK PARTİ	Katılmadı
Tekirdağ	Akbulut	Tevfik Ziyaeddin	AK PARTİ	Kabul
Tekirdağ	Belen	Bülent	MHP	Katılmadı
Tekirdağ	Köprülü	Emre	CHP	Katılmadı
Tekirdağ	Öztrak	Faik	CHP	Katılmadı
Tekirdağ	Yemişçi	Özlem	AK PARTİ	Kabul
Tekirdağ	Yüceer	Candan	CHP	Katılmadı
Tokat	Aslan	Zeyid	AK PARTİ	Kabul
Tokat	Ayalan	Şükrü	AK PARTİ	Katılmadı
Tokat	Doğru	Reşat	MHP	Katılmadı
Tokat	Düzgün	Orhan	CHP	Katılmadı
Tokat	Yüksel	Dilek	AK PARTİ	Katılmadı
Trabzon	Aydın	Koray	MHP	Katılmadı
Trabzon	Bayraktar	Erdoğan	AK PARTİ	Katılmadı
Trabzon	Bıyıklıoğlu	Aydın	AK PARTİ	Kabul
Trabzon	Canalioğlu	Mehmet Volkan	CHP	Katılmadı
Trabzon	Özak	Faruk Nafiz	AK PARTİ	Katılmadı
Trabzon	Seymenoğlu	Safiye	AK PARTİ	Katılmadı
Tunceli	Aygün	Hüseyin	CHP	Katılmadı
Tunceli	Genç	Kamer	CHP	Red
Şanlıurfa	Akman	Yahya	AK PARTİ	Kabul
Şanlıurfa	Akyürek	Mehmet	AK PARTİ	Kabul
Şanlıurfa	Ayhan	İbrahim	BDP	Katılmadı
Şanlıurfa	Binici	İbrahim	BDP	Katılmadı
Şanlıurfa	Çelik	Faruk	AK PARTİ	Katılmadı
Şanlıurfa	Eyyüpoğlu	Seyit	AK PARTİ	Kabul
Şanlıurfa	Gök	Abdulkerim	AK PARTİ	Kabul
Şanlıurfa	Gülpınar	Mehmet Kasım	AK PARTİ	Katılmadı
Şanlıurfa	Kaçar	Mahmut	AK PARTİ	Katılmadı
Şanlıurfa	Önen	Abdulkadir Emin	AK PARTİ	Kabul
Şanlıurfa	Özcan	Halil	AK PARTİ	Kabul
Şanlıurfa	Armağan Uslu	Zeynep	AK PARTİ	Katılmadı
Uşak	Altay	Mehmet	AK PARTİ	Katılmadı
Uşak	Güneş	İsmail	AK PARTİ	Kabul
Uşak	Akağün Yılmaz	Dilek	CHP	Katılmadı
Van	Aktaş	Kemal	Bağımsız	Katılmadı
Van	Bilici	Mustafa	AK PARTİ	Kabul
Van	Çiftci	Fatih	AK PARTİ	Kabul
Van	Gür	Nazmi	BDP	Katılmadı
Van	Kayatürk	Burhan	AK PARTİ	Katılmadı
Van	Orhan	Gülşen	AK PARTİ	Katılmadı
Van	Tuğluk	Aysel	Bağımsız	Katılmadı
Van	Üçer	Özdal	BDP	Katılmadı
Yozgat	Başer	Yusuf	AK PARTİ	Kabul
Yozgat	Bozdağ	Bekir	AK PARTİ	Katılmadı
Yozgat	Durmaz	Sadir	MHP	Katılmadı
Yozgat	Soysal	Ertuğrul	AK PARTİ	Katılmadı

İli	Soyadı	Adı	Parti	Oyu
Zonguldak	Candan	Ercan	AK PARTİ	Katılmadı
Zonguldak	Haberal	Mehmet	CHP	Katılmadı
Zonguldak	Köktürk	Ali İhsan	CHP	Katılmadı
Zonguldak	Toptan	Köksal	AK PARTİ	Katılmadı
Zonguldak	Ulupınar	Özcan	AK PARTİ	Kabul
Aksaray	Açıkğöz	Ruhi	AK PARTİ	Kabul
Aksaray	Alaboyun	Ali Rıza	AK PARTİ	Katılmadı
Aksaray	İnceöz	İlknur	AK PARTİ	Katılmadı
Bayburt	Özbek	Bünyamin	AK PARTİ	Katılmadı
Karaman	Åkgün	Mevlüt	AK PARTİ	Kabul
Karaman	Elvan	Lütfi	AK PARTİ	Katılmadı
Kırıkkale	Atalay	Beşir	AK PARTİ	Katılmadı
Kırıkkale	Can	Ramazan	AK PARTİ	Kabul
Kırıkkale	Köksal	Oğuz Kağan	AK PARTİ	Kabul
Batman	Akat Ata	Ayla	BDP	Katılmadı
Batman	Özdemir	Ziver	AK PARTİ	Kabul
Batman	Şimşek	Mehmet	AK PARTİ	Katılmadı
Batman	Yıldız	Bengi	BDP	Katılmadı
Şırnak	Dindar	Mehmet Emin	AK PARTİ	Katılmadı
Şırnak	Irmak	Selma	BDP	Katılmadı
Şırnak	Kaplan	Hasip	BDP	Katılmadı
Şırnak	Sarıyıldız	Faysal	BDP	Katılmadı
Bartın	Tunç	Yılmaz	AK PARTİ	Kabul
Bartın	Yalçınkaya	Muhammet Rıza	CHP	Katılmadı
Ardahan	Atalay	Orhan	AK PARTİ	Kabul
Ardahan	Öğüt	Ensar	CHP	Katılmadı
İğdır	Buldan	Pervin	BDP	Katılmadı
İğdır	Oğan	Sinan	MHP	Kabul
Yalova	Coşkun	Temel	AK PARTİ	Kabul
Yalova	İnce	Muharrem	CHP	Katılmadı
Karabük	Kahveci	Osman	AK PARTİ	Kabul
Karabük	Şahin	Mehmet Ali	AK PARTİ	Katılmadı
Kilis	Dal	Ahmet Salih	AK PARTİ	Kabul
Kilis	Karakuş	Fuat	AK PARTİ	Kabul
Osmaniye	Bahçeli	Devlet	MHP	Katılmadı
Osmaniye	Kastal	Durdu Mehmet	AK PARTİ	Katılmadı
Osmaniye	Önal	Suat	AK PARTİ	Katılmadı
Osmaniye	Türkoğlu	Hasan Hüseyin	MHP	Katılmadı
Düzce	Arslan	Fevai	AK PARTİ	Katılmadı
Düzce	Çakır	Osman	AK PARTİ	Kabul
Düzce	Korkmaz	İbrahim	AK PARTİ	Kabul

X.-YAZILI SORULAR VE CEVAPLARI

1.- Eskişehir Milletvekili Ruhsar Demirel'in, 2012'nin ilk üç ayında kurulan ve tasfiye edilen şirket sayısına ilişkin sorusu ve Gümrük ve Ticaret Bakanı Hayati Yazıcı'nın cevabı (7/6459)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Aşağıda belirtilen sorularımın Gümrük ve Ticaret Bakanı Sayın Hayati YAZICI tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

12/04/2012

Ruhsar DEMİREL

MHP Eskişehir Milletvekili

- 1- 2012 yılının ilk üç ayında kurulan ve tasfiye edilen şirket sayısının aylara göre dağılımı nasıldır?
- 2- Kurulan ve tasfiye edilen şirketlerin, bir önceki yılın aynı döneminde kurulan ve tasfiye edilen şirket sayısına oranı nasıldır?
- 3- 2012 yılı ilk üç ayında kurulan yabancı ortaklı şirketlerin sayısı kaçtır?
- 4- Yabancı ortakların şirketlerin toplam sermayedeki payı ne kadardır?
- 5- İlgili yabancı ortaklar hangileridir?
- 6- Yabancı ortaklı şirketlerin faaliyet alanları nelerdir?

T.C.
GÜMRÜK VE TİCARET BAKANLIĞI

Sayı : B.21.0.GGM.0.01.00.610-282/11891
Konu : Soru Önergesi (7/6459)

.../.../2012
24.05.2012

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İLGİ: TBMM Başkanlığının 30/4/2012 tarih ve A.01.0.KKB.0.10.00.00-120.07(7/6459) - 102678 sayılı yazısı.

İlgide kayıtlı yazıları eki, Eskişehir Milletvekili Sayın Ruhsar DEMİREL'in Bakanlığımıza tevcih ettiği 7/6459 sayılı yazılı soru önergesinin cevabı hazırlanarak ekte sunulmuştur.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

Hayati YAZICI
Bakan

Ek: Soru önergesi cevabı

Eskişehir Milletvekili Sayın Ruhsar DEMİREL'e Ait 7/6459 Sayılı Yazılı Soru Önergesine İlişkin Cevaplar:

1-2) 2012 yılının ilk üç ayında kurulan ve tasfiye edilen şirket sayısının aylara göre dağılımı ile bu şirketlerin sayısının, bir önceki yılın aynı döneminde kurulan ve tasfiye edilen şirket sayısına oranını gösterir tablolar aşağıda yer almaktadır:

	2012 YILI					
	OCAK		ŞUBAT		MART	
	Açılan Firma Sayısı	Kapanan Firma Sayısı	Açılan Firma Sayısı	Kapanan Firma Sayısı	Açılan Firma Sayısı	Kapanan Firma Sayısı
Anonim, Limited, Kollektif, Komandit Şirketler ile Kooperatif ve Şahıs İşletmeleri Toplamı (Adet)	12.111	6.121	9.639	4.948	9.879	5.290

Bir Önceki Yılın Aynı Aylarına Göre 2012 Yılı'nın İlk Üç Ayındaki Açılan Kapanan Firma Sayısındaki Artış-Azalış Oranı (%)	Ocak		Şubat		Mart	
	Açılan Firma Sayısı	Kapanan Firma Sayısı	Açılan Firma Sayısı	Kapanan Firma Sayısı	Açılan Firma Sayısı	Kapanan Firma Sayısı
	+ 5,15	+ 14,15	- 4,72	+ 58,64	- 10,79	+ 30,81

3) 2012 yılının ilk üç ayında kurulan yabancı ortaklı şirket sayısını gösterir tabloya aşağıda yer verilmiştir.

	2012 YILI			
	YENİ	İŞTİRAK	ŞUBE	TOPLAM
OCAK	151	15	1	167
ŞUBAT	87	15	0	102
MART	59	5	0	64
TOPLAM	297	35	1	333

4) Yabancı ortakların şirketlerin toplam sermayesindeki payı aşağıdaki tabloda yer almakta olup 2012 yılının Ocak–Mart döneminde kurulan yabancı ortaklı şirketlerdeki yabancı payları % 1 ile % 100 arasında değişmektedir.

2012/(Ocak-Mart)				
% 10 ve altı	%10 – 49	% 50- 90	%90 ve üzeri	Toplam
34	44	82	173	333

5) İlgili yabancı ortakları gösterir tablolara ise aşağıda yer verilmektedir.

ÜLKELER	2012 (Ocak-Mart)				TOPLAM
	<50.000\$	50.000 \$ - 200.000 \$	200.000 \$- 500.000 \$	>500.000 \$	
AB Ülkeleri (27)	64	41	12	19	136
<i>Almanya</i>	19	16	4	7	46
<i>Hollanda</i>	6	5	1	2	14
<i>İngiltere</i>	10	1	3	2	16
<i>İtalya</i>	1	4	0	1	6
<i>Diğer AB Ülkeleri</i>	28	15	4	7	54
Diğer Avrupa Ülkeleri (AB Hariç)	10	17	1	2	30
Kuzey Afrika Ülkeleri	0	0	2	0	2
Diğer Afrika Ülkeleri	1	1	0	0	2
Kuzey Amerika	4	5	2	2	13
<i>A.B.D.</i>	3	2	2	2	9
<i>Kanada</i>	1	3	0	0	4
Orta ve Güney Amerika, Karayipler	0	1	0	1	2
Yakın ve Orta Doğu Ülkeleri	60	47	10	8	125
<i>Azerbeycan</i>	2	3	3	1	9
<i>Irak</i>	1	8	2	2	13
<i>İran</i>	18	21	2	2	43
<i>Diğer</i>	39	15	3	3	60
Diğer Asya	8	8	2	2	20
Diğer Ülkeler	0	2	1	0	3
TOPLAM	147	122	30	34	333

6) Yabancı ortaklı şirketlerin faaliyet alanlarını gösterir tabloya ise aşağıda yer verilmiştir:

Sektörler	2012/Ocak-Mart			
	Yeni	İştirak	Şube	Toplam
Tarım, Avcılık, Ormançılık ve Balıkçılık	7	1	0	8
Madencilik ve Taşocakçılığı	4	0	0	4
İmalat Sanayii	30	0	0	30
<i>Gıda Ürünleri, İçecek ve Tütün İmalatı</i>	1	0	0	1
<i>Tekstil Ürünleri İmalatı</i>	1	0	0	1
<i>Kimyasal Madde ve Ürünlerin İmalatı</i>	1	0	0	1
<i>B.Y.S. Makine ve Teçhizat İmalatı</i>	2	0	0	2
<i>Motorlu Kara Taşıtı , Römork ve Yarı-Römork İm.</i>	4	0	0	4
<i>Diğer İmalat</i>	21	0	0	21
Elektrik, Gaz ve Su	11	1	0	12
İnşaat	29	5	0	34

Toptan ve Perakende Ticaret,	87	8	0	95
Oteller ve Lokantalar	11	0	0	11
Ulaştırma, Haberleşme ve Depolama Hizmetleri	43	9	0	52
Mali Aracı Kuruluşların Faaliyetleri	2	1	0	3
Gayrimenkul Kiralama ve İş Faaliyetleri	60	7	1	68
Diğer Toplumsal, Sosyal ve Kişisel Hizmet Faaliyetleri	13	3	0	16
TOPLAM	297	35	1	333

2.- Konya Milletvekili Atilla Kart'ın, Seydişehir'de aşırı yağış ve don nedeniyle çiftçilerin mağduriyetlerine ilişkin Başbakan'dan sorusu ve Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanı Mehmet Mehdi Eker'in cevabı (7/6471)

TBMM Başkanlığına

Aşağıdaki sorularımın **Başbakan Sn.R.Tayyip Erdoğan** tarafından **yazılı** olarak cevaplandırılmasını Anayasa'nın 98 ve İçtüzüğü'nün 96. maddeleri gereğince saygıyla talep ederim.

Atilla Kart
CHP Konya Milletvekili

Konya İli - Seydişehir İlçesi çevre köy ve beldelerinde, Kasım 2011 ila Şubat 2012 tarihleri arasındaki aşırı yağış ve don sebebiyle , ekili hububat alanları büyük hasar görmüştür.

Ekim alanlarında, İlçe Tarım Müdürlüğü vasıtasıyla hazırlanan Raporlara göre; **247700 dekar alanda** hasar tespiti yapılmış, tespit sonucunda **3654 Çiftçi Ailesinin zarar gördüğü ve mağdur olduğu** anlaşılmıştır. Yine bu Raporlara göre, toplam ekili alanlardaki tarım ürünlerinin **en az 1/3'ü** zarar görmüş durumdadır.

Mağdur çiftçilerin **Afet Mevzuatı** kapsamına alınması şartlarının değerlendirilmesi bir tarafa, şu anda daha da **müstacel şartlar** doğmuş durumdadır. Çiftçiler, mevcut yılın mahsulünden mahrum kaldıkları gibi, önümüzdeki yıl ya da yılların ekimini ve ekim hazırlıklarını da yapamaz haldedir. Yeni döneme ilişkin maliyet giderlerini (tohum, mazot , gübre gibi) **karşılayamaz** haldedirler. Bu maliyetlerin giderilebilmesi için **Ziraat Bankası** kaynaklı, **sıfır faizli ya da düşük faizli ve uzun vadeli** krediye ihtiyaç vardır.

Bu güne kadar, bu yönde hiçbir çalışmanın yapılmadığı bilinmektedir.

Bu yönde **ivedi olarak çalışma** yapılması ve çözüm bulunması gerekmektedir. **Sosyal Devlet** olma ve **vatandaşına sahip çıkma** sorumluluğu adına, Hükümet'in bir an evvel harekete geçmesi gerekir.

Bu açıklama ve değerlendirmeler ışığında;

(1) Seydişehir Çiftçisinin **aşırı yağış ve don** sebebiyle uğradığı **zarar ve mağduriyetin** giderilmesi konusunda, bu güne kadar ne gibi çalışmalar yapılmıştır? Bu konuda , çiftçinin mağduriyetinin giderilmesi ve yeni dönem hazırlıklarının yapılabilmesi için yapılan **somut çalışmalar** var mıdır?

(2) Bu yönde yapılan çalışmalar yoksa , **neden konuya duyarsız** kalınmıştır?

İş bu önergemiz üzerine, **gerekli çalışmalar** hemen yapılacak mıdır?

T.C.
GIDA TARIM VE HAYVANCILIK BAKANLIğI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Sayı : B.12.0.SGB.0.03-610- 2280
Konu : Soru Önergesi

24 Mayıs 2012

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIğINA

İlgi: a) 02.05.2012 tarihli ve A.01.0.KKB.0.10.00.00-7/6471-103575 sayılı yazı,
b) 09.05.2012 tarihli ve B.02.0.KKG.0.12/610-2-1257/2084 sayılı yazı.

İlgi (a)'da kayıtlı yazınız ile Başbakanlığa gönderilen ve İlgi (b)'de kayıtlı yazı ile Başbakanlıktan Bakanlığımıza gönderilen yazı ekinde yer alan Konya Milletvekili Atilla KART'a ait 7/6471 esas nolu yazılı soru önergesine ilişkin Bakanlığımız görüşü ekte sunulmaktadır.

Bilgilerinize arz ederim.

Mehmet Mehdi EKER
Bakan

EKLER :
1 - Görüş 7/6471

YAZILI SORU ÖNERGESİ

Önerge Sahibi :Atilla KART
Konya Milletvekili
Esas No :7/6471

Konya ili-Seydişehir ilçesi çevre köy ve beldelerinde, Kasım 2011 ila Şubat 2012 tarihleri arasındaki aşırı yağış ve don sebebiyle, ekili hububat alanları büyük hasar görmüştür.

Ekim alanlarında, ilçe tarım müdürlüğü vasıtasıyla hazırlanan raporlara göre; 247.700 dekar alanda hasar tespiti yapılmış, tespit sonucunda 3.654 çiftçi ailesinin zarar gördüğü ve mağdur olduğu anlaşılmıştır. Yine bu raporlara göre, toplam ekili alanlardaki tarım ürünlerinin en az 1/3'ü zarar görmüş durumdadır.

Mağdur çiftçilerin afet mevzuatı kapsamına alınması şartlarının değerlendirilmesi bir tarafa, şu anda daha da müstacel şartlar doğmuş durumdadır. Çiftçiler, mevcut yılın mahsulünden mahrum kaldıkları gibi, önümüzdeki yıl ya da yılların ekimini ve ekim hazırlıklarını da yapamaz haldedir. Yeni döneme ilişkin maliyet giderlerini (tohum, mazot, gübre gibi) karşılayamaz haldedirler. Bu maliyetlerin giderilebilmesi için Ziraat Bankası kaynaklı, sıfır faizli ya da düşük faizli ve uzun vadeli krediye ihtiyaç vardır.

Bu güne kadar, bu yönde hiçbir çalışmanın yapılmadığı bilinmektedir.

Bu yönde ivedi olarak çalışma yapılması ve çözüm bulunması gerekmektedir. Sosyal Devlet olma ve vatandaşına sahip çıkma sorumluluğu adına, Hükümetin bir an evvel harekete geçmesi gerekir.

Bu açıklama ve değerlendirmeler ışığında;

SORU 1) Seydişehir çiftçisinin aşırı yağış ve don sebebiyle uğradığı zarar ve mağduriyetin giderilmesi konusunda, bu güne kadar ne gibi çalışmalar yapılmıştır? Bu konuda, çiftçinin mağduriyetinin giderilmesi ve yeni dönem hazırlıklarının yapılabilmesi için yapılan somut çalışmalar var mıdır?

SORU 2) Bu yönde yapılan çalışmalar yoksa, neden konuya duyarsız kalınmıştır? İş bu önergemiz üzerine, gerekli çalışmalar hemen yapılacak mıdır?

CEVAP 1-2) Konya İlinde meydana gelen sel ve su baskını olayları 2012 yılı Tarım Sigortaları uygulamaları kapsamında yer almaktadır.

Bu çerçevede, Konya ili Seydişehir ilçesinde “Devlet Destekli Tarım Sigortası” kapsamında 01/11/2011-13/05/2012 tarihleri arasında toplam 238 adet tarımsal sigorta poliçesi kesilmiştir. Bu poliçelerin toplam sigorta bedeli 1,3 Milyon TL, sigortalanan alan ise 2.970 dekadır. Bu poliçeler karşılığında ödenen devlet prim desteği 17.069 TL'dir.

Seydişehir ilçesi, Gölyüzü ve Kesecik köylerinde tarım sigortası yaptıran üreticilerden, 01/11/2011-13/05/2012 tarihleri arasında sel-su baskını riski nedeniyle Tarım Sigortaları Havuzu (TARSİM)'e 16 adet hasar ihbarında bulunulmuştur.

TARSİM eksperleri tarafından yapılacak hasar tespitleri sonucuna göre hasar tazminatı ödemesi yapılacaktır.

Bakanlığımızca yürütülen 2090 Sayılı “Tabii Afetlerden Zarar Gören Çiftçilere Yapılacak Yardımlar Hakkında Kanuna” göre; çeşitli tabii afetler nedeniyle (Tarım Sigortaları Kanunu kapsamı dışında kalan afetler için) tarımsal varlıkları %40’ın üzerinde zarar gören, bu zararlarını tarım ve tarım dışı diğer gelirleri ile karşılayamayacak durumda olduğu “İl Hasar Tespit Komisyon Kararı” ile belirlenen çiftçilere karşılıksız nakdi yardım yapılmaktadır.

Tarım sigortası yaptırmayan üreticiler için; 5363 sayılı Tarım Sigortaları Kanunu’nun 17. Maddesinde: “Bu Kanun kapsamında, uygulama yılında yer alan riskler için tarım sigortası yaptırmayan üreticiler, 2090 sayılı Kanundan yararlanamaz.” hükmü gereğince, herhangi bir işlem yapılamamaktadır.

Hububatta yaşanan don zararı ile ilgili olarak 2090 Sayılı Kanun kapsamında çalışmalar devam etmektedir.

3.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrikuolu'nun, Bakanlığın KPSS puan sıralamasına göre başvuracak adaylar arasından mülakat ile personel alımına ve mülakat sınavının tarihinden kaynaklanacak mağduriyete ilişkin sorusu ve Gümrük ve Ticaret Bakanı Hayati Yazıcı'nın cevabı (7/6666)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Gümrük ve Ticaret Bakanı Sayın Hayati YAZICI tarafından yazılı olarak yanıtlanması için gereğini saygılarımla arz ederim.

Dr. M. Sezgin TANRIKULU
CHP İstanbul Milletvekili

Gümrük ve Ticaret Bakanlığı, ÖSYM'nin yürüttüğü merkezi memur yerleştirmesinden çıkararak, personel ihtiyacını KPSS puan sıralamasına göre başvuru yapacak uygun adaylar içinden, mülakat ile seçme yoluna gitmiştir. Bu durum KPSS puanı ile yapılan merkezi yerleştirmelerin yarattığı güven ortamını alt üst etmiş, objektif bir yöntemden vazgeçilerek, torpil iddialarına neden olabilecek bir yöntemin tercih edilmesi gençlerimiz arasında haklı olarak büyük bir memnuniyetsizlik yaratmıştır.

Zira her ne kadar 2010 KPSS sınavındaki şaibeler aydınlatılmamışsa da, KPSS ve buna göre yapılan merkezi yerleştirmeler işsizlikle boğuşan gençlerimizin kendi alın terleriyle, torpil iddialarıyla bunalmadan işe girebilecekleri yegâne iş ümidi olarak görülmektedir.

Bu yetmiyormuş gibi Gümrük ve Ticaret Bakanlığı, yine büyük bir hataya imza atarak 1025 adet personel alımı için yapacağı mülakatları tam da 2010 KPSS puanıyla yapılacak olan son yerleştirmeler için tercih alınacak döneme denk getirmiştir. Hem de 2012/1 KPSS yerleştirme takvimi Ocak ayında ilan edilmiş olmasına rağmen.

Şimdi aynı adaylar hem Gümrük ve Ticaret Bakanlığı mülakatına girecek hem de 2012/1 KPSS tercih işlemlerine katılacaktır. Zira, Gümrük ve Ticaret Bakanlığının sözlü sınavları 15 Mayıs ila 25 Haziran arasında, 2012/1 KPSS yerleştirme işlemleri ise 18-27 Haziran 2012 tarihleri arasında yapılacaktır.

Gümrük ve Ticaret Bakanlığı, yedek aday ilan edeceği için kadroları boş kalmayacaktır. Ancak bu adayların büyük bir kısmı "ne olur ne olmaz" diye düşünerek 2012/1'de de tercih yapacağı için 2012/1 yerleştirmeleri için ilan edilen kadroların büyük bir kısmı boş kalacaktır. Bu sorunu çözmek amacıyla adayların önerisi Gümrük ve Ticaret Bakanlığının dikkatine sunulmuş fakat herhangi bir duyarlılık gösterilmemiştir.

Şu durumda, 2010 yılında aldıkları KPSS puanı ile ilk üç yerleştirmede herhangi bir kamu kurumunda işe giremeyen, aldıkları bu puanlarla Haziran'da, 2010 puanları baz alınarak yapılacak bu son yerleştirmeyi ümitle bekleyen 1000 civarında gencimiz işsiz kalacak, puanları boşa gidecek, 2012 KPSS sınavına tekrar asılacak, bu sınavdan iyi bir puan alsalar bile işe girmeleri en iyi ihtimalle 2013 yılını bulacaktır. İyi bir puan alamayan ve Bakanlığınızın uygulaması nedeniyle 2010 puanları da boşa giden gençlerimizin mağduriyetinin nasıl giderileceği merak konusudur.

Bu bağlamda;

1. Devlet Personel Başkanlığı'ndan sorumlu Devlet Bakanlığı da yapmış, duyarlılığı ile bilinen bir Bakan olarak yaklaşık 1000 gencimizin hayatını belki de 2 yıl daha ertelemesine neden olacak bu haksız uygulamadan bir an önce dönmek üzere herhangi bir çalışma yapacak mısınız?
2. KPSS puanıyla bir kamu kurumuna yerleşen adaylar, aynı puanla sonraki yerleştirmelere başvuru yapamamakta, bu da hem dikkatli ve sorumlu bir şekilde tercih işlemi yapılmasını hem de daha düşük puanlı diğer gençlerimizin önünün açılmasını sağlamakta idi. Bakanlığınızın ÖSYM'nin yürüttüğü merkezi yerleştirmeden çıkması bu sistemin bozulmasına da neden olacak mıdır? Bakanlığınızda şimdiki sistemle işe giren bir adayın, aynı KPSS puanı ile ÖSYM'nin merkezi yerleştirmelerine de başvurarak diğer gençlerimizin hakkını yemesi engellenecek midir?

T.C.
GÜMRÜK VE TİCARET BAKANLIĞI

.../.../2012

Sayı : B.21.0.GGM.0.01.00.610-287

Konu : Soru Önergesi (7/6666)

24.05.2012 * 11889

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İLGİ: TBMM Başkanlığının 10/5/2012 tarih ve A.01.0.KKB.0.10.00.00-65489 sayılı yazısı.

İlgide kayıtlı yazıları ekinde alınan, İstanbul Milletvekili Sayın Dr. Mustafa Sezgin TANRIKULU'nun Bakanlığımıza tevcih ettiği 7/6666 sayılı yazılı soru önergesinin cevabı hazırlanarak ekte sunulmuştur.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

Hayati YAZICI
Bakan

Ek: Soru önergesi cevabı.

EK

İstanbul Milletvekili Sayın Dr. Mustafa Sezgin TANRIKULU'na Ait 7/6666 Sayılı Yazılı Soru Önergesine İlişkin Cevaplar:

1) 15/3/2012 tarihli ve 28234 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan "Gümrük ve Ticaret Bakanlığına İlk Defa Yapılacak Atamalar Hakkında Yönetmelik" ile sözlü sınav komisyonu sayısı bir olarak belirlenmişken; anılan Yönetmelikte 8/5/2012 tarihinde yapılan değişiklikle, komisyon sayısının birden fazla oluşturulmasına imkan tanınmış ve bu suretle, sözlü sınavın bitim tarihi öne çekilmiştir. Böylece, sözlü sınavın, 2010 yılı Kamu Personeli Seçme Sınavı (KPSS) puanı ile yapılacak olan son yerleştirmeler için tercih alınacak döneme denk getirilmesi engellenmiştir.

2) Bakanlığımın sınav ilanında, "*....2010 yılı KPSS puanı ile merkezi yerleştirme sonucu B grubuna ait herhangi bir kadro veya pozisyona yerleştirilen adayların söz konusu sınava başvuramayacağı ve atamalarının yapılmayacağı...*" belirtilmiştir.

Bununla birlikte, 2010 yılı KPSS puanı ile başvuru yapan ve sözlü sınav sonucunda Bakanlığımıza yerleştirilen adaya ait liste; Ölçme, Seçme ve Yerleştirme Merkezine (ÖSYM) gönderilerek bu kişilerin başka kurumlara atanmak için başvuruda bulunmaları da önlenmiş olacaktır.

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

GÜNDEMİ

DÖNEM: 24 YASAMA YILI: 2

111 İNCİ BİRLEŞİM
24 MAYIS 2012 PERŞEMBE
SAAT: 14.00

KISIMLAR

- 1 BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI
- 2 ÖZEL GÜNDEMDE YER ALACAK İŞLER
- 3 SEÇİM
- 4 OYLAMASI YAPILACAK İŞLER
- 5 MECLİS SORUŞTURMASI RAPORLARI
- 6 GENEL GÖRÜŞME VE MECLİS ARAŞTIRMASI
YAPILMASINA DAİR ÖNGÖRÜŞMELER
- 7 SÖZLÜ SORULAR
- 8 KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ İLE
KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER

DANIŞMA KURULU ÖNERİSİ

1.- Genel Kurulun toplantı günlerinden Salı gününün denetim konularına (Anayasanın süreye bağladığı konular hariç), Çarşamba ve Perşembe günlerinin de Kanun Tasarı ve Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşlerin görüşülmesine ayrılması, Salı ve Çarşamba günlerinde birleşimin başında bir saat süre ile Sözlü Soruların görüşülmesi, "Sunuşlar" ve işaret oyu ile yapılacak seçimlerin her gün yapılması,

önerilmiştir.

(Genel Kurulun 4/10/2011 tarihli 2 nci Birleşiminde kabul edilmiştir.)

GRUP ÖNERİLERİ

1.- 156 Sıra Sayılı Türkiye Büyük Millet Meclisi İttüzüğünde Değişiklik Yapılmasına Dair İttüzük Teklifinin İttüzüğün 91 inci maddesine göre temel kanun olarak görüşülmesi; birinci bölümünün 1 ila 9 uncu maddelerden, ikinci bölümünün 10 ila 18 inci maddelerden oluşması,

önerilmiştir.

(Genel Kurulun 31/1/2012 tarihli 58 inci Birleşiminde kabul edilmiştir.)

2.- 197 Sıra Sayılı Kanun Tasarısının İttüzüğün 91 inci maddesine göre temel kanun olarak görüşülmesi ve birinci bölümünün 1 ila 30 uncu maddelerden, ikinci bölümünün 31 ila 60 ncı maddelerden, üçüncü bölümünün Geçici Madde 1, 2, 3, 4, 5 ve 6 dahil olmak üzere 61 ila 83 üncü maddelerden oluşması,

önerilmiştir.

(Genel Kurulun 27/3/2012 tarihli 83 üncü Birleşiminde kabul edilmiştir.)

3.- Genel Kurulun;

29 Mayıs 2012 ile 5, 12 ve 19 Haziran 2012 Salı günü birleşimlerinde 1 saat süre ile Sözlü Soruların görüşülmesini müteakip diğer denetim konularının görüşülmeyerek, gündemin Kanun Tasarı ve Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler kısmında yer alan işlerin görüşülmesi,

30 Mayıs 2012 ile 6, 13 ve 20 Haziran 2012 Çarşamba günü birleşimlerinde ise Sözlü Soruların görüşülmemesi,

29 Mayıs 2012 ile 5, 12 ve 19 Haziran 2012 Salı günü birleşimlerinde 15:00 - 20:00 saatleri arasında,

24, 30, 31 Mayıs 2012 ile 6, 7, 13, 14, 20 ve 21 Haziran 2012 Çarşamba ve Perşembe günü birleşimlerinde ise 14:00 - 20:00 saatleri arasında,

çalışmalarını sürdürmesi,

233 Sıra Sayılı Kanun Tasarısının İttüzüğün 91 inci maddesine göre temel kanun olarak görüşülmesi ve birinci bölümünün 1 ila 18 inci maddelerden, ikinci bölümünün 35 inci maddenin birinci ve ikinci fıkraları ile Geçici Madde 1 ve 2 dahil olmak üzere 19 ila 38 inci maddelerden,

oluşması önerilmiştir.

(Genel Kurulun 16/5/2012 tarihli 107 nci Birleşiminde kabul edilmiştir.)

KOMİSYON TOPLANTILARI

* Anayasa Komisyonu

24.5.2012 Perşembe - Saat: 10.30

* İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu

24.5.2012 Perşembe - Saat: 10.30

* Kamu İktisadi Teşebbüsleri Komisyonu

24.5.2012 Perşembe - Saat: 10.30

* Dışişleri Komisyonu

24.5.2012 Perşembe - Saat: 11.00

* İçişleri Komisyonu

24.5.2012 Perşembe - Saat: 11.30

* Meclis Araştırması Komisyonu (Bilişim ve İnternet)

24.5.2012 Perşembe - Saat: 12.00

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ GÜNDEMİ

111 İNCİ BİRLEŞİM

24 MAYIS 2012 PERŞEMBE

SAAT : 14.00

1 - BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI

———— ❄ ————

2 - ÖZEL GÜNDEMDE YER ALACAK İŞLER

———— ❄ ————

3 - SEÇİM

———— ❄ ————

4 - OYLAMASI YAPILACAK İŞLER

———— ❄ ————

5 - MECLİS SORUŞTURMASI RAPORLARI

———— ❄ ————

6 - GENEL GÖRÜŞME VE MECLİS ARAŞTIRMASI YAPILMASINA DAİR ÖNGÖRÜŞMELER

———— ❄ ————

7 - SÖZLÜ SORULAR

———— ❄ ————

8 – KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER

1. - **(S. Sayısı: 156)** Adalet ve Kalkınma Partisi Grup Başkanvekilleri İstanbul Milletvekili Ayşe Nur Bahçekapılı, Kayseri Milletvekili Mustafa Elitaş, Giresun Milletvekili Nurettin Canikli, Kahramanmaraş Milletvekili Mahir Ünal ve Adıyaman Milletvekili Ahmet Aydın'ın; Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğünde Değişiklik Yapılmasına Dair İçtüzük Teklifi ile Tunceli Milletvekili Kamer Genç'in; Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğünün Bir Maddesinin Değiştirilmesi Hakkında İçtüzük Teklifi ve Anayasa Komisyonu Raporu (2/242, 2/80) (Dağıtma tarihi: 31.1.2012) (*) (**)
2. - **(S. Sayısı: 7)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile İran İslam Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Esendere ve Sero Kara Hudut Kapılarının Ortak Kullanımına Dair Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/427) (Dağıtma tarihi: 10.10.2011) (X) (*)
3. - **(S. Sayısı: 233)** Hukuk Uyuşmazlıklarında Arabuluculuk Kanunu Tasarısı ve Avrupa Birliği Uyum Komisyonu ile Adalet Komisyonu Raporları (1/486) (Dağıtma tarihi: 10.5.2012) (**)
4. - **(S. Sayısı: 10)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile İran İslam Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Türkiye-İran Hududunda Yeni Kara Hudut Kapılarının Açılmasına Dair Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/450) (Dağıtma tarihi: 10.10.2011) (X)
5. - **(S. Sayısı: 108)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kazakistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Bilim ve Teknoloji Alanında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/374) (Dağıtma tarihi: 21.12.2011) (X)
6. - **(S. Sayısı: 114)** Türkiye Cumhuriyeti ile Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Arasında Akdenizde Kıta Sahaneli Sınırlandırılması Hakkında Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/471) (Dağıtma tarihi: 22.12.2011) (X)
7. - **(S. Sayısı: 206)** Uluslararası Yolsuzlukla Mücadele Akademisi Kurucu Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/568) (Dağıtma tarihi: 29.3.2012) (X)
8. - **(S. Sayısı: 89)** Vatansızlığın Azaltılmasına Dair Sözleşmeye Katılmamızın Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/397) (Dağıtma tarihi: 8.12.2011) (X)
9. - **(S. Sayısı: 90)** Vatansız Kişilerin Statüsüne İlişkin Sözleşmeye Katılmamızın Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/410) (Dağıtma tarihi: 8.12.2011) (X)
10. - **(S. Sayısı: 54)** Kültürel İfadelerin Çeşitliliğinin Korunması ve Geliştirilmesi Sözleşmesinin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/292) (Dağıtma tarihi: 25.10.2011) (X)
11. - **(S. Sayısı: 16)** Avrupa Uyuşturucu ve Uyuşturucu Bağımlılığını İzleme Merkezinin Çalışmalarına Türkiye Cumhuriyetinin Katılımı ile İlgili Olarak Avrupa Topluluğu ve Türkiye Cumhuriyeti Arasında Yapılan Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/342) (Dağıtma tarihi: 10.10.2011) (X)
12. - **(S. Sayısı: 155)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kırgız Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Kırgızistan-Türkiye Manas Üniversitesinin İşleyiş Esaslarına Dair Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/473) (Dağıtma tarihi: 31.1.2012) (X)
13. - **(S. Sayısı: 195)** Türkiye Cumhuriyeti ile Morityus Cumhuriyeti Arasında Serbest Ticaret Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/539) (Dağıtma tarihi: 22.3.2012) (X)

(X) Açık oylamaya tâbi işleri gösterir.

() Görüşmeleri yarım kalan Kanun Tasarı ve Tekliflerini gösterir.*

(**) İçtüzüğün 91 inci maddesine göre Temel Kanun olarak görüşülmesi kabul edilmiştir.

8 – KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER

14. - **(S. Sayısı: 196)** Türkiye Cumhuriyeti ile Lübnan Cumhuriyeti Arasında Serbest Ticaret Alanı Tesis Eden Ortaklık Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/562) (Dağıtma tarihi: 23.3.2012) **(X)**
15. - **(S. Sayısı: 11)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Umman Sultanlığı Arasında Gümrük Konularında İşbirliği ve Karşılıklı Yardım Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/453) (Dağıtma tarihi: 10.10.2011) **(X)**
16. - **(S. Sayısı: 13)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Nijerya Federal Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/289) (Dağıtma tarihi: 10.10.2011) **(X)**
17. - **(S. Sayısı: 20)** Birleşmiş Milletler İklim Değişikliği Çerçeve Sözleşmesine Yönelik Kyoto Protokolüne İlişkin Taraflar Konferansında Alınan Kararın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/398) (Dağıtma tarihi: 10.10.2011) **(X)**
18. - **(S. Sayısı: 17)** Türkiye Cumhuriyeti ile Irak Cumhuriyeti Arasında Kapsamlı Ekonomik Ortaklık Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/353) (Dağıtma tarihi: 10.10.2011) **(X)**
19. - **(S. Sayısı: 19)** Türkiye Cumhuriyeti Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı ve Gürcistan Enerji Bakanlığı Arasında Türkiye-Gürcistan Elektrik Entegrasyonlarının Geliştirilmesi Hakkında Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/365) (Dağıtma tarihi: 10.10.2011) **(X)**
20. - **(S. Sayısı: 28)** 187 Sayılı İş Sağlığı ve Güvenliğini Geliştirme Çerçeve Sözleşmesine Katılmamızın Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/454) (Dağıtma tarihi: 10.10.2011) **(X)**
21. - **(S. Sayısı: 31)** Türkiye Cumhuriyeti Sağlık Bakanlığı ile Irak Cumhuriyeti Sağlık Bakanlığı Arasında Sağlık Alanında İşbirliğine Dair Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/391) (Dağıtma tarihi: 10.10.2011) **(X)**
22. - **(S. Sayısı: 98)** Türkiye Cumhuriyeti ile Filistin Adına Filistin Kurtuluş Örgütü Arasındaki Geçici Serbest Ticaret Anlaşmasında Değişiklik Yapılmasına Dair 1/2011 Sayılı Ortak Komite Kararının Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/472) (Dağıtma tarihi: 9.12.2011) **(X)**
23. - **(S. Sayısı: 34)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Hırvatistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Türkiye Cumhuriyeti ve Hırvatistan Cumhuriyeti Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına Yönelik Anlaşmaya İlişkin Değişikliklere Dair Ek Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/358) (Dağıtma tarihi: 17.10.2011) **(X)**
24. - **(S. Sayısı: 197)** Toplu İş İlişkileri Kanunu Tasarısı ve Avrupa Birliği Uyum Komisyonu ile Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonu Raporları (1/567) (Dağıtma tarihi: 22.3.2012) **(**)**
25. - **(S. Sayısı: 35)** Türkiye Cumhuriyeti ve Slovakya Cumhuriyeti Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/368) (Dağıtma tarihi: 17.10.2011) **(X)**
26. - **(S. Sayısı: 36)** Türkiye Cumhuriyeti ile Sırbistan Cumhuriyeti Arasında Sosyal Güvenlik Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/384) (Dağıtma tarihi: 17.10.2011) **(X)**
27. - **(S. Sayısı: 44)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Tanzanya Birleşik Cumhuriyeti Arasında Ticaret İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/403) (Dağıtma tarihi: 18.10.2011) **(X)**

8 – KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER

28. - **(S. Sayısı: 45)** Türkiye Cumhuriyeti Başbakanlık Dış Ticaret Müsteşarlığı ile Irak Cumhuriyeti Ticaret Bakanlığı Arasında Serbest Bölgeler Alanında İşbirliğine Yönelik Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/409) (Dağıtma tarihi: 18.10.2011) **(X)**

29. - **(S. Sayısı: 47)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Botswana Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Ticari, Ekonomik ve Teknik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/432) (Dağıtma tarihi: 18.10.2011) **(X)**

30. - **(S. Sayısı: 42)** Türkiye Cumhuriyeti Başbakanlık Dış Ticaret Müsteşarlığı ile Irak Cumhuriyeti Ticaret Bakanlığı Arasında Yeni Sınır Kapıları Oluşturulmasına İlişkin Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/399) (Dağıtma tarihi: 18.10.2011) **(X)**

31. - **(S. Sayısı: 43)** Türkiye Cumhuriyeti Başbakanlık Dış Ticaret Müsteşarlığı ile Irak Cumhuriyeti Ticaret Bakanlığı Arasında Muhtemel Bir Serbest Ticaret Anlaşmasının Etkilerinin Değerlendirilmesine Dair Bir Ortak Komisyon Kurulmasına İlişkin Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/400) (Dağıtma tarihi: 18.10.2011) **(X)**

32. - **(S. Sayısı: 46)** Türkiye Cumhuriyeti Başbakanlık Dış Ticaret Müsteşarlığı ile Irak Cumhuriyeti Ticaret Bakanlığı Arasında Irak ve Türkiye'de Düzenlenen Fuarlara Yönelik Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/420) (Dağıtma tarihi: 18.10.2011) **(X)**

33. - **(S. Sayısı: 49)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Malezya Hükümeti Arasında 27 Eylül 1994 Tarihinde Ankarada İmzalanan Gelir Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme ve Vergi Kaçakçılığına Engel Olma Anlaşmasını Değiştiren Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/405) (Dağıtma tarihi: 25.10.2011) **(X)**

34. - **(S. Sayısı: 50)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Avustralya Hükümeti Arasında Gelir Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme ve Vergi Kaçakçılığına Engel Olma Anlaşması ve Anlaşmaya İlişkin Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/424) (Dağıtma tarihi: 25.10.2011) **(X)**

35. - **(S. Sayısı: 51)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Yunanistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Ormancılık Alanında Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/430) (Dağıtma tarihi: 25.10.2011) **(X)**

36. - **(S. Sayısı: 52)** Türkiye Cumhuriyeti Çevre ve Orman Bakanlığı ile Irak Cumhuriyeti Çevre Bakanlığı Arasında Çevre Alanında Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/431) (Dağıtma tarihi: 25.10.2011) **(X)**

37. - **(S. Sayısı: 53)** Türkiye Cumhuriyeti Çevre ve Orman Bakanlığı ile Irak Cumhuriyeti Tarım Bakanlığı Arasında Orman ve Ormancılık Araştırmaları Alanlarında Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/436) (Dağıtma tarihi: 25.10.2011) **(X)**

38. - **(S. Sayısı: 55)** 2000 Tarihli Tehlikeli ve Zararlı Maddelerle Kirlenme Olaylarına Karşı Hazırlıklı Olma, Müdahale ve İşbirliği Protokolüne Katılmamızın Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/336) (Dağıtma tarihi: 25.10.2011) **(X)**

39. - **(S. Sayısı: 56)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Gürcistan Hükümeti Arasında Çevre ve Ormancılık Alanında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/385) (Dağıtma tarihi: 25.10.2011) **(X)**

40. - **(S. Sayısı: 57)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Ürdün Haşimi Krallığı Hükümeti Arasında Denizcilik Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/402) (Dağıtma tarihi: 25.10.2011) **(X)**

41. - **(S. Sayısı: 58)** Eşyaların Karayolundan Uluslararası Nakliyatı İçin Mukavele Sözleşmesi Elektronik Taşıma Belgesi ile İlgili Ek Protokole Katılmamızın Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/422) (Dağıtma tarihi: 25.10.2011) **(X)**

8 – KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER

42. - (S. Sayısı: 60) Türkiye Cumhuriyeti Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı ile Hindistan Cumhuriyeti Petrol ve Doğal Gaz Bakanlığı Arasında Petrol ve Doğal Gaz Alanında İşbirliğine Dair Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/340) (Dağıtma tarihi: 14.11.2011) (X)

43. - (S. Sayısı: 61) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Danimarka Krallığı Hükümeti Arasında Enerji Alanında İşbirliğine İlişkin Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/407) (Dağıtma tarihi: 14.11.2011) (X)

44. - (S. Sayısı: 62) Türkiye Cumhuriyeti Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı ile Yunanistan Cumhuriyeti Çevre, Enerji ve İklim Değişikliği Bakanlığı Arasında Enerji Alanında İşbirliği Hakkında Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/474) (Dağıtma tarihi: 14.11.2011) (X)

45. - (S. Sayısı: 63) Nükleer Enerjinin Barışçıl Amaçlarla Kullanımına Dair Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Ürdün Haşimi Krallığı Hükümeti Arasında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/293) (Dağıtma tarihi: 15.11.2011) (X)

46. - (S. Sayısı: 65) Türkiye Cumhuriyeti, Yunanistan Cumhuriyeti ve İtalya Cumhuriyeti Arasında Türkiye-Yunanistan-İtalya Gaz Nakil Koridorunun Geliştirilmesine İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/317) (Dağıtma tarihi: 15.11.2011) (X)

47. - (S. Sayısı: 66) Enerji Şartı Antlaşmasının Ticaretle İlgili Hükümlerine Getirilen Değişikliklerin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/366) (Dağıtma tarihi: 15.11.2011) (X)

48. - (S. Sayısı: 68) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Etyopya Federal Demokratik Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Büyükelçilik ile Misyon Şefi ve Diplomatlar İçin İkametgah İnşaatı İçin Arsa Değişimi Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/291) (Dağıtma tarihi: 30.11.2011) (X)

49. - (S. Sayısı: 69) Asyada İşbirliği ve Güven Arttırıcı Önlemler Konferansı Yazmanlığının Statüsünün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/309) (Dağıtma tarihi: 30.11.2011) (X)

50. - (S. Sayısı: 70) Türkiye Cumhuriyeti Tarım ve Köy İşleri Bakanlığı ile Moldova Cumhuriyeti Tarım ve Gıda Endüstrisi Bakanlığı Arasında Tarım Alanında Ekonomik, Bilimsel ve Teknik Konularda İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ile Tarım, Orman ve Köyişleri Komisyonu ile Dışişleri Komisyonu Raporları (1/314) (Dağıtma tarihi: 30.11.2011) (X)

51. - (S. Sayısı: 71) Türkiye Cumhuriyeti Tarım ve Köyişleri Bakanlığı ile İngiltere Uluslararası Tarım ve Teknoloji Merkezi Arasında Tarım Alanında Teknik, Bilimsel ve Ekonomik İşbirliği Konusunda Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ile Tarım, Orman ve Köyişleri Komisyonu ile Dışişleri Komisyonu Raporları (1/315) (Dağıtma tarihi: 30.11.2011) (X)

52. - (S. Sayısı: 72) Uluslararası Bitki Koruma Sözleşmesine Katılmamızın Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ile Tarım, Orman ve Köyişleri Komisyonu ile Dışişleri Komisyonu Raporları (1/335) (Dağıtma tarihi: 30.11.2011) (X)

53. - (S. Sayısı: 73) Dünya Posta Birliği Kuruluş Yasasına Yedinci Ek Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/337) (Dağıtma tarihi: 30.11.2011) (X)

54. - (S. Sayısı: 75) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Karadağ Hükümeti Arasında Yolcu ve Eşyanın Karayoluyla Uluslararası Taşınmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/394) (Dağıtma tarihi: 30.11.2011) (X)

55. - (S. Sayısı: 78) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kosova Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Tarım Alanında İşbirliği Konulu Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/437) (Dağıtma tarihi: 30.11.2011) (X)

8 – KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER

56. - (S. Sayısı: 79) Geçici İthalat Sözleşmesinde Yapılan Değişikliklerin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/462) (Dağıtma tarihi: 30.11.2011) (X)
57. - (S. Sayısı: 84) Güneydoğu Avrupa Afetlere Hazırlık ve Önleme Girişiminin Kurumsal Çerçevesi Hususunda Mutabakat Muhtırasının ve Ekinin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/346) (Dağıtma tarihi: 5.12.2011) (X)
58. - (S. Sayısı: 86) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Pakistan İslam Cumhuriyeti Hükümeti Arasında İzinsiz İkamet Eden Şahısların Geri Kabulüne Dair Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/455) (Dağıtma tarihi: 5.12.2011) (X)
59. - (S. Sayısı: 91) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Sırbistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Başta Terörizm ve Örgütlü Suçlar Olmak Üzere Ağır Suçlarla Mücadelede İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/288) (Dağıtma tarihi: 9.12.2011) (X)
60. - (S. Sayısı: 92) Türkiye Cumhuriyeti ile Gürcistan Arasındaki Serbest Ticaret Anlaşmasının I Sayılı Protokolünün II Sayılı Ekinin Değiştirilmesi Hakkındaki 1/2010 Sayılı Ortak Komite Kararının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/294) (Dağıtma tarihi: 9.12.2011) (X)
61. - (S. Sayısı: 93) İraka Komşu Devletler Hükümetleri ile Irak Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Terörizm, Sınırlardan Yasadışı Sızmalar ve Örgütlü Suçlarla Mücadele Konularında Güvenlik İşbirliğine İlişkin Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/306) (Dağıtma tarihi: 9.12.2011) (X)
62. - (S. Sayısı: 94) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Azerbaycan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Ortaklık ve İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/325) (Dağıtma tarihi: 9.12.2011) (X)
63. - (S. Sayısı: 95) Türkiye Cumhuriyeti İçişleri Bakanlığı ile Irak Cumhuriyeti İçişleri Bakanlığı Arasında Polis Eğitimi Alanında İşbirliği Protokolünün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/376) (Dağıtma tarihi: 9.12.2011) (X)
64. - (S. Sayısı: 96) Türkiye Cumhuriyeti İçişleri Bakanlığı ile Irak Cumhuriyeti Ulusal Güvenlikten Sorumlu Devlet Bakanlığı Arasında Personel Eğitimi Alanında İşbirliği Protokolünün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/378) (Dağıtma tarihi: 9.12.2011) (X)
65. - (S. Sayısı: 99) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Bolivya Çokuluslu Devleti Hükümeti Arasında Ekonomik ve Ticari İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/475) (Dağıtma tarihi: 9.12.2011) (X)
66. - (S. Sayısı: 104) Vişegraddaki Sokullu Mehmet Paşa Köprüsünün Yapısal Unsurlarının Durumunun Tespit Edilmesi, Restorasyon Projesinin Hazırlanması ve Projenin Uygulanması Konusundaki İşbirliği Protokolünün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ile Milli Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor Komisyonu ile Dışişleri Komisyonu Raporları (1/333) (Dağıtma tarihi: 21.12.2011) (X)
67. - (S. Sayısı: 105) T.C. Başbakanlık Türk İşbirliği ve Kalkınma İdaresi Başkanlığı ile Azerbaycan Cumhuriyeti Haberleşme ve Enformasyon Teknolojileri Bakanlığı ve Azerbaycan Cumhuriyeti Milli Televizyon ve Radyo Şurası Arasında Televizyon Yayıncılığı Alanında İşbirliğine Dair Protokol ile Teknik Hizmet Sözleşmesinin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/344) (Dağıtma tarihi: 21.12.2011) (X)
68. - (S. Sayısı: 106) Türkiye Cumhuriyeti ile Azerbaycan Cumhuriyeti Arasında Kamu Personel Yönetiminin Geliştirilmesi ve Desteklenmesi Alanlarında İşbirliğine İlişkin Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/345) (Dağıtma tarihi: 21.12.2011) (X)
69. - (S. Sayısı: 107) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Somali Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Teknik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/364) (Dağıtma tarihi: 21.12.2011) (X)

8 – KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER

70. - **(S. Sayısı: 109)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Birleşmiş Milletler Sınai Kalkınma Örgütü (UNIDO) Arasında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/382) (Dağıtma tarihi: 21.12.2011) **(X)**
71. - **(S. Sayısı: 115)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Endonezya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Deniz Taşımacılığı Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/281) (Dağıtma tarihi: 2.1.2012) **(X)**
72. - **(S. Sayısı: 116)** Kıta Sahanelğinde Bulunan Sabit Platformların Güvenliğine Karşı Yasadışı Eylemlerin Önlenmesine Dair Protokole Ait 2005 Protokolünün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/307) (Dağıtma tarihi: 2.1.2012) **(X)**
73. - **(S. Sayısı: 117)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Rusya Federasyonu Hükümeti Arasında Deniz Taşımacılığı Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/464) (Dağıtma tarihi: 2.1.2012) **(X)**
74. - **(S. Sayısı: 15)** Suç Gelirlerinin Aklanması, Araştırılması, El Konulması, Müsaderesi ve Terörizmin Finansmanına İlişkin Avrupa Konseyi Sözleşmesinin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/332) (Dağıtma tarihi: 10.10.2011) **(X)**
75. - **(S. Sayısı: 120)** 2001, Gemilerdeki Zararlı Organik Tutunma Önleyici Sistemlerin Kontrolüne İlişkin Uluslararası Sözleşmeye Katılmamızın Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Çevre Komisyonu ile Dışişleri Komisyonu Raporları (1/329) (Dağıtma tarihi: 10.1.2012) **(X)**
76. - **(S. Sayısı: 121)** 2009 Gemilerin Emniyetli ve Çevreye Duyarlı Geri Dönüşümü Hakkında Hong Kong Uluslararası Sözleşmesinin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Çevre Komisyonu ile Dışişleri Komisyonu Raporları (1/460) (Dağıtma tarihi: 10.1.2012) **(X)**
77. - **(S. Sayısı: 123)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Çin Halk Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Bilgi ve İletişim Teknolojileri Alanında İşbirliği İçin Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/283) (Dağıtma tarihi: 13.1.2012) **(X)**
78. - **(S. Sayısı: 124)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Gana Cumhuriyeti Hükümeti Arasında İkili Hava Hizmetleri Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/284) (Dağıtma tarihi: 13.1.2012) **(X)**
79. - **(S. Sayısı: 125)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Slovenya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Bilgi ve İletişim Teknolojileri Alanında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/360) (Dağıtma tarihi: 13.1.2012) **(X)**
80. - **(S. Sayısı: 126)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Tanzanya Birleşik Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/396) (Dağıtma tarihi: 13.1.2012) **(X)**
81. - **(S. Sayısı: 129)** 1969 Petrol Kirliliğinden Doğan Zararın Hukuki Sorumluluğu ile İlgili Uluslararası Sözleşmeyi Değiştiren 1992 Protokolünün Sınırlandırma Miktarlarının Değişikliklerine Dair Karara Katılmamızın Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısı ile Çevre Komisyonu ve Dışişleri Komisyonu Raporları (1/503) (Dağıtma tarihi: 13.1.2012) **(X)**
82. - **(S. Sayısı: 130)** 1974 Denizde Can Emniyeti Uluslararası Sözleşmesine İlişkin 1978 Protokolüne Katılmamızın Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/504) (Dağıtma tarihi: 13.1.2012) **(X)**
83. - **(S. Sayısı: 131)** Emniyetli Konteynerler Hakkında Uluslararası Sözleşmeye Katılmamızın Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/505) (Dağıtma tarihi: 13.1.2012) **(X)**
84. - **(S. Sayısı: 132)** 1978 Gemiadamlarının Eğitim, Belgelendirilme ve Vardiya Standartları Hakkında Uluslararası Sözleşmeye İlişkin Değişikliklerin Kabulü Hakkında Karara Katılmamızın Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/506) (Dağıtma tarihi: 13.1.2012) **(X)**
85. - **(S. Sayısı: 133)** Uluslararası Deniz Trafikinin Kolaylaştırılması Sözleşmesine Katılmamızın Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/507) (Dağıtma tarihi: 13.1.2012) **(X)**

8 – KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER

86. - (S. Sayısı: 134) 1971 Petrol Kirliliği Zararının Tazmini İçin Bir Uluslararası Fonun Kurulması ile İlgili Uluslararası Sözleşmeyi Değiştiren 1992 Protokolünün Tazminat Limitleri Değişikliklerine Dair Karara Katılmamızın Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısı ile Çevre Komisyonu ve Dışişleri Komisyonu Raporları (1/508) (Dağıtma tarihi: 13.1.2012) (X)

87. - (S. Sayısı: 135) 1979 Denizde Arama ve Kurtarma Uluslararası Sözleşmesine İlişkin Değişikliklerin Kabulüne Dair Karara Katılmamızın Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/509) (Dağıtma tarihi: 13.1.2012) (X)

88. - (S. Sayısı: 3) Türkiye Cumhuriyeti ile Irak Cumhuriyeti Arasında Terörle Mücadele Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/379) (Dağıtma tarihi: 7.10.2011) (X)

89. - (S. Sayısı: 4) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Irak Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Güvenlik İşbirliği Antlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/381) (Dağıtma tarihi: 7.10.2011) (X)

90. - (S. Sayısı: 140) 30 Eylül 1957 Tarihli Tehlikeli Malların Karayolu ile Uluslararası Taşımacılığına İlişkin Avrupa Anlaşmasının (ADR) Madde 1 (a), Madde 14 (1) ve Madde 14 (3) (b)'sini Tadil Eden Protokole Katılmamızın Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/438) (Dağıtma tarihi: 20.1.2012) (X)

91. - (S. Sayısı: 141) Adalete Uluslararası Erişim Hakkında Sözleşmenin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/303) (Dağıtma tarihi: 20.1.2012) (X)

92. - (S. Sayısı: 142) Türkiye Cumhuriyeti Adalet Bakanlığı ile Yunanistan Cumhuriyeti Adalet Bakanlığı Arasında İşbirliği Konusunda Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/319) (Dağıtma tarihi: 20.1.2012) (X)

93. - (S. Sayısı: 143) Türkiye Cumhuriyeti Adalet Bakanlığı ile Portekiz Cumhuriyeti Adalet Bakanlığı Arasında Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/322) (Dağıtma tarihi: 20.1.2012) (X)

94. - (S. Sayısı: 144) Türkiye Cumhuriyeti ile Sri Lanka Demokratik Sosyalist Cumhuriyeti Arasında Suçluların Geri Verilmesi Andlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/370) (Dağıtma tarihi: 20.1.2012) (X)

95. - (S. Sayısı: 145) Hükümlülerin Nakline Dair Sözleşmeye Ek Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/502) (Dağıtma tarihi: 20.1.2012) (X)

96. - (S. Sayısı: 146) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Hırvatistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Çevre, Doğa, Su ve Ormancılık Alanında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Çevre Komisyonu ile Dışişleri Komisyonu Raporları (1/351) (Dağıtma tarihi: 23.1.2012) (X)

97. - (S. Sayısı: 147) Türkiye Cumhuriyeti Çevre ve Orman Bakanı ile Avusturya Cumhuriyeti Federal, Tarım, Ormancılık, Çevre ve Su Yönetimi Bakanı Arasında Çevre ve Ormancılık Alanında İşbirliği Mutabakat Muhtırasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ile Tarım, Orman ve Köyşleri Komisyonu, Çevre Komisyonu ve Dışişleri Komisyonu Raporları (1/375) (Dağıtma tarihi: 23.1.2012) (X)

98. - (S. Sayısı: 148) Bazı Tehlikeli Kimyasalların ve Pestisitlerin Uluslararası Ticaretinde Ön Bildirimli Kabul Usulüne Dair Rotterdam Sözleşmesinin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Çevre Komisyonu ile Dışişleri Komisyonu Raporları (1/406) (Dağıtma tarihi: 23.1.2012) (X)

99. - (S. Sayısı: 149) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kosova Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Çevre Alanında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Çevre Komisyonu ile Dışişleri Komisyonu Raporları (1/433) (Dağıtma tarihi: 23.1.2012) (X)

100. - (S. Sayısı: 151) Kalıcı Organik Kirleticilere İlişkin Stokholm Sözleşmesine İlave Edilen Anlaşmazlıkların Çözümü Hakkında EK-G'nin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Çevre Komisyonu ile Dışişleri Komisyonu Raporları (1/468) (Dağıtma tarihi: 26.1.2012) (X)

8 – KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER

101. - (S. Sayısı: 152) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Sırbistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Çevre Alanında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Çevre Komisyonu ile Dışişleri Komisyonu Raporları (1/500) (Dağıtma tarihi: 26.1.2012) (X)
102. - (S. Sayısı: 154) Türkiye Cumhuriyeti Bayındırlık ve İskan Bakanlığı ile Irak Cumhuriyeti İskan ve İnşaat Bakanlığı Arasındaki Yapı Malzemeleri Alanında Mutabakat Zaptı ile Notaların Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/452) (Dağıtma tarihi: 27.1.2012) (X)
103. - (S. Sayısı: 157) Türkiye Cumhuriyeti Sağlık Bakanlığı ile Çin Halk Cumhuriyeti Sağlık Bakanlığı Arasında Sağlık Alanında İşbirliğine Dair Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/347) (Dağıtma tarihi: 7.2.2012) (X)
104. - (S. Sayısı: 158) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kenya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Sağlık Alanında İşbirliğine Dair Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulduğu Hakkında Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/349) (Dağıtma tarihi: 7.2.2012) (X)
105. - (S. Sayısı: 159) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Lübnan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Sağlık Alanında İşbirliğine Dair Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/386) (Dağıtma tarihi: 7.2.2012) (X)
106. - (S. Sayısı: 160) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Bosna ve Hersek Bakanlar Konseyi Arasında Sağlık Alanında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/421) (Dağıtma tarihi: 7.2.2012) (X)
107. - (S. Sayısı: 162) Türkiye Cumhuriyeti Sağlık Bakanlığı ve Dünya Sağlık Örgütü Avrupa Bölge Ofisi Arasında İki Yıllık İşbirliği Anlaşması 2010/2011'in Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/392) (Dağıtma tarihi: 9.2.2012) (X)
108. - (S. Sayısı: 163) Türkiye Cumhuriyeti Sağlık Bakanlığı ile İran İslam Cumhuriyeti Sağlık ve Tıbbi Eğitim Bakanlığı Arasında Sağlık ve Tıp Bilimleri Alanlarında İşbirliğine Dair Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/428) (Dağıtma tarihi: 9.2.2012) (X)
109. - (S. Sayısı: 165) Türkiye Cumhuriyeti Tarım ve Köyişleri Bakanlığı ile Senegal Cumhuriyeti Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı Arasında Tarım Alanında Teknik, Bilimsel ve Ekonomik İşbirliği Protokolünün Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı ile Tarım, Orman ve Köyişleri Komisyonu ve Dışişleri Komisyonu Raporları (1/334) (Dağıtma tarihi: 24.2.2012) (X)
110. - (S. Sayısı: 166) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Tanzanya Birleşik Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Tarım Alanında Teknik, Bilimsel, Ekonomik ve Ticari İşbirliği Konulu Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı ile Tarım, Orman ve Köyişleri Komisyonu ve Dışişleri Komisyonu Raporları (1/352) (Dağıtma tarihi: 24.2.2012) (X)
111. - (S. Sayısı: 167) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Estonya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Tarımsal İşbirliği Konulu Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı ile Tarım, Orman ve Köyişleri Komisyonu ve Dışişleri Komisyonu Raporları (1/356) (Dağıtma tarihi: 24.2.2012) (X)
112. - (S. Sayısı: 168) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Birleşmiş Milletler Gıda ve Tarım Örgütü Arasında Hükümetlerarası Tahıl Grubu 31 inci Oturumu ve Hükümetlerarası Pirinç Grubu 42 nci Oturumu Ortak Toplantısına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı ile Tarım, Orman ve Köyişleri Komisyonu ve Dışişleri Komisyonu Raporları (1/312) (Dağıtma tarihi: 24.2.2012) (X)

8 – KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER

113. - (S. Sayısı: 169) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Lübnan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Tarımsal İşbirliği Konulu Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı ile Tarım, Orman ve Köyişleri Komisyonu ve Dışişleri Komisyonu Raporları (1/393) (Dağıtma tarihi: 24.2.2012) (X)

114. - (S. Sayısı: 170) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kamerun Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Tarım Alanında Teknik, Bilimsel ve Ekonomik İşbirliği Protokolünün Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı ile Tarım, Orman ve Köyişleri Komisyonu ve Dışişleri Komisyonu Raporları (1/413) (Dağıtma tarihi: 24.2.2012) (X)

115. - (S. Sayısı: 172) Kullanılmış Yakıt İdaresinin ve Radyoaktif Atık İdaresinin Güvenliği Üzerine Birleşik Sözleşmeye Katılmamızın Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Çevre Komisyonu; Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu ile Dışişleri Komisyonu Raporları (1/367) (Dağıtma tarihi: 28.2.2012) (X)

116. - (S. Sayısı: 173) Orta Asya ve Kafkaslar Bölgesel Balıkçılık ve Su Ürünleri Yetiştiriciliği Komisyonu Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı ile Tarım, Orman ve Köyişleri Komisyonu ile Dışişleri Komisyonu Raporları (1/498) (Dağıtma tarihi: 28.2.2012) (X)

117. - (S. Sayısı: 174) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Jersey Hükümeti Arasında Vergi Konularında Bilgi Değişimi Anlaşması ve Anlaşmanın Yorumlanması veya Uygulanmasına İlişkin Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı ile Dışişleri Komisyonu Raporu (1/459) (Dağıtma tarihi: 1.3.2012) (X)

118. - (S. Sayısı: 175) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Çin Halk Cumhuriyeti Hükümeti Arasında 2010-2013 Yıllarına İlişkin Kültürel Değişim Programının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Milli Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor Komisyonu ile Dışişleri Komisyonu Raporları (1/529) (Dağıtma tarihi: 1.3.2012) (X)

119. - (S. Sayısı: 176) Türkiye Cumhuriyeti ile Malta Cumhuriyeti Arasında Gelir Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme ve Vergi Kaçakçılığına Engel Olma Anlaşması ve Eki Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı ile Dışişleri Komisyonu Raporu (1/542) (Dağıtma tarihi: 1.3.2012) (X)

120. - (S. Sayısı: 182) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Singapur Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Kültür, Bilim, Eğitim, Basın-Yayın ve Spor Alanlarında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı ile Milli Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor Komisyonu ve Dışişleri Komisyonu Raporları (1/331) (Dağıtma tarihi: 13.3.2012) (X)

121. - (S. Sayısı: 183) Türkiye Cumhuriyeti Milli Eğitim Bakanlığı ile Cibuti Cumhuriyeti Milli Eğitim ve Yükseköğretim Bakanlığı Arasında Teknik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı ile Milli Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor Komisyonu ve Dışişleri Komisyonu Raporları (1/343) (Dağıtma tarihi: 13.3.2012) (X)

122. - (S. Sayısı: 184) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Pakistan İslam Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Eğitim Alanında İşbirliğinin Güçlendirilmesine İlişkin Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı ile Milli Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor Komisyonu ve Dışişleri Komisyonu Raporları (1/476) (Dağıtma tarihi: 13.3.2012) (X)

123. - (S. Sayısı: 185) Türkiye Cumhuriyeti Milli Eğitim Bakanlığı ile Kosova Cumhuriyeti Eğitim, Bilim ve Teknoloji Bakanlığı Arasında Eğitim Alanında İşbirliği Protokolünün Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı ile Milli Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor Komisyonu ile Dışişleri Komisyonu Raporları (1/527) (Dağıtma tarihi: 13.3.2012) (X)

124. - (S. Sayısı: 186) Asyada İşbirliği ve Güven Artırıcı Önlemler Konferansı Yazmanlığının, Personelinin ve Üyelerin Temsilcilerinin Ayrıcalık ve Bağışıklıklarına İlişkin Sözleşmenin Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı ile Dışişleri Komisyonu Raporu (1/555) (Dağıtma tarihi: 13.3.2012) (X)

8 – KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER

125. - (S. Sayısı: 187) Türkiye Cumhuriyeti Sağlık Bakanlığı ile Belarus Cumhuriyeti Sağlık Bakanlığı Arasında Sağlık Alanında İşbirliğine Dair Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/371) (Dağıtma tarihi: 14.3.2012) (X)
126. - (S. Sayısı: 188) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Bangladeş Halk Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Sağlık ve Tıp Bilimleri Alanlarında İşbirliğine Dair Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/458) (Dağıtma tarihi: 14.3.2012) (X)
127. - (S. Sayısı: 189) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Gana Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Sağlık ve Tıp Bilimleri Alanlarında İşbirliğine Dair Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/492) (Dağıtma tarihi: 14.3.2012) (X)
128. - (S. Sayısı: 190) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Birleşik Tanzanya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunması Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ile Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu ve Dışişleri Komisyonu Raporları (1/548) (Dağıtma tarihi: 14.3.2012) (X)
129. - (S. Sayısı: 191) Ticaretle Bağlantılı Fikri Mülkiyet Hakları Anlaşmasını Değiştiren Protokole Katılmamızın Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/554) (Dağıtma tarihi: 14.3.2012) (X)
130. - (S. Sayısı: 192) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Mısır Arap Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Elektrik ve Enerji Alanlarında İşbirliğine İlişkin Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/559) (Dağıtma tarihi: 14.3.2012) (X)
131. - (S. Sayısı: 193) Türkiye Cumhuriyeti ile Mısır Arap Cumhuriyeti Arasında Tesis Edilen Ortak Komitenin 1/2010 Sayılı Kararının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ile Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu ile Dışişleri Komisyonu Raporları (1/418) (Dağıtma tarihi: 15.3.2012) (X)
132. - (S. Sayısı: 203) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Moğolistan Hükümeti Arasında Planlama ve Kalkınma Alanlarında Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/533) (Dağıtma tarihi: 28.3.2012) (X)
133. - (S. Sayısı: 204) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Lübnan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Değiştirilmiş Şekliyle 1978 Tarihli Gemi Adamlarının Eğitim, Belgelendirilme ve Vardiya Standartları Uluslararası Sözleşmesi Kural 1/10 Uyarınca Belgelerin Karşılıklı Tanınması Hakkında Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/545) (Dağıtma tarihi: 28.3.2012) (X)
134. - (S. Sayısı: 202) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Kayıtlı Posta, On-Line Havale ve Tahsilat Hizmetlerinin Geliştirilmesine İlişkin Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/318) (Dağıtma tarihi: 29.3.2012) (X)
135. - (S. Sayısı: 205) Uluslararası Karayolu Taşımacılığı Yapan Taşıtlarda Çalışan Personelin Çalışmalarına İlişkin Avrupa Anlaşmasının 4 üncü, 5 inci ve 6 ncı Değişikliklerine Katılmamızın Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/558) (Dağıtma tarihi: 29.3.2012) (X)
136. - (S. Sayısı: 209) 1989 Uluslararası Kurtarma Sözleşmesine Katılmamızın Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/530) (Dağıtma tarihi: 30.3.2012) (X)
137. - (S. Sayısı: 210) 1972 Denizde Çatışmanın Önlenmesine İlişkin Uluslararası Kurallar Hakkında Sözleşmeye Katılmamızın Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/541) (Dağıtma tarihi: 30.3.2012) (X)
138. - (S. Sayısı: 211) 1974 Denizde Can Emniyeti Uluslararası Sözleşmesine İlişkin 1988 Protokolüne Katılmamızın Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/544) (Dağıtma tarihi: 30.3.2012) (X)

8 – KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER

139. - **(S. Sayısı: 213)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Lübnan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Gençlik ve Spor Alanında İşbirliği Programının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ile Milli Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor Komisyonu ve Dışişleri Komisyonu Raporları (1/362) (Dağıtma tarihi: 31.3.2012) **(X)**

140. - **(S. Sayısı: 214)** Türkiye Cumhuriyeti ile Tunus Cumhuriyeti Arasında Dostluk ve İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/573) (Dağıtma tarihi: 31.3.2012) **(X)**

141. - **(S. Sayısı: 212)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Suudi Arabistan Krallığı Hükümeti Arasında Gençlik ve Spor Alanında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ile Milli Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor Komisyonu ve Dışişleri Komisyonu Raporları (1/348) (Dağıtma tarihi: 2.4.2012) **(X)**

142. - **(S. Sayısı: 216)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile İran İslam Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Spor Alanında İkili İşbirliği İçin Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Milli Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor Komisyonu ile Dışişleri Komisyonu Raporları (1/463) (Dağıtma tarihi: 11.4.2012) **(X)**

143. - **(S. Sayısı: 217)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Mısır Arap Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Spor Alanında Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Milli Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor Komisyonu ile Dışişleri Komisyonu Raporları (1/532) (Dağıtma tarihi: 11/04/2012) **(X)**

144. - **(S. Sayısı: 218)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Fas Krallığı Hükümeti Arasında Gençlik ve Spor Alanlarında İşbirliği Protokolünün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ile Dışişleri Komisyonu Raporu (1/547) (Dağıtma tarihi: 11/04/2012) **(X)**

145. - **(S. Sayısı: 219)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Azerbaycan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Yatırımların Karşılıklı Korunması ve Teşvikine İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ile Dışişleri Komisyonu Raporu (1/578) (Dağıtma tarihi: 11/04/2012) **(X)**

146. - **(S. Sayısı: 225)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Endonezya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında İşgücünün Geliştirilmesi Hakkında Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ile Dışişleri Komisyonu Raporu (1/290) (Dağıtma tarihi: 20.4.2012) **(X)**

147. - **(S. Sayısı: 227)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Bulgaristan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Karayoluyla Uluslararası Yük ve Yolcu Taşımacılığı Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ile Dışişleri Komisyonu Raporu (1/591) (Dağıtma tarihi: 20.4.2012) **(X)**

148. - **(S. Sayısı: 230)** 2004 Gemi Balast Suyu ve Sedimanlarının Kontrolü ve Yönetimi Hakkında Uluslararası Sözleşmeye Katılmamızın Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ile Çevre Komisyonu ve Dışişleri Komisyonu Raporları (1/570) (Dağıtma tarihi: 7.5.2012) **(X)**

149. - **(S. Sayısı: 231)** 1978 Protokolü ile Değişik 1973 Tarihli Denizlerin Gemiler Tarafından Kirlenmesinin Önlenmesine Ait Uluslararası Sözleşmeyi Değiştiren 1997 Protokolüne Katılmamızın Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/587) (Dağıtma tarihi: 7.5.2012) **(X)**

150. - **(S. Sayısı: 229)** 2001 Gemi Yakıtlarından Kaynaklanan Petrol Kirliliği Zararının Hukuki Sorumluluğu Hakkında Uluslararası Sözleşmeye Katılmamızın Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Çevre Komisyonu ile Dışişleri Komisyonu Raporları (1/561) (Dağıtma tarihi: 8.5.2012) **(X)**

151. - **(S. Sayısı: 234)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Karadağ Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Arşiv Alanında İşbirliği Protokolünün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Milli Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor Komisyonu ile Dışişleri Komisyonu Raporları (1/531) (Dağıtma tarihi: 14.5.2012) **(X)**

152. - **(S. Sayısı: 236)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Bahreyn Krallığı Hükümeti Arasında Turizm Alanında İşbirliği Konusunda Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/359) (Dağıtma tarihi: 14.5.2012) **(X)**

8 – KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER

153. - (S. Sayısı: 237) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kazakistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Turizm İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/372) (Dağıtma tarihi: 14.5.2012) (X)

154. - (S. Sayısı: 238) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Gana Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Turizm Alanında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/577) (Dağıtma tarihi: 14.5.2012) (X)

155. - (S. Sayısı: 239) Finansal Kiralama, Faktoring ve Finansman Şirketleri Kanunu Tasarısı ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (1/601) (Dağıtma tarihi: 14.5.2012) (X)

156. - (S. Sayısı: 240) Elektronik Ticaretin Düzenlenmesi Hakkında Kanun Tasarısı ile Avrupa Birliği Uyum Komisyonu, Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonu ile Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu Raporları (1/488) (Dağıtma tarihi: 15.5.2012)

157. - (S. Sayısı: 242) Mera Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı ve İçişleri Komisyonu ile Tarım, Orman ve Köyişleri Komisyonu Raporları (1/604) (Dağıtma tarihi: 16.5.2012)

158. - (S. Sayısı: 243) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Oman Sultanlığı Hükümeti Arasında Arşiv Alanında İşbirliği Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ile Milli Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor Komisyonu ve Dışişleri Komisyonu Raporları (1/401) (Dağıtma tarihi: 21.5.2012) (X)

159. - (S. Sayısı: 244) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile İran İslam Cumhuriyeti Arasında Kamu Yönetimi ve Kamu Personel Sisteminin Geliştirilmesi ve Desteklenmesi Alanlarında İşbirliğine İlişkin Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ile Dışişleri Komisyonu Raporu (1/525) (Dağıtma tarihi: 21.5.2012) (X)

160. - (S. Sayısı: 245) 1992 Petrol Kirliliği Zararının Tazmini İçin Bir Uluslararası Fonun Kurulması ile İlgili Uluslararası Sözleşmenin 2003 Protokolüne Katılmamızın Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Çevre Komisyonu ile Dışişleri Komisyonu Raporları (1/540) (Dağıtma tarihi: 21.5.2012) (X)

161. - (S. Sayısı: 246) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti Başbakanlık Müsteşarlığı ile Mısır Arap Cumhuriyeti Hükümeti İdareyi Geliştirmeden Sorumlu Devlet Bakanlığı Arasında Kamu Yönetimi Alanında İşbirliği Hakkında Mutabakat Muhtırasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/580) (Dağıtma tarihi: 21.5.2012) (X)

162. - (S. Sayısı: 247) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Venezuela Bolivar Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Enerji Alanında İşbirliği ile İlgili Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/586) (Dağıtma tarihi: 21.5.2012) (X)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

YASAMA DÖNEMİ

24

YASAMA YILI

2

SIRA SAYISI: 233

Hukuk Uyuşmazlıklarında Arabuluculuk Kanunu
Tasarısı ve Avrupa Birliği Uyum Komisyonu ile
Adalet Komisyonu Raporları
(1/486)

İÇİNDEKİLER

Sayfa

• 1/486 Esas Numaralı Tasarının	
- TBMM Başkanlığına Sunuş Yazısı	4
- Genel Gerekçesi	4
- Madde Gerekçeleri	7
• Avrupa Birliği Uyum Komisyonu Raporu	18
• Muhalefet Şerhi	22
• Alt Komisyon Raporu	24
• Muhalefet Şerhleri	31
• Alt Komisyonun Metni	35
• Alt Komisyonun Metnine Ekli Listeler	44
• Adalet Komisyonu Raporu	45
• Muhalefet Şerhi	53
• Tasarı Metni	57
• Adalet Komisyonunun Kabul Ettiği Metin	57
• Tasarı Metnine Ekli Listeler	74
• Adalet Komisyonunun Kabul Ettiği Metne Ekli Listeler	75

T.C.

Başbakanlık

Kanunlar ve Kararlar

3/6/2008

Genel Müdürlüğü

Sayı: B.02.0.KKG.0.10/101-1587/2456

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Adalet Bakanlığı'nca hazırlanan ve Başkanlığınıza arzı Bakanlar Kurulu'nca 26/5/2008 tarihinde kararlaştırılan "Hukuk Uyuşmazlıklarında Arabuluculuk Kanunu Tasarısı" ile gerekçesi ilişikte gönderilmiştir.

Gereğini arz ederim.

Recep Tayyip Erdoğan

Başbakan

HAVALE EDİLDİĞİ KOMİSYONLAR (1/486)	
ESAS	Adalet Komisyonu
TALİ	Avrupa Birliği Uyum Komisyonu Plan ve Bütçe Komisyonu

GENEL GEREKÇE

Alternatif uyuşmazlık çözüm yöntemleriyle uyuşmazlıkların çözümü son yıllarda pek çok ülkenin kanun koyucularını meşgul etmektedir. Uyuşmazlıkların dava yolu ile çözümü yerine tarafların kendi iradeleri ile uzlaşarak uyuşmazlığa son vermeleri, toplumsal barışın korunması açısından tercih sebebi sayılmaktadır. Bu yolların geniş kapsamlı ve etkin bir biçimde işlerlik kazanması mahkemelerin iş yükünün azalmasına katkı sağlayacaktır.

Alternatif uyuşmazlık çözüm yöntemleri, aslında yargı sistemi ile rekabet içinde olmadığı gibi, amaç yargısal yollara başvuru imkânını ortadan kaldırmak da değildir. Devlete ait olan yargı yetkisinin mutlak egemenliğine zarar vermeden uyuşmazlıkların daha basit ve kolay çözümü amaçlanmaktadır.

Hazırlanan Tasarı, sadece tarafların üzerinde serbestçe tasarruf edebilecekleri, yabancı unsurlu olanlar da dahil, özel hukuk ilişkilerinden kaynaklanan uyuşmazlıklarda uygulanacaktır.

Uyuşmazlıkların anlaşmaya varmak suretiyle çözümü hakkında pek çok yöntem bulunmaktadır. Bu yöntemlerden birisi de arabuluculuktur. 2002 yılında Birleşmiş Milletler Ticaret Komisyonu (UNCITRAL) tarafından Milletlerarası Ticari Arabuluculuğa İlişkin Model Kanun hazırlanmıştır. Bu düzenleme ile, Birleşmiş Milletler üyesi ülkeler tarafından arabuluculuk hakkında hazırlanacak kanunların mümkün olduğu kadar yeknesak olması amaçlanmıştır. 1998 yılından itibaren Avrupa Birliği içinde de uyuşmazlıkların anlaşmak suretiyle çözümü konusunda çalışmalar başlamıştır. 15-16 Ekim 1999 tarihinde Tampere'de düzenlenen Avrupa Birliği zirvesinde, üye devletler Avrupa'da adalete daha iyi erişime ilişkin olarak mahkeme dışı alternatif yöntemler oluşturmaya davet edilmiştir.

Bu çalışmalar sonunda 2002 yılında hazırlanan Yeşil Kitap ile alternatif uyuşmazlık çözüm yollarından birisi olan arabuluculuk hakkındaki ilkeler tespit edilmeye çalışılmıştır. Bu sayede adalete daha iyi erişim sağlayacak alternatif uyuşmazlık çözümlerinin fark edilmesi, yasama faaliyetlerinin bu yönde gerçekleştirilmesi ve alternatif uyuşmazlık çözümlerine politik öncelik verilmesi amaçlanmıştır.

Adalete erişim, Anayasamızın 36 ncı ve Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesinin 6 ncı maddesinde güvence altına alınan temel bir haktır. Alternatif uyuşmazlık çözümleri ile taraflar uzlaştırma sürecine dahil olmakta ve kendi iradeleriyle anlaşarak sonuca ulaşmaktadırlar. Alternatif uyuşmazlık çözümü bu yönüyle, Devletin, yargı yetkisi dışında uyuşmazlıkların çözümü konusunda kişilere sunduğu bir imkândır. Tarafların kendi aralarındaki uyuşmazlıkları her zaman anlaşarak ve üçüncü kişilerin aracılığından faydalanarak çözümlenebilecekleri düşünülebilirse de; bu alanda da Devletin düzenleme yapması bir gerekliliktir.

2004 yılında Avrupa Parlamentosu ve Konseyinin, Hukuk ve Ticari Uyuşmazlıklarda Arabuluculuğun Belirli Yönlerine İlişkin Direktif Tasarısı, medenî hukuk alanında ve ticarî konularda arabuluculuğa ilişkin hükümler içermektedir. Bu Direktif Tasarısında, Avrupa Birliği içinde hakkın korunması ve temini bakımından, üye ülkelerin zor ve karmaşık hukuk ve idare sistemi yerine, daha kolay ve daha basit biçimde uyuşmazlıkların anlaşma ile çözümü amaçlanmıştır. Bu süreç içinde, Avrupa Birliğine üye ülkelerde de alternatif uyuşmazlık çözümüne ilişkin kanunlar kabul edilmiş ve uygulamaya konulmuştur.

Alternatif uyuşmazlık çözümleri ceza yargısı ile idarî yargı alanında da kabul edilmektedir. Ancak, özel hukuka ilişkin uyuşmazlıkların niteliği ve arabuluculuk yöntemlerinin de farklı olması nedeniyle, ceza ve idarî uyuşmazlıklardan ayrı olarak düzenlenmesinin isabetli olacağı düşünülmüştür. Öte yandan, bu yöndeki düzenlemenin Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanunu içinde yer alması düşünülebilir ise de genel bir kanunda bu hükümlere yer verilmesi yerine, ayrı bir kanunla düzenlenmesinin daha doğru bir yaklaşım olacağı sonucuna varılmıştır. Nitekim, Avusturya, Almanya, Bulgaristan, Macaristan ve Slovakya gibi ülkelerde de arabuluculuk özel kanunlarla düzenlenmiştir.

Alternatif uyuşmazlık çözüm yolları sınırlı değildir. Her ülkeye ve sosyolojik gerçeklerine uygun alternatif uyuşmazlık çözümleri mevcuttur. Ancak, arabuluculuk, alternatif uyuşmazlık çözüm yöntemleri içinde en yaygın ve başarılı olanıdır. Bu nedenle, hazırlanan Kanun Tasarısı, arabuluculuğa ilişkindir. Arabulucu, tarafların anlaşarak seçtikleri üçüncü bir kişidir. Arabuluculuk süreci sonunda arabulucu bir karar vermez, bilimsel yöntemlerle, taraflar arasındaki iletişimi sağlayarak, uyuşmazlığın çözümünü mümkün kılmayı amaçlar.

Hâkim, tarafları arabulucuya yönlendirebileceği gibi, taraflar da dava açılmasından önce bu yola kendiliğinden başvurabilirler. Arabulucuya başvuru konusunda çeşitli ülkelerde farklı yöntemler kabul edilmiştir. Bazı ülkelerde arabulucuya başvuru tamamen tarafların iradesine bırakılmıştır. Nitekim Fransa, Belçika, Avusturya, Bulgaristan ve Macaristan'daki düzenlemeler bu yöndedir. Diğer bir sistem ise arabuluculuğa başvurunun teşvik edilmesidir. İspanya, İtalya ve İngiltere'de durum böyledir. Üçüncü bir sistem de, dava açılmadan önce tarafların arabulucuya başvurusunun zorunlu kılınmış olmasıdır. Bazı uyuşmazlıklar için, Almanya ve Yunanistan'da bu yöntem benimsenmiştir. Arabuluculuğun ihtiyari olması nedeniyle, Kanun Tasarısında, tarafların hiçbir zorlama olmaksızın kendi iradeleriyle bu yola başvurusu kabul edilmiştir.

Tasarının hazırlanmasında, UNCITRAL Model Kanun ve Avrupa Birliği Direktif Tasarısı dışında, Özel Hukukta Uyuşmazlık Çözümüne İlişkin Alternatif Usuller Hakkında Yeşil Kitap ile Avusturya Hukuk Uyuşmazlıklarında Arabuluculuğa İlişkin Federal Kanun, Almanya'nın 1999 yılında yürürlüğe giren Baden Württemberg Uzlaşma Kanunu ile Bavyera'nın 2000 yılında kabul edilen Özel Hukukta Zorunlu Alternatif Uyuşmazlık Çözümü Kanunu, Macaristan Arabuluculuk Kanunu ile son yıllarda

kabul edilmeleri nedeniyle Bulgaristan ve Slovakya Arabuluculuk Kanunları dikkate alınmıştır. Bu yazılı kaynaklar yanında, Amerika Birleşik Devletleri, İngiltere, İtalya, İspanya ve Kanada gibi ülkelerin uzmanlarıyla çeşitli zamanlarda toplantılar yapılmış, Almanya, Hollanda ve Avusturya gibi ülkelerin uzmanları ve uygulamacılarıyla bir araya gelinerek, mukayeseli hukuktaki gelişmeler izlenmiştir.

Arabuluculuk sürecinin desteklenmesi için, maddî hukuktaki sürelerle ilişkin bir düzenleme yapılması gereklidir. Bu amaçla, arabuluculuk sürecinin zamanaşımı ve hak düşürücü sürelerin hesaplanmasında dikkate alınmayacağı kabul edilmiştir.

Arabuluculuk faaliyetinin başarı ile sonuçlanabilmesi ve bu çözüm yoluna güven duyulabilmesi için, arabulucunun öncelikle bağımsız ve tarafsız olması gerekir.

Arabulucuların iyi yetişebilmesi, iyi bir eğitim almalarını gerektirir. Bu konuda eğitim verecek kurumların, gerekli koşullara sahip olmak şartı ile Adalet Bakanlığından izin almaları hâlinde arabulucuları eğitebilecekleri kabul edilmiştir.

Arabuluculuk faaliyeti sırasında tarafların ve arabulucunun edindiği bilgiler gizli tutulmalıdır. Arabuluculuk faaliyeti sırasında taraflarca ileri sürülen belge ve bilgilere, diğer yargı mercileri önünde, örneğin mahkemelerde ya da tahkimde dayanılmaz. Bunun nedeni, arabuluculuk faaliyetine güven sağlanması ve verilen ödünlerin aleyhe kullanılmasının önlenmesidir. Bu belge ve bilgiler, mahkemeler tarafından da istenemeyecektir.

Tasarıda, arabulucunun uyuşmazlığın çözümünde üstlendiği rolün önemi ve arabuluculuk yönteminin güvenilir olmasını sağlamak amacıyla, sadece eğitim almış ve sicile kayıtlı arabulucuların, arabuluculuk yapabilecekleri kabul edilmiştir.

Süreç içerisinde üstlenmiş olduğu görevin özel önemi ve ağırlığı gözetilerek arabulucunun seçimi, nitelikleri, hak ve yükümlülükleri ile ilgili olarak özel hükümler sevk edilmiştir. Aynı amaçla, arabulucuların bir sicile kaydedilmesi, denetlenmesi ve gerektiğinde sicilden silinmesine yer verilmiştir.

Arabuluculuk faaliyeti sonunda anlaşma sağlanması hâlinde, taraflar bir anlaşma belgesi düzenleyebilirler. Taraflar isterse icra mahkemesine başvurarak bu belgeye icra edilebilirlik şerhi verebilirler. İcra mahkemesinin böyle bir şerh verebilmesi için, anlaşma suretiyle çözüme kavuşturulan uyuşmazlığın, tarafların üzerinde serbestçe tasarruf edebileceği bir işten kaynaklandığını ve içerik itibarıyla cebri icraya elverişli olduğunu tespit etmesi gerekir. Bu şekilde icra edilebilirlik şerhi verilmiş olan anlaşma belgesi, ilâm niteliğinde belge sayılacaktır.

Uyuşmazlıkların arabuluculuk yoluyla çözümü, ancak zaman içinde genel kabul gören bir alternatif uyuşmazlık çözümü hâline gelebilecektir. Bu sebeple, öncelikle uyuşmazlıkların arabuluculuk yöntemiyle çözüm yolunun topluma tanıtılması ve olumlu yönlerinin anlatılması gerekecektir. Bunun, Adalet Bakanlığı içinde kurulacak Daire Başkanlığı tarafından yerine getirilmesi doğru bulunmuştur. Başkanlığın, uluslararası alanda toplantılar yapması, uygulamayı izlemesi, gerekli yasal değişiklikleri önermesi, anket ve istatistik çalışması yapması bu açıdan son derece önemlidir.

Arabuluculuğun özendirilmesi için tarafların imzaladıkları anlaşma belgesinin, maktu damga vergisi ve harca tâbi olması kabul edilmiştir.

Arabuluculuk faaliyetinin düzenle yürütülebilmesi için ayrı bir teşkilatlanmaya gidilmiş, bu teşkilatlanma da Adalet Bakanlığı bünyesinde gerçekleştirilmiştir. Bu çerçevede, arabuluculukla ilgili asıl görevler, Bakanlık Hukuk İşleri Genel Müdürlüğüne bırakılarak, arabuluculuk faaliyetleri için ayrı bir Daire Başkanlığı kurulması öngörülmüştür. Bunun yanında, yürütülecek faaliyete katılım ve objektifliğin sağlanabilmesi amacıyla, farklı kurum ve kuruluşlardan temsilcilerin katılacakları ayrı bir Arabuluculuk Kurulu oluşturulmuştur.

MADDE GEREKÇELERİ

Madde 1- Madde ile, arabuluculuk kurumunun hangi tür uyuşmazlıklarda ve hangi kayıtlı uygulanma alanı bulacağı hüküm altına alınmıştır. Her şeyden önce arabuluculuk kurumunun işlerlik kazanacağı alan, yabancılık unsuru taşıyanlar da dahil olmak üzere, özel hukuk uyuşmazlıklarıdır. Öte yandan, anılan kurum, her tür hukuk uyuşmazlıklarında değil; ancak tarafların üzerinde serbestçe tasarruf edebilecekleri, yani “sulh olmak suretiyle sona erdirebilecekleri hukuk uyuşmazlıkları” bağlamında uygulanma alanı bulacaktır. Bu durum karşısında, kamu düzenine ilişkin olan ve dolayısıyla tarafların üzerinde serbestçe tasarrufta bulunmalarına olanak vermeyen hukukî ilişkilerden kaynaklanan uyuşmazlıkların çözüme kavuşturulmasında, arabuluculuk kurumuna müracaat edilemeyecektir.

Madde 2- Maddede bu Kanunun uygulanması bakımından belirleyici olan kavramlara ve kurumlara yüklenen anlam ve içeriğin ne olduğu açıklanmıştır. Kanunun uygulanması bakımından merkezî bir konumda bulunan “arabuluculuk” kavramına yüklenen anlam ve içerik, “uzlaştırma” kavramından temel farklılıklarına da işaret edilmek suretiyle tespit edilmiştir. Bu tanımlama çerçevesinde arabuluculuk, uyuşmazlık içine düşmüş olan tarafları konuşmak ve müzakerelerde bulunmak amacıyla bir araya getiren, birbirlerini anlamalarını ve bu suretle “kendi çözümlerini kendilerinin üretmelerini sağlamak” için aralarındaki iletişimi kolaylaştıran, uzmanlık eğitimi almış, bağımsız, tarafsız ve objektif bir konumda bulunan üçüncü kişinin katkısı ya da katılımıyla yürütülen, gönüllü olarak işlerlik kazanan bir uyuşmazlık çözüme yöntemidir. Bir başka ifade ile, arabulucu, uyuşmazlık hakkında herhangi bir karar veremez, taraflara çözüme önerilerinde bulunamaz. Arabulucu, sadece sistematik bir biçimde iletişim teknikleri uygulamak suretiyle, taraflar arasında iletişimin kurulmasını kolaylaştırır ve diyalog sürecinin işlerlik kazanmasına ve bunun canlı tutulmasına katkı sağlar; taraflara rahat ve özgür bir müzakere ortamı yaratmak suretiyle, sorumlulukları kendilerine ait olmak üzere çözümü kendilerinin bulmasına yardımcı olur. Diğer bir anlatımla arabulucu, uyuşmazlığı bir karar vermek suretiyle çözmeyi değil; ikna ve telkin ile tarafların yeniden müzakerelere girişmelerine ve bir anlaşma sağlamalarına imkân veren bir ortamı oluşturmayı hedefler; haklıyı veya haksızı bulmaya yahut belirlemeye yönelik olarak değil, tarafların her ikisinin de menfaatlerinin en uygun bir şekilde dengelenmesini öngören bir anlaşma zemininin bulunmasına çaba sarfederek uyuşmazlığın çözüme kavuşturulmasını gerçekleştirmeye çalışır.

Arabulucu, tarafların üzerinde anlaşabilecekleri noktaları, ortak paydaları tespit eder ve bu zemin üzerinde mutabakata varmalarına yönelik olarak faaliyet gösterir; taraflara çözüm önerisi geliştirip bunu onlara empoze edemez ve geliştirilen çözüm önerisi üzerinde anlaşmaya varmaları için onları zorlayamaz. Arabuluculuk görüşmelerinde tarafların birbirleri ile iletişim kurmaları ve bunun pekiştirilmesi ile birbirlerine ait menfaatleri ve ortak yönleri daha iyi anlamaları ve somut duruma göre işlerlik kazanabilecek değişik çözüm seçeneklerini genel bir çerçevede üretip, değerlendirmeleri temin edilir. Arabuluculuk sürecinin işleyişinde ve sonucun elde edilmesinde tümüyle taraflar egemendir.

Arabuluculuk tanımlaması çerçevesinde, vurgulanması gereken bir diğer husus ise, taraflardan birisinin, uyuşmazlığın çözümü bağlamında sunmuş olduğu somut bir önerinin arabulucu tarafından karşı tarafa iletilmesinin, arabulucu tarafından çözüm önerisi geliştirilip diğer tarafa empoze edilmesi şeklinde yorumlanamayacağıdır. Yine bu çerçevede son olarak kaydedilmesi gereken diğer bir husus ise, arabuluculuk sürecinin, başından sonuna dek tümüyle ihtiyarî olarak işlerlik kazanan, gönüllü olarak uygulanma alanı bulan bir uyuşmazlık çözüme yöntemi olduğudur.

Madde 3- Arabuluculuk yoluyla uyuşmazlık çözüme yönteminin en temel ilkeleri, iradî olma ve eşitlik ilkesidir. Bu ilkeler, arabuluculuk yöntemiyle uyuşmazlık çözümünün niteliğinden kaynaklanmaktadır. Devlet yargısı dışında, arabuluculuğa başvurmak, süreci yürütmek ve sonuçlandırmak bakımından gönüllü olmak bu yolun başarısını sağlamaktadır. Ayrıca, taraflar bu yola başvururken ve bu süreci yürütürken, eşit oldukları ve bunu hissettikleri ölçüde sürecin başarılı olması mümkündür.

Birinci fıkrada, arabuluculuk yolunun iradî olması ortaya konulmuştur. Taraflar, öncelikle uyuşmazlığı arabuluculuk yoluyla sonuçlandırma konusunda anlaşmalıdırlar. Tarafların her ikisini veya birini, zorla bu sürecin içine dahil etmek mümkün değildir. Uyuşmazlığın devlet yargısına taşınmadan çözülmesi için, hem kanunî düzenlemelerle hem de uygulamada taraflar teşvik edilebilir, bunu cazip kılabilecek bazı tedbirler alınabilir. Nitekim bu düzenleme içinde de bu yönde bazı hükümlere yer verilmiştir. Ancak, tarafları buna mutlak anlamda zorlamak, bu yolun niteliğine tamamen aykırıdır. Bu yönde teşvik etmekle zorlamak arasındaki sınırın iyi çizilmesi gerekir. Şüphesiz bir uyuşmazlığı inatla sürdürmek veya çözümü zora sokmak için çaba gösteren tarafı engellemekte, tarafların dışında, kamunun da yararı vardır. Nitekim mahkeme önünde yapılan yargılamalarda da kötü niyetle dava açan ya da dürüstlük kuralına aykırı davranan taraflar için bir takım yaptırımlar öngörülmüştür. Ancak, bu yaptırımın uygulanması tarafları mahkeme dışında çözüme zorlamak sonucu doğuramaz; aksi halde herkesin meşru vasıta ve yollardan hak arama Özgürlüğüne sahip olduğu konusundaki Anayasa hükmüne aykırılık meydana gelir. Gönülsüz ve isteksiz, sırf mecbur olduğu için başlayan böyle bir süreçten başarılı sonuç da elde edilemez. Tarafı zorla masaya getirmek mümkün olsa da zorla masada tutmak ve müzakere zemini yakalamak mümkün değildir. Ayrıca, gönülsüz yapılan bir anlaşma da kalıcı olmayacak, en azından uygulama aşamasında bir çok sorun çıkacaktır. Taraflar, sürecin iradî olması çerçevesinde, arabuluculuk faaliyetinin başlangıcında da sürecin hangi kapsamda ve nasıl yürütüleceğini belirleyebilirler. Arabuluculuk faaliyetinin iradî olmasının gereği olarak, tarafların başladıkları bu süreci devam ettirip ettirmemek konusunda da serbestileri söz konusudur. Taraflar istedikleri zaman bu süreçten çekilebilirler, onların artık bu yolla uyuşmazlığı çözmek istememelerini de kabul etmek gerekir. Bu sürecin nasıl sonuçlandırılacağı da taraflara bağlıdır. Uyuşmazlığı tamamen çözen bir anlaşmaya varılabileceği gibi, kısmen çözüme varılabilir veya farklı bir çözümle de arabuluculuk faaliyeti sonuçlandırılabilir. Yani, süreç her zaman uzlaşma ve anlaşmayla sonuçlandırılmak zorunda değildir. Bu, arabuluculuğun esnek yapısının da bir gereğidir.

Maddenin ikinci fıkrasında ise, arabuluculuk sürecinde tarafların eşitliği vurgulanmıştır. Taraflar, bu uyuşmazlık çözüm yoluna başvururken ve süreç boyunca eşit haklara sahiptir. Eşitlik, hemen her konuda, özellikle de uyuşmazlığın çözümünde öncelikle göz önünde tutulması gereken Anayasal bir ilkedir. Eşitlik hem yargılama yapılarak varılan çözüm yöntemlerinde hem de yargılama yapılmadan varılan çözüm yöntemlerinde ortak bir ilkedir. Ancak, her iki çözüm yönteminde uygulanması ve alanı belirli farklılıklar taşımaktadır. Bu farklılıklar, uyuşmazlık çözüm yönteminin niteliği ve tarafların bu yöntem içindeki konularından kaynaklanmaktadır. Kendisini diğer tarafla tam olarak eşit hissetmeyen veya kanunen böyle muamele görmeyen bir tarafın, uzlaşmasından değil, mecburen bir sonuca katlanmasından söz edilebilir. Kanun önünde eşit olma ve uyuşmazlık çözüm sürecinde eşit haklara sahip olma, bir uyuşmazlık hangi yolla çözümlerse çözülsün gözetilmesi gereken bir ilkedir. Bu ilke, yargı organları önünde de uyuşmazlıklar çözülürken, adil yargılanma ve hukukî dinlenilme hakkının bir gereğidir. Aynı şekilde, silahların eşitliği ilkesi olarak da ifade edilen, yargılamada tarafların eşit hak ve imkânlara sahip olması, her zaman göz önünde tutulmalıdır. Benzer bir durum arabuluculuk yoluyla uyuşmazlığın çözümünde de söz konusudur. Taraflardan birini dışlayarak veya ona daha az söz hakkı vererek varılan sonuçta, gerçek bir uzlaşmadan ya da anlaşmadan söz edilemez. Devlet yargısı önünde eşit olan tarafların, iradî olarak başlatıp yürüttükleri arabuluculuk sürecinde de eşit olmaları düşünülemez. Fıkrada bu durum çok açık ve tüm süreci kapsayacak şekilde vurgulanmıştır.

Madde 4- Arabuluculuk konusunda gözetilmesi gereken ilkelerden biri de gizliliktir. Tarafların devlet yargısı dışında, arabuluculuk yoluyla uyuşmazlığı çözmek istemelerinin en önemli sebeplerinden biri, aralarındaki uyuşmazlığın üçüncü kişilerce bilinmesini istememeleridir. Mahkeme önünde yapılan yargılamada, özellikle duruşmaların aleni olması, temelini Anayasada bulan bir kuraldır, gizlilik istisnadır. Gizlilik, bazen tarafların mahkeme dışındaki uyuşmazlık çözüm yoluna başvurmalarındaki en önemli etken olabilir. Önemli ticarî ilişkileri olan iki tarafın, yüksek meblağlara varan bir konuda uyuşmazlık içinde olduklarını üçüncü kişilerin bilmesi, onların piyasadaki itibarlarını ve iş ilişkilerini etkileyebilir ya da iki taraf arasında sır niteliğindeki birtakım hususların kamuoyu önüne çıkması istenmeyebilir. Karşılıklı suçlamalarla yürütülen bir yargılamadan sonra, tarafların tekrar eski ilişkilerini sürdürmeleri mümkün değildir. Bununla birlikte, gizli ve sadece taraflar arasında kalan bir uyuşmazlık çözüm sürecinde, tarafların daha dikkatli davranması, birbirlerine zarar vermek yerine uyuşmazlığı çözmeye odaklanmaları mümkün olacaktır. Bu ise, çözümün daha kolay bulunmasına yardımcı olacağı gibi, duygusal tepkiler yerine, tarafların kendi kontrollerinde mantıkî çözüm arayışlarını mümkün kılacak, bundan sonra da ilişkilerin sürdürülmesine katkı sağlayacaktır. Gizlilik, tarafların kendi aralarında söz konusu olduğu gibi, arabulucu bakımından da dikkat edilmesi gereken bir ilkedir. Ancak, her iki yönüyle de gizlilik, tarafların iradelerine bağlıdır. Gizliliğe aykırı davranmanın yaptırımını da ayrıca düzenlenmiştir.

Maddenin birinci fıkrasında, gizliliğin arabulucuya ilişkin yönü vurgulanmıştır. Arabulucu, kural olarak kendisine sunulan veya başka türlü elde ettiği bilgi ve belgeleri gizli tutmakla yükümlüdür. Ancak, taraflar, isterlerse bunun aksini kararlaştırabilirler; aksini kararlaştırma açık şekilde olmalı, arabulucu açık bir irade yoksa, yorumla bu sonuca varamamalıdır. Arabulucu, bir yönüyle kendisine başvuru alan uyuşmazlık konusunda tarafların sırdaşıdır. Tarafların kendisi ile paylaştığı bu sırları saklamak durumundadır. Bu yönüyle arabulucu, sır saklama yükümlülüğü altında bulunan kişilerden biri sayılacaktır ve kanunların Öngördüğü çerçevede bir yargılamada tanıklıktan çekinme ya da kanunî bir zorunluluk olmadıkça sır saklama yükümlülüğü altında olacaktır. Arabulucunun bu yükümlülüğe uymaması durumunda, bu Kanunda belirtilen sicilden silinme veya cezaî yaptırımlara muhatap olma sonucu ile karşılaşması söz konusu olabileceği gibi, tarafların ayrıca arabulucunun hukukî sorumluluğu yoluna gitmesi de mümkündür.

Maddenin ikinci fıkrasında, gizliliğin taraflara ilişkin yönü vurgulanmıştır. Taraflar arabuluculuk faaliyetinin gizliliği konusunda aksini kararlaştırmamışlarsa bu konuda gizliliğe kendileri de uymak zorundadır. Buna rağmen taraflardan biri, kendisi ile ilgili olduğu ölçüde, zorunlu bazı sebeplerle diğer tarafla uyuşmazlığının az çok yansımaları olan hususları açıklamak durumunda kalabilir. Böyle durumlarda, açık ve diğer tarafa zarar veren bir ihlâl olup olmadığı iyi tespit edilmelidir.

Madde 5- Bu hüküm, gizlilikle ilgili maddenin devamı niteliğinde olup, daha özel ve sık karşılaşılabilecek bir durumu açıklığa kavuşturmaktadır. Çözümü için arabuluculuk yoluna başvuru alan bir uyuşmazlık hakkında, daha sonra doğrudan veya dolaylı bir yargılama yapılabilir. Bu durum, tarafların arabuluculuk faaliyeti sonunda anlaşamamalarından kaynaklanabileceği gibi, kısmî bir anlaşma sebebiyle de ortaya çıkabilir veya taraflar bu uyuşmazlık konusunda anlaşmış olabilirler, ancak bu uyuşmazlıkla bağlantılı başka uyuşmazlıklar ortaya çıkabilir.

Arabuluculuk konusundaki temel ilke olan gizlilik, tarafların aralarındaki uyuşmazlığın kendisinin, içeriğinin ve uyuşmazlık içinde kullanılan bilgi ve belgelerin de gizli kalmasını gerektirir. Bu gizliliğin korunacağına olan güven, tarafları arabulucuya başvurma konusunda daha fazla teşvik edecektir. Bu sebeple, maddede, gizlilik ilkesine ilişkin olarak arabuluculuk faaliyeti sırasındaki beyan, bilgi ve belgelerin kullanılmayacağı haller, kapsamı çizilerek belirtilmiş, böylece uygulamada ortaya çıkabilecek tereddütler engellenmek istenmiştir. Bu madde, gizlilikle ilgili genel hükümden daha özel bir düzenlemeyi içermekte olup, tarafların gizlilik konusunu özel olarak kararlaştırmamış olmaları hâlinde dahi, maddede belirtilen beyan ve belgelere delil olarak dayanmanın ve delil olarak dikkate alınmasının önüne geçmektedir. Şüphesiz tarafların karşılıklı açık iradeleri ile bu beyan ve belgeler delil olarak kullanılabilir.

Maddenin birinci fıkrasında, hangi beyan ve belgelerin, kimler tarafından, hangi kapsamda kullanılmayacağı belirtilmiştir. Söz konusu yasa, arabuluculuk faaliyetinin taraflarını, arabulucuyu, arabuluculuk faaliyetine katılmış olsun olmasın üçüncü kişileri kapsamaktadır. Bu yasa, uyuşmazlıkla ilgili doğrudan veya dolaylı bir yargılama sırasında geçerlidir. Ayrıca, yasağa dört bent hâlinde sayılan beyan ve belgeler dahil olup, bu beyan ve belgeler yargılamada delil olarak kullanılmayacağı gibi, bu konuda tanıklık da yapılamayacaktır. Yargılamanın mahkeme veya tahkim yoluyla yapılmasının bu konuda bir önemi yoktur. Maddenin kapsamına giren beyan ve belgeler şunlardır:

- Tarafların arabuluculukla ilgili daveti veya bir tarafın arabuluculuk faaliyetine katılma isteği gizlilik kapsamındadır. Çünkü, taraflar, aralarındaki uyuşmazlığın daha sonra da olsa alenileşmesini ya da böyle bir yolla çözüm arayışı içinde olduklarının öğrenilmesini istemeyebilirler.

- Uyuşmazlığın arabuluculuk yolu ile sona erdirilmesi için taraflarca ileri sürülen görüşler ve teklifler de yasa kapsamındadır. Çünkü, taraflar daha sonra bu görüş ve tekliflerle bağlı olmayacaklarını bilmenin rahatlığıyla, özgür ve samimi bir ortamda uyuşmazlığı müzakere edip sonuçlandırmaya çalışacaklardır.

- Bu konudaki diğer bir yasa, arabuluculuk faaliyeti esnasında, taraflarca ileri sürülen öneriler veya herhangi bir vakia veya iddianın kabulüdür. Yukarıda açıklanan gerekçe yanında, diğer bir gerekçe de, tarafların arabuluculuk görüşmeleri sırasında kabul ettikleri vakıya ve iddialarla bağlı olmama yönündeki istekleridir. Yargılama dışında, özgür bir müzakere ortamında kabul edilen vakıya ve iddialarla bağlı olacağını düşünen taraflar, çok dikkatli davranacaklar, tartışma ve görüşmede istenen samimiyet sağlayamayacaktır. Söylediklerinin daha sonra aleyhlerine kullanılma ihtimali, tarafların açık olmaması sonucunu doğuracaktır. Bu ise, arabuluculukta sağlıklı sonuç almaya engeldir.

- Sadece arabuluculuk faaliyeti dolayısıyla hazırlanan belgeler de gizliliğe dahildir. Bu bent, niteliği gereği özel bir öneme sahiptir. Bu bentle, tarafların uyuşmazlık sebebiyle sahip oldukları ve delil olarak kullanılacak tüm belgeler değil, sadece arabuluculuk dolayısıyla hazırladıkları belgeler yasa kapsamında tutulmuştur. Aksi halde, arabuluculuk faaliyeti sonuçsuz kalıp yargı yoluna başvurulduğunda, delil kullanmak, bir sonuca varmak mümkün olamaz. Eğer taraflar arabulucuya başvurmadan önce bazı belge ve bilgilere sahiplerse, arabuluculuk faaliyeti söz konusu olmasa da bu tür belge ve bilgileri kullanabilecek durumdaysalar, sırf arabulucuya başvurmuş ve bu belgeleri orada da kullanmış olmaları, daha sonra yargılamada bu belgelere dayanmalarına engel teşkil etmez. Ancak, bazı belgeler daha önce mevcut olmayıp, sadece arabuluculuk sebebiyle hazırlanmışsa (örneğin, arabuluculuğun başında, tarafların bir takım ikrarları, müzakere sırasında ara sonuç olarak hazırlanan belge ya da tutanaktaki borç ikrarı ya da kusur oranını kabul gibi), bu belgeler daha sonra yargılama aşamasında kullanılmayacaktır.

İkinci fıkrada, tereddütleri gidermek için beyan veya belgenin şeklinin yasa bakımından bir öneme sahip olmadığı, belge veya beyanın şekline bakılmadan yasağın uygulanacağı belirtilmiştir.

Maddenin üçüncü fıkrasında, taraflar dışında, mahkeme, hakem ve idari makamlara yönelik olarak yasağın kapsamı belirtilerek, birinci fıkradaki bilgilerin açıklanmasının bu makamlar tarafından istenemeyeceği vurgulanmıştır. Bu yasağa rağmen, söz konusu beyan veya belgeler, taraflarca veya tarafların bilgisi dışında herhangi bir şekilde delil olarak sunulursa, hükme esas alınamayacaktır. Katı şekilde düzenlenen yasağa, iki temel istisna getirilmiştir. Bunlar, söz konusu bilgilerin kullanılmasının bir kanun hükmü tarafından emredilmesi ya da bunların arabuluculuk süreci sonunda varılan anlaşmanın uygulanması ve icrası için gerekli olmasıdır. Ancak, bu istisna da bir kanun hükmünün emri veya arabuluculuk sonunda varılan anlaşmanın icrasının zorunlu kıldığı ölçüde geçerli olacaktır, gereksiz şekilde genişletilemeyecektir.

Dördüncü fıkrada, gizliliğin, amacına uygun olarak, doğrudan veya dolaylı her uyuşmazlık için geçerli olduğuna değinilmiştir. Yasağın geçerli olması için, arabuluculukta söz konusu olan uyuşmazlıkla, daha sonra ortaya çıkan hukuk davaları ve tahkimdeki uyuşmazlık konusunun aynı olması, örtüşmesi şart değildir. Böylece, yasağı dolaylı olarak delme yönünde kötü niyetli davranışların önüne geçilmesi amaçlanmıştır.

Beşinci fıkrada, özellikle birinci fıkranın (ç) bendinde dolaylı olarak belirtilen husus, daha net şekilde açıklanmıştır. Birinci fıkrada belirtilen sınırlamalar saklı kalmakla birlikte, bir hukuk davasında veya tahkimde ileri sürülen caiz deliller, sırf arabuluculukta kullanılmış olmaları sebebiyle, kullanılmayacak hale gelmeyecektir. Yukarıda da belirtildiği üzere, arabuluculuk faaliyeti söz konusu olmasaydı dahi, taraflar bir delili ellerinde bulunduruyor veya elde edebiliyor ve aynı zamanda mahkeme veya tahkimdeki yargılamada o uyuşmazlık için caiz delil olarak kullanabiliyorsa, sırf daha önce bir arabuluculuk faaliyetinde kullanılması, delilin geçerliliğini etkilemeyecektir. Bu fıkranın diğer fıkralarla uyumlu şekilde değerlendirilmesi, diğer fıkraları aşan bir yoruma gidilmemesi gereklidir.

Madde 6- Maddede resmî arabuluculuk unvanının hangi şartlarda kullanılabileceği belirtilmiştir. Taraflar, aralarındaki uyuşmazlığı çözmek için üzerinde anlaştıkları bir üçüncü kişiyi arabulucu olarak görevlendirebilirler. Ancak, bu kişiler arızî olarak arabuluculuk faaliyetini yerine getiriyorlarsa, bu unvanı resmî olarak kullanamazlar. Taraflar, eğer güveniyorlar ve uyuşmazlığın çözümünde yardımcı olacağına inanıyorlarsa, sicile kayıtlı olmayan, bu konuda eğitim almamış bir kimse üzerinde de arabulucu olarak anlaşılabilirler. Ancak, arızî olarak ve tarafların isteğine uygun yürütülen bu faaliyet, o kimseye arabulucu sıfatını kazandırmaz ve bu Kanunda belirtilen yetkileri vermez. Sadece o uyuşmazlığa münhasır olarak faaliyette bulunabilir. Böyle bir arabuluculuk faaliyeti, bu Kanunda belirtilen diğer sonuçları da doğurmaz. Bir kimsenin arabulucu unvanını ve bu unvanın sağladığı hak ve yetkileri kullanabilmesi için sicile kayıtlı olması gerekir. Ayrıca, arabulucunun sicile kayıtlı arabulucu olduğunun anlaşılabilmesi için arabuluculuk faaliyeti sırasında bu unvanını da açıkça belirtmesi aranmıştır. Zira, bu sayede arabulucunun faaliyeti takip ve kontrol edilebilecektir. Bu düzenleme ile arabuluculuk faaliyetinin bir güven ve düzen içinde yürütülmesi, karar verici konumda olmasa da çözüme ulaşmada önemli rol oynayan, kendi başlarına çözüm üretemeyen taraflara yardımcı olan ve arabuluculuk kurumunun gelişmesi ve sağlıklı işlemesi bakımından çok önemli olan arabulucuların niteliğinin artırılması sağlanacaktır.

Madde 7- Arabulucu, faaliyeti karşılığında ortaya çıkan masrafları ve ayrıca bu konudaki ücretini isteme hakkına sahiptir. Bunlar için arabulucunun avans istemesi de mümkündür. Maddenin birinci fıkrasında, arabulucunun bu hakkı açıkça belirtilmiştir.

İkinci fıkrada, arabulucunun, hazırlanacak Asgarî Ücret Tarifesine göre ücretinin belirleneceği, ancak bunun aksinin de kararlaştırılabileceği açıklığa kavuşturulmuştur. Bu şekilde, ücretin belirsiz olması ve bu konuda sorunlar çıkması engellenmek istenmiştir. Taraflar, ücret ve avanstan hangi ölçüde sorumlu olacaklarını kendileri de kararlaştırabilirler. Ancak, böyle bir kararlaştırma söz konusu değilse, ücret ve masraflara taraflar eşit şekilde katlanacaktır. Taraflar aksini kararlaştırmamışlarsa, ücret ve masrafa eşit katlanmaları arabuluculuğun amacına da uygundur. Zira, bu uyuşmazlık çözüm yolunda, bir tarafın kazanıp diğer tarafın kaybetmesi değil, her iki tarafın kazançlı çıkması ve ortak menfaatlerini korumaları amaçlanmaktadır.

Arabuluculuk faaliyetinin sağlıklı işlemesini ve arabulucuların sadece görev yaptıkları sorunla ilgilenmelerini sağlamak üzere, arabulucuların bu süreçle ilgili belirli kişileri tavsiye etme veya bu konuda aracılık karşılığında ücret almaları yasaklanmıştır. Bu yasağa aykırı işlemler batıl sayılacaktır.

Madde 8- Maddede, arabuluculuk faaliyetinde özel öneme sahip olan, arabulucunun taraflarla iletişiminin genel çerçevesi düzenlenmiştir. Arabulucu, taraflardan her biri ile ayrı ayrı ya da her ikisiyle birlikte görüşebilir veya iletişim kurabilir. Bu görüşme ve iletişimin birlikte mi ayrı ayrı mı gerçekleşeceği, yürütülen faaliyetin özelliği ve tarafların durumu ile ilgili olacaktır. Sadece görüşme değil, ondan daha geniş olan iletişim kurma ifadesine özellikle yer verilmiştir. Çünkü, sağlıklı iletişim, arabuluculuk yönteminin temelinde yatan anlayışı ifade etmektedir.

Madde 9- Arabulucunun önemli bir yükümlülüğü, tarafsızlık ve işini özenle yapmasıdır. Birinci fıkrada bu durum açıkça belirtilmiştir. Arabuluculuk faaliyeti her iki tarafın güvenini korumayı gerekli kılmaktadır. Bu da ancak, arabulucunun iki tarafa eşit mesafede ve tarafsız kalması ile mümkündür; aksi hâlde, sürecin sağlıklı işlemesi söz konusu olamaz. Ayrıca, uyuşmazlık çözümünde arabulucu görevini özenle yürütmek durumundadır. Taraflar arasındaki iletişimin korunması, uyuşmazlığı çözecek ortamın yaratılması arabulucuya bağlıdır. Bu sebeple, arabulucu, bu özen yükümlülüğünü zedeleyecek, süreci zorlaştıracak tutum ve davranışlardan kaçınmak durumundadır. Arabuluculuk, kişilik özellikleri ve güvenin ön plana çıktığı bir görev olduğu için bizzat yerine getirilmek zorundadır; bu görevin yerine getirilmesi kısmen ya da tamamen bir başka kimseye bırakılamaz.

İkinci fıkrada, güven ortamının ve arabulucunun tarafsızlığının korunabilmesi için, Özel bir vurgulama yapılmıştır. Eğer tarafsızlıktan şüpheyi gerektiren bir durum ortaya çıkarsa, bu şüpheyi gidermek de yine arabulucunun görevi olup, tarafları bilgilendirmekle yükümlüdür. Böylece herhangi bir yanlış anlama sebebiyle, sürecin kesilmesinin önüne geçilecek, iletişim korunacaktır. Bu, arabuluculukta şeffaflık anlayışının da bir gereğidir. Ancak, taraflar arabulucuya olan güvenlerini koruyorlarsa ve her ikisi de talep ederse, arabulucu görevini sürdürebilir.

Üçüncü fıkrada, ilk iki fıkranın devamı olarak, arabulucunun taraflara eşit davranma yükümlülüğü hüküm altına alınmıştır. Şüphesiz bu, arabuluculuk faaliyetinin doğal bir sonucu, tarafsızlığın ve arabuluculuğa hâkim olan ilkenin de bir gereğidir. Eşit davranma, yargılamadaki anlamıyla eşitlik değildir. Burada, taraflarla iletişimde ve uyuşmazlık çözüm sürecinin gerektirdiği anlamda eşitlik söz konusudur.

Dördüncü fıkrada, arabuluculuğun tarafsız bir şekilde yürütülmesini sağlamak ve ortaya çıkacak sakıncalara engel olmak bakımından daha önce bir uyuşmazlıkta arabulucu olarak görev yapan kişilerin, daha sonra aynı uyuşmazlıkla ilgili açılan davada ve yargı sürecinde avukat olarak görev üstlenmeleri yasaklanmıştır.

Madde 10- Maddede, arabulucular bakımından reklam yasağı düzenlenmiştir. Bu düzenlemenin amacı, bir uyuşmazlığı çözmeye yardımcı olmakta görev alan arabulucuların niteliklerine uygun düşmeyecek şekilde reklam yaparak arabuluculuğun amacı dışında uygulanmasının önüne geçilmesidir. Bu çerçevede arabulucuların iş elde etmek için reklam niteliğindeki her türlü teşebbüs ve hareketleri, özellikle de tabela ve basılı kağıtlarında yanlış anlaşılmaya ve tarafları yanlış yönlendirmeye sevk edecek şekilde unvan ve ibare kullanmaları da yasaklanmıştır. Arabulucular, tabela ve basılı kağıtlarında akademik unvanları ile arabuluculuk unvanını kullanabilirler. Bu düzenleme avukatlık mesleği bakımından reklam yasağına ilişkin düzenlemeye paralel niteliktedir.

Madde 11- Sicile kayıtlı olarak arabuluculuk faaliyetini yürüten ve bu unvanı kullanan arabulucu, yürüttüğü faaliyet konusunda önemli bilgi ve tecrübeye sahiptir. Bu sebeple arabulucu, tarafları faaliyetin başında aydınlatmakla yükümlüdür. Bu yükümlülük, arabuluculuğun esasları, sürecin işlemesi ve sonuçlarını kapsamaktadır. Faaliyet hakkında yeterince bilgi sahibi olan taraflar, bu süreci daha iyi kavrayacak ve bu faaliyet daha sağlıklı bir şekilde yürütülebilecektir. Arabulucunun, aydınlatma yükümlülüğü, başlangıçta mutlak, ayrıca süreç içinde de gerekli durumlarda, bilgilendirme ve aydınlatma faaliyetinde bulunmalıdır. Özellikle, sürecin aksamaya başladığı anlarda ve durumlarda, bu daha da önemlidir. Zira, arabulucunun en önemli görevi, anlaşma zeminini korumak, tarafları masada tutmaktır.

Madde 12- Madde ile, genel bütçeye gelir kaydedilmek üzere arabuluculardan, sicile kayıtlarında giriş aidatı ve her yıl için yıllık aidat alınması öngörülmüştür.

Madde 13- Maddede, arabuluculuk faaliyetinin nasıl başlayacağı düzenlenmiştir. Taraflar, dava açmadan önce veya dava açtıktan sonra anlaşarak doğrudan kendileri bu yola başvurabilirler. Bunun için iki tarafın anlaşmış olmaları gerekli ve yeterlidir. Ayrıca, bir dava açıldıktan sonra mahkeme de tarafları arabulucuya başvurmak konusunda aydınlatıp, teşvik edebilir. Bir davanın başında veya yargılamanın ilerleyen aşamalarında, taraflar arasındaki uyuşmazlık konuları iyice belirlendikten sonra,

özellikle tarafların çok az konuda uyuşmazlık içinde oldukları ya da belirli bir anlaşma zemini bulunduğu tespit edilirse, mahkemenin, tarafları bu yola teşviki yararlı olacaktır. Hâkimlerin, yargılamanın değişik aşamalarında, uzlaşabilecekleri kanaatine varmaları hâlinde, taraflara bu şansı vermeleri ve teşvik etmeleri doğrudur.

İkinci fıkrada, sürecin iki tarafça ortak bir şekilde başlatılmamış olması ihtimali düzenlenmiştir. İki taraf ortak bir şekilde süreci başlatmamış olabilir; sadece taraflardan birisinin teklifte bulunması söz konusu ise, diğer tarafın bu teklife cevabı beklenecektir. Karşı taraf, teklifin kendisine ulaşmasından itibaren otuz gün içinde olumlu cevap vermezse, teklifi reddetmiş sayılacaktır. Ancak, taraflar anlaşarak bu süreci kısaltabilecekleri gibi daha da uzatabilirler.

Madde 14- Maddede arabulucunun seçim yöntemi düzenlenmiştir. Taraflar, arabulucunun bir üçüncü kişi ya da kurum tarafından seçimi gibi başka bir usûl belirtmemişlerse, arabulucu veya arabulucuları birlikte seçeceklerdir.

Madde 15- Maddede arabuluculuk faaliyetinin nasıl ve hangi usûlle yürütüleceği belirtilmiştir. Bu çerçevede, arabulucu kendisi seçildikten sonra, tarafları, mümkün olan en kısa sürede ilk toplantıya davet edecektir.

Arabuluculuk, niteliği gereği esnek bir yapıya sahiptir. Bu sebeple katı ve sıkı kurallara bağlı değildir. Bunun sonucu olarak da taraflar, arabuluculuk faaliyetinin nasıl yürütüleceğini ve izlenecek usûlü serbestçe kararlaştırabilirler.

Taraflar, bu faaliyetin nasıl yürütüleceğini önceden veya bu faaliyetin başında kararlaştırmamış olabilirler. Bu durumda arabulucu, öncelikle uyuşmazlığın niteliği ve tarafların bu konudaki isteklerini dikkate alacak, ayrıca, uyuşmazlığın kolay ve çabuk çözümünü sağlayacak bir yol izleyecektir.

Dördüncü fıkrada, arabulucunun hâkim tarafından yapılabilecek işleri yapamaması açıkça düzenlenmiştir. Zira, arabuluculuk yargısal bir faaliyet olmayıp alternatif bir uyuşmazlık çözüm yöntemidir. Uyuşmazlık yargısal bir faaliyetle ve hâkim tarafından çözüldüğünde kullanılacak yetki ile arabuluculukta arabulucunun kullanacağı yetkiler aynı değildir. Arabulucu, uyuşmazlığın çözümünde taraflara yardımcı olan, çözüm ortamını hazırlayan kişi konumundadır; ancak karar veren kişi değildir. Arabulucunun yetkilerinin sınırlarının belirlenmesi bakımından bu açık düzenlemeye yer verilmiştir. Bu çerçevede, hâkimin yargılama faaliyeti ile ilgili yaptığı işlemler, özellikle tahkikat işlemleri, örneğin keşif, bilirkişiye başvurma gibi işlemler arabulucu tarafından yapılamaz. Buna bağlı olarak yargısal yetki kullanılması ve zorlayıcı bir takım işlemler, arabuluculuk faaliyetinde söz konusu olamaz.

Beşinci fıkrada, dava açıldıktan sonra arabulucuya başvurulması hâlinde bunun yargılamaya etkisi düzenlenmiştir. Bu durumda mahkeme yargılamayı üç ay süreyle erteleyecek bu süre içerisinde sonuç elde edilemez ise yine tarafların başvurusu üzerine süre üç ay daha uzatılacaktır. Yani arabulucuya başvurunun belirtilen sürelerle yargılamayı erteleyici bir etkisi olacaktır.

Altıncı fıkrada, arabuluculuk müzakerelerine kural olarak tarafların bizzat katılması düzenlenmiştir. Çünkü arabuluculukta tarafların uyuşmazlığı çözmek konusunda birlikte hareket etmeleri arabulucunun taraflarla diyalog kurması önem taşımaktadır. Kendi uyuşmazlıklarını çözen tarafların bu çözümde yer almaları hem çözümü kolaylaştıracak hem de kalıcı olmasını sağlayacaktır. Ancak, tarafların bunun aksini kararlaştırabilmeleri de mümkün kılınmıştır. Özellikle tarafların uyuşmazlığı arabulucu ile çözmek istemelerine rağmen bir araya gelmelerine psikolojik engeller varsa ya da taraflardan birinin veya ikisinin farklı yerlerde bulunması söz konusu ise kendileri yerine avukatları da arabuluculuk faaliyetinde yer alabilir.

Madde 16- Bir uyuşmazlığın çözümü için, ister yargı yoluna ister yargı dışında bir yola başvurulmuş olsun, bir hak kaybının doğmaması açısından, bunun sürelerle etkisi önem taşımaktadır. Bu konudaki tereddüt ve yanlışlıkların önüne geçmek için, arabuluculuk faaliyetinin başlamasının sürelerle etkisi ayrıca düzenlenmiştir. Bu çerçevede dava açılmadan önce veya sonra arabulucuya başvuru konusunda bir ayırım yapılmıştır.

Birinci fıkrada, dava açılmadan önce ve dava açıldıktan sonra arabuluculuk sürecinin hangi andan itibaren başlayacağı açık bir şekilde düzenlenmiştir. Bu yolla arabuluculuk faaliyetinin başlaması ile zamanaşımı ve arabuluculuğun konusu olan hak ve taleplerin ileri sürülmesine ilişkin süreler hakkındaki tereddütler giderilmeye çalışılmıştır.

İkinci fıkrada, arabuluculuk sürecinin başlamasından sona ermesine kadar geçirilen sürenin, uyuşmazlık konusu olan hakka ilişkin zamanaşımı ve hak düşürücü sürelerin hesaplanmasında dikkate alınmayacağı belirtilmiştir. Böylece arabuluculuk faaliyeti sebebiyle geçirilen sürelerin taraflar açısından hak kaybına neden olması önlenmek istenmiştir.

Madde 17- Maddede, arabuluculuk faaliyetinin hangi hallerde sonuçlanmış sayılacağı, bunun şekli ve sonuçları belirtilmiştir.

Birinci fıkrada, dört halde arabuluculuk faaliyetinin sona erdiği kabul edilmektedir. Buna göre, taraflar anlaşmaya varmışlarsa; taraflara danıştıktan sonra, arabulucu bu faaliyet için artık çaba harcamanın gereksiz olduğunu tespit ederse; taraflardan biri, karşı tarafa ya da arabulucuya bu faaliyetten çekildiğini bildirirse veya taraflar bir anlaşma olmaksızın bu süreci sona erdirirlerse, arabuluculuk faaliyeti son bulacaktır.

Arabuluculuk faaliyeti sona erdiğinde, arabulucu bunu bir tutanakla belgelendirecektir. Böylece, arabuluculuk faaliyetinin sona erip ermediği veya ne zaman sona erdiği konusunda bir tereddüt doğmayacaktır. Bu tutanakta, tarafların anlaşmış oldukları ya da anlaşamadıkları veya arabuluculuk faaliyetinin nasıl sonuçlandığı belirtilecek; tutanağın altı, arabulucu, taraf veya vekillerince imzalanacaktır. Bu tutanağın asıl fonksiyonu, sürecin sona erdiğini belgelendirmesidir.

Tutanakta yer alacak diğer hususları taraflar serbestçe kararlaştırabilirler. Zira, taraflar, fazla bir ayrıntıya yer vermek istemeyebilirler, faaliyetin gizli kalmasını arzu edebilirler. Ancak taraflar, eğer isterlerse daha ayrıntılı ve içeriğini kendilerinin belirlediği bir tutanak düzenleyebilirler. Arabulucu da, düzenlenecek tutanak, bunun içeriği ve sonuçları hakkında tarafları bilgilendirecektir. Bu sayede, tutanağı nasıl düzenleyecekleri konusunda taraflar daha sağlıklı karar verebileceklerdir.

Dördüncü fıkrada, özellikle daha sonra ortaya çıkacak tereddütlerin giderilmesi ve arabuluculuk faaliyetinin belgelendirilebilmesi için, arabulucuya belge saklama yükümlülüğü yüklenmiştir. Saklanacak belgeler, arabulucuya başvuru bildirimini, arabulucuya tevdi edilen belgelerin asıl veya kopyaları ile faaliyetin sonunda tutulan tutanaktır. Arabulucu, bu belgeleri bir dosya hâlinde beş yıl süre ile saklamalıdır. Bu süre, faaliyet sonunda tutanağın düzenlendiği tarihten itibaren işlemeye başlayacaktır.

Madde 18- Maddede, arabuluculuk faaliyetinin sonunda bir anlaşmaya varılması hâlinde, bu anlaşmanın kapsamı, şekli ve sonuçları düzenlenmiştir.

Arabuluculuk faaliyetinin niteliği gereği, anlaşmaya varılması hâlinde de sıkı kurallar konulmamıştır. Anlaşmanın kapsamı ve şekli, taraflarca serbestçe kararlaştırılabilir.

Arabuluculuğun anlaşma ile sonuçlanması hâlinde, faaliyetin sonunda tutulan tutanak bir anlaşma belgesi niteliğindedir. Bu belge, bir önceki maddeye uygun olarak, arabulucu, taraflar veya vekillerince imzalanacaktır.

İkinci fıkrada, anlaşma belgesinin etkisi düzenlenmiştir. Taraflar varılan anlaşmayı mevcut haliyle uygulamak isterlerse arabuluculuk sonunda düzenlenen belge genel hükümlere tâbi olacaktır. Ancak, bu belgeye ilam niteliği kazandırılmak isteniyorsa icra edilebilirlik şerhi verilmesi gerekecektir. İcra edilebilirlik şerhi konusunda görevli merci olarak bu konuda uzman olan icra mahkemesi görevlendirilmiştir. İcra mahkemesinin yetkisi bakımından ise asıl uyuşmazlıktaki yetki kuralları esas alınmıştır.

Üçüncü fıkrada, icra edilebilirlik şerhinin verilmesi konusunda icra mahkemesinin yapacağı işin niteliği ve özelliği belirtilmiştir. İcra edilebilirlik şerhinin verilmesi bir çekişmesiz yargı işidir ve buna ilişkin inceleme dosya üzerinden yapılacaktır. Mahkeme bu konudaki yapacağı incelemede anlaşmanın içeriğinin tarafların üzerinde tasarruf edebileceği bir işlem olup olmadığını ve genel hükümlere göre icraya elverişli bulunup bulunmadığını araştıracaktır. Böylece tarafların arabulucuya başvurulamayacak konularda anlaşma belgesi düzenlemelerinin önüne geçileceği gibi icrası mümkün olmayan bir belgeye de ilam niteliği tanınması engellenmek istenmiştir. Arabuluculuk faaliyetinin kolay ve ucuz bir şekilde yürütülmesi asıldır. Bu sebeple gerek icra edilebilirlik şerhi konusunda icra mahkemesinin vereceği karara karşı başvuru kanun yolunda alınacak harcın gerekse anlaşma belgesinin resmi işlemlerde kullanılması hâlinde alınacak damga vergisinin maktu olması kabul edilmiştir.

Madde 19- Arabuluculuk sicilinin getirilmesiyle hedeflenen amaç, arabuluculuk unvanı ve bu unvandan kaynaklanan yetkilerin kullanımını belli bir düzene bağlamak ve arabulucuların denetlenebilmesini mümkün kılmaktır.

Arabulucular sicilini tutma ve güncelleme görevi Adalet Bakanlığına verilmiştir. Böylece, Türkiye düzeyinde tutulacak tek sicille bütün arabuluculara ilişkin kayıtlar bir arada bulunacaktır. Ayrıca bu sicilini ve yine bu maddeye göre çıkarılacak yönetmelikte belirlenecek esaslar çerçevesindeki bilgilerin, internet ortamında genel erişime açık şekilde bulundurulmasıyla da arabulucuların bilgilerine ulaşmak isteyenlere de kolaylık sağlanmış olacaktır.

Madde 20- Maddeyle arabuluculuk yapabilmenin koşulları belirlenmiştir. İkinci fıkranın (d) bendinde arabuluculuk eğitiminin tamamlanması ve Bakanlıkça yapılan sınavda başarılı olunması sicile kayıt şartı olarak düzenlenmektedir. Bunun dışında Türk vatandaşı olmak, dört yıllık lisans eğitimini tamamlamış bulunmak, tam ehliyetli olmak ve arabuluculuğun güven mesleği olması sebebiyle taksirli suçlar dışında sabıka kaydının bulunmaması sicile kayıt şartı olarak kabul edilmiştir.

Madde 21- Maddenin birinci fıkrasında, arabuluculuk için aranan koşulları taşımadığı hâlde sicile kaydedilen veya daha sonra bu koşulları kaybeden arabulucunun kaydının silinmesi hâli düzenlenmiştir. Buna göre, 20 nci maddede yazılı koşulların tamamını taşımadığı halde, arabulucular siciline kaydedilmiş olan kişinin bu durumunun anlaşılması üzerine, ilgilinin adı sicilden silinecektir. Ayrıca, bir arabulucunun Türk vatandaşlığını kaybetmesi, fiil ehliyetini kaybetmesi veya kısıtlanması hâlinde ya da (ç) bendi kapsamında bir suçtan mahkûm olup mahkûmiyet kararının kesinleşmesi hâlinde sicil kaydı silinecektir.

Maddenin ikinci fıkrasında, kanunun öngördüğü yükümlülükleri yerine getirmediği tespit edilen ve yazılı olarak uyarılmasına rağmen uyarının gereğini yerine getirmeyen arabulucunun adının sicilden silinebileceği düzenlenmiştir. Bu fıkra hükmü özellikle 4, 9, 10 ve 11 inci maddelerdeki yükümlülüklerin yerine getirilmediğinin tespit edilmesi ve aidat ödeme yükümlülüğünün yerine getirilmemesi hâlinde önem kazanmaktadır. Buna göre, arabulucu, arabuluculuk faaliyeti çerçevesinde, kendisine sunulan veya diğer bir şekilde elde ettiği bilgi ve belgeleri gizli tutma yükümlülüğünü yerine getirmemişse, görevini özenle, tarafsız bir biçimde sürdürmemişse, reklam yasağına aykırı davranışlarda bulunmuşsa, tarafları arabuluculuğun esasları, süreci ve sonuçları hakkında gerektiği gibi aydınlatmamışsa veya yıllık aidatını ödememiş ise ve yapılan yazılı uyarıya rağmen bu tür yükümlülüklerini yerine getirmemeyi sürdürmüşse ve özellikle bu tür davranışlar birden çok arabuluculuk faaliyetine ilişkin olarak tespit edilmişse, savunması alındıktan sonra söz konusu fiillerin sabit sayılması hâlinde sicilden silinebilecektir.

Maddenin üçüncü fıkrasında, arabulucunun kendi isteğiyle sicilden kaydını sildirmesi; yani, arabuluculuk faaliyetini sürekli olarak terk etmesi düzenlenmiştir. Bu kurala göre, arabulucular sicilinde kayıtlı olan bir kişi, bu faaliyetini her zaman sora erdirebilecektir. Ancak, arabuluculuğu terk eden kimse 17 nci madde gereği saklamakla yükümlü olduğu tutanak ve belgeleri öngörülen süre sonuna kadar muhafaza etmek zorundadır.

Madde 22- Madde ile, arabuluculuk faaliyetinde bulunulabilmesi için en az dört yıllık lisans eğitimini almış olmak öngörülmüştür. Diğer yandan, karşılaştırmalı hukuktaki örneklerde, bu konuda gerekli eğitimin temel hukuk bilgileri yanında iletişim teknikleri, müzakere ve uyuşmazlık çözüm yöntemleri ve genel psikoloji alanlarını kapsadığı görülmektedir. Bu nedenle dört yıllık lisans eğitiminden sonra bu maddede sayılan konularda teorik ve pratik eğitimin alınması öngörülmüştür. Buna karşın hukuk lisans diplomasına sahip olan kişiler bakımından, temel hukuk bilgilerinin arabuluculuk eğitimi sırasında tekrar edilmesine gerek bulunmamaktadır.

Madde 23- Arabuluculuk eğitimi verecek kuruluşların, eğitim altyapısına ve arzu edilen kaliteye sahip olmalarının sağlanması için, bu kuruluşların Bakanlık iznine tâbi tutulması gereklidir. Bu iznin, en çok üç yıl için verilmesi ve süre sonunda yine Başkanlığa yapılacak başvurunun incelenmesinden sonra, uzatılabilmesi öngörülmüştür. Her bir uzatma da en fazla üç yıl olabilecektir.

Madde 24- Arabuluculuk eğitimi veren kuruluşların aldıkları iznin uzatılmasının hangi süre içinde, nasıl talep edileceği ve ne kadar süreyle uzatılacağı maddede düzenlenmiştir.

Madde 25- Arabuluculuk faaliyetini yürütme yetkisi, arabuluculuk eğitimi veren kuruluşlardan alınan "arabuluculuk yetki belgesi" ile kazanılacak; 19 ve devamı maddelerde düzenlenen, arabulucular siciline ancak bu yetki belgesine sahip olan kişiler kaydedilebilecektir. Arabuluculuğun, bu Kanun anlamında arabuluculuk sayılabilmesi ve Kanundaki sonuçları doğurabilmesi için, listeye kayıtlı olma ve belge alma zorunluluğu getirilmiştir. Ancak, bu zorunluluk, listeye kayıtlı olmayan kişilerin taraflarca seçilmesi hâlinde, uzlaşma sürecinde yer almalarına engel teşkil etmemektedir.

Madde 26- Bu maddede, eğitim faaliyetlerinin her yıl Ocak ayında Daire Başkanlığına bir rapor hâlinde sunulması öngörülmüştür. Bununla eğitim kuruluşlarının faaliyetlerinin denetlenmesi ve izlenmesi amaçlanmıştır.

Madde 27- Arabuluculuk eğitimi verilebilmesinin Başkanlığın iznine tabi kılınması ve iznin süreye tabi tutulması kuralları ile paralel olarak, eğitim kuruluşlarının Başkanlığa düzenli olarak bilgi vermeleri ve eğitim kuruluşunun yeterliliğini kaybettiğinin tespiti hâlinde verilen iznin iptali öngörülmüştür. Bu düzenlemeyle arabuluculuk eğitimi veren kuruluşların eğitim kalitesinin korunması amaçlanmıştır.

Madde 28- Maddeyle, Kanunda öngörülen görevleri yerine getirmek üzere Adalet Bakanlığı Hukuk İşleri Genel Müdürlüğü bünyesinde müstakil olmayacak şekilde Arabuluculuk Daire Başkanlığı kurulmakta, arabuluculuk hizmetlerinin bu Başkanlık tarafından yürütüleceği belirtilmektedir. Söz konusu Başkanlık müstakil olmamakla birlikte; Kanunda ifade edilen ve Daire Başkanlığına verilen görevlerin, kamuoyu ile diğer kurum ve kuruluşlara karşı, konunun muhatabının doğrudan belirlenebilmesini sağlamak ve bu görevlerin aynı Genel Müdürlük bünyesinde bulunan diğer daire başkanlıkları tarafından da yerine getirilmesini önlemek ve yönetimde etkinliği sağlamak amaçlarıyla, görevlendirilen Daire Başkanlığı isimlendirilmiştir. Yine arabuluculuk hizmetlerine ilişkin temel kararları almak üzere bir Arabuluculuk Kurulu oluşturulmaktadır.

Madde 29- Maddede, Adalet Bakanlığı Hukuk İşleri Genel Müdürlüğü bünyesinde oluşturulan Daire Başkanlığı düzenlenmektedir. Arabuluculuk hizmetlerinin yürütülmesinde önemli olan hususlardan birisi de arabulucular ile özellikle arabuluculuk eğitimi verecek kuruluşların denetlenmesidir. Bu hizmetin yerine getirilmesi amacıyla Hukuk İşleri Genel Müdürlüğüne bağlı olarak görev yapacak denetim görevlilerinin istihdam edilmesi öngörülmüş olup bu kapsamda buna ilişkin temel ilkeler tespit edilmiştir. Belirtmek gerekir ki denetim, özellikle arabuluculuğun mahkeme içi gerçekleşen kısmı ile uzlaşma sonucu düzenlenen anlaşma belgesinin icrası bakımından önem kazanmaktadır. Bu anlamda, yargı yetkisinin kullanılması çerçevesinde yürüyen işler bakımından denetim elemanlarının yetkileri bulunmamaktadır.

Madde 30- Maddede, Daire Başkanlığının görevleri ayrıntılı bir şekilde düzenlenmiştir.

Madde 31- Maddede, Arabuluculuk Kurulunun oluşumu ile toplantısına ilişkin esas ve usuller düzenlenmektedir. Arabuluculuk Kurulunda yargının farklı alanlarında doğrudan veya dolaylı biçimde görev alan meslek kuruluşları ve kamu kurumlarından temsilci atanması sağlanarak Kanunda öngörülen görevlerin yerine getirilmesinde bir denge kurulmak suretiyle objektifliğin sağlanması amaçlanmıştır.

Madde 32- Maddede, Arabuluculuk Kurulunun görevleri düzenlenmektedir.

Madde 33- Maddede, Kanunun 4 üncü maddesinde düzenlenen gizlilik kuralına aykırılık suç olarak tanımlanmış ve bu suç bir zarar suçu şeklinde düzenlenmiştir. Ayrıca suçun soruşturulması ve kovuşturulması genel hükümlerden farklı olarak şikâyete bağlı kılınmıştır.

Madde 34- Maddede, arabuluculuk yolu ile hukuk uyuşmazlıklarının çözümü sisteminin çalışmasında görev alacak Bakanlık bünyesindeki personel için ihdas edilen kadroların, sistem içindeki ihtiyacı karşılayacak düzenleme yapılmıştır.

Madde 35- Kanunda olabildiğince genel düzenlemeler yapılmış ve sistemin ruhuna uygun bir işleyiş kazanabilmesi için arabuluculuk eğitimi verecek eğitim kuruluşlarının nitelikleri, denetlenmesi, eğitimin içeriği ve standartları, arabuluculuk sicilinin düzenlenmesi ve arabulucularda aranacak nitelikler, arabulucuların denetlenmesi ve izlenmesi, bu Kanunun hükümleri uygulanmaksızın verilmiş olan arabuluculuk yetki belgelerinin değerlendirilmesine ilişkin esas ve usuller ile Kanunun uygulanmasında gerekli olacak diğer hususların çıkarılacak yönetmeliklerde düzenlenmesi öngörülmüştür.

Geçici Madde 1- Kanunun yayımı tarihinden itibaren iki ay içinde Daire Başkanlığının kuruluş ve teşkilatlanması tamamlanacaktır.

Kanunun 31 inci maddesinde öngörülen Arabuluculuk Kurulunun oluşmasında temsilci bulundurması gereken kuruluşlar, Kurulun bir an evvel oluşmasını sağlamak üzere, Kanunun yayımı tarihinden itibaren iki ay içinde temsilcilerini kendiliklerinden Adalet Bakanlığı Hukuk İşleri Genel Müdürlüğüne bildirmekle görevlendirilmiştir. İlk oluşum sırasında hukuken sicile kayıtlı arabulucu bulunamayacağından ve Arabuluculuk Kuruluna Adalet Bakanı tarafından arabulucu seçmek mümkün olamayacağından, ilk görevlendirmede Adalet Bakanı tarafından seçilecek üç arabulucu yerine hangi kurumlar tarafından fazladan görevlendirme yapılacağı da ayrıca düzenlenmiştir. Demokratik katılımın sağlanması amacıyla ve arabulucuların yetiştirme süresi de göz önünde bulundurulmak suretiyle kurulun oluşumunda geçici hükümlere yer verilmiştir.

Kanunun düzenlemesine göre oluşacak Arabuluculuk Kurulunun teşekkülünde gecikmenin önlenmesi ve sistemin planlı bir şekilde çalışmaya başlayabilmesi amacı ile Kurul, ilk toplantısını kuruluş ve teşkilatlanmasını tamamlamasından itibaren üç ay içinde yapacaktır.

Geçici Madde 2- Değişik kurumlarda arabulucu yetiştirilmesi amacıyla arabuluculuk eğitimi verildiği ve bu eğitim sonucunda arabuluculuk yetki belgesi olarak değerlendirilebilecek değişik isimlerde bir belge düzenlendiği göz önünde tutularak maddede, bu yönde yapılan çalışmalara hukuki sonuç bağlamak amacıyla hükümlere yer verilmiştir. Buna göre bu Kanunun yayımından önceki zaman da dahil olmak üzere, Kanunun yayımı tarihinden itibaren geçecek bir yıllık zaman diliminde alınan ve arabuluculuk yetki belgesi olarak değerlendirilebilecek belgeler, Kurula başvuru hâlinde incelenip, söz konusu belgeye bu Kanun kapsamında hukukî sonuç bağlanma koşulları Kurul tarafından kararlaştırılacaktır.

Geçici Madde 3- Kanunun bütünü ile bir anda işler hale gelmesi mümkün olamayacağından, Kanunda öngörülen yönetmeliklerin, Kurulun ilk toplantısından itibaren üç ay içinde çıkartılması öngörülmüştür.

Madde 36- Yürürlük ve yürütme maddesidir.

Avrupa Birliği Uyum Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Avrupa Birliği Uyum Komisyonu

10.1.2012

Esas No: 1/486

Karar No: 4

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIğINA

Adalet Bakanlığı tarafından hazırlanarak Bakanlar Kurulunca 3/6/2008 tarihinde Başkanlığımıza sunulmuş ve önceki dönemde İctüzüğün 77'nci maddesi uyarınca hükümsüz kalıp 21/10/2011 tarihinde yenilenen 1/486 esas numaralı "Hukuk Uyuşmazlıklarında Arabuluculuk Kanunu Tasarısı" Başkanlığımızca, 25/10/2011 tarihinde esas komisyon olarak Adalet Komisyonuna, tali komisyon olarak da Plan ve Bütçe Komisyonu ile Komisyonumuza havale edilmiştir.

Tasarı, Komisyonumuzun, 5/1/2011 tarihli 24'üncü Yasama Dönemi 2'nci Yasama Yılı 3'üncü toplantısında, Adalet Bakanlığı, Avrupa Birliği ve Maliye Bakanlığı temsilcilerinin de katılımıyla incelenip görüşülmüştür.

Tasarı ile getirilen düzenlemelerle, yabancılik unsuru taşıyanlar dâhil, tarafların üzerinde serbestçe tasarrufta bulunabilecekleri özel hukuk ilişkilerinden doğan uyuşmazlıklarda, başvurusu ihtiyari olan ve tarafların iradesiyle seçilen "arabulucu" vasıtasıyla uyuşmazlığı çözmelerine olanak sağlayan "arabuluculuk kurumu"nun oluşturulması ve bu suretle mahkemelerin iş yükünün hafifletilmesi amaçlanmıştır. Tasarının genel gerekçesi incelendiğinde, arabuluculuk kurumunun alternatif uyuşmazlık çözüm yöntemleri içinde en başarılı ve yaygın olan yöntem olduğu, tarafların anlaşarak seçtikleri üçüncü bir kişi olan arabulucunun karar verici olmaktan ziyade bilimsel yöntemlerle taraflar arasındaki iletişimi ve diyalogu tesis ederek uyuşmazlığın çözümünün gerçekleşmesini hedeflediği; bu bağlamda arabulucunun bağımsız ve tarafsız olması gerektiği belirtilmiştir. Hukuki sürelerle ilişkin olarak, arabuluculuk süresinin, zamanaşımı ve hak düşürücü sürelerinin hesaplanmasında göz önüne alınmayacağı, ayrıca sürecin sağlıklı işlemesi açısından arabuluculuk sürecinde edinilen belge ve bilgilerin diğer yargı mercileri önünde ileri sürülemeyeceği belirtilmiştir. Tasarının gerekçesinde, tarafların kendi iradeleri ile uzlaşarak uyuşmazlığa son vermelerinin, hem adalet sisteminin yükünü azaltacağı hem de toplumsal barışa katkı vereceği ifade edilmiştir. Ayrıca, serbestçe tasarruf edilebilecek özel hukuk alanlarındaki uyuşmazlıkların Tasarının kapsamı dahilinde olduğu ancak kamu düzenini ilgilendiren durumlarda arabuluculuğun söz konusu olmayacağı belirtilmiştir. Ceza yargısı ve idari yargı alanında da alternatif uyuşmazlık çözümleri kabul görse de bu alanlarda ayrı bir kanunla düzenleme yapılması daha uygun görülmüştür. Çeşitli Avrupa Birliği (AB) üye ülkelerinde de böyle bir yol tercih edilmiştir.

AB, 1998 yılından itibaren uyuşmazlıkların genel hukuk yolları dışında anlaşma ve uzlaşma ile çözülmesi yönünde adımlar atmaya, üye ve aday ülkelere bu yönde düzenlemeler yapmaları yolunda çağrı yapmaya başlamıştır. İlk olarak 1999 Tampere AB Zirvesi'nde üye ülkeler mahkeme dışı alternatif yöntemler oluşturmaya çağrılmıştır. Bu çalışmalar sonucunda 2002 yılında hazırlanan Yeşil Kitap ile

arabuluculuğun temel ilkeleri tespit edilmeye çalışılmış, alternatif çözüm yöntemlerinin fark edilmesi, siyasi olarak teşviki ve yasama sürecinde bu yönde adımlar atılması amaçlanmıştır. Avrupa Parlamentosu ve Konseyi 2004'te çıkardığı bir direktifle, medeni hukuk alanında ve ticari konularda arabuluculuğa ilişkin hükümler benimsemiş, bu süreçte üye ülkeler alternatif uyuşmazlık çözüm yöntemlerine ilişkin yasalar çıkarmış ve hayata geçirmişlerdir.

Tasarının tümü üzerindeki görüşmeler sırasında, Hükümet Temsilcisi tarafından, hukuki uyuşmazlıkların nitelik ve nicelik yönünden yargıya oldukça ağır iş yüklediği, doktrin ve uygulamada uyuşmazlıkların yargı dışında çözümünün önem kazandığı ve bunun onarıcı adalet sisteminin bir parçası olduğu, bu kapsamda alternatif çözüm yollarından birisi olan arabuluculuk konusunda dünyada mesafe kaydedildiği ve Avrupa ülkeleriyle birlikte ülkemizde de bu konunun üzerinde çalışıldığı ifade edilmiştir. Arabuluculuğa başvurma ve arabuluculuk sürecinde özgür iradenin esas olduğu ve taraf ya da tarafların arabuluculuk sürecinden vazgeçip genel hukuk yollarına başvurabileceklerini vurgulamıştır. Arabuluculuğa ilişkin Avrupa'daki ve dünyadaki uygulamalar incelendiğinde, kapsamın daha geniş tutulduğu, bazı ülkelerde belirli hallerde arabuluculuğun zorunlu tutulduğu ifade edilmiştir. Arabulucu olma kriterleri ve eğitimine dair, dünyada arabuluculuk sistemini uygulayan ülkelerde eğitim süresinin Kanun Tasarısında öngörülene kıyasla daha kısa olduğu belirtilmiş, arabulucunun hukukçu olması gerekip gerekmediğine ilişkin olarak ise dünyada bu konuda genel bir uygulama olmadığı ve ülkelerin buna ilişkin farklı tercihlerde bulunduğu ifade edilmiştir. Arabuluculuk hizmetlerini yürütmek üzere Adalet Bakanlığı Hukuk İşleri Genel Müdürlüğü bünyesinde kurulacak Daire Başkanlığına değinilmiş, hazırlanmakta olan "İstanbul Tahkim Merkezi Kanunu Tasarısı"nın yasalaşması durumunda, söz konusu Daire Başkanlığının bu birime derç edilebileceği belirtilmiştir.

Avrupa Birliği Bakanlığı Temsilcisi tarafından, "Hukuk Uyuşmazlıklarında Arabuluculuk Kanunu Tasarısı"nın, 2008 Yılı Türkiye Ulusal Programı'nda çıkarılması taahhüdünde bulunduğumuz kanunlardan biri olduğu, Yargı Reformu Stratejisi, 23. Fasıl ve siyasi kriterler bağlamında Tasarının olumlu olarak değerlendirildiği, ayrıca 2008/52/AT sayılı Direktif ile Avrupa Konseyinin konuya ilişkin belgelerine de genel olarak uyum sağladığı belirtilmiştir. Tasarı ile getirilen düzenlemelerin Türkiye'de uzlaşma kültürünün yerleşmesine de katkı sağlayacağı ifade edilmiştir.

Tasarının tümü üzerindeki görüşmeler sırasında, Komisyon üyelerimiz tarafından aşağıdaki hususlar dile getirilmiştir:

- Arabuluculuk kurumunun hayata geçmesi, çok hukukluluk kaygısı doğurmaktadır. Aile hukuku açısından ciddi sorunlar ve kadınların durumunu geriye götürecek durumlar oluşabilecektir. Kadının medeni hukukta kazandığı hakların geriye gitmesi mümkün olabilecektir. Ayrıca, bölgesel farklılıklardan dolayı bazı bölgelerde arabuluculuk faaliyetlerinin denetlenmesinde sıkıntı oluşabilecektir.

- Yargı sürelerinin uzunluğu ve her uyuşmazlığın yargıya intikali iş yükünü arttırmakta ve bu durum adil yargılanma hakkının ihlaline yol açmaktadır. AİHM bu gerekçe ile Türkiye'yi pek çok kez mahkûm etmiştir. Bu bağlamda arabuluculuk kurumunun kurulması yerinde olacaktır. Ancak, Mahkemenin arabuluculuk süreci sonunda anlaşmaya varıldığında ortaya çıkacak belgeyi onaylamasında harç alınması uygulaması kaldırılmalıdır. Harcı karşılayamayacak insanların durumu göz önünde bulundurulmalıdır.

- Ülkemizde hali hazırda işleyen resmi olmayan bir arabuluculuk sistemi vardır. Toplum içindeki kanaat önderleri, kaymakam, komutan gibi yetkili kişiler uyuşmazlıklarda taraflar arasında arabuluculuk rolünü yerine getirmektedir. Bu bağlamda arabuluculuk, kültürel bir olgudur. Tasarı, mevcut arabuluculuk kurumunu standardize etmekte ve kriterlerini belirlemektedir. Tasarı ile sadece AB'nin talebi göz önüne alınmamakta; kültür ve geleneklerimizde var olan bu sistem resmileşmektedir.

- Arabulucu olacak kişinin hukuk fakültesi eğitimi almış olması önemlidir. Hukuk fakültesi sadece hukuk alanında bilgi vermez, aynı zamanda prensip ve yürüyüş tarzını anlatan, bakış açısı kazandıran fakültelerdir.

- Ülkemizde genel olarak bir güven sorunu vardır ve belli değerler üzerinde hala uzlaşmamıştır. Bu bağlamda, arabuluculuk kurumunun çok hızlı bir şekilde kurulması istenilen sonuçları vermeyebilir. Yerine, arabuluculuk kurumunun kurulmasında geçiş süreci olmalıdır. Türkiye'de lisans eğitiminde insani ve sosyal bilim alanında verilen dersler çok azdır. Üniversite mezunları; topluma, kültüre ve geleceğe ilişkin yeterince bilgi edinmemektedir. Arabuluculuk eğitimi içindeki hukuk eğitimi bu eksikliği telafi edememektedir. O yüzden arabulucuların hukuk fakültesi mezunu olması olumlu düşünülmektedir. Bunlar arabuluculuk kurumunun kurulmasından sonra sorunlara yol açabilecek ve arabuluculuğa tepki doğurabilecektir. Bu tepki, toplumun meşru kaygısını yansıtacaktır. Ayrıca, geleneklerimizden kaynaklanan nedenlerle, toplumda dezavantajlı konumdaki kişiler arabuluculuk sisteminde mağdur olabilecektir.

- Arabulucu olacak kişilerin sadece hukuk fakültesi mezunları ile sınırlanması doğru değildir. Arabuluculukta esas olan hukuk bilgisi değil, taraflar arasında güven telkinidir. O yüzden hukuk fakültesi mezunları ile sınırlanması yerinde görülmemektedir. İlk başta hukuk fakültesi mezunları ile kısıtlanırsa, başka meslek gruplarının arabuluculuk faaliyetlerine zaman içinde girmesi direnişle karşılaşacaktır. Böyle bir sınırlama kartelleşmeye neden olabilecektir. Yanı sıra, inşaat gibi daha spesifik alanlardaki uyuşmazlıklarda o alanı iyi bilen kişiler başarılı şekilde arabuluculuk yapabilecektir, bu yüzden hukuk fakültesi mezunları ile sınırlamak çok yerinde olmayacaktır.

- Mevcut hukukumuzda mahkemelerde hakimler tarafları sulha davet edebilmektedir. Hakimler, konularından şüphe doğacağı endişesi yüzünden bu konuda çekimser kalmaktadırlar. Hakimlerin sulha davet etme konusunda eğitilmeleri böyle bir yasadan daha öncelikli bir konudur.

- Avrupa Birliği müktesebatı bağlamında, münferit ülkelerin arabuluculuk alanında uygulamaları olsa da, müktesebata şamil bir uygulama olmadığı görülmektedir.

AB Bakanlığı Temsilcisi getirilen görüş ve eleştirilere cevaben, 1999 Tampere AB Zirvesi'nden bu yana arabuluculuk uygulamasının üye devletlerde teşvikine ilişkin güçlü bir irade oluştuğunu, bu irade doğrultusunda, 2008/52/AT sayılı "Hukuki ve Ticari Uyuşmazlıklarda Arabuluculuğun Belli Yönlerine İlişkin Direktif" in çıkarılmış olduğunu, yargının hızlı işleyişi açısından arabuluculuğun teşvik edildiğini ve sınırlar arası uyuşmazlıklarda ise arabuluculuk kurumunun iç hukuka aktarılmasının üye ülkeler için bağlayıcı hale geldiğini belirterek, bu bağlamda, hem ilerleme raporları hem de Ulusal Program göz önüne alındığında, Avrupa Birliği müktesebatı doğrultusunda Türkiye'nin bu konuda düzenleme yapması gerektiğini ifade etmiştir.

Tasarının tümü üzerindeki görüşmelerin tamamlanmasından sonra Tasarının maddelerine geçilmeyerek, Tasarı üzerindeki görüşmenin tümü üzerindeki görüşmelerle sınırlı tutulması ve Tasarının tümü üzerindeki uygunluk görüşümüzün Esas Komisyona bildirilmesi hususu oylanarak kabul edilmiştir.

Tasarının tümü kabul edilerek muhalefet şerhleri raporumuza eklenmiştir.

Raporumuz, yukarıdaki mülahazalarla esas komisyon olan Adalet Komisyonuna sunulmak üzere Yüksek Başkanlığa saygı ile arz olunur.

Başkan <i>Mehmet Tekelioğlu</i> İzmir	Başkanvekili <i>Cahit Bağcı</i> Çorum	Başkanvekili <i>Umut Oran</i> İstanbul (Muhalifim, muhalefet şerhi ektedir)
Sözcü <i>Ercan Candan</i> Zonguldak Üye <i>Aykan Erdemir</i> Bursa (Muhalifim, muhalefet şerhi ektedir)	Kâtip <i>Ahmet Kenan Tanrıkulu</i> İzmir Üye <i>Ali Şahin</i> Gaziantep Üye <i>Yıldırım Mehmet Ramazanoğlu</i> Kahramanmaraş	Üye <i>Nazmi Haluk Özdalga</i> Ankara Üye <i>Ayşe Eser Danişoğlu</i> İstanbul (Muhalifim, muhalefet şerhi ektedir) Üye <i>Lütfü Türkkkan</i> Kocaeli
Üye <i>Cem Zorlu</i> Konya Üye <i>Ebubekir Gizligider</i> Nevşehir	Üye <i>Yüksel Özden</i> Muğla Üye <i>Afif Demirkıran</i> Siirt	Üye <i>Faruk Işık</i> Muş Üye <i>Nazmi Gür</i> Van (Muhalifim)

KARŞI OY YAZISI

1. TASARININ AB MÜKTESEBATINA GÖRE İNCELENMESİ

1999 Tampere AB Zirvesi'nde üye devletler mahkeme dışı alternatif uyuşmazlık çözüm yöntemleri bulmaya teşvik edilmiştir. Arabuluculuğa ilişkin temel ilkelerin tespit edilmesi bakımından Avrupa Komisyonu, 2002 yılında konuya ilişkin Yeşil Kitap, 2004 yılında ise Avrupa Arabuluculuk kurallarını yayınlamıştır.

2008/52/AT sayılı Hukuki ve Ticari Uyuşmazlıklarda Arabuluculuğun Belli Yönlerine İlişkin Direktif ile konu düzenlenmiştir. Söz konusu direktif ile arabuluculuk tanımlanmış, arabuluculuk süreci, arabuluculuk eğitimleri ve ilkelerine yer verilmiştir.

Avrupa Konseyi'nin de konuya ilişkin 2008 Ulusal Program'da da atıf yapılan dört tavsiye kararı bulunmaktadır. R(86) 12 Sayılı Tavsiye Kararı arabuluculuk kurumuna neden ihtiyaç duyulduğuna, kurumun kapsamına ve ilkelerine yer vermiştir. R(98) 1 Sayılı Tavsiye Kararı ile Aile Arabuluculuğu (Family Mediation) konusuna yer verilmiş, Aile Arabuluculuğu'nun prensipleri ortaya konmuş ve ülkelere Aile Arabuluculuğu'nu hayata geçirmeleri önerilmiştir. R(99) 19 Sayılı Tavsiye Kararı'nda ceza davalarında Arabuluculuk'a yer verilmiş, temel ilkeler ortaya konmuştur. Son olarak, R(2002) 10 Sayılı Hukuki Konularda Arabuluculuk Kararında ise Arabuluculukla ilgili prensipler ve bu kurumun kamuoyuna anlatılmasına yer verilmiştir.

2. AB MÜKTESEBATI İLE ÇELİŞEN HÜKÜMLER

2004 yılının Temmuz ayında Avrupa Komisyonu'nun girişimleriyle hazırlanan "European Code of Conduct for Mediators" başlıklı düzenlemenin arabulucuların yeterliliğini düzenleyen 1.1 nolu maddesinde arabulucuların arabuluculuğa ilişkin eğitimlerinin düzenli olarak güncellenmesi gerektiği öngörülmüştür. Bu tasarıda ise Hukuk Uyuşmazlıklarında Arabuluculuk Kanunu Tasarısı, arabulucuların eğitimlerinin güncellenmesini öngörmediği için AB uygulamalarıyla uyumsuzluk içermektedir.

Yine "European Code of Conduct for Mediators" başlıklı düzenlemenin arabulucuların atanmasını düzenleyen 1.2 nolu maddesinde arabulucuların taraflara kendi geçmişleri ve deneyimlerine ilişkin bilgileri açıklama zorunluluğu getirmektedir. Hukuk Uyuşmazlıklarında Arabuluculuk Kanunu Tasarısı böyle bir açıklama zorunluluğu öngörmediği için bu yönüyle de tasarı AB uygulamalarıyla uyumsuzluk içermektedir.

3. TASARININ SAKINCALARI

AB Müktesebatı ile varolan çelişkilerin dışında;

a. Bu tür bir düzenlemenin Türkiye gibi yürütmenin yargı ve yüksek yargı üzerinde tam bir tahakküm kurma yolunda olduğu ülkelerde, hukuk devletini yeni tehlikelerle karşı karşıya bırakacağı düşünülmektedir.

b. İktidarın en yetkili ağızından zaman zaman çok hukuklu bir yapının olumluluklarının tartışılmasının önerildiği bir siyasi yapıda böyle bir düzenlemenin çok tehlikeli süreçleri harekete geçirebileceğinin ciddiye alınması gerektiğine inanılmaktadır.

c. Tasarının gerekçesinde arabuluculuk faaliyetinin "alternatif çözüm yöntemlerinden biri" olarak belirtilmektedir. Bu, Anayasanın 9. maddesinin, "Yargı yetkisi, Türk Milleti adına bağımsız mahkemelerce kullanılır" hükmüne aykırılık oluşturur. Arabuluculuk alternatif değil, yardımcı bir nitelikte düşünülebilir. Burada dahi, hukukumuzda yer alan "hakimin tarafları sulha davet etmesi"

uygulanmasına işlerlik kazandırılmasının öncelikle düşünülmesi ve yargıçların bu bakımdan cesaretlendirilmesi ve eğitilmesi esas olmalıydı. Hiç olmazsa arabulucuların hukuk fakültesi mezunu olmaları koşulu getirilmeliydi.

d. Medeni hukuka eklenilebilecek "alternatif çözümlerin", Türkiye'nin toplumsal ve siyasal yapısında, şer'î hukuka doğru meyilemesi tehlikesi ciddiye alınmak zorundadır. Tarikatların kendi arabuluculuk düzeneklerini kurması önünde hiçbir engel bulunmamaktadır. Endonezya gibi olumsuz örnekler uyarıcı olmalıdır. İngiltere'nin seçtiği yolun da bu bakımdan Türkiye özelinde çok riskli sonuçları olabilecek ve Türkiye'nin hukuk devleti üstyapısı temelden sarsılabilecektir.

e. Bölgeler arası farklılıklar, geri sosyal dokularda feodal örf ve adetlerin uygulama alanı bulması gibi özellikler nedeniyle, böyle bir uygulama ayrıca farklı hukuk yapılarının bölgelere göre de farklı dağılım alanlarına sahip olabileceği ve üniter yapının buradan da darbe yiyebileceği dikkate alınmamıştır. Diyanet'in başlatmayı planladığı 'mele' uygulaması göz önüne alındığında bu kaygının ne kadar yerinde olduğu anlaşılacaktır.

f. Uygulama özellikle kadınların medeni hakları aleyhine yeni tahribatları/gerilemeleri gündeme getirip pekiştirebilecektir. Medeni hukuk dışı fiili uygulamalara bir anlamda meşruiyet kazandırabilecek, kadını ikinci sınıf bir statüye daha fazla itebilecektir.

g. Adalet Bakanlığına, yargı üzerinde esasen varolan müdahaleci tutumunu daha da derinleştirecek imkânlar sunulmaktadır. Bakanlığın bir Daire Başkanlığı arabuluculuk düzeneğini çekip çevirecek yetkilerle donatılmaktadır. Tasarıyla oluşturulan Kurul'un bileşimi ve Kurul'un çalışma usul ve esasları da Adalet Bakanlığı'nın kontrolü altında tasarlanmaktadır.

h. Böyle bir arabuluculuk düzeneğinin bir şirketleşme modeline evrilmesi önünde hiçbir engel bulunmamaktadır. Şirketleşme mafyalaşma modeliyle de birlikte gidebilecektir. Avukatların arabuluculuk şirketlerinin elemanları olarak tarafların vekaletini üstlenmeleri gibi çarpıklıklar sisteme girebilecektir. Bu tür savrulmalara yol açabilecek boşluklar bilerek mi bırakılmıştır sorusu haklı olarak akla gelmektedir.

i. Kanun ile ilgili temel endişe, bölgeler arası farklılıklardan kaynaklanarak üniter devletin mahkemelerini ikame etmesi, hukuk eğitimi almayanların arabuluculuk faaliyetleri yaparak hak kayıplarına neden olabileceği noktasındadır.

4. SONUÇ

Sonuç olarak; nedenle tasarının diğer maddelerine ilişkin yukarıda yapılan eleştiriler doğrultusunda komisyonun çoğunluk görüşüne katılmamız mümkün olmamıştır.

Genel Kurulun bilgisine saygı ile sunulur.

09 Ocak 2012

Umut Oran
İstanbul

Oğuz Oyan
İzmir

Aykan Erdemir
Bursa

Ayşe Eser Danişoğlu
İstanbul

Alt Komisyon Raporu

ADALET KOMİSYONU BAŞKANLIĞINA

“Hukuk Uyuşmazlıklarında Arabuluculuk Kanunu Tasarısı (1/486)”, 25/10/2011 tarihinde esas komisyon olarak Adalet Komisyonuna ve tali komisyon olarak da Avrupa Birliği Uyum Komisyonu ile Plan ve Bütçe Komisyonuna havale edilmiştir. Tasarı, Adalet Komisyonu’nun 4/1/2012 tarihli ve 4 numaralı toplantısında Adalet Komisyonu Başkanı Ankara Milletvekili Ahmet İyimaya Başkanlığında Hükümeti temsilen Adalet Bakanı Sadullah Ergin ile Adalet Bakanlığı, Maliye Bakanlığı, Yargıtay Başkanlığı, Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu, Yükseköğretim Kurulu, Türkiye Barolar Birliği, Türkiye Noterler Birliği, Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği, Türkiye Esnaf ve Sanatkarları Konfederasyonu temsilcileri ve Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Öğretim Üyesi Prof. Dr. Süha Tanrıver’ in katılımı ile görüşülmüştür. Tasarı detaylı incelenebilmesi amacıyla yedi üyeden müteşekkil Alt Komisyona havale edilmiştir. Avrupa Birliği Uyum Komisyonu’nun 10/1/2012 tarihli ve 4 sayılı Raporu, Adalet Komisyonu’na ulaştırılmıştır.

Tasarı, Alt Komisyonumuzun 16/1/2012, 18/1/2012 ve 13/3/2012 tarihli toplantılarında görüşülmüştür. Toplantılara Adalet Bakanlığı, Maliye Bakanlığı, Yargıtay Başkanlığı, Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu, Yükseköğretim Kurulu, Türkiye Adalet Akademisi, Türkiye Barolar Birliği, Türkiye Noterler Birliği, Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği, Türkiye Esnaf ve Sanatkarları Konfederasyonu temsilcileri ile Galatasaray Üniversitesi Hukuk Fakültesi Öğretim Üyesi Prof. Dr. Hakan Pekcanitez ve Bilkent Üniversitesi Hukuk Fakültesi Öğretim Üyesi Doç. Dr. Murat Atalı katılmıştır.

Yapılan görüşmelerde aşağıdaki düşünceler ifade edilmiştir.

Tasarı ile getirilen arabuluculuk müessesesi esasen Anayasanın 9’uncu maddesine aykırıdır. Şöyle ki, anılan maddede yargı yetkisinin Türk Milleti adına bağımsız mahkemelerce kullanılacağı hükmüne bağlanmıştır. Ancak arabuluculuk müessesesiyle tarafsız ve bağımsız mahkemelerin dışında yeni bir yargılama yöntemi belirlenmektedir. Bu nedenle Tasarının İçtüzüğün 38’inci maddesi uyarınca reddi gerekir.

Tasarıda arabuluculuğa elverişli olan uyuşmazlıklar belirlenirken tek kıstas, “ tarafların üzerinde serbestçe tasarruf edebilecekleri özel hukuk uyuşmazlıkları” olarak belirlenmiştir. Ancak bu kıstas yeterince açık değildir. İş hukukundan ve aile hukukundan kaynaklanan bazı konular arabuluculuk müessesesinin yapısıyla bağdaşmamasına rağmen, bu kapsamda değerlendirilebilecek ve ilgilinin aleyhine sonuçların doğmasına neden olunabilecektir. Bu nedenle hangi konuların arabuluculuğa elverişli olduğu, sayma yoluyla tüketilmelidir. Hal böyleyken taraflardan birinin güçsüz konumda olması nedeniyle esasen korunması gerekenlere ilişkin uyuşmazlıklar veya irade fesadı söz konusu olduğunda, neticenin ne olacağına ilişkin Tasarıda herhangi bir hüküm bulunmamaktadır. Bu eksikliklerin giderilmesi gerekir.

Tasarıda Arabuluculuk Kurulu, Adalet Bakanlığı güdümünde teşekkül ettirilmektedir. Kurulun yapısında bu çekinceleri giderici değişiklikler yapılması ve özerkliğin sağlanması gerekir.

Her ne kadar Tasarıya ilişkin olarak yukarıda belirtilen eleştiriler yöneltmişse de, aşağıdaki açıklamalar dikkate alındığında eleştirilerin karşılandığı görülecektir.

Arabuluculuk, tarafsız ve bağımsız bir üçüncü kişinin sürece katılımıyla taraflarca iradi olarak yürütülen ve tarafların çözümlerini kendilerinin üretmelerini sağlayan bir müessesedir. Bu bağlamda arabuluculuk müessesesi bağımsız mahkemelere ait olan yargı yetkisinin devri niteliği arz etmez. Zira arabuluculuk, yargı yetkisi veya yargı sistemi ile rekabet halinde olmadığı gibi yargı yoluna başvuru hakkını da ortadan kaldırmaz. İradi olması nedeniyledir ki, taraflar arzu ettikleri zaman arabuluculuk sürecini sonlandırarak, uyuşmazlığı mahkemelere taşıyabilmektedirler. Bir diğer ifadeyle arabuluculuk müessesesi ile yargı yoluna başvuru yolu kapatılmaksızın ve diğer çözüm yolları dışlanmaksızın, yardımcı çözüm yolu geliştirilmektedir. Netice olarak bu noktada şu söylenebilir: Arabuluculuk müessesesi uyuşmazlıkların çözümünde tamamlayıcı bir işleyle sahip olup, uyuşmazlıkların daha büyük adli uyuşmazlıklar haline gelmeden önce çözümünü amaçlar ve bu nedenle de bir yargılama faaliyeti olarak kabul edilemez.

Arabuluculuk müessesesi uyuşmazlıkların daha büyük adli uyuşmazlıklar haline gelmeden önce çözümünü amaçladığından ve iradilik esasına dayandığından, dostane bir çözüm yolu olarak karşımıza çıkar. Günümüzde uyuşmazlıkların en kolay ve hızlı şekilde çözümü amacına yönelik bu tür çözüm yollarına birçok alanda yer verildiği gözlemlenmektedir. Bu bağlamda Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi dahi taraflara davanın dostane çözüm ile sonuçlandırılması yetkisi vermektedir. (AİHS m. 39)

Arabuluculuğun; zamandan ve masraftan tasarruf sağlama, taraflara kendilerini daha iyi ifade edebilme imkânı sağlaması, süreci tamamen tarafların kontrolüne bırakması ve mahkemelerin iş yükünü azaltması gibi özellikleri göz önünde bulundurulduğunda, uyuşmazlıkların makul sürede ve kişilerin adalet duygusuna hitap edecek şekilde çözümlenmesini sağlayacağı aşikârdır. Uyuşmazlıkların mahkemeler önünde çözümlenmesinde taraflar açısından öngörülemeyen sonuçlar doğabilmekteyken, arabuluculukta sonuçlar tamamen öngörülebilirdir. Bu nedenle de dostane/barışçıl bir çözüm yöntemidir.

Tarafların üzerinde serbestçe tasarruf edebilecekleri özel hukuk uyuşmazlıkları kavramının belirgin olmadığı belirtilmişse de bu kavram, tarafların sulh olmak suretiyle sona erdirebilecekleri hukuk uyuşmazlıklarını ifade etmektedir. Kaldı ki, bu kavram sadece bu Tasarıda benimsenmemektedir. Benzer kavrama Türk Ceza Kanununun “Hakkın kullanılması ve ilgilinin rızası” başlıklı 26’ncı maddesinde de yer verilmiştir. Buna göre kişinin üzerinde mutlak surette tasarruf edebileceği bir hakkına ilişkin olmak üzere açıkladığı rızası çerçevesinde işlenen fiilden dolayı kimseye ceza verilmez. Hele hele ceza hukukunun genel ilkeleri göz önünde bulundurulduğunda bu kavrama yer verilmişken, Tasarıda benzer kavrama yer verilmesinde herhangi bir sorun görülmemektedir. Kavram, hukukta tereddüde yer vermeyecek şekilde açıklığa kavuşmuştur.

İrade fesadı söz konusu olduğunda, gerek icra edilebilirlik şerhi verilmesi sürecinde gerekse genel hükümler çerçevesinde bu iddianın ileri sürülmesi mümkündür. Bu noktada belirtildiği gibi bir olumsuzluk söz konusu değildir.

Tasarının maddeleri üzerinde yapılan değişiklikler aşağıda açıklanmıştır.

Tasarının birinci bölüm başlığı, bölümde yer alan maddelerde yapılan değişikliklerle paralellik sağlanması amacıyla “Amaç, Kapsam ve Tanımlar” şeklinde değiştirilmiştir.

Kanun yapım tekniği açısından madde sıralaması, düzenlemenin niteliğine ve ihtiyaca göre sırasıyla amaç, kapsam, dayanak, tanımlar, teşkilat, organlar, nitelikler, görev, yetki ve sorumluluklar, cezaî hükümler, düzenleyici işlemlere ilişkin hüküm, değiştirilen ve yürürlükten kaldırılan hükümler, geçici hükümler

ile yürürlük ve yürütme maddeleri ve varsa düzenlemelerin ekleri şeklinde yapılır. Bu bağlamda Tasarı ile öngörülen düzenlemenin niteliği göz önünde bulundurulduğunda, Tasarının 1'inci maddesinin başlığının amaç ve kapsam şeklinde değiştirilmesi uygun görülmüştür. Maddenin birinci fıkrasında Tasarının amacının hukuk uyuşmazlıklarının arabuluculuk yoluyla çözümlenmesinde uygulanacak usul ve esasları düzenlemek olduğu ve ikinci fıkrada da yabancılık unsuru taşıyanlar da dâhil olmak üzere ancak tarafların üzerinde serbestçe tasarruf edebilecekleri iş veya işlemlerden doğan özel hukuk uyuşmazlıklarının çözümlenmesinde arabuluculuğa gidilebileceği düzenlenmektedir. Bununla birlikte arabuluculuk sırasında yapılan müzakereler, tarafların herhangi bir korku veya baskı altında kalmaması ve tarafların eşitliği prensibine dayanır. Arabuluculuk, tarafların kendilerini güvende hissedecekleri bir ortamda gerçekleştirilmelidir. Yapılan araştırmalara aile içi şiddet olaylarının varlığı, taraflardan birinin diğerini tehdit etmesi veya benzeri nedenlerin varlığı halinde, tarafların kendilerini güvende hissedemeyeceklerini ve eşitlik prensibinin hayata geçemeyeceğini göstermektedir. Bu nedenle aile içi şiddet iddiası içeren uyuşmazlıkların arabuluculuğa uygun olmadığı düşünülmektedir. Tasarının 1'inci maddesi, belirtilen gerekçelerle değiştirilmiş ve yapılan değişiklik doğrultusunda kabul edilmiştir.

Tasarının 2'nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

Tasarının 3'üncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

Tasarının 4'üncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

12/1/2011 tarihli ve 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanununda hangi delillerin caiz deliller olduğu hükme bağlanmıştır. Buna göre caiz delillerden maksat, hukuka uygun olarak elde edilmiş deliller ve Hukuk Muhakemeleri Kanununun belirli delillerle ispatı emrettiği hususlara -istisnalar saklı kalmak kaydıyla- ilişkin delillerdir (HMK m.189/2 ve 189/3). Tasarının 5'inci maddesinde belirtilen caiz delillerden maksat, birinci fıkrada belirtilen durumlar saklı kalmak üzere, Hukuk Muhakemeleri Kanununun 189'uncu maddesinde belirtilen nitelikleri haiz delillerdir. Anılan deliller sadece arabuluculukta sunulmaları sebebiyle kabul edilemeyecek deliller haline gelmeyecektir. Uygulamada caiz delil kavramının herhangi bir duraksamaya meydan vermesini engellemek amacıyla Tasarının 5'inci maddesinin beşinci fıkrasında geçen "ileri sürülen caiz deliller" ibaresi "ileri sürülebilen deliller" şeklinde değiştirilmiştir. Tasarının 5'inci maddesi, yapılan değişiklik doğrultusunda kabul edilmiştir.

Tasarının 6'ncı maddesi aynen kabul edilmiştir.

Tasarının 7'nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

Avukatlığın amacı; hukuki ilişkilerin düzenlenmesini, her türlü hukuki sorun ve anlaşmazlıkların adalet ve hakkaniyete uygun olarak çözümlenmesini ve hukuk kurallarının tam olarak uygulanmasını her derecede yargı organları, hakemler, resmi ve özel kişi, kurul ve kurumlar nezdinde sağlamaktır. (Avukatlık Kanunu m. 2) Açıkça yetki verilmediği durumlarda vekil; alternatif uyuşmazlık çözüm yollarına başvuramamaktadır. (HMK m.74) Esasen taraflar, arabuluculuk sürecine bizzat katılıp takip edebileceği gibi, süreci vekil (avukat) aracılığıyla da takip edebilmesi işin doğasında vardır. Avukatlığın amacının hukuki sorun ve anlaşmazlıkların adalet ve hakkaniyete uygun olarak çözümlenmesine yardımcı olması da bu hususa işaret eder. Kaldı ki, taraflar açıkça yetki vermek suretiyle alternatif uyuşmazlık çözüm yollarına vekilleri aracılığıyla da katılabilir veya takip edebilirler. Esasen bu hususta

herhangi bir şüphe olmaması gerekir. Ancak herhangi bir duraksamaya mahal verilmemesi açısından Avukatlık Kanunu ve Hukuk Muhakemeleri Kanununun vekil(avukat) aracılığıyla temsil edilebilme konusunda tanıdığı yetkilerinin arabuluculuk sürecinde de kullanılabilmesi hususuna açıklık getirilmesi uygun görülmüştür. Tasarının 8'inci maddesi, belirtilen gerekçelerle değiştirilmiş ve yapılan değişiklik doğrultusunda kabul edilmiştir.

Tasarının 9'uncu maddesi aynen kabul edilmiştir.

Tasarının 10'uncu maddesi aynen kabul edilmiştir.

Tasarının 11'inci maddesi aynen kabul edilmiştir.

Tasarının 12'nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

Tasarının 13'üncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

Tasarının 14'üncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

Dava açıldıktan sonra tarafların birlikte arabulucuya başvuracaklarını beyan etmeleri hâlinde, yargılamanın mahkemece üç ay süre ile ertelenmesi ve tarafların birlikte başvurusu üzerine bu sürenin üç ay daha uzatılabilmesi usul ekonomisi açısından sakıncalar doğurabilecek niteliktedir. Şöyle ki, davanın görülmesi sırasında arabuluculuğa başvurulması durumunda her hâl ve şartta, somut durumun gereklerine bakılmaksızın davanın üç ay süreyle ertelenmesi ve tarafların birlikte talepte bulunması üzerine sürenin üç ay uzatılması yargılamanın gereksiz yere uzamasına neden olur. Bu nedenle mahkeme tarafından somut durumun koşulları göz önünde bulundurularak üç aya kadar erteleme ve başvuruda bulunulması durumunda üç aya kadar uzatılabilme noktasında, davaya bakan mahkemeye bir takdir hakkı tanınması gerekir. Avukatlık Kanununun (m.2) ve Hukuk Muhakemeleri Kanununun vekil(avukat) aracılığıyla temsil edilebilme (m.74) konusunda tanıdığı yetkilerinin arabuluculuk müzakerelerinde de kullanılabilmesi hususuna açıklık getirilmesi gerekir. Ayrıca taraflarca belirlenecek arabuluculuk usulünün emredici hukuk kurallarına aykırı olmayacağı açıklığa kavuşturulmalıdır. Tasarının 15'inci maddesi, belirtilen gerekçelerle değiştirilmiş ve yapılan değişiklik doğrultusunda kabul edilmiştir.

Tasarının 16'ncı maddesi aynen kabul edilmiştir.

Arabuluculuk faaliyeti belli durumlarda sona erer. Arabuluculuğa ancak tarafların üzerinde serbestçe tasarruf edebilecekleri -aile içi şiddet iddiası içeren uyuşmazlıklar hariç- özel hukuka tabi iş ve işlemler hakkında gidilebildiğine göre, arabuluculuğa elverişli olmayan bir iş veya işlemde ötürü arabuluculuğa gidildiğinin anlaşılması üzerine süreç sona erdirilmelidir. Arabuluculuk sürecinde uyuşmazlığa konu iş veya işlemlerin suç kaynaklı olduğunun tespit edilmesi durumunda arabuluculuğa son verilmesi gerekir. Bununla birlikte 4/12/2004 tarihli ve 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanununun 253 ve devamı maddeleri uyarınca belli suçlar hakkında taraflar, uzlaşmaya gidebilirler. 253 üncü maddenin ondokuzuncu fıkrasındaki "Uzlaşmanın sağlanması halinde soruşturma konusu suç nedeniyle tazminat davası açılmaz; açılmış olan davadan feragat etmiş sayılır." hükmü nedeniyle, tarafların uzlaşmama nedeniyle tazminat davası açabilecekleri aşikârdır. Bu nedenle ileride söz konusu olabilecek muhtemel tazminat uyuşmazlıklarının çözümü amacıyla arabulucuya başvurabilmeleri açısından taraflara şans verilmesi uygun olacaktır. Kaldı ki, hukuk düzenin çelişmezliği de bu sonucu gerektirir. Bu nedenle uzlaşma kapsamındaki suçlardan kaynaklı iş veya işlemlere ilişkin taleplerde arabuluculuğa devam edilmesi gerekir. Tasarının 17'nci maddesi, belirtilen gerekçelerle değiştirilmiş ve yapılan değişiklik doğrultusunda kabul edilmiştir.

Dava açılmadan önce veya davanın görülmesi sırasında arabuluculuğa başvurulabilir. Arabuluculuk sonucunda varılan anlaşma, icra edilebilirlik şerhi verildiği takdirde ilâm niteliğinde belge sayılmaktadır. Bu noktada dava açılmadan önce arabuluculuğa başvurulması durumunda icra edilebilirlik şerhinin verilmesi, asıl uyuşmazlık hakkındaki yetki kurallarına göre yetkisi belirlenecek olan icra mahkemesinden talep edilebilmelidir. Davanın görülmesi sırasında arabuluculuğa başvurulması durumunda ise icra edilebilirlik şerhinin verilmesi, usul ekonomisi ve mahkemenin derdest dosya hakkında karar verebilmesinin sağlanması amacıyla davanın görüldüğü mahkemeden talep edilebilmelidir. Diğer taraftan çekişmesiz yargı işlerinde niteliğine uygun düştüğü ölçüde, basit yargılama usulü uygulanır ve aksine hüküm bulunmadıkça resen araştırma ilkesi geçerlidir (HMK m.385). Arabuluculuk sonunda varılan anlaşmanın icra edilebilirliğine ilişkin şerh verilmesi de bir çekişmesiz yargı işi olduğundan mahkeme buna ilişkin inceleme yaparken çekişmesiz yargı işlerinde izlenen yargılama usulünü tatbik edecektir. Kural olarak çekişmesiz yargı işlerinde resen araştırma ilkesi geçerli olduğundan, mahkeme gerekli değilse dosya üzerinden karar verebilmelidir. Tasarının 18’inci maddesi belirtilen gerekçelerle değiştirilmiş ve yapılan değişiklikler doğrultusunda kabul edilmiştir.

Tasarının 19’uncu maddesi aynen kabul edilmiştir.

Arabuluculuk müessesesi, yargılama faaliyeti olmamakla birlikte müessesesinin etkin bir şekilde işletilebilmesini sağlamak amacıyla arabulucuların hukuk eğitimi almış olmaları ve belli bir süre tecrübe edinmiş olmaları uygun görülmüştür. Bu nedenle arabuluculuk siciline kaydedilecek kişilerin hukuk fakültesinden mezun olması ve kayıt başvurusunun yapıldığı tarih itibarıyla en az beş yıl mesleğinde kıdeme sahip olması gerekliliği ortaya konulmuştur. Tasarının 20’nci maddesi, belirtilen gerekçelerle değiştirilmiş ve yapılan değişiklik doğrultusunda kabul edilmiştir.

Tasarının 21’inci maddesi aynen kabul edilmiştir.

Tasarının altıncı bölüm başlığı, bölümde yer alan maddelerde yapılan değişikliklerle paralellik sağlanması amacıyla “Arabuluculuk Eğitimi ve Eğitim Kuruluşları” şeklinde değiştirilmiştir.

Tasarının 22’nci maddesi, Tasarının 20’nci maddesinde yapılan değişikliklerle uyum sağlanması amacıyla değiştirilmiş ve yapılan değişiklik doğrultusunda kabul edilmiştir.

Tasarının 23’üncü maddesi, arabuluculuk eğitiminin bünyesinde hukuk fakültesi bulunan üniversitelerde hukuk fakültesi ve Türkiye Adalet Akademisi tarafından verilmesini ve eğitim veren kuruluşların mahiyeti gereği izin verme yetkisinin Bakanlığa tanınmasını teminen değiştirilmiş ve yapılan değişiklik doğrultusunda kabul edilmiştir.

Tasarının 24’üncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

Tasarının 25’inci maddesi aynen kabul edilmiştir.

Tasarının 26’nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

Tasarının 27’nci maddesi, Tasarının 23 üncü maddesinde yapılan değişiklik ile uyum sağlanması ve denetimin izin veren makam tarafından yapılmasının sağlanması amacıyla değiştirilmiş ve yapılan değişiklik doğrultusunda kabul edilmiştir.

Tasarının 28’inci maddesi, hükümde mükerrerliği önlemek amacıyla değiştirilmiş ve yapılan değişiklik doğrultusunda kabul edilmiştir.

2/11/2011 tarihli ve 28103 sayılı (mükerrer) Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren 666 sayılı Kamu Görevlilerinin Mali Haklarının Düzenlenmesi Amacıyla Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Hükmünde Kararnamede Adalet Uzmanı kadroları

ihdas edilmiştir. Tasarıda belirtilen görevleri yerine getirmek amacıyla Daire Başkanlığı bünyesinde ihtiyaç duyulan personel, bu kadrolardan tedarik edilebilir. Bu nedenle denetim görevlisi ve diğer uzman personel kadroların tahsis edileceğine dair hükme gerek görülmemiştir. Tasarının 29'uncu maddesi belirtilen gerekçelerle değiştirilmiş ve yapılan değişiklik doğrultusunda kabul edilmiştir.

Arabuluculuk eğitimi verilecek kurumlara izin verme yetkisi Adalet Bakanlığına verildiğinden, izin verme yetkisinin Daire Başkanlığının görev ve yetki alanından çıkarılması gerekir. Daire Başkanlığının ihtiyaç duyduğu personel ise yukarıda belirtilen 666 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile ihdas edilen Adalet Uzmanı kadrolarından tedarik edilebilecektir. Tasarının 12'nci maddesinin ikinci fıkrası uyarınca, tahsil edilecek giriş aidatı ve yıllık aidatlar genel bütçeye gelir kaydedilmesine rağmen genel bütçeye kaydedilecek ödemelerin tahsilinde Daire Başkanlığına yetki verilmesi, bütçeleme ilkelerine uygun düşmemektir. Tasarının 30'uncu maddesi belirtilen gerekçelerle değiştirilmiş ve yapılan değişiklik doğrultusunda kabul edilmiştir.

Tasarının 31'inci maddesi, esnaf ve sanatkâr meslek kuruluşlarının en üst kuruluşu olarak görev yapan Türkiye Esnaf ve Sanatkarları Konfederasyonunun temsilci göndermesini ve başka yerden katılacak Kurul üyelerinin yol giderleri ve benzeri masraflarının Harçlar Kanunu uyarınca Bakanlıkça karşılanmasını teminen değiştirilmiştir. Tasarının 31'inci maddesi, yapılan değişiklik doğrultusunda kabul edilmiştir.

Tasarının 32'nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

Suçun işlenmesiyle bozulan toplum düzeninde adaletin sağlanması için suç işleyen kimseye uygulanacak ceza hukuku yaptırımlarının haklı ve ölçülü olması gerekir. Ancak haklı ve suçun ağırlığıyla orantılı bir yaptırım ile suç işleyen kişinin fiilinden pişmanlık duyması sağlanabilir. Bu bağlamda gizliliği ihlal fiilinin ağırlığı göz önünde bulundurulduğunda cezada adaletin ve orantının sağlanması amacıyla cezanın üst sınırının altı aya indirilmesi uygun görülmüştür. Tasarının 33'üncü maddesi, belirtilen gerekçelerle değiştirilmiş ve yapılan değişiklik doğrultusunda kabul edilmiştir.

Tasarının 34'üncü maddesine bağlı listelerde ihdas edilen kadrolarda ve sınıflarda değişiklik yapılmış ve madde kabul edilmiştir.

Arabuluculuk eğitiminin bünyesinde hukuk fakültesi bulunan üniversitelerin hukuk fakülteleri ve Türkiye Adalet Akademisi tarafından verilmesi nedeniyle Tasarının 23'üncü maddesi ile arabuluculuk eğitiminin süresi, niteliği esas alınmak suretiyle yönetmelikte belirlenmesi nedeniyle Tasarının 20'nci maddesinde yapılan değişiklik ile uyum sağlanması ve diğer taraftan da önceden alınmış arabuluculuk belgelerinin geçerli olmaması uygun görüldüğünden Tasarının 35'inci maddesi değiştirilmiş ve yapılan değişiklik doğrultusunda kabul edilmiştir.

Tasarının geçici 1'inci maddesi aynen kabul edilmiştir.

Arabuluculuk belgeleri ancak yetkili kuruluşlar tarafından verilebilecektir. Bu nedenle Tasarı hükümleri uygulanmaksızın alınmış olan arabuluculuk belgeleri geçerli olmayacaktır. Dolayısıyla önceden alınmış olan arabuluculuk belgelerinin geçerliliğine ilişkin intikal hükümleri ihtiva eden geçici 2'nci maddenin metinden çıkarılmış ve diğer geçici madde buna göre teselsül ettirilmiştir.

Tasarının geçici 3'üncü maddesi, yapılan teselsül nedeniyle geçici 2'nci madde olarak aynen kabul edilmiştir.

Tasarının 36'ncı maddesinin birinci fıkrası, yürürlük ve yürütme maddelerinin ayrı maddeler olarak düzenlenmesi gerektiğinden Tasarının 36'ncı maddesi olarak kabul edilmiştir.

Tasarının 36'ncı maddesinin ikinci fıkrası, yürürlük ve yürütme maddelerinin ayrı maddeler olarak düzenlenmesi gerektiğinden Tasarının 37'nci maddesi olarak kabul edilmiştir.

Tasarının maddeleri görüşmeler sırasında redaksiyona tabi tutulmuştur.

Raporumuz, Komisyon Başkanlığına saygı ile arz olunur.

28/3/2012

Alt Komisyon Başkanı

Yılmaz Tunç

Bartın

Üye

Mevlüt Akgün

Karaman

Üye

Hakan Çavuşoğlu

Bursa

Üye

Ramazan Can

Kırıkkale

Üye

Dilek Akagün Yılmaz

Uşak

(Muhalefet şerhim vardır)

Üye

Murat Başesgioğlu

İstanbul

(Muhalefet şerhim vardır)

Üye

Turgut Dibek

Kırklareli

(Muhalefet şerhimiz vardır)

MUHALEFET ŞERHİ

Arbuluculuk kanun tasarısı yargının yükünü azaltmak, yargıyı hızlandırmak gibi görünürde kulağa hoş gelen gerekçelerle gündeme getirilmiştir. Ancak tasarı bu haliyle bağımsız ve tarafsız mahkemelere alternatif ve doğrudan iktidara bağımlı bir yargı sisteminin oluşmasına yol açabilir.

Tasarı gerekçesinde pek çok Avrupa ülkesinde arbuluculuk yönteminin kullanılan bir yöntem olduğu belirtildiği gibi, yapılan yurtdışı ziyaretlerinde de bu sistemin 2000 li yıllardan itibaren bazı Avrupa ülkelerinde uygulanmaya başlandığı gözlenmiştir. Ancak her toplumun kendine özgü duyarlılıkları ve yaşadığı toplumsal sorunlar nedeniyle arbuluculuk sisteminin her toplumda iyi sonuçlar vereceği anlamı çıkarılmamalıdır.

Siyasi iktidar gerçekten yargıyı hızlandırmak ve yargının yükünü azaltmak istiyorsa öncelikle nitelikli, iyi eğitim almış yargıç sayısını çoğaltmalı, yargının bağımsızlığını ve tarafsızlığını sağlamalıdır.

Üstelik halen hukukumuzda varolan Avukatlık Yasası m.35 de belirtilen uzlaşma hükümleri ve HMK da yer alan sulh ve tahkim usulünün yargıçlar ve barolar denetiminde geliştirilmesi mümkünken ayrıca bir arbuluculuk sisteminin oluşturulması hatalı bir girişimdir.

Öncelikle bu tasarı Anayasa m.9 da belirtilen “Yargı yetkisi Türk Milleti adına bağımsız mahkemelerce kullanılır” hükmüne aykırıdır. Türk Ulusu adına yargı yetkisini kullanan bağımsız mahkemeler yerine, arbulucuların vatandaşların arasındaki sorunları çözme konusunda yetkili kılınması, mahkemeler ve hukuk sisteminin dışlanmasına yol açabilecektir. Çok hukukluluğu savunan kişiler ya da etnik temelde kendi mahkemelerinde yargılamaya yapmayı isteyen kişiler açısından arbuluculuk sistemi rahatlıkla kullanılabilir bir yöntem olacaktır.

Her ne kadar tasarı m. 15/4 bendinde hakim tarafından yapılabilecek işlemler arbulucu tarafından yapılamaz dene de, arbulucu uyuşmazlığın niteliğini, tarafların isteklerini ve uyuşmazlığın hızlı bir şekilde çözümlenmesi için gereken usul ve esasları gözönüne alarak arbuluculuk faaliyetini yürütür denmektedir. Yine aynı maddede taraflar arbuluculuk usulünü serbestçe kararlaştırabilirler denmekte iken verdiğimiz önerge ile “emredici hukuk kurallarına aykırı olmamak” kaydıyla ibaresi eklenmiştir. Ancak tüm düzenlemeden de görüleceği üzere arbuluculuk tarafların belirlediği usul çerçevesinde yapılan yargısal bir faaliyettir.

Tasarının 1. maddesinde tarafların üzerinde serbestçe tasarruf edebilecekleri iş ve işlemlerden doğan özel hukuk uyuşmazlıklarında arbuluculuğa başvurulabileceği öngörülmektedir. Bu durumda özellikle kadınlar koca, baba, ağa baskısıyla bir arbulucuya yönlendirilebilir, gizlilik içinde yapılan arbuluculuk çalışması sonucunda çocuğunun velayeti, görüşme hakkı, tazminat ve evlilik içi mal paylaşımına ilişkin konulardan vazgeçtiğine ilişkin bir tutanak imzalatılabilir ve bu imzalanan tutanak hakim denetimine de tabi olmadığında çok ciddi hak kayıplarına yol açılabilir. Yine ekonomik yönden güçsüz olan işçiler açısından da manevi baskı ile arbulucuya başvuruya zorlama ve bu nedenle de hak kayıpları sözkonusu olabilir.

Bu nedenlerle 1. maddede arbuluculuk faaliyetlerinin kamu düzenine ilişkin hukuki ilişkilerde ve 4721 s. Türk Medeni Kanunu ve 4857 s. İş Kanunu kapsamına giren uyuşmazlıklarda uygulanmamasına yönelik verdiğimiz önerge reddedilmiştir.

Tasarı m.4 uyarınca arabulucu, tarafların istedikleri usule göre aleniyet ilkesine aykırı olarak gizlilik içinde işlemleri yürütür. Bu durumda ise taraflar mahalle baskısı altında tarikat ve töre kurallarına göre uyuşmazlıklarının çözümlenmesini istediklerinde bu da mümkün demektir. İşte bu alternatif kadı sistemini karşımıza çıkartabilir. Bu nedenle gizlilik kuralının tasarıdan çıkartılması ve aynen HMK de düzenlenen sulh anlaşmasında olduğu gibi arabuluculuk görüşmelerinde yapılan ikrarın tarafları bağlamayacağı yönünde düzenleme yapılması önerimiz reddedilmiştir.

Tasarının 5. maddesinde ise gizlilik kuralına bağlı olarak delillerin sınırlandırılması sonucuna neden olabilecek maddenin değiştirilmesi yönündeki önerimiz de reddedilmiştir.

Tasarının 10. maddesinde reklam yasağı düzenlemesi bulunmaktadır. Ancak bu maddede arabulucuların sadece akademik unvanlarını kullanabilecekleri belirtilmektedir. Bu durumda avukat olan bir arabulucunun avukat sıfatını kullanamaması sözkonusu olabileceğinden bu maddede değişiklik yapılmalıdır.

Tasarı 18. maddesinde anlaşma tutanaklarının hakim önüne götürülmesi tarafların isteğine bırakılmıştır. Hakim ise bu tutanağı sadece tarafların serbestçe tasarrufta bulunabilecekleri bir hak konusunda olup olmadığı ve icraya elverişli olup olmadığı yönüyle inceleyecek ve onaylamak durumunda kalacaktır. Yani hakim tarafların hak ve ehliyetlerinin olup olmadığı, hukuki menfaatleri ya da baskı altında olup olmadıkları yönünde inceleme yapmayacaktır. Üstelik hakim dosya üzerinden inceleme yapacak, tarafları dinleme zorunluluğu da olmayacaktır. Bu maddeye yönelik olarak taraflarca imzalanan anlaşma tutanaklarının görevli ve yetkili mahkemede ve hakim tarafından mutlaka dinlenerek icra edilebilirlik şerhi verilmesine yönelik önerimiz de reddedilmiştir.

Yine 18. maddeye yönelik olarak hakim tarafından icra edilebilirlik şerhi verilen ilam niteliğindeki belgeye karşı tarafların irade fesadına uğramaları olasılığı durumunda iptal davası açılabilmesi ve temyiz yoluna başvurabilmesine ilişkin verdiğimiz önerge reddedilmiştir. Oysaki tarafların mahkeme içindeki sulh anlaşmasında dahi irade fesadı sözkonusu olduğunda HMK m.315 uyarınca iptal davası açabilme hakları bulunmaktadır.

Tasarının 20. maddesinin ç bendi avukatlık yasası ile paralel olmalı ve Avukatlığa engel olan suçlar arabuluculuğa da engel olarak düzenlenmelidir. d bendinde belirtilen sınav ise Adalet Bakanlığı tarafından değil daha bağımsız konumda olan arabulucular kurulu denetiminde yapılmalı ve arabulucuların seçimi özellikle uygulamalı sınav ile Adalet Bakanlığına bırakılmamalıdır.

Tasarının 21. maddesinde arabulucunun kaydının silinmesi her halükarda arabulucular kuruluna bırakılmalı ve bu yönde değişiklik yapılmalıdır. Bu doğrultuda 30. maddenin f) bendi de değiştirilmelidir.

Tasarının 23. maddesine eğitim verecek kurumların arasına Türkiye Barolar Birliği de konulmalı ve eğitim kuruluşları Bakanlıktan değil arabulucular kurulundan izin alarak faaliyetlerini sürdürmelidirler.

Tasarının 26. maddesinde eğitim kuruluşlarının bilgi verecekleri mercii Arabulucular kurulu olarak değiştirilmelidir.

Tasarının 31. maddesinde arabulucular kurulunu oluşturulacak üyeler Türkiye Barolar Birliği üyesi 3, Noterler birliği üyesi 2 temsilci olacak şekilde değiştirilmeli f bendinde Adalet Bakanı tarafından seçilecek 3 arabulucu ise kurul tarafından seçilecek 3 arabulucu olarak değiştirilmelidir. Kurula verilen görevlerin yoğunluğu nedeniyle kurul yılda iki kez değil en az 4 kez toplanmalı ve bu konuda 4. Fıkra değiştirilmelidir.

Tasarının 32. maddesi b) bendine yapılacak sınavın kurul tarafından yapılması ve denetlenmesi yönünde değişiklik yapılması, e) bendinde arabulucuların sicilden silinmesi konusunda karar verme tamamen kurulun yetkisine bırakılacak şekilde değişiklik yapılması gerekmektedir.

Tasarının 33. maddesi ile düzenlenen gizliliğin ihlali maddesinin tamamen tasarıdan çıkarılması gerekmektedir. Arabuluculuk faaliyetleri gizlilik içinde değil, şeffaf bir şekilde yürütülmeli ve yargı denetimine de açık olmalıdır.

Arabuluculuk tasarısı bu haliyle hak ve haklının bulunmasını değil, her ne koşulda olursa olsun uyuşmazlıkları sonlandırmayı hedeflemektedir. Arabuluculuk faaliyeti gizlilik içerisinde, hakimin denetimi de olmaksızın, güçlünün zayıfı ezmesi sonucunu ve çok hukukluluğu ortaya çıkartabilecek, etnik ve dinsel temelde oluşumlara ya da mafyanın hakimiyetine yol açabilecek bir düzenlemeye dönüşme sakıncalarını içinde barındırmaktadır.

Bu nedenlerle Adalet komisyonundaki görüşmeler sırasında en azından verilen önergelerin ve eleştirilerin dikkate alınarak tasarıdaki sakıncaların giderilmesi yönünde adımlar atılması umuduyla muhalefet şerhini sunuyoruz. Saygılarımızla.

Turgut Dibek

Kırklareli

Dilek Akagün Yılmaz

Uşak

MUHALEFET ŞERHİ

Hukuk Uyuşmazlıklarında Arabuluculuk Kanun tasarısı Alt Komisyon Raporuna aşağıda arz ettiğim hususlarda katılmıyorum.

Bir Hukuk Devletinde uyuşmazlıkların çözümünde ideal yol; Devlet yargısı içinde bağımsız yargı süreçlerinde ihtilafların sonlandırılmasıdır. Yargının iş yükünün yoğunluğu hiçbir zaman alternatif bir yargı mekanizmasının haklı bir gerekçesi olamaz. Devlet, yargı sisteminin tarafsız ve bağımsızlığını koruyarak, hızlı ve etkin çalışmasını sağlamakla sorumludur.

Şu anda üzerinde çalıştığımız Arabuluculuk Kurumun da kesinlikle Devlet yargısına alternatif olarak düşünülmemelidir. Tarafların üzerinde serbestçe tasarruf edebilecekleri uyuşmazlıkların tamamen iradi olarak Arabuluculuk yoluyla çözüme kavuşturulması amaçlanmaktadır. Elbette bu tasarruf yetkisinin kanuna, genel ahlaka, toplumsal ve evrensel değerlere ters düşmemesi gerekir.

Arabuluculuk sisteminin, toplumumuzun nasıl değerlendireceğini şimdiden kestirmek zordur. Tamamen tarafsız davranmasına ve tarafların güvenine dayalı bir kurum olacaktır.

Bu nedenle uygulamanın yerleşmesi için meslek mensuplarına ve barolara önemli roller düşmektedir.

Ancak, gerek tasarı gerekse alt komisyon raporu baroları bu anlamda gereken önemi vermekten uzaktır.

Arabuluculuk eğitimi konusunda Hukuk fakültelerine ve Adalet Akademisine verilen izin Barolara verilmemiştir. Bunu önemli bir eksiklik olarak görüyoruz. Keza yeni örgütlenmede de Baroların katkısı çok sınırlı kalmıştır.

Saygılarımla arz ederim.

29.03.2012

Murat Başesgioğlu

İstanbul

ALT KOMİSYONUN KABUL ETTİĞİ METİN

**HUKUK UYUŞMAZLIKLARINDA
ARABULUCULUK KANUNU TASARISI**

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam ve Tanımlar

Amaç ve kapsam

MADDE 1- (1) Bu Kanunun amacı, hukuk uyuşmazlıklarının arabuluculuk yoluyla çözülmesinde uygulanacak usul ve esasları düzenlemektir.

(2) Bu Kanun, yabancılık unsuru taşıyanlar da dâhil olmak üzere, ancak tarafların üzerinde serbestçe tasarruf edebilecekleri iş veya işlemlerden doğan özel hukuk uyuşmazlıklarının çözülmesinde uygulanır. Şu kadar ki, aile içi şiddet iddiasını içeren uyuşmazlıklar arabuluculuğa elverişli değildir.

Tanımlar

MADDE 2- (1) Bu Kanunun uygulanmasında;

a) Arabulucu: Arabuluculuk faaliyetini yürüten ve Bakanlıkça düzenlenen arabulucular siciline kaydedilmiş bulunan gerçek kişiyi,

b) Arabuluculuk: Sistematik teknikler uygulayarak, görüşmek ve müzakerelerde bulunmak amacıyla tarafları bir araya getiren, onların birbirlerini anlamalarını ve bu suretle çözümlerini kendilerinin üretmesini sağlamak için aralarında iletişim sürecinin kurulmasını gerçekleştiren, uzmanlık eğitimi almış olan tarafsız ve bağımsız bir üçüncü kişinin katılımıyla ve ihtiyarî olarak yürütülen uyuşmazlık çözüm yöntemini,

c) Bakanlık: Adalet Bakanlığını,

ç) Daire Başkanlığı: Hukuk İşleri Genel Müdürlüğü bünyesinde oluşturulacak Arabuluculuk Daire Başkanlığını,

d) Genel Müdürlük: Hukuk İşleri Genel Müdürlüğünü,

e) Kurul: Arabuluculuk Kurulunu,

f) Sicil: Arabulucular sicilini,

ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Arabuluculuğa İlişkin Temel İlkeler

İradî olma ve eşitlik

MADDE 3- (1) Taraflar, arabulucuya başvurmak, süreci devam ettirmek, sonuçlandırmak veya bu süreçten vazgeçmek konusunda serbesttirler.

(2) Taraflar, gerek arabulucuya başvururken gerekse tüm süreç boyunca eşit haklara sahiptirler.

Gizlilik

MADDE 4- (1) Taraflarca aksi kararlaştırılmamışsa arabulucu, arabuluculuk faaliyeti çerçevesinde kendisine sunulan veya diğer bir şekilde elde ettiği bilgi ve belgelerle tuttuğu kayıtları gizli tutmakla yükümlüdür.

(2) Aksi kararlaştırılmamışsa taraflar da bu konudaki gizliliğe uymak zorundadırlar.

Beyan veya belgelerin kullanılmaması

MADDE 5- (1) Taraflar, arabulucu veya arabuluculuğa katılanlar da dâhil üçüncü bir kişi, uyuşmazlıkla ilgili olarak hukuk davası açıldığında yahut tahkim yoluna başvurulduğunda, aşağıdaki beyan veya belgeleri delil olarak ileri süremez ve bunlar hakkında tanıklık yapamaz:

a) Taraflarca yapılan arabuluculuk daveti veya bir tarafın arabuluculuk faaliyetine katılma isteği.

b) Uyuşmazlığın arabuluculuk yolu ile sona erdirilmesi için taraflarca ileri sürülen görüşler ve teklifler.

c) Arabuluculuk faaliyeti esnasında, taraflarca ileri sürülen öneriler veya herhangi bir vakia veya iddianın kabulü.

ç) Sadece arabuluculuk faaliyeti dolayısıyla hazırlanan belgeler.

(2) Birinci fıkra hükmü, beyan veya belgenin şekline bakılmaksızın uygulanır.

(3) Birinci fıkrada belirtilen bilgilerin açıklanması, mahkeme, hakem veya herhangi bir idarî makam tarafından istenemez. Bu beyan veya belgeler, birinci fıkrada öngörülenin aksine, delil olarak sunulmuş olsa dahi hükme esas alınmaz. Ancak, söz konusu bilgiler bir kanun hükmü tarafından emredildiği veya arabuluculuk süreci sonunda varılan anlaşmanın uygulanması ve icrası için gerekli olduğu ölçüde açıklanabilir.

(4) Bu maddenin yukarıdaki fıkraları, arabuluculuğun konusuyla ilgili olup olmadığına bakılmaksızın, hukuk davası ve tahkimde uygulanır.

(5) Birinci fıkrada belirtilen sınırlamalar saklı kalmak koşuluyla, hukuk davası ve tahkimde ileri sürülebilen deliller, sadece arabuluculukta sunulmaları sebebiyle kabul edilemeyecek deliller haline gelmez.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Arabulucuların Hak ve Yükümlülükleri

Unvanın kullanılması

MADDE 6- (1) Sicile kayıtlı olan arabulucular, arabulucu unvanını ve bu unvanın sağladığı yetkileri kullanma hakkına sahiptir.

(2) Arabulucu, arabuluculuk faaliyeti sırasında bu unvanını belirtmek zorundadır.

Ücret ve masrafların istenmesi

MADDE 7- (1) Arabulucu yapmış olduğu faaliyet karşılığı ücret ve masrafları isteme hakkına sahiptir. Arabulucu, ücret ve masraflar için avans da talep edebilir.

(2) Aksi kararlaştırılmadığı sürece arabulucunun ücreti, faaliyetin sona erdiği tarihte yürürlükte bulunan Arabulucu Asgarî Ücret Tarifesine göre belirlenir; aksi kararlaştırılmadıkça ücret ve masraf taraflarca eşit olarak karşılanır.

(3) Arabulucu, arabuluculuk sürecine ilişkin olarak belirli kişiler için aracılık yapma veya belirli kişileri tavsiye etmenin karşılığı olarak ücret alamaz. Bu yasağa aykırı işlemler batıldır.

Taraflarla görüşme ve iletişim kurulması

MADDE 8- (1) Arabulucu, tarafların her biri ile ayrı ayrı veya her ikisiyle birlikte aynı anda görüşebilir veya iletişim kurabilir. Taraflar bu görüşmelere vekilleri aracılığıyla da katılabilirler.

Görevin özenle ve tarafsız biçimde yerine getirilmesi

MADDE 9- (1) Arabulucu görevini özenle, tarafsız bir biçimde ve şahsen yerine getirir.

(2) Arabulucu olarak görevlendirilen kimse, tarafsızlığından şüphe edilmesini gerektirecek önemli hâl ve şartların varlığı hâlinde, bu hususta tarafları bilgilendirmekle yükümlüdür. Bu açıklamaya rağmen taraflar, arabulucudan birlikte talep ederlerse, arabulucu bu görevi üstlenebilir yahut üstlenmiş olduğu görevi sürdürebilir.

(3) Arabulucu, taraflar arasında eşitliği gözetmekle yükümlüdür.

(4) Arabulucu, bu sıfatla görev yaptığı uyuşmazlıkla ilgili olarak açılan davada, daha sonra taraflardan birinin avukatı olarak görev üstlenemez.

Reklam yasağı

MADDE 10- (1) Arabulucuların iş elde etmek için, reklam sayılabilecek her türlü teşebbüs ve harekette bulunmaları ve özellikle tabelalarında ve basılı kağıtlarında arabulucu unvanı ile akademik unvanlarından başka sıfat kullanmaları yasaktır.

Tarafların aydınlatılması

MADDE 11- (1) Arabulucu, arabuluculuk faaliyetinin başında, tarafları arabuluculuğun esasları, süreci ve sonuçları hakkında gerektiği gibi aydınlatmakla yükümlüdür.

Aidat ödenmesi

MADDE 12- (1) Arabuluculardan sicile kayıtlarında giriş aidatı ve her yıl için yıllık aidat alınır.

(2) Giriş aidatı ve yıllık aidatlar genel bütçeye gelir kaydedilir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Arabuluculuk Faaliyeti

Arabulucuya başvuru

MADDE 13- (1) Taraflar dava açılmadan önce veya davanın görülmesi sırasında arabulucuya başvurma konusunda anlaşabilirler. Mahkeme de tarafları arabulucuya başvurmak konusunda aydınlatıp, teşvik edebilir.

(2) Aksi kararlaştırılmadıkça, taraflardan birinin arabulucuya başvuru teklifine otuz gün içinde olumlu cevap verilmez ise bu teklif reddedilmiş sayılır.

Arabulucunun seçilmesi

MADDE 14- (1) Başkaca bir usul kararlaştırılmamışsa, arabulucu veya arabulucular taraflarca seçilir.

Arabuluculuk faaliyetinin yürütülmesi

MADDE 15- (1) Arabulucu seçildikten sonra, tarafları en kısa sürede ilk toplantıya davet eder.

(2) Taraflar, emredici hukuk kurallarına aykırı olmamak kaydıyla arabuluculuk usulünü serbestçe kararlaştırabilirler.

(3) Taraflarca kararlaştırılmamışsa arabulucu; uyuşmazlığın niteliğini, tarafların isteklerini ve uyuşmazlığın hızlı bir şekilde çözümlenmesi için gereken usul ve esasları göz önüne alarak arabuluculuk faaliyetini yürütür.

(4) Niteliği gereği yargısal bir yetkinin kullanımı olarak sadece hâkim tarafından yapılabilecek işlemler arabulucu tarafından yapılamaz.

(5) Dava açıldıktan sonra tarafların birlikte arabulucuya başvuracaklarını beyan etmeleri hâlinde yargılama, mahkemece üç ayı geçmemek üzere ertelenir. Bu süre, tarafların birlikte başvurusu üzerine üç aya kadar uzatılabilir.

(6) Taraflar arabuluculuk müzakerelerine bizzat veya vekilleri aracılığıyla katılabilirler.

Arabuluculuk sürecinin başlaması ve süreler etkisi

MADDE 16- (1) Arabuluculuk süreci, dava açılmadan önce arabulucuya başvuru hâlinde, tarafların ilk toplantıya davet edilmeleri ve taraflarla arabulucu arasında sürecin devam ettirilmesi konusunda anlaşmaya varılıp bu durumun bir tutanakla belgelendirildiği tarihten itibaren işlemeye başlar. Dava açılmasından sonra arabulucuya başvuru hâlinde ise bu süreç, mahkemenin tarafları arabuluculuğa davetinin taraflarca kabul edilmesi veya tarafların arabulucuya başvurma konusunda anlaşmaya vardıklarını duruşma dışında mahkemeye yazılı olarak beyan ettikleri ya da duruşmada bu beyanlarının tutanağa geçirildiği tarihten itibaren işlemeye başlar.

(2) Arabuluculuk sürecinin başlamasından sona ermesine kadar geçirilen süre, zamanaşımı ve hak düşürücü sürelerin hesaplanmasında dikkate alınmaz.

Arabuluculuğun sona ermesi

MADDE 17- (1) Aşağıda belirtilen hâllerde arabuluculuk faaliyetinin sona erdiği kabul edilir:

a) Tarafların anlaşmaya varması.

b) Taraflara danışıldıktan sonra arabuluculuk için daha fazla çaba sarf edilmesinin gereksiz olduğunun arabulucu tarafından tespit edilmesi.

c) Taraflardan birinin karşı tarafa veya arabulucuya, arabuluculuk faaliyetinden çekildiğini bildirmesi.

ç) Tarafların anlaşarak arabuluculuk faaliyetini sona erdirmesi.

d) Uyuşmazlığın arabuluculuğa elverişli olmadığı veya 4/12/2004 tarihli ve 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu gereğince uzlaşma kapsamına girmeyen bir suçla ilgili olduğunun tespit edilmesi.

(2) Arabuluculuk faaliyeti sonunda tarafların anlaşmaları, anlaşamadıkları veya arabuluculuk faaliyetinin nasıl sonuçlandığı, bir tutanak ile belgelendirilir. Arabulucu tarafından düzenlenecek bu belge, arabulucu, taraflar veya vekillerince imzalanır.

(3) Arabuluculuk faaliyeti sonunda düzenlenen tutanağa, faaliyetin sonuçlanması dışında hangi hususların yazılacağına taraflar karar verir. Arabulucu, bu tutanak ve sonuçları konusunda taraflara gerekli açıklamaları yapar.

(4) Arabuluculuk faaliyetinin sona ermesi hâlinde, arabulucu, bu faaliyete ilişkin kendisine yapılan bildirim, tevdi edilen ve elinde bulunan belgeleri, ikinci fıkraya göre düzenlenen tutanağı beş yıl süre ile saklamak zorundadır. Arabulucu, arabuluculuk hizmetlerinin sonucunda düzenlediği belgelerin birer örneğini arabuluculuk faaliyetinin sona ermesinden itibaren bir ay içinde Genel Müdürlüğe gönderir.

Tarafların anlaşması

MADDE 18- (1) Arabuluculuk faaliyeti sonucunda varılan anlaşmanın kapsamı taraflarca belirlenir; anlaşma belgesi düzenlenmesi hâlinde bu belge taraflar ve arabulucu tarafından imzalanır.

(2) Taraflar arabuluculuk sürecinin sonunda bir anlaşmaya varırlarsa, bunun icra edilebilirliğine ilişkin şerh verilmesini talep edebilirler. Dava açılmadan önce arabuluculuğa başvurulmuşsa anlaşmanın icra edilebilirliğine ilişkin şerh verilmesi, asıl uyuşmazlık hakkındaki yetki kurallarına göre yetkisi belirlenecek olan icra mahkemesinden talep edilebilir. Davanın görülmesi sırasında arabuluculuğa başvurulması durumunda ise anlaşmanın icra edilebilirliğine ilişkin şerh verilmesi, davanın görüldüğü mahkemeden talep edilebilir. Bu şerhi içeren anlaşma, ilâm niteliğinde belge sayılır.

(3) İcra edilebilirlik şerhinin verilmesi, niteliği itibarıyla bir çekişmesiz yargı işidir ve buna ilişkin inceleme dosya üzerinden de yapılabilir. Bu incelemenin kapsamı anlaşmanın içeriğinin arabuluculuğa ve cebri icraya elverişli olup olmadığı hususlarıyla sınırlıdır. Anlaşma belgesine icra edilebilirlik şerhi verilmesi için mahkemeye yapılacak olan başvuru ile bu başvurunun reddi üzerine ilgili tarafından istinaf yoluna gidilmesi hâlinde, maktu harç alınır. Taraflar anlaşma belgesini icra edilebilirlik şerhi verdirmeden bir başka resmî işlemde kullanmak isterlerse, damga vergisi de maktu olarak alınır.

BEŞİNCİ BÖLÜM

Arabulucular Sicili

Arabulucular sicilinin tutulması

MADDE 19- (1) Daire Başkanlığı, özel hukuk uyuşmazlıklarında arabuluculuk yapma yetkisini kazanmış kişilerin sicilini tutar. Bu sicilde yer alan kişilere ilişkin bilgiler, Daire Başkanlığı tarafından elektronik ortamda da duyurulur.

(2) Arabulucular sicilinin tutulmasına ilişkin usul ve esaslar Bakanlıkça hazırlanacak yönetmelikte düzenlenir.

Arabulucular siciline kayıt şartları

MADDE 20- (1) Sicile kayıt, ilgilinin Daire Başkanlığına yazılı olarak başvurması üzerine yapılır.

(2) Arabuluculuk siciline kaydedilebilmek için;

a) Türk vatandaşı olmak,

b) Mesleğinde en az beş yıllık kıdeme sahip hukuk fakültesi mezunu olmak,

c) Tam ehliyetli olmak,

ç) Kasten işlenmiş bir suçtan mahkûm olmamak,

d) Arabuluculuk eğitimini tamamlamak ve Bakanlıkça yapılan yazılı ve uygulamalı sınavda başarılı olmak

gerekir.

(3) Arabulucu, sicile kayıt tarihinden itibaren faaliyetine başlayabilir.

Arabulucular sicilinden silinme

MADDE 21- (1) Daire Başkanlığı, arabuluculuk için aranan koşulları taşımadığı hâlde sicile kaydedilen veya daha sonra bu koşulları kaybeden arabulucunun kaydını siler.

(2) Daire Başkanlığı, bu Kanunun öngördüğü yükümlülükleri yerine getirmediğini tespit ettiği arabulucuyu yazılı olarak uyarır; bu uyarıya uyulmaması hâlinde arabulucunun savunmasını aldıktan sonra, gerekirse adının sicilden silinmesini Kuruldan talep eder.

(3) Arabulucu, arabulucular sicilinden kaydının silinmesini her zaman isteyebilir.

ALTINCI BÖLÜM

Arabuluculuk Eğitimi ve Eğitim Kuruluşları

Arabuluculuk eğitimi

MADDE 22- (1) Arabuluculuk eğitimi, hukuk fakültesinin tamamlanmasından sonra alınan, arabuluculuk faaliyetinin yürütülmesiyle ilgili temel bilgileri, iletişim teknikleri, müzakere ve uyuşmazlık çözüm yöntemleri ve davranış psikolojisi ile yönetmelikte gösterilecek olan diğer teorik ve pratik bilgileri içeren eğitimi ifade eder.

Eğitim kuruluşlarına izin verilmesi

MADDE 23- (1) Arabuluculuk eğitimi, bünyesinde hukuk fakóltesi bulunan üniversitelerin hukuk fakólterleri ve Türkiye Adalet Akademisi tarafından verilir. Bu kuruluşlar Bakanlıktan izin alarak eğitim verebilirler. İzin verilen eğitim kuruluşlarının listesi elektronik ortamda yayımlanır.

(2) İzin için yazılı olarak başvurulur. Bu başvuruda eğitim programı, eğiticilerin sayısı ve uzmanlıkları ile eğitim kuruluşu veya eğitim programının finansman kaynakları hakkında gerekçeli bilgi verilir.

(3) Başvuruda sunulan belgelere dayalı olarak, eğitimin amacına ulaşacağı ve eğitim kuruluşlarında eğitim faaliyetinin devamlılığının sağlanacağı tespit edilirse, ilgili eğitim kuruluşuna en çok üç yıl için geçerli olmak üzere izin verilir.

İzin süresinin uzatılması

MADDE 24- (1) Sicile kayıtlı olan bir eğitim kuruluşu kayıt süresinin bitiminden en erken bir yıl ve en geç üç ay önce, sicildeki kaydının geçerlilik süresinin uzatılmasını yazılı olarak talep edebilir. Eğitim kuruluşunun 26 ncı maddeye göre sunduğu raporlardan, arabuluculuk eğitiminin başarılı şekilde devam ettiğinin anlaşıldığı ve 27 nci maddede belirtilen sebeplerin bulunmadığı hâllerde, verilmiş bulunan iznin geçerlilik süresi her defasında üç yıl uzatılabilir. Eğitim kuruluşu, süresi içinde yaptığı başvuru hakkında karar verilinceye kadar listede kayıtlı kalır.

Arabuluculuk yetki belgesi

MADDE 25- (1) Eğitim kuruluşları, eğitimlerini başarıyla tamamlayan kişilere arabuluculuk eğitimini tamamladıklarına dair bir belge verir.

Daire Başkanlığına bilgi verme yükümlülüğü

MADDE 26- (1) Eğitim kuruluşları, Ocak ayında bir önceki yıl içinde gerçekleştirdikleri eğitim faaliyetinin kapsamı, içeriği ve başarısı konusunda Daire Başkanlığına bir rapor sunar.

Eğitim kuruluşuna verilen iznin iptali

MADDE 27- (1) Aşağıdaki hâllerde, eğitim kuruluşuna verilmiş olan izin, Bakanlığın talebi üzerine Kurul tarafından iptal edilir:

- a) İzin verilebilmesi için aranan şartlardan birinin ortadan kalkmış veya mevcut olmadığının tespit edilmiş olması.
- b) Eğitimin yeterli şekilde verilememesi.
- c) Arabuluculuk yetki belgelerinin düzenlenmesinde sahtecilik veya önemli hatalar yapılması.
- ç) 26 ncı maddedeki rapor verme yükümlülüğünün yapılan ihtara rağmen yerine getirilmemesi.
- d) Eğitim faaliyetinin devamlılığının sağlanmadığının tespit edilmesi.

YEDİNCİ BÖLÜM

Kuruluş ve Görevler

Kuruluş ve teşkilat

MADDE 28- (1) Bu Kanunda belirtilen görevleri yerine getirmek üzere, Genel Müdürlük bünyesinde Daire Başkanlığı kurulur.

(2) Arabuluculuk hizmetlerine ilişkin olarak bu Kanunda belirtilen görevleri yerine getirmek üzere, Bakanlık bünyesinde Arabuluculuk Kurulu oluşturulur.

Daire Başkanlığı

MADDE 29- (1) Daire Başkanlığı, bir daire başkanı, yeteri kadar tetkik hâkimi ve diğer personelden oluşur.

Daire Başkanlığının görevleri

MADDE 30- (1) Daire Başkanlığının görevleri şunlardır:

- a) Arabuluculuk hizmetlerinin düzenli ve verimli olarak yürütülmesini sağlamak.
- b) Arabuluculukla ilgili yayın yapmak, bu konudaki bilimsel çalışmaları teşvik etmek ve desteklemek.
- c) Kurulun çalışması ile ilgili her türlü karar ve işlemleri yürütmek ve görevleri ile ilgili bakanlık, diğer kamu kurum ve kuruluşları, üniversiteler, kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları, kamu yararına çalışan vakıf ve dernekler ile uygun görülen gönüllü gerçek ve tüzel kişilerle işbirliği yapmak.
- ç) Arabuluculuk kurumunun tanıtımını yapmak, bu konuda kamuoyunu bilgilendirmek, ulusal ve uluslararası kongre, sempozyum ve seminer gibi bilimsel organizasyonları düzenlemek veya desteklemek.
- d) Ülke genelinde arabuluculuk uygulamalarını izlemek, ilgili istatistikleri tutmak ve yayımlamak.
- e) Arabuluculuk eğitimi verecek kuruluşlar tarafından bu amaçla yapılan başvuru ile sicildeki kaydın geçerlilik süresinin uzatılması talebinin karara bağlanmasını Bakanlığın onayına sunmak, arabuluculuk eğitimi verecek eğitim kuruluşlarını listelemek ve elektronik ortamda yayımlamak.
- f) Arabulucu sicilini tutmak, sicile kayıt taleplerini karara bağlamak, 21 inci maddenin birinci ve üçüncü fıkraları kapsamında arabulucunun sicilden silinmesine karar vermek ve bu sicilde yer alan kişilere ilişkin bilgileri elektronik ortamda duyurmak.
- g) Arabulucular tarafından arabuluculuk hizmetlerinin sonucunda düzenlenen belgelerin kayıtlarını tutmak ve birer örneklerini saklamak.
- ğ) Görev alanına giren kanun ve düzenleyici işlemler hakkında inceleme ve araştırma yaparak Genel Müdürlüğe öneride bulunmak.
- h) Yıllık faaliyet raporunu ve izleyen yıl faaliyet planını hazırlayarak Kurulun bilgisine sunmak.
- ı) Yıllık Arabuluculuk Aşgarî Ücret Tarifesini hazırlamak.

Kurul

MADDE 31- (1) Kurul aşağıdaki üyelerden oluşur:

- a) Hukuk İşleri Genel Müdürü.
- b) Daire Başkanı.
- c) Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu tarafından hukuk mahkemelerinde görev yapmakta olan birinci sınıfa ayrılmış hâkimler arasından seçilecek iki hâkim.
- ç) Türkiye Barolar Birliğinden iki temsilci.
- d) Türkiye Noterler Birliğinden bir temsilci.
- e) Yüksek Öğretim Kurulu tarafından seçilen özel hukuk alanından iki öğretim üyesi.
- f) Adalet Bakanı tarafından seçilecek üç arabulucu.

- g) Türkiye Odalar ve Borsalar Birliğinden bir temsilci.
- ğ) Türkiye Esnaf ve Sanatkarları Konfederasyonundan bir temsilci.
- h) Türkiye Adalet Akademisi Eğitim Merkezi Müdürü.

(2) Başkan ihtiyaca göre Kurul toplantılarına uzman kişileri çağırabilir.

(3) Kurul başkanı Genel Müdürdür. Genel Müdürün bulunmadığı toplantılarda Başkanlık görevi Daire Başkanı tarafından yerine getirilir.

(4) Kurul, Mart ve Eylül aylarında olmak üzere yılda en az iki kez toplanır. Ayrıca, Başkanın veya en az beş üyenin talebiyle Kurul her zaman toplantıya çağrılabilir.

(5) Kurul üye tam sayısının salt çoğunluğu ile karar alır. Mazeretsiz olarak art arda iki toplantıya gelmeyen üyenin üyeliği düşer.

(6) Kurulun Bakanlık dışından görevlendirilen üyelerinin görev süresi üç yıldır. Görev süresi dolan üyeler yeniden görevlendirilebilir.

(7) Başka yerden katılan Kurul üyelerinin gündelik, yol gideri, konaklama ve diğer zorunlu giderleri 10/2/1954 tarihli ve 6245 sayılı Harcırah Kanunu hükümlerine göre Bakanlıkça karşılanır.

(8) Kurulun çalışma usul ve esasları yönetmelikle düzenlenir.

Kurulun görevleri

MADDE 32- (1) Kurulun görevleri şunlardır:

- a) Arabuluculuk hizmetlerine ilişkin temel ilkeler ile arabuluculuk meslek kurallarını belirlemek.
- b) Arabuluculuk eğitimine ve bu eğitimin sonunda yapılacak olan sınava ilişkin temel ilke ve standartları tespit etmek.
- c) Arabulucuların denetimine ilişkin kuralları belirlemek.
- ç) Bu Kanuna göre çıkarılması gereken ve Genel Müdürlük tarafından hazırlanan yönetmelik taslaklarına, gerekirse değişiklik yaparak, son şeklini vermek.
- d) Eğitim kuruluşlarının eğitim izinlerini iptal etmek.
- e) 21 inci maddenin ikinci fıkrası kapsamında arabulucunun sicilden silinmesine karar vermek.
- f) Arabulucuların ödeyecekleri sicile kayıt aidatını ve yıllık aidatları tespit etmek.
- g) Arabuluculuk Asgari Ücret Tarifesini gerekiyorsa değişiklik yapmak suretiyle onaylamak.
- ğ) Daire Başkanlığı tarafından yürütülecek faaliyetlerin etkinliğini artırmak üzere tavsiyelerde bulunmak.
- h) Daire Başkanlığının yıllık faaliyet raporu ve plânı hakkında görüş bildirmek.
- ı) Daire Başkanlığının faaliyet plânında yer alan konularla ilgili kurum ve kuruluşların uygulamaya sağlayabileceği katkıları belirlemek.

SEKİZİNCİ BÖLÜM

Ceza Hükümleri

Gizliliğin ihlâli

MADDE 33- (1) Bu Kanunun 4 üncü maddesindeki yükümlülüğe aykırı hareket ederek bir kişinin hukuken korunan menfaatinin zarar görmesine neden olan kişi altı aya kadar hapis cezası ile cezalandırılır.

(2) Bu suçların soruşturulması ve kovuşturulması şikâyete bağlıdır.

DOKUZUNCU BÖLÜM

Son ve Geçici Hükümler

Kadrolar

MADDE 34- (1) Ekli (1) ve (2) sayılı listelerde yer alan kadrolar ihdas edilerek 190 sayılı Genel Kadro ve Usûlü Hakkında Kanun Hükmünde Kararnameye ekli (I) ve (II) sayılı cetvellerin Adalet Bakanlığına ait bölümlerine eklenmiştir.

Yönetmelikler

MADDE 35- (1) Arabuluculuk eğitimi verecek kuruluşların denetlenmesi ile eğitimin süresi, içeriği ve standartları, yapılacak olan yazılı ve uygulamalı sınavının ilke ve kurallarının belirlenmesi, arabuluculuk sicilinin düzenlenmesi ve arabulucularda aranacak koşullar, arabulucuların denetlenmesi ve izlenmesi ile bu Kanunun uygulanmasını gösteren diğer hususlar, Bakanlıkça çıkarılacak yönetmeliklerle düzenlenir.

GEÇİCİ MADDE 1- (1) Bu Kanunun yayımı tarihinden itibaren iki ay içinde kuruluş ve teşkilatlanma tamamlanır.

(2) Kanunun 31 inci maddesinde öngörülen kurum ve kuruluşlar Kurulda görev yapacak temsilcileri Kanunun yayımı tarihinden itibaren iki ay içinde Genel Müdürlüğe bildirir. İlk üç yıl için Adalet Bakanı tarafından seçilecek üç arabulucu yerine 31 inci maddenin birinci fıkrasının (ç), (g) ve (ğ) bentlerindeki kurumlar birer fazla temsilci bildirirler.

(3) Arabulucu yerine ilgili kurumlardan bildirilen temsilcilerin Kuruldaki görev süresi bir yıldır. Adalet Bakanlığı tarafından bu sürenin sonunda seçilecek üç arabulucu ismi Kurula bildirilir. Bu şekilde seçimi yapılan arabulucular yerlerine atandıkları Kurul üyelerinin görev sürelerini tamamlar.

(4) Birinci fıkrada belirtilen kuruluş ve teşkilatlanmanın tamamlanmasından itibaren üç ay içinde Kurul toplanır. Kurulun ilk toplantı tarihi, Kurul üyeleri bakımından üç yıllık görev süresinin başlangıcı olarak kabul edilir.

GEÇİCİ MADDE 2- (1) Bu Kanunda öngörülen yönetmelikler, Kurulun ilk toplantısından itibaren üç ay içinde çıkarılır.

Yürürlük

MADDE 36- (1) Bu Kanunun;

- 28 ilâ 32 nci maddeleri ile geçici maddeleri yayımı tarihinde,
 - Diğer hükümleri ise yayımı tarihinden bir yıl sonra,
- yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 37- (1) Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

ALT KOMİSYON METNİNE EK LİSTELER

(1) SAYILI LİSTE

KURUMU: ADALET BAKANLIĞI

TEŞKİLÂTI: MERKEZ

(II) SAYILI CETVEL

İHDAS EDİLEN KADROLAR

(MESLEK MENSUPLARI)

<u>UNVANI</u>	<u>DERECE</u>	SERBEST KADRO <u>ADEDİ</u>	TUTULAN KADRO <u>ADEDİ</u>	<u>TOPLAM</u>
Daire Başkanı	1	1	-	1
Tetkik Hâkimi	3	3	-	3
TOPLAM		4	-	4

(2) SAYILI LİSTE

KURUMU : ADALET BAKANLIĞI

TEŞKİLÂTI : MERKEZ

(I) SAYILI CETVEL

İHDAS EDİLEN KADROLAR

(MESLEK MENSUPLARI)

<u>SINIFI</u>	<u>UNVANI</u>	<u>DERECE</u>	SERBEST KADRO <u>ADEDİ</u>	TUTULAN KADRO <u>ADEDİ</u>	<u>TOPLAM</u>
GİH	Şube Müdürü	1	1	-	1
GİH	Şube Müdürü	2	1	-	1
GİH	V.H.K.İ.	9	5	-	5
GİH	Memur	9	5	-	5
TH	Sosyolog	8	2	-	2
SH	Sosyal Çalışmacı	8	2	-	2
SH	Psikolog	8	2	-	2
TOPLAM			18	-	18

Adalet Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Adalet Komisyonu

7/5/2012

Esas No: 1/486

Karar No: 11

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

“Hukuk Uyuşmazlıklarında Arabuluculuk Kanunu Tasarısı (1/486)”, 25/10/2011 tarihinde esas komisyon olarak Adalet Komisyonuna ve tali komisyon olarak da Avrupa Birliği Uyum Komisyonu ile Plan ve Bütçe Komisyonuna havale edilmiştir. Tasarı, Adalet Komisyonu’nun 4/1/2012 tarihli 4’üncü toplantısında Adalet Komisyonu Başkanı ve Ankara Milletvekili Ahmet İyimaya Başkanlığında Hükümeti temsilen Adalet Bakanı Sadullah Ergin ile Adalet Bakanlığı, Maliye Bakanlığı, Yargıtay Başkanlığı, Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu, Yükseköğretim Kurulu, Türkiye Barolar Birliği, Türkiye Noterler Birliği, Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği, Türkiye Esnaf ve Sanatkarları Konfederasyonu temsilcileri ve Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Öğretim Üyesi Prof. Dr. Süha Tanrıver’ in katılımı ile görüşülmüştür. Tasarı detaylı incelenebilmesi amacıyla yedi üyeden müteşekkil Alt Komisyona havale edilmiştir. Avrupa Birliği Uyum Komisyonu’nun 10/1/2012 tarihli ve 4 sayılı Raporu da Adalet Komisyonu’na ulaştırılmıştır.

Tasarı, Alt Komisyonun 16/1/2012, 18/1/2012 ve 13/3/2012 tarihli toplantılarında görüşülmüştür. Toplantılara Adalet Bakanlığı, Maliye Bakanlığı, Yargıtay Başkanlığı, Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu, Yükseköğretim Kurulu, Türkiye Adalet Akademisi, Türkiye Barolar Birliği, Türkiye Noterler Birliği, Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği, Türkiye Esnaf ve Sanatkarları Konfederasyonu, İstanbul Barosu Başkanlığı temsilcileri ile Galatasaray Üniversitesi Hukuk Fakültesi Öğretim Üyesi Prof. Dr. Hakan Pekcanitez ve Bilkent Üniversitesi Hukuk Fakültesi Öğretim Üyesi Doç. Dr. Murat Atalı katılmıştır.

Komisyonumuz, 25/4/2012 tarihli 15’inci ve 26/4/2012 tarihli 16’ncı toplantılarında Alt Komisyon tarafından tanzim edilen rapor ve metin üzerinden görüşmelerine devam etmiştir. Adalet Komisyonu Başkanı ve Ankara Milletvekili Ahmet İyimaya başkanlığında gerçekleştirilen görüşmelere Hükümeti temsilen Adalet Bakanı Sadullah Ergin ile Adalet Bakanlığı, Maliye Bakanlığı, Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu, Yükseköğretim Kurulu, Türkiye Barolar Birliği, Türkiye Noterler Birliği, Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği, Türkiye Esnaf ve Sanatkarları Konfederasyonu, Aydın Barosu Başkanlığı, Manisa Barosu Başkanlığı, Denizli Barosu Başkanlığı temsilcileri, Galatasaray Üniversitesi Hukuk Fakültesi Öğretim Üyesi Prof. Dr. Hakan Pekcanitez ile Dokuz Eylül Üniversitesi Hukuk Fakültesi Öğretim Üyesi Muhammet Özkes katılmıştır. Görüşmelerin tamamı tutanağa bağlanmıştır. Genel Kurul çalışmalarında Adalet Komisyonu’nu temsil etmek üzere Bartın Milletvekili Yılmaz Tunç ile Bursa Milletvekili Hakan Çavuşoğlu Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü’nün 45’inci maddesi uyarınca özel sözcü seçilmişlerdir.

Komisyon görüşmelerinde aşağıdaki görüşler ileri sürülmüştür:

Tasarı ile getirilen arabuluculuk müessesesi esasen Anayasanın 9’uncu ve 36’ncı maddelerine aykırıdır. Şöyle ki, Anayasanın 9’uncu maddesinde yargı yetkisinin Türk Milleti adına bağımsız mahkemelerce kullanılacağı ve 36’ncı maddesinde de herkesin hak arama hürriyetine sahip olduğu hükme bağlanmıştır. Hal böyleyken arabuluculuk müessesesiyle tarafsız ve bağımsız mahkemelerin dışında yeni bir yargılama merci ihdas edilerek alternatif bir yargılama yöntemi belirlenmektedir. Bu suretle de hak arama hürriyetinin kullanılması engellenmektedir. Bu nedenle Tasarının Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü’nün 38’inci maddesi uyarınca reddi gerekir.

Tasarıda arabuluculuğa elverişli olan uyuşmazlıklar belirlenirken tek kıstas, “tarafaların üzerinde serbestçe tasarruf edebilecekleri özel hukuk uyuşmazlıkları” olarak belirlenmiştir. Ancak bu kıstas yeterince açık değildir. İş hukukundan ve aile hukukundan kaynaklanan bazı konular arabuluculuk müessesesinin yapısıyla bağdaşmamasına rağmen, bu kapsamda değerlendirilebilecek ve ilgilinin aleyhine sonuçların doğmasına neden olunabilecektir. Bu nedenle hangi konuların arabuluculuğa elverişli olduğu, sayma yoluyla tüketilmelidir. Taraflardan birinin güçsüz konumda olması nedeniyle esasen korunması gerekenlerin taraf olduğu uyuşmazlıklar veya irade fesadı söz konusu olduğunda, neticenin ne olacağına ilişkin Tasarıda herhangi bir hüküm bulunmamaktadır. Bu eksikliklerin özellikle giderilmesi gerekir.

Tasarıda Arabuluculuk Kurulu, Adalet Bakanlığı güdümünde teşekkül ettirilmektedir. Kurulun yapısında bu çekinceleri giderici değişiklikler yapılması ve özerkliğinin sağlanması gerekir.

Her ne kadar Tasarıya ilişkin olarak yukarıda belirtilen eleştiriler yöneltmişse de aşağıda belirtilen hususlar dikkate alındığında eleştirilerin karşılandığı görülecektir.

Arabuluculuk müessesesinin esasen Anayasanın 9’uncu ve 36’ncı maddelerine aykırı olduğu ileri sürülmüşse de Komisyonumuz, gerek Anayasanın 11’inci ve gerekse Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü’nün 38’inci maddeleri kapsamında Anayasaya aykırılık itirazını, esasa yönelik diğer itirazlardan önce incelemiş ve sonuçlandırmıştır. Komisyonlar dâhil, Yasama Organının Anayasaya aykırılık incelemesi, niteliği itibarıyla siyasal bir denetimdir. Anayasanın 4’üncü maddesi kapsamında koruma altına alınan değerlerin dışındaki itiraz hallerinde, oylamayla sonuçlandırma esası geçerlidir. Komisyon itirazları değerlendirmiş ve neticeten birbirine karşı görüşleri oylamıştır. Yapılan oylamada Tasarının Anayasaya aykırılık teşkil etmediği neticesine ulaşılmıştır.

Arabuluculuk, tarafsız ve bağımsız bir üçüncü kişinin sürece katılımıyla taraflarca iradi olarak yürütülen ve tarafların çözümlerini kendilerinin üretmelerini sağlayan bir müessesedir. Bu bağlamda arabuluculuk müessesesi bağımsız mahkemelere ait olan yargı yetkisinin devri olarak telakki edilemez. Zira arabuluculuk, yargı yetkisi veya yargı sistemi ile rekabet halinde olmadığı gibi yargı yoluna başvuru hakkını da ortadan kaldırmaz. İradi olması nedeniyledir ki, taraflar arzu ettikleri zaman arabuluculuk sürecini sonlandırabilmekte ve uyuşmazlığı mahkemelere taşıyabilmektedirler. Bir diğer ifadeyle arabuluculuk müessesesi ile yargı yoluna başvuru yolu kapatılmamakta ve diğer çözüm yolları dışlanmamakta aksine bunların yanında yardımcı bir çözüm yolu geliştirilmektedir. Netice olarak; Arabuluculuk müessesesi, uyuşmazlıkların çözümünde tamamlayıcı bir işleve sahip olup, uyuşmazlıkların daha büyük adli uyuşmazlıklar haline gelmeden çözümünü amaçlar. Dolayısıyla yargılama faaliyeti olarak kabul edilemez.

Arabuluculuk müessesesi uyuşmazlıkların daha karmaşık adli uyuşmazlıklar haline gelmeden çözümünü amaçladığından ve iradilik esasına dayandığından, dostane bir çözüm yolu olarak karşımıza çıkar. Günümüzde uyuşmazlıkların en kolay ve hızlı şekilde çözümü amacına yönelik bu tür çözüm yollarına birçok alanda yer verildiği gözlemlenmektedir. Bu bağlamda Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi dahi taraflara, davanın dostane çözüm ile sonuçlandırılması yetkisi vermektedir. (AİHS m. 39)

Arabuluculuğun; zamandan ve masraftan tasarruf sağlama, taraflara kendilerini daha iyi ifade edebilme imkânı sağlaması, süreci tamamen tarafların kontrolüne bırakması ve mahkemelerin iş yükünü azaltması gibi özellikleri göz önünde bulundurulduğunda, uyuşmazlıkların makul sürede ve kişilerin adalet duygusuna hitap edecek şekilde çözümlenmesini sağlayacağı aşikârdır. Uyuşmazlıkların mahkemeler önünde çözümlenmesinde taraflar açısından öngörülemez sonuçlar doğabilmekteyken, arabuluculuk sonuçlarının öngörülebilmesi mümkündür. Bu nedenle de dostane/barışçıl bir çözüm

yöntemidir. Kaldı ki, bu yöneme benzer düzenlemelere 19/3/1969 tarihli ve 1136 sayılı Avukatlık Kanununun 35/A maddesinde, 22/5/2003 tarihli ve 4857 sayılı İş Kanununun 20'nci maddesinde, 23/2/1995 tarihli ve 4077 sayılı Tüketicinin Korunması Hakkında Kanunun 22'nci maddesinde, 9/1/2003 tarihli ve 4787 sayılı Aile Mahkemelerinin Kuruluş, Görev ve Yargılama Usullerine Dair Kanunun 7'nci maddesinde de yer verilmiştir. Bu bağlamda, Tasarı ile öngörülen usul, yeni bir yargılama merci ihdas eden alternatif bir yargılama yöntemi olarak görülemez.

Tarafların üzerinde serbestçe tasarruf edebilecekleri özel hukuk uyumsuzlukları kavramının belirgin olmadığı belirtilmişse de bu kavram, tarafların sulh olmak suretiyle sona erdirebilecekleri hukuk uyumsuzluklarını ifade etmektedir. Kaldı ki, bu kavram sadece bu Tasarıda benimsenen bir kıstas da değildir. Benzer kavrama 26/9/2004 tarihli ve 5237 sayılı Türk Ceza Kanununun "Hakkın kullanılması ve ilgilinin rızası" başlıklı 26'ncı maddesinde de yer verilmiştir. Buna göre kişinin üzerinde mutlak surette tasarruf edebileceği bir hakkına ilişkin olmak üzere açıkladığı rızası çerçevesinde işlenen fiilden dolayı kimseye ceza verilmez. Hele hele ceza hukukunun genel ilkeleri de göz önünde bulundurulduğunda, Türk Ceza Kanununda bu kavrama yer verilmişken, Tasarıda benzer kavrama yer verilmesinde herhangi bir sorun görülmemiştir. Kavram, hukukta tereddüde yer vermeyecek şekilde açıklığa kavuşmuştur.

İrade fesadı söz konusu olduğunda, gerek icra edilebilirlik şerhi verilmesi sürecinde gerekse genel hükümler çerçevesinde bu iddianın ileri sürülmesi mümkündür. Bu noktada belirtildiği gibi bir olumsuzluk söz konusu değildir.

Görüşmeler neticesinde Tasarının maddeleri üzerine yapılan değişiklik ve kabuller aşağıdaki gibidir.

Tasarının birinci bölüm başlığı, bölümde yer alan maddelerde yapılan değişikliklerle paralellik sağlanması amacıyla Alt Komisyon tarafından "Amaç, Kapsam ve Tanımlar" şeklinde değiştirilmiş ve bu değişiklik Komisyonumuz tarafından benimsenmiştir.

Alt Komisyon tarafından Tasarının 1'inci maddesi, aşağıdaki gerekçelerle değiştirilmiş ve yapılan değişiklikler Komisyonumuzca da kabul görmüştür. Tasarının 1'inci maddesi bu değişikliklerle birlikte kabul edilmiştir.

- Kanun yapım tekniği açısından madde sıralaması, düzenlemenin niteliğine ve ihtiyaca göre sırasıyla amaç, kapsam, dayanak, tanımlar, teşkilat, organlar, nitelikler, görev, yetki ve sorumluluklar, cezai hükümler, düzenleyici işlemlere ilişkin hüküm, değiştirilen ve yürürlükten kaldırılan hükümler, geçici hükümler ile yürürlük ve yürütme maddeleri ve varsa düzenlemelerin ekleri şeklinde yapılır. Bu bağlamda Tasarı ile öngörülen düzenlemenin niteliği göz önünde bulundurulduğunda, Tasarının 1'inci maddesinin başlığının amaç ve kapsam şeklinde değiştirilmesi uygun görülmüştür.

- Maddenin birinci fıkrasında Tasarının amacının hukuk uyumsuzluklarının arabuluculuk yoluyla çözümlenmesinde uygulanacak usul ve esasları düzenlemek olduğu ve ikinci fıkrada da yabancılık unsuru taşıyanlar da dâhil olmak üzere ancak tarafların üzerinde serbestçe tasarruf edebilecekleri iş veya işlemlerden doğan özel hukuk uyumsuzluklarının çözümlenmesinde arabuluculuğa gidilebileceği düzenlenmektedir. Bununla birlikte arabuluculuk sırasında yapılan müzakereler, tarafların herhangi bir korku veya baskı altında kalmaması ve tarafların eşitliği prensibine dayanır. Arabuluculuk, tarafların kendilerini güvende hissedebilecekleri bir ortamda gerçekleştirilmelidir. Yapılan araştırmalara aile içi şiddet olaylarının varlığı, taraflardan birinin diğerini tehdit etmesi veya benzeri nedenlerin varlığı halinde, tarafların kendilerini güvende hissedemeyeceklerini ve eşitlik prensibinin hayata geçemeyeceğini göstermektedir. Bu nedenle aile içi şiddet iddiası içeren uyumsuzlukların arabuluculuğa uygun olmadığı sonucuna varılmıştır.

Tasarının 2'nci ve 3'üncü maddeleri aynen kabul edilmiştir.

Tasarının 4'üncü maddesi, Tasarı içerisindeki terim birliğinin (aksi kararlaştırılmamışsa- aksi kararlaştırılmadıkça- aksi kararlaştırılmadığı sürece vb.) sağlanması ve anlatım bozukluğunun giderilmesi amacıyla redaksiyona tabi tutulmuş ve yapılan redaksiyon doğrultusunda kabul edilmiştir.

12/1/2011 tarihli ve 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanununda hangi delillerin caiz deliller olduğu hükme bağlanmıştır. Buna göre caiz delillerden maksat, hukuka uygun olarak elde edilmiş deliller ve 6100 sayılı Kanunun belirli delillerle ispatı emrettiği hususlara -istisnalar saklı kalmak kaydıyla- ilişkin delillerdir (6100 sayılı Kanun m.189/2 ve 189/3). Tasarının 5'inci maddesinde belirtilen caiz delillerden maksat, birinci fıkrada belirtilen durumlar saklı kalmak üzere, Hukuk Muhakemeleri Kanununun 189'uncu maddesinde belirtilen nitelikleri haiz delillerdir. Anılan deliller sadece arabuluculukta sunulmaları sebebiyle kabul edilemeyecek deliller haline gelmeyecektir. Uygulamada caiz delil kavramının herhangi bir duraksamaya meydan vermesini engellemek amacıyla Tasarının 5'inci maddesinin beşinci fıkrasında geçen "ileri sürülen caiz deliller" ibaresi Alt Komisyon tarafından "ileri sürülebilen deliller" şeklinde değiştirilmiştir. Alt Komisyon tarafından yapılan değişiklik, Komisyon tarafından da benimsenmiş ve Tasarının 5'inci maddesi, yapılan değişiklik doğrultusunda kabul edilmiştir.

Tasarının 6'ncı maddesi aynen kabul edilmiştir.

Tasarının 7'nci maddesi, yukarıda da belirtildiği üzere Tasarı içerisindeki terim birliğinin sağlanması amacıyla redaksiyona tabi tutulmuş ve yapılan redaksiyon çerçevesinde kabul edilmiştir.

Avukatlığın amacı; hukuki ilişkilerin düzenlenmesini, her türlü hukuki sorun ve anlaşmazlıkların adalet ve hakkaniyete uygun olarak çözümlenmesini ve hukuk kurallarının tam olarak uygulanmasını her derecede yargı organları, hakemler, resmi ve özel kişi, kurul ve kurumlar nezdinde sağlamaktır (1136 sayılı Kanun m.2). Açıkça yetki verilmediği durumlarda vekil; alternatif uyuşmazlık çözüm yollarına başvuramamaktadır. (6100 sayılı Kanun m.74) Esasen taraflar, arabuluculuk sürecine bizzat katılıp takip edebileceği gibi, süreci vekil (avukat) aracılığıyla da takip edebilmesi işin doğasında vardır. Avukatlığın amacının hukuki sorun ve anlaşmazlıkların adalet ve hakkaniyete uygun olarak çözümlenmesine yardımcı olması da bu hususa işaret eder. Kaldı ki, taraflar açıkça yetki vermek suretiyle alternatif uyuşmazlık çözüm yollarına vekilleri aracılığıyla katılabilir veya takip edebilirler. Esasen bu hususta herhangi bir şüphe olmaması gerekir. Ancak herhangi bir duraksamaya mahal verilmemesi açısından Avukatlık Kanunu ve Hukuk Muhakemeleri Kanununun vekil (avukat) aracılığıyla temsil edilebilme konusunda tanıdığı yetkilerinin arabuluculuk sürecinde dahi kullanılabileceği hususuna açıklık getirilmesi amacıyla Alt Komisyon tarafından madde değiştirilmiş ve mezkur değişiklik Komisyonumuzca da kabul görmüştür. Diğer taraftan Tasarının 8'inci maddesi, arabulucunun uyuşmazlığının tarafları ile aynı anda görüşebilmesini teminen Komisyonumuzca değiştirilerek kabul edilmiştir.

Tasarının 9'uncu maddesi aynen kabul edilmiştir.

Tasarının 10'uncu maddesi, arabulucuların aynı zamanda avukat olmaları durumunda, arabuluculuk unvanı ve akademik unvan yanında avukat unvanını da kullanabilmeleri amacıyla değiştirilerek kabul edilmiştir.

Tasarının 11'inci, 12'nci ve 13'üncü maddeleri aynen kabul edilmiştir.

Tasarının 14'üncü maddesi, Tasarı içerisindeki terim birliğinin sağlanması amacıyla redaksiyona tabi tutularak kabul edilmiştir.

Dava açıldıktan sonra tarafların birlikte arabulucuya başvuracaklarını beyan etmeleri hâlinde, yargılamanın mahkemece üç ay süre ile ertelenmesi ve tarafların birlikte başvurusu üzerine bu sürenin üç ay daha uzatılabilmesi usul ekonomisi açısından sakıncalar doğurabilecek niteliktedir. Şöyle ki, davanın görülmesi sırasında arabuluculuğa başvurulması durumunda her hâl ve şartta, somut durumun gereklerine bakılmaksızın davanın üç ay süreyle ertelenmesi ve tarafların birlikte talepte bulunması üzerine sürenin üç ay uzatılması yargılamanın gereksiz yere uzamasına neden olabilir. Bu nedenle mahkeme tarafından somut durumun koşulları göz önünde bulundurularak üç aya kadar erteleme ve başvuruda bulunulması durumunda üç aya kadar uzatılabilme noktasında, davaya bakan mahkemeye bir takdir hakkı tanınması gerekir. Avukatlık Kanununun (m.2) ve Hukuk Muhakemeleri Kanununun vekil (avukat) aracılığıyla temsil edilebilme (m.74) konusunda tanıdığı yetkilerinin arabuluculuk müzakerelerinde de kullanılabileceği hususuna açıklık getirilmesi gereği doğmuştur. Ayrıca taraflarca belirlenecek arabuluculuk usulünün emredici hukuk kurallarına aykırı olmayacağı da açıklığa kavuşturulmalıdır. Tasarının 15'inci maddesi, belirtilen gerekçelerle Alt Komisyon tarafından değiştirilmiştir. Komisyonumuz bu değişiklikleri yerinde görmüş ve maddeyi bu şekilde kabul etmiştir.

Tasarının 16'ncı maddesi aynen kabul edilmiştir.

Arabuluculuk faaliyeti belli durumlarda sona erer. Arabuluculuğa ancak tarafların üzerinde serbestçe tasarruf edebilecekleri -aile içi şiddet iddiası içeren uyuşmazlıklar hariç- özel hukuka tabi iş ve işlemler hakkında gidilebildiğine göre, arabuluculuğa elverişli olmayan bir iş veya işlemten ötürü arabuluculuğa gidildiğinin anlaşılması üzerine süreç sona erdirilmelidir. Arabuluculuk sürecinde uyuşmazlığa konu iş veya işlemlerin suç kaynaklı olduğunun tespit edilmesi durumunda arabuluculuğa son verilmesi gerekir. Bununla birlikte 4/12/2004 tarihli ve 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanununun 253 ve devamı maddeleri uyarınca belirli suçlar hakkında taraflar, uzlaşmaya gidebilirler. 253'üncü maddenin ondokuzuncu fıkrasındaki "Uzlaşmanın sağlanması halinde soruşturma konusu suç nedeniyle tazminat davası açılmaz; açılmış olan davadan feragat etmiş sayılır." hükmü nedeniyle, tarafların uzlaşmama nedeniyle tazminat davası açabilecekleri aşikârdır. Bu nedenle ileride söz konusu olabilecek muhtemel tazminat uyuşmazlıklarının çözümü amacıyla arabulucuya başvurabilmeleri açısından taraflara şans verilmesi uygun olacaktır. Kaldı ki, hukuk düzenin çelişmezliği de bu sonucu gerektirir. Bu nedenle uzlaşma kapsamındaki suçlardan kaynaklı iş veya işlemlere ilişkin taleplerde arabuluculuğa devam edilmesi gerektiğinden Tasarının 17'nci maddesi, Alt Komisyon tarafından belirtilen nedenlerle değiştirilmiş ve yapılan değişiklikler Komisyonumuzca kabul görmüştür. Diğer taraftan maddenin birinci fıkrasında belirtilen haller arabuluculuk sürecini doğrudan sona erdiren nedenler olmasına rağmen, fıkranın kaleme alınış şekli daha ziyade bir ihtimali yansıtır şeklindedir. Bu konuda netliğin sağlanmasını teminen fıkrada geçen "sona erdiği kabul edilir." ibaresi, "sona erer." şeklinde değiştirilmiş ve madde bu şekilde kabul edilmiştir.

Tasarının 18'inci maddesi, arabuluculuk sonucunda hazırlanan anlaşma belgesine ilişkin icra edilebilirlik şerhinin hangi mahkeme tarafından verileceğini tespit ve tayin etmek amacıyla Komisyonumuz tarafından değiştirilmiştir. Böylece dava açılmadan önce arabuluculuğa başvurulmuşsa, anlaşmanın icra edilebilirliğine ilişkin şerh verilmesi, asıl uyuşmazlık hakkındaki görev ve yetki kurallarına göre belirlenecek olan mahkemeden ve davanın görülmesi sırasında arabuluculuğa başvurulması durumunda ise anlaşmanın icra edilebilirliğine ilişkin şerh verilmesi, davanın görüldüğü mahkemeden talep edilebilecektir. Diğer taraftan icra edilebilirlik şerhinin verilmesine ilişkin incelemenin duruşmalı olarak yapılacağı açıklığa kavuşturulmuştur. Tasarının 18'inci maddesi, yapılan değişiklikler doğrultusunda kabul edilmiştir.

Tasarının 19'uncu maddesi aynen kabul edilmiştir.

Arabuluculuk müessesesi, yargılama faaliyeti olmamakla birlikte müessesenin etkin bir şekilde işletilebilmesini sağlamak amacıyla arabulucuların hukuk eğitimi almış olmaları ve belli bir süre tecrübe edinmiş olmaları uygun görülmüştür. Bu nedenle arabuluculuk siciline kaydedilecek kişilerin hukuk fakültesinden mezun olması ve kayıt başvurusunun yapıldığı tarih itibarıyla en az beş yıl mesleğinde kıdeme sahip olması gerekliliği ortaya konulmuştur. Tasarının 20’nci maddesi, bahse konu gerekçelerle Alt Komisyon tarafından değiştirilmiş, yapılan değişiklikler Komisyonumuzca da benimsenmiştir. Madde bu şekliyle kabul edilmiştir.

Tasarının 21’inci maddesi aynen kabul edilmiştir.

Tasarının sistematik bütünlüğünü temine yönelik olarak Tasarının 22’nci maddesindeki Alt Komisyon değişiklikleri Komisyonumuzca benimsenmiş ve madde bu değişiklikler çerçevesinde kabul edilmiştir.

Tasarının 23’üncü maddesi, arabuluculuk eğitiminin bünyesinde hukuk fakültesi bulunan üniversitelerde hukuk fakülteleri ve Türkiye Adalet Akademisi tarafından verilmesini ve eğitim veren kuruluşların mahiyeti gereği izin verme yetkisinin Bakanlığa tanınmasını teminen Alt Komisyon tarafından değiştirilmiştir. Yapılan değişiklikler Komisyonumuz tarafından uygun görülmüş, bunun yanında da arabuluculuk eğitiminin Türkiye Barolar Birliği tarafından verilebilmesini sağlamak amacıyla da maddede değişiklik yapılmıştır. Tasarının 23’üncü maddesi yapılan değişiklikler çerçevesinde kabul edilmiştir.

Tasarının 24’üncü ve 25’inci maddesi aynen kabul edilmiştir.

Tasarının 26’ncı maddesi, birinci fıkrada geçen “Eğitim kuruluşları,” ibaresinden sonra gelmek “her yıl” ibaresi eklenmek suretiyle, redaksiyona tabi tutularak kabul edilmiştir.

Tasarının 27’nci maddesi, Tasarının 23’üncü maddesinde yapılan değişiklik ile uyum sağlanması ve denetimin izin veren makam tarafından yapılmasının sağlanması amacıyla değiştirilmiş Alt Komisyon tarafından değiştirilmiş ve madde, Komisyonumuzca bu değişikliklerle birlikte kabul edilmiştir.

Tasarının 28’inci maddesi, Alt Komisyon tarafından kabul edilen haliyle Komisyonumuz tarafından aynen kabul edilmiştir.

2/11/2011 tarihli ve 28103 sayılı (mükerrer) Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren 666 sayılı Kamu Görevlilerinin Mali Haklarının Düzenlenmesi Amacıyla Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Hükmünde Kararnamede Adalet Uzmanı kadroları ihdas edilmiştir. Tasarıda belirtilen görevleri yerine getirmek amacıyla Daire Başkanlığı bünyesinde ihtiyaç duyulan personel, bu kadrolardan tedarik edilebilir. Bu nedenle denetim görevlisi ve diğer uzman personel kadroların tahsis edileceğine dair hükme gerek görülmemiştir. Alt Komisyon tarafından kabul edilen bu değişiklikler doğrultusunda, Tasarının 29’uncu maddesi Komisyonumuz tarafından kabul edilmiştir.

Arabuluculuk eğitimi verecek kurumlara izin verme yetkisi Adalet Bakanlığına verildiğinden, izin verme yetkisinin Daire Başkanlığının görev ve yetki alanından çıkarılması gerekir. Daire Başkanlığının ihtiyaç duyduğu personel ise yukarıda belirtilen 666 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile ihdas edilen Adalet Uzmanı kadrolarından tedarik edilebilecektir. Tasarının 12’nci maddesinin ikinci fıkrası uyarınca, tahsil edilecek giriş aidatı ve yıllık aidatlar genel bütçeye gelir kaydedilmesine rağmen genel bütçeye kaydedilecek ödemelerin tahsilinde Daire Başkanlığına yetki verilmesi, bütçeleme ilkelerine uygun düşmemektedir. Tasarının 30’uncu maddesi Alt Komisyon tarafından belirtilen gerekçelerle değiştirilmiş, madde Komisyonumuz tarafından bu haliyle kabul edilmiştir.

Tasarının 31'inci maddesi, esnaf ve sanatkâr meslek kuruluşlarının en üst kuruluşu olarak görev yapan Türkiye Esnaf ve Sanatkarları Konfederasyonunun temsilci göndermesini ve başka yerden katılacak Kurul üyelerinin yol giderleri ve benzeri masraflarının Harçlar Kanunu uyarınca Bakanlıkça karşılanmasını teminen Alt Komisyon tarafından değiştirilmiştir. Mezkur değişiklikler Komisyonumuz tarafından da kabul görmeye birlikte, madde, Türkiye Barolar Birliği tarafından görevlendirilecek temsilci sayısının üçe yükseltilmesi ve Yüksek Öğretim Kurulu tarafından seçilen özel hukuk alanından öğretim üyesi sayısının bire indirilmesi amacıyla değiştirilerek kabul edilmiştir.

Tasarının 32'nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

Suçun işlenmesiyle bozulan toplum düzeninde adaletin sağlanması için suç işleyen kimseye uygulanacak ceza hukuku yaptırımlarının haklı ve ölçülü olması gerekir. Ancak haklı ve suçun ağırlığıyla orantılı bir yaptırım ile suç işleyen kişinin fiilinden pişmanlık duyması sağlanabilir. Bu bağlamda gizliliği ihlal fiilinin ağırlığı göz önünde bulundurulduğunda cezada adaletin ve orantının sağlanması amacıyla cezanın üst sınırının altı aya indirilmesi uygun görülmüştür. Tasarının 33'üncü maddesi, belirtilen gerekçelerle Alt Komisyon tarafından değiştirilmiş ve yapılan değişiklik doğrultusunda madde Komisyonumuzca kabul edilmiştir.

Tasarının 34'üncü maddesine Alt Komisyon tarafından bağlı listelerde ihdas edilen kadrolarda ve sınıflarda yapılan değişikliklerle birlikte Komisyonumuzca kabul edilmiştir.

Tasarının 34'üncü maddesinden sonra gelmek üzere, 1136 sayılı Kanun ve 6100 sayılı Kanun ile uyum sağlanması amacıyla 35'inci madde eklenmiş ve diğer maddeler buna göre teselsül ettirilmiştir.

Tasarının 35'inci maddesi, Alt Komisyon tarafından kabul edilen şekliyle ve yapılan teselsül neticesinde 36'ncı madde olarak kabul edilmiştir.

Tasarının geçici 1'inci maddesi aynen kabul edilmiştir.

Tasarı hükümleri uygulanmaksızın alınmış olan arabuluculuk belgelerinin geçerli olmamasını sağlamak amacıyla Tasarının geçici 2'nci maddesi Alt Komisyon tarafından metinden çıkarılmış olup diğer geçici madde buna göre teselsül ettirilmiştir. Komisyonumuz da bahse konu değişiklikleri yerinde görmüş ve bu çerçevede geçici 3'üncü maddeyi geçici 2 madde olarak kabul etmiştir.

Alt Komisyon tarafından kabul edilen 36'nci ve 37'nci maddeler, yapılan teselsül neticesinde Komisyonumuz tarafından 37'nci ve 38'inci maddeler olarak kabul edilmiştir.

Tasarının maddeleri görüşmeler sırasında ve yapılan değişiklikler doğrultusunda redaksiyona tabi tutulmuştur.

Raporumuz, Genel Kurula sunulmak üzere Yüksek Başkanlığımıza saygı ile arz olunur.

Başkan	Başkanvekili	Sözcü
<i>Ahmet İyimaya</i>	<i>Hakkı Köylü</i>	<i>Yılmaz Tunç</i>
Ankara	Kastamonu	Bartın
		(Özel sözcü)
Kâtip	Üye	Üye
<i>Harun Tüfekci</i>	Murat Bozlak	<i>İlknur İnceöz</i>
Konya	Adana	Aksaray

(Toplantıya katılmadı)

Üye <i>Bülent Tezcan</i> Aydın	Üye <i>Fehmi Küpçü</i> Bolu	Üye <i>Hakan Çavuşoğlu</i> Bursa (Özel sözcü)
Üye <i>Mustafa Kemal Şerbetçioğlu</i> Bursa (Son oylamada bulunamadı)	Üye <i>İsmail Kaşdemir</i> Çanakkale	Üye <i>Bilal Uçar</i> Denizli
Üye <i>Oktay Öztürk</i> Erzurum	Üye <i>Recep Özel</i> Isparta	Üye <i>Bülent Turan</i> İstanbul
Üye <i>Celal Adan</i> İstanbul (Son oylamada bulunamadı)	Üye <i>Murat Başesgioğlu</i> İstanbul (Son oylamada bulunamadı)	Üye <i>Mevlüt Akgün</i> Karaman (Son oylamada bulunamadı)
Üye <i>Ramazan Can</i> Kırıkkale	Üye <i>Turgut Dibek</i> Kırıklareli (Muhalefet şerhimiz vardır)	Üye <i>Ali Rıza Öztürk</i> Mersin (Muhalefet şerhim vardır)
Üye <i>Ömer Süha Aldan</i> Muğla (Muhalefet şerhim vardır)	Üye <i>Murat Göktürk</i> Nevşehir	Üye <i>Ali İhsan Yavuz</i> Sakarya
Üye <i>Dilek Akagün Yılmaz</i> Uşak (Muhalefet şerhi ektedir, son oylamada bulunamadı)	Üye <i>Ali İhsan Köktürk</i> Zonguldak (Muhalefet şerhim ektedir)	

MUHALEFET ŞERHİ

Arbuluculuk kanun tasarısı yargının yükünü azaltmak, yargıyı hızlandırmak gibi görünürde kulağa hoş gelen gerekçelerle gündeme getirilmiştir. Ancak tasarı bu haliyle bağımsız ve tarafsız mahkemelere alternatif ve doğrudan iktidara bağımlı bir yargı sisteminin oluşmasına yol açabilir.

Tasarı gerekçesinde pek çok Avrupa ülkesinde arbuluculuk yönteminin kullanılan bir yöntem olduğu belirtildiği gibi, yapılan yurtdışı ziyaretlerinde de bu sistemin 2000 li yıllardan itibaren bazı Avrupa ülkelerinde uygulanmaya başlandığı gözlenmiştir. Ancak her toplumun kendine özgü duyarlılıkları ve yaşadığı toplumsal sorunlar nedeniyle arbuluculuk sisteminin her toplumda iyi sonuçlar vereceği anlamı çıkarılmamalıdır.

Siyasi iktidar gerçekten yargıyı hızlandırmak ve yargının yükünü azaltmak istiyorsa öncelikle nitelikli, iyi eğitim almış yargıç sayısını çoğaltmalı, yargının bağımsızlığını ve tarafsızlığını sağlamalıdır.

Üstelik halen hukukumuzda varolan Avukatlık Yasası m.35/A de belirtilen uzlaşma hükümleri ve HMK da yer alan sulh ve tahkim usulünün yargıçlar ve barolar denetiminde geliştirilmesi mümkünken ayrıca bir arbuluculuk sisteminin oluşturulması hatalı bir girişimdir.

Yasa tasarısı hazırlanırken pek çok Baro Başkanlığınca bildirilen görüş gereğince Avukatlık Yasası m.35/A da yapılacak değişikliklerle çözüm yolları üretilebileceği belirtilmiştir. Avukatlık kanunu m.35/A “Avukatlar dava açılmadan veya dava açılmış olup da henüz duruşma başlamadan önce kendilerine intikal eden iş ve davalarda tarafların kendi iradeleriyle istem sonucu elde edebilecekleri konulara inhisar etmek kaydıyla, müvekkilleriyle birlikte karşı tarafı uzlaşmaya davet edebilirler. Karşı taraf bu davete icabet eder ve uzlaşma sağlanırsa, uzlaşma konusunu, yerini, tarihini, karşılıklı yerine getirmeleri gereken hususları içeren tutanak, avukatlar ile müvekkilleri tarafından birlikte imza altına alınır. Bu tutanaklar 9.6.1932 tarih ve 2004 sayılı İcra ve İflas Kanununun 38. maddesi anlamında ilam niteliğindedir” hükmünü içermektedir.

Bu maddede tarafların öncelikle uzlaşma yoluna gitmesi, uzlaşma sağlanamadığı takdirde uzlaşmazlık tutanağının dava dilekçesi ile birlikte mahkemeye sunulma zorunluluğunun getirilmesi (dava şartı), uzlaşma sağlandığı takdirde de Avukata asgari ücret tarifesinde belirtilen ücretin yarısının ödenmesi gibi değişiklikler yapıldığı takdirde pek çok uzlaşmazlığın dava açılmadan evvel çözümlenebileceği önerilmiştir. Ancak pek çok tartışmaya son verecek bu değişiklik önerilerimiz hiç dikkate alınmamıştır.

Öncelikle bu tasarı Anayasa m.9 da belirtilen “Yargı yetkisi Türk Milleti adına bağımsız mahkemelerce kullanılır” hükmüne aykırıdır. Türk Ulusu adına yargı yetkisini kullanan bağımsız mahkemeler yerine, arbulucuların vatandaşların arasındaki sorunları çözme konusunda yetkili kılınması, mahkemeler ve hukuk sisteminin dışlanması yol açabilecektir. Çok hukukluluğu savunan kişiler ya da etnik temelde kendi mahkemelerinde yargılama yapmayı isteyen kişiler açısından arbuluculuk sistemi rahatlıkla kullanılabilir bir yöntem olacaktır.

Her ne kadar tasarı m. 15/4 bendinde hakim tarafından yapılabilecek işlemler arbulucu tarafından yapılamaz dene de, arbulucu uyuşmazlığın niteliğini, tarafların isteklerini ve uyuşmazlığın hızlı bir şekilde çözümlenmesi için gereken usul ve esasları gözönüne alarak arbuluculuk faaliyetini yürütür denmektedir. Yine aynı maddede taraflar arbuluculuk usulünü serbestçe kararlaştırabilirler denmekte iken verdiğimiz önerge ile “emredici hukuk kurallarına aykırı olmamak” kaydıyla ibaresi eklenmiştir. Ancak tüm düzenlemeden de görüleceği üzere arbuluculuk tarafların belirlediği usul çerçevesinde yapılan yargısal bir faaliyettir.

Tasarının 1. maddesinde tarafların üzerinde serbestçe tasarruf edebilecekleri iş ve işlemlerden doğan özel hukuk uyuşmazlıklarında arabuluculuğa başvurulabileceği öngörülmektedir Bu durumda özellikle kadınlar koca, baba, ağa baskısıyla bir arabulucuya yönlendirilebilir, gizlilik içinde yapılan arabuluculuk çalışması sonucunda çocuğunun velayeti, görüşme hakkı, tazminat ve evlilik içi mal paylaşımına ilişkin konulardan vazgeçtiğine ilişkin bir tutanak imzalatılabilir ve bu imzalanan tutanak hakim tarafından tam anlamıyla ve içerik olarak (taraf ehliyeti, irade fesadı yönüyle) denetlenmediğinde çok ciddi hak kayıplarına yol açılabilir. Yine ekonomik yönden güçsüz olan işçiler açısından da manevi baskı ile arabulucuya başvuruya zorlama ve bu nedenle de hak kayıpları sözkonusu olabilir.

Bu nedenlerle 1. maddede arabuluculuk faaliyetlerinin kamu düzenine ilişkin hukuki ilişkilerde ve 4721 s. Türk Medeni Kanunu ve 4857 s. İş Kanunu kapsamına giren uyuşmazlıklarda uygulanmamasına yönelik verdiğimiz önerge reddedilmiştir.

2. maddede arabuluculuk yapan hukukçuların sicilinin Bakanlıkça değil, daha tarafsız ve bağımsız nitelikte olması gereken Arabulucular kurulunca tutulması yönündeki önergemiz reddedilmiştir.

Tasarı m.4 uyarınca arabulucu, tarafların istedikleri usule göre aleniyet ilkesine aykırı olarak gizlilik içinde işlemleri yürütür. Bu durumda ise taraflar mahalle baskısı altında tarikat, töre, mafya kurallarına göre uyuşmazlıklarının çözümlenmesini istediklerinde bu da mümkün demektir. İşte bu alternatif kadı sistemini karşımıza çıkartabilir. Bu nedenle gizlilik kuralının tasarıdan çıkartılması ve aynen HMK m. 188/3 de düzenlenen sulh anlaşmasında olduğu gibi arabuluculuk görüşmelerinde yapılan ikrarın tarafları bağlamayacağı yönünde düzenleme yapılması önerimiz reddedilmiştir.

Tasarının 5. maddesinde ise gizlilik kuralına bağlı olarak delillerin sınırlandırılması sonucuna neden olabilecek maddenin değiştirilmesi, arabuluculuk faaliyeti sonrasında belgelerin mahkemeye istenmesi durumunda gönderilmesi ve HMK na paralel olarak taraflarca kabul edildiği takdirde arabulucu ve diğer 3. kişilerin mahkemede tanıklık yapabilmeleri yönündeki önergemiz reddedilmiştir.

Tasarı m.7 de verdiğimiz önerge ile 3. Fıkranın gereksiz olması nedeniyle madde metninden çıkarılması ve arabuluculuk faaliyetinin uzamasının taraflara zarar verebileceği düşünülerek 6 ay ile sınırlandırılması, tarafların anlaşamamaları durumunda arabulucuya yarı oranında ücret ödenmesi önerilmiş, ancak önergemiz kabul görmemiştir.

Tasarının 9. madde başlığı **“arabulucu tarafından görevin özenle ve tarafsız biçimde yerine getirilmesi”** olarak konulmuş, ancak arabulucunun görevini gereği gibi yerine getirmemesi, görevi sırasında, görevi nedeniyle suç işlemesi ya da kendisine karşı suç işlenmesi durumunda nasıl bir cezalandırma yöntemine başvurulacağı tasarıda düzenlenmemiştir. Bu nedenle **arabulucunun yaptığı görev nedeniyle görev ve yetkisini kötüye kullanması durumunda TCK m.257 uyarınca görevi kötüye kullanma suçuyla cezalandırılması ve arabulucuya karşı görevi sırasında işlenen suçlar nedeniyle de farklı bir yargılama yöntemi uygulanması önergemiz reddedilmiştir.** Oysaki bir çok hukukçu tarafından bu konuda bir düzenleme yapılması ve boşluğun doldurulması gerektiği, genel hükümlere göre cezalandırma yöntemlerinin yetersiz olacağı görüşü bildirilmesine rağmen Adalet komisyonu çoğunluğa hatalı bir yaklaşımla tüm bu önerileri reddetmiştir.

Tasarının 10. maddesinde reklam yasağı düzenlemesi bulunmaktadır. Ancak bu maddede arabulucuların sadece akademik unvanlarını kullanabilecekleri belirtilmektedir. Bu durumda avukat olan bir arabulucunun avukat sıfatını kullanamaması sözkonusu olabileceğinden bu maddede **“Avukat”** unvanının kullanılabilmesine ilişkin önergemiz kabul edilmiş ve bir eksiklik giderilmiştir.

Tasarı m. 15 de arabuluculuk faaliyetinin başlamasında ve mahkeme sürecinde kötü niyetli kişilerin bu süreci uzatabilmesi sözkonusu olabileceğinden sürelerin kısaltılmasına yönelik önergelerimiz de kabul görmemiştir.

Tasarı m. 17 de Arabuluculuk faaliyeti sırasında konusu suç olan bir olayla karşılaşıldığı takdirde arabuluculuk faaliyetine son verilmesine yönelik talebimiz alt komisyonda kabul edilmiş, ancak bu suçun ihbarına yönelik öneremiz reddedilmiştir. Yine bu maddede arabuluculuk faaliyeti sırasında düzenlenen belgelerin Genel Müdürlüğe gönderilmesine ilişkin cümlenin yerinde olmadığı, arabulucunun bağımsızlığını ortadan kaldıracığına yönelik eleştirilerimiz sonucunda değişiklik yapılmış ve son tutanağın gönderilmesi yolunda bir düzenleme yapılmıştır.

Tasarı 18. maddesinde anlaşma tutanaklarının hakim önüne götürülmesi tarafların isteğine bırakılmıştır. Hakim ise bu tutanağı sadece tarafların serbestçe tasarrufta bulunabilecekleri bir hak konusunda olup olmadığı ve icraya elverişli olup olmadığı yönüyle inceleyecek ve onaylamak durumunda kalacaktır. Yani hakim tarafların hak ve ehliyetlerinin olup olmadığı, hukuki menfaatleri ya da baskı altında olup olmadıkları yönünde inceleme yapamayacaktır yönündeki eleştirilerimiz devam etmektedir.

Ancak hakimin yalnızca dosya üzerinden inceleme yapmasının hatalı olduğu, tarafları dinleme zorunluluğunun olması gerektiği, taraflarca imzalanan anlaşma tutanaklarının görevli ve yetkili mahkemede hakim tarafından mutlaka dinlenerek icra edilebilirlik şerhi verilmesine yönelik eleştirilerimiz kabul görmüş ve bu yöndeki öneremiz kabul edilmiştir.

Yine 18. maddeye yönelik olarak hakim tarafından icra edilebilirlik şerhi verilen ilam niteliğindeki belgeye karşı tarafların irade fesadına uğramaları olasılığı durumunda iptal davası açılabilmesi ve temyiz yoluna başvurulabilmesine ilişkin verdiğimiz önerge kısmen kabul görmüş ve tarafların ilam niteliğindeki belgeye karşı istinaf yoluna başvurabilmeleri kabul görmüştür. Ancak henüz istinaf mahkemelerinin kurulmadığı ve kuruluşunun ertelendiği bu günkü koşullarda karara karşı temyiz yoluna başvurulabileceğinin belirtilmesinin uygulamadaki aksaklıkları gidereceğini düşünüyoruz.

Tasarı m. 19 da arabulucular sicilinin Adalet Bakanlığı bünyesindeki Daire Başkanlığı tarafından değil, daha bağımsız olan Arabulucular kurulu tarafından tutulması, tüm işlemlerin bu kurul tarafından yapılması ve arabulucuların Adalet Bakanlığına bağımlılığının ortadan kaldırılmasına yönelik Önergemiz reddedilmiştir.

Tasarının 20. maddesinde arabulucu olabilecek kişilerin meslekte 10 yıl kıdeme sahip Avukatlardan olması, Adalet Bakanlığı tarafından yapılacağı belirtilen sınavın politik tercihler ön plana alınabileceğinden kaldırılması ve arabuluculuğun avukatlıkla bağdaşabilir işlerden olduğunun belirtilmesine yönelik öneremiz kabul görmemiştir. Ancak değiştirilen hükümler başlığı altında 35. maddede Avukatlık yasasında değişiklik yapılarak arabuluculuğun avukatlıkla bağdaşabilen işlerden olduğu düzenlenmiştir.

Tasarının 21. maddesinde arabuluculuk meslek kurallarının belirlenmesi, arabulucunun kaydının silinmesinin arabulucular kuruluna bırakılması ve kaydın silinmesi kararlarına karşı yargı yoluna başvurulması yönündeki önerge ve görüşlerimiz kabul görmemiştir. Oysaki kamuoyunda ve hukukçuların çoğunluğunda arabulucuların Adalet Bakanlığına bağımlı olmasının sakıncaları dile getirilmekte, alternatif bir yargı ağının Adalet Bakanlığı tarafından kurulmak istendiği eleştirileri yapılmaktadır.

Tasarının 23. maddesine eğitim verecek kurumların arasına Türkiye Barolar Birliğinin de konulması yönündeki öneremiz kabul edilmiş, ancak eğitim kuruluşlarının Bakanlıktan değil arabulucular kurulundan izin alarak faaliyetlerini sürdürmeleri yönündeki öneremiz reddedilmiştir.

Tasarının 26. maddesinde eğitim kuruluşlarının bilgi verecekleri mercinin Daire Başkanlığı değil, Arabulucular kurulu olması yönündeki görüşlerimiz kabul görmemiştir.

Tasarının 31. maddesinin arabulucular kurulunu oluşturulacak üyelerin Türkiye Barolar Birliği üyesi 3, Noterler birliği üyesi 2 temsilci olacak şekilde değiştirilmesi f bendinde Adalet Bakanı tarafından seçilecek 3 arabulucunun ise arabulucuların kendi aralarından seçecekleri 3 arabulucu olarak değiştirilmesi, böylelikle arabuluculuk kurulunun daha bağımsız ve demokratik bir işleyişe kavuşturulması yönündeki öneremiz Türkiye Barolar Birliği'nin kurula 3 temsilci göndermesi yönüyle kısmen kabul edilmiştir.

Tasarının 32. maddesi b) bendinde arabuluculuk sınavının kurul tarafından yapılması ve denetlenmesi yönünde değişiklik yapılması, e) bendinde arabulucuların sicilden silinmesi konusunda karar verme tamamen kurulun yetkisine bırakılacak şekilde değişiklik yapılması yönündeki önergeler reddedilmiştir

Tasarının 33. maddesi ile düzenlenen gizliliğin ihlali maddesinin tamamen tasarıdan çıkarılması, arabuluculuk faaliyetlerinin gizlilik içinde değil, şeffaf bir şekilde yürütülmesi ve yargı denetimine de açık olması, aksi takdirde arabuluculuk faaliyetinin töre, mafya, cemaat etkilenmesine açık olacağı yönündeki görüş ve önerilerimiz kabul edilmemiştir.

Hukuk uyuşmazlıklarında arabuluculuk kanunu tasarısı gerekçesinde de belirtildiği gibi hak ve haklının bulunmasını değil, her ne koşulda olursa olsun uyuşmazlıkları sonlandırmayı hedeflemektedir. Bu anlayış ise toplumdaki adalet duygusunu zedeleyebilecektir. Arabuluculuk faaliyetinin gizlilik içerisinde yürütülmesi, anlaşma belgesi üzerindeki hakimin denetiminin yalnızca arabuluculuğa ve cebri icraya elverişli olup olmadığı yönleriyle sınırlı olması nedeniyle güçlünün zayıfı ezmesi sonucunu ve çok hukukluluğu ortaya çıkartabilecek, etnik ve dinsel temelde oluşumlara ya da mafyanın hakimiyetine yol açabilecek bir düzenlemeye dönüşme sakıncalarını içinde barındırmaktadır.

Bu nedenlerle Genel Kurul görüşmeleri sırasında en azından verilen önerelerin ve eleştirilerin dikkate alınarak tasarı metnindeki sakıncaların giderilmesi yönünde değişiklik önergelerimizin kabul edilmesi dileğiyle muhalefet şerhini sunuyoruz. Saygılarımızla.

Turgut Dibek
Kırklareli

Dilek Akagün Yılmaz
Uşak

Ali İhsan Köktürk
Zonguldak

Ali Rıza Öztürk
Mersin

Ömer Süha Aldan
Muğla

BİRİNCİ BÖLÜM

Kapsam ve Tanımlar

Uygulama alanı

MADDE 1- (1) Bu Kanun, yabancılık unsuru taşıyanlar da dahil olmak üzere, ancak tarafların üzerinde serbestçe tasarruf edebilecekleri iş veya işlemlerden doğan özel hukuk uyuşmazlıklarında uygulanır.

Tanımlar

MADDE 2- (1) Bu Kanunun uygulanmasında;

a) Arabulucu: Arabuluculuk faaliyetini yürüten ve Bakanlıkça düzenlenen arabulucular siciline kaydedilmiş bulunan gerçek kişiyi,

b) Arabuluculuk: Sistematik teknikler uygulayarak, görüşmek ve müzakerelerde bulunmak amacıyla tarafları bir araya getiren, onların birbirlerini anlamalarını ve bu suretle çözümlerini kendilerinin üretmesini sağlamak için aralarında iletişim sürecinin kurulmasını gerçekleştiren, uzmanlık eğitimi almış olan tarafsız ve bağımsız bir üçüncü kişinin katılımıyla ve ihtiyari olarak yürütülen uyuşmazlık çözüm yöntemini,

c) Bakanlık: Adalet Bakanlığını,

ç) Daire Başkanlığı: Hukuk İşleri Genel Müdürlüğü bünyesinde oluşturulacak Arabuluculuk Daire Başkanlığını,

d) Genel Müdürlük: Hukuk İşleri Genel Müdürlüğünü,

e) Kurul: Arabuluculuk Kurulunu,

f) Sicil: Arabulucular sicilini, ifade eder.

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam ve Tanımlar

Amaç ve kapsam

MADDE 1- (1) Bu Kanunun amacı, hukuk uyuşmazlıklarının arabuluculuk yoluyla çözümlenmesinde uygulanacak usul ve esasları düzenlemektir.

(2) Bu Kanun, yabancılık unsuru taşıyanlar da dâhil olmak üzere, ancak tarafların üzerinde serbestçe tasarruf edebilecekleri iş veya işlemlerden doğan özel hukuk uyuşmazlıklarının çözümlenmesinde uygulanır. Şu kadar ki, aile içi şiddet iddiasını içeren uyuşmazlıklar arabuluculuğa elverişli değildir.

Tanımlar

MADDE 2- (1) Bu Kanunun uygulanmasında;

a) Arabulucu: Arabuluculuk faaliyetini yürüten ve Bakanlıkça düzenlenen arabulucular siciline kaydedilmiş bulunan gerçek kişiyi,

b) Arabuluculuk: Sistematik teknikler uygulayarak, görüşmek ve müzakerelerde bulunmak amacıyla tarafları bir araya getiren, onların birbirlerini anlamalarını ve bu suretle çözümlerini kendilerinin üretmesini sağlamak için aralarında iletişim sürecinin kurulmasını gerçekleştiren, uzmanlık eğitimi almış olan tarafsız ve bağımsız bir üçüncü kişinin katılımıyla ve ihtiyarî olarak yürütülen uyuşmazlık çözüm yöntemini,

c) Bakanlık: Adalet Bakanlığını,

ç) Daire Başkanlığı: Hukuk İşleri Genel Müdürlüğü bünyesinde oluşturulacak Arabuluculuk Daire Başkanlığını,

d) Genel Müdürlük: Hukuk İşleri Genel Müdürlüğünü,

e) Kurul: Arabuluculuk Kurulunu,

f) Sicil: Arabulucular sicilini, ifade eder.

Arabuluculuğa İlişkin Temel İlkeler**İradî olma ve eşitlik**

MADDE 3- (1) Taraflar, arabulucuya başvurmak, süreci devam ettirmek, sonuçlandırmak veya bu süreçten vazgeçmek konusunda serbesttirler.

(2) Taraflar, gerek arabulucuya başvururken gerekse tüm süreç boyunca eşit haklara sahiptirler.

Gizlilik

MADDE 4- (1) Taraflarca aksi kararlaştırılmamışsa arabulucu, arabuluculuk faaliyeti çerçevesinde kendisine sunulan veya diğer bir şekilde elde ettiği bilgi ve belgelerle tuttuğu kayıtları gizli tutmakla yükümlüdür.

(2) Aksi kararlaştırılmamışsa taraflar da bu konudaki gizliliğe uymak zorundadırlar.

Beyan veya belgelerin kullanılabilmesi

MADDE 5- (1) Taraflar, arabulucu veya arabuluculuğa katılanlar da dahil üçüncü bir kişi, uyumsuzlukla ilgili olarak hukuk davası açıldığında yahut tahkim yoluna başvurulduğunda, aşağıdaki beyan veya belgeleri delil olarak ileri süremez ve bunlar hakkında tanıklık yapamaz:

a) Taraflarca yapılan arabuluculuk daveti veya bir tarafın arabuluculuk faaliyetine katılma isteği.

b) Uyuşmazlığın arabuluculuk yolu ile sona erdirilmesi için taraflarca ileri sürülen görüşler ve teklifler.

c) Arabuluculuk faaliyeti esnasında, taraflarca ileri sürülen öneriler veya herhangi bir vakıa veya iddianın kabulü.

ç) Sadece arabuluculuk faaliyeti dolayısıyla hazırlanan belgeler.

(2) Birinci fıkrada belirtilen bilgilerin açıklanması, mahkeme, hakem veya herhangi bir idarî makam tarafından istenemez. Bu beyan veya belgeler, birinci fıkrada öngörülenin aksine, delil olarak sunulmuş olsa dahi hükme esas alınmaz.

Arabuluculuğa İlişkin Temel İlkeler**İradî olma ve eşitlik**

MADDE 3- (1) Taraflar, arabulucuya başvurmak, süreci devam ettirmek, sonuçlandırmak veya bu süreçten vazgeçmek konusunda serbesttirler.

(2) Taraflar, gerek arabulucuya başvururken gerekse tüm süreç boyunca eşit haklara sahiptirler.

Gizlilik

MADDE 4- (1) Taraflarca aksi kararlaştırılmadıkça arabulucu, arabuluculuk faaliyeti çerçevesinde kendisine sunulan veya diğer bir şekilde elde ettiği bilgi ve belgeler ile diğer kayıtları gizli tutmakla yükümlüdür.

(2) Aksi kararlaştırılmadıkça taraflar da bu konudaki gizliliğe uymak zorundadırlar.

Beyan veya belgelerin kullanılabilmesi

MADDE 5- (1) Taraflar, arabulucu veya arabuluculuğa katılanlar da dâhil üçüncü bir kişi, uyumsuzlukla ilgili olarak hukuk davası açıldığında yahut tahkim yoluna başvurulduğunda, aşağıdaki beyan veya belgeleri delil olarak ileri süremez ve bunlar hakkında tanıklık yapamaz:

a) Taraflarca yapılan arabuluculuk daveti veya bir tarafın arabuluculuk faaliyetine katılma isteği.

b) Uyuşmazlığın arabuluculuk yolu ile sona erdirilmesi için taraflarca ileri sürülen görüşler ve teklifler.

c) Arabuluculuk faaliyeti esnasında, taraflarca ileri sürülen öneriler veya herhangi bir vakıa veya iddianın kabulü.

ç) Sadece arabuluculuk faaliyeti dolayısıyla hazırlanan belgeler.

(2) Birinci fıkrada belirtilen bilgilerin açıklanması, mahkeme, hakem veya herhangi bir idarî makam tarafından istenemez. Bu beyan veya belgeler, birinci fıkrada öngörülenin aksine, delil

Ancak, söz konusu bilgiler bir kanun hukmu tarafından emredildiği veya arabuluculuk süreci sonunda varılan anlaşmanın uygulanması ve icrası için gerekli olduğu ölçüde açıklanabilir.

(4) Bu maddenin yukarıdaki fıkraları, arabuluculuğun konusuyla ilgili olup olmadığına bakılmaksızın, hukuk davası ve tahkimde uygulanır.

(5) Birinci fıkrada belirtilen sınırlamalar saklı kalmak koşuluyla, hukuk davası ve tahkimde ileri sürülen caiz deliller, sadece arabuluculukta sunulmaları sebebiyle kabul edilemeyecek deliller haline gelmez.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Arabulucuların Hak ve Yükümlülükleri

Unvanın kullanılması

MADDE 6- (1) Sicile kayıtlı olan arabulucular, arabulucu unvanını ve bu unvanın sağladığı yetkileri kullanma hakkına sahiptir.

(2) Arabulucu, arabuluculuk faaliyeti sırasında bu unvanını belirtmek zorundadır.

Ücret ve masrafların istenmesi

MADDE 7- (1) Arabulucu yapmış olduğu faaliyet karşılığı ücret ve masrafları isteme hakkına sahiptir. Arabulucu, ücret ve masraflar için avans da talep edebilir.

(2) Aksi kararlaştırılmadığı sürece arabulucunun ücreti, faaliyetin sona erdiği tarihte yürürlükte bulunan Arabulucu Asgarî Ücret Tarifesine göre belirlenir; aksi kararlaştırılmadıkça ücret ve masraf taraflarca eşit olarak karşılır.

(3) Arabulucu, arabuluculuk sürecine ilişkin olarak belirli kişiler için aracılık yapma veya belirli kişileri tavsiye etmenin karşılığı olarak ücret alamaz. Bu yasağa aykırı işlemler batıldır.

Taraflarla görüşme ve iletişim kurulması

MADDE 8- (1) Arabulucu, tarafların her biri ile ayrı ayrı veya her ikisiyle aynı anda görüşebilir veya iletişim kurabilir.

olarak sunulmuş olsa dahi hukme esas alınamaz. Ancak, söz konusu bilgiler bir kanun hükmü tarafından emredildiği veya arabuluculuk süreci sonunda varılan anlaşmanın uygulanması ve icrası için gerekli olduğu ölçüde açıklanabilir.

(4) Yukarıdaki fıkralar, arabuluculuğun konusuyla ilgili olup olmadığına bakılmaksızın, hukuk davası ve tahkimde uygulanır.

(5) Birinci fıkrada belirtilen sınırlamalar saklı kalmak koşuluyla, hukuk davası ve tahkimde ileri sürülebilen deliller, sadece arabuluculukta sunulmaları sebebiyle kabul edilemeyecek deliller haline gelmez.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Arabulucuların Hak ve Yükümlülükleri

Unvanın kullanılması

MADDE 6- (1) Sicile kayıtlı olan arabulucular, arabulucu unvanını ve bu unvanın sağladığı yetkileri kullanma hakkına sahiptirler.

(2) Arabulucu, arabuluculuk faaliyeti sırasında bu unvanını belirtmek zorundadır.

Ücret ve masrafların istenmesi

MADDE 7- (1) Arabulucu yapmış olduğu faaliyet karşılığı ücret ve masrafları isteme hakkına sahiptir. Arabulucu, ücret ve masraflar için avans da talep edebilir.

(2) Aksi kararlaştırılmadıkça arabulucunun ücreti, faaliyetin sona erdiği tarihte yürürlükte bulunan Arabulucu Asgarî Ücret Tarifesine göre belirlenir ve ücret ile masraf taraflarca eşit olarak karşılır.

(3) Arabulucu, arabuluculuk sürecine ilişkin olarak belirli kişiler için aracılık yapma veya belirli kişileri tavsiye etmenin karşılığı olarak ücret alamaz. Bu yasağa aykırı işlemler batıldır.

Taraflarla görüşme ve iletişim kurulması

MADDE 8- (1) Arabulucu, tarafların her biri ile ayrı ayrı veya birlikte görüşebilir ve iletişim kurabilir. Taraflar bu görüşmelere vekilleri aracılığıyla da katılabilirler.

getirilmesi

MADDE 9- (1) Arabulucu görevini özenle, tarafsız bir biçimde ve şahsen yerine getirir.

(2) Arabulucu olarak görevlendirilen kimse, tarafsızlığından şüphe edilmesini gerektirecek önemli hâl ve şartların varlığı hâlinde, bu hususta tarafları bilgilendirmekle yükümlüdür. Bu açıklamaya rağmen taraflar, arabulucudan birlikte talep ederlerse, arabulucu bu görevi üstlenebilir yahut üstlenmiş olduğu görevi sürdürebilir.

(3) Arabulucu, taraflar arasında eşitliği gözetmekle yükümlüdür.

(4) Arabulucu, bu sıfatla görev yaptığı uyuşmazlıkla ilgili olarak açılan davada, daha sonra taraflardan birinin avukatı olarak görev üstlenemez.

Reklam yasağı

MADDE 10- (1) Arabulucuların iş elde etmek için, reklam sayılabilecek her türlü teşebbüs ve harekette bulunmaları ve özellikle tabelalarında ve basılı kağıtlarında arabulucu unvanı ile akademik unvanlarından başka sıfat kullanmaları yasaktır.

Tarafların aydınlatılması

MADDE 11- (1) Arabulucu, arabuluculuk faaliyetinin başında, tarafları arabuluculuğun esasları, süreci ve sonuçları hakkında gerektiği gibi aydınlatmakla yükümlüdür.

Aidat ödenmesi

MADDE 12- (1) Arabuluculardan sicile kayıtlarında giriş aidatı ve her yıl için yıllık aidat alınır.

(2) Giriş aidatı ve yıllık aidatlar genel bütçeye gelir kaydedilir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Arabuluculuk Faaliyeti

Arabulucuya başvuru

MADDE 13- (1) Taraflar dava açılmadan önce veya davanın görülmesi sırasında arabulucuya başvurma konusunda anlaşabilirler. Mahkeme de tarafları arabulucuya başvurmak konusunda aydınlatıp, teşvik edebilir.

getirilmesi

MADDE 9- (1) Arabulucu görevini özenle, tarafsız bir biçimde ve şahsen yerine getirir.

(2) Arabulucu olarak görevlendirilen kimse, tarafsızlığından şüphe edilmesini gerektirecek önemli hâl ve şartların varlığı hâlinde, bu hususta tarafları bilgilendirmekle yükümlüdür. Bu açıklamaya rağmen taraflar, arabulucudan birlikte talep ederlerse, arabulucu bu görevi üstlenebilir yahut üstlenmiş olduğu görevi sürdürebilir.

(3) Arabulucu, taraflar arasında eşitliği gözetmekle yükümlüdür.

(4) Arabulucu, bu sıfatla görev yaptığı uyuşmazlıkla ilgili olarak açılan davada, daha sonra taraflardan birinin avukatı olarak görev üstlenemez.

Reklam yasağı

MADDE 10- (1) Arabulucuların iş elde etmek için reklam sayılabilecek her türlü teşebbüs ve harekette bulunmaları ve özellikle tabelalarında ve basılı kâğıtlarında arabulucu, avukat ve akademik unvanlarından başka sıfat kullanmaları yasaktır.

Tarafların aydınlatılması

MADDE 11- (1) Arabulucu, arabuluculuk faaliyetinin başında, tarafları arabuluculuğun esasları, süreci ve sonuçları hakkında gerektiği gibi aydınlatmakla yükümlüdür.

Aidat ödenmesi

MADDE 12- (1) Arabuluculardan sicile kayıtlarında giriş aidatı ve her yıl için yıllık aidat alınır.

(2) Giriş aidatı ve yıllık aidatlar genel bütçeye gelir kaydedilir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Arabuluculuk Faaliyeti

Arabulucuya başvuru

MADDE 13- (1) Taraflar dava açılmadan önce veya davanın görülmesi sırasında arabulucuya başvurma konusunda anlaşabilirler. Mahkeme de tarafları arabulucuya başvurmak konusunda aydınlatıp, teşvik edebilir.

(2) Aksi kararlaştırılmadıkça, taraflardan birinin arabulucuya başvuru teklifine otuz gün içinde olumlu cevap verilmez ise bu teklif reddedilmiş sayılır.

Arabulucunun seçilmesi

MADDE 14- (1) Başkaca bir usul kararlaştırılmamışsa, arabulucu veya arabulucular taraflarca seçilir.

Arabuluculuk faaliyetinin yürütülmesi

MADDE 15- (1) Arabulucu seçildikten sonra, tarafları en kısa sürede ilk toplantıya davet eder.

(2) Taraflar, arabuluculuk usulünü serbestçe kararlaştırabilirler.

(3) Taraflarca kararlaştırılmamışsa arabulucu; uyuşmazlığın niteliğini, tarafların isteklerini ve uyuşmazlığın hızlı bir Şekilde çözümlenmesi için gereken usul ve esasları göz önüne alarak arabuluculuk faaliyetini yürütür.

(4) Niteliği gereği yargısal bir yetkinin kullanımı olarak sadece hâkim tarafından yapılabilecek işlemler arabulucu tarafından yapılamaz.

(5) Dava açıldıktan sonra tarafların birlikte arabulucuya başvuracaklarını beyan etmeleri hâlinde, yargılama mahkemece üç ay süre ile ertelenir. Bu süre, tarafların birlikte başvurusu üzerine üç ay daha uzatılabilir.

(6) Aksi kararlaştırılmadıkça, taraflardan her biri arabuluculuk müzakerelerine bizzat katılır.

Arabuluculuk sürecinin başlaması ve srelere etkisi

MADDE 16- (1) Arabuluculuk süreci, dava açılmadan önce arabulucuya başvuru hâlinde, tarafların ilk toplantıya davet edilmeleri ve taraflarla arabulucu arasında sürecin devam ettirilmesi konusunda anlaşmaya varılıp bu durumun bir tutanakla belgelendirildiği tarihten itibaren işlemeye başlar. Dava açılmasından sonra arabulucuya başvuru hâlinde ise bu süreç, mahkemenin tarafları arabuluculuğa davetinin taraflarca kabul edilmesi veya tarafların

(2) Aksi kararlaştırılmadıkça taraflardan birinin arabulucuya başvuru teklifine otuz gün içinde olumlu cevap verilmez ise bu teklif reddedilmiş sayılır.

Arabulucunun seçilmesi

MADDE 14- (1) Başkaca bir usul kararlaştırılmadıkça arabulucu veya arabulucular taraflarca seçilir.

Arabuluculuk faaliyetinin yürütülmesi

MADDE 15- (1) Arabulucu seçildikten sonra tarafları en kısa sürede ilk toplantıya davet eder.

(2) Taraflar, emredici hukuk kurallarına aykırı olmamak kaydıyla arabuluculuk usulünü serbestçe kararlaştırabilirler.

(3) Taraflarca kararlaştırılmamışsa arabulucu; uyuşmazlığın niteliğini, tarafların isteklerini ve uyuşmazlığın hızlı bir Şekilde çözümlenmesi için gereken usul ve esasları göz önüne alarak arabuluculuk faaliyetini yürütür.

(4) Niteliği gereği yargısal bir yetkinin kullanımı olarak sadece hâkim tarafından yapılabilecek işlemler arabulucu tarafından yapılamaz.

(5) Dava açıldıktan sonra tarafların birlikte arabulucuya başvuracaklarını beyan etmeleri hâlinde yargılama, mahkemece üç ayı geçmemek üzere ertelenir. Bu süre, tarafların birlikte başvurusu üzerine üç aya kadar uzatılabilir.

(6) Taraflar arabuluculuk müzakerelerine bizzat veya vekilleri aracılığıyla katılabilirler.

Arabuluculuk sürecinin başlaması ve srelere etkisi

MADDE 16- (1) Arabuluculuk süreci, dava açılmadan önce arabulucuya başvuru hâlinde, tarafların ilk toplantıya davet edilmeleri ve taraflarla arabulucu arasında sürecin devam ettirilmesi konusunda anlaşmaya varılıp bu durumun bir tutanakla belgelendirildiği tarihten itibaren işlemeye başlar. Dava açılmasından sonra arabulucuya başvuru hâlinde ise bu süreç, mahkemenin tarafları arabuluculuğa davetinin taraflarca kabul edilmesi veya tarafların

arabulucuya başvurma konusunda anlaşmaya vardıklarını duruşma dışında mahkemeye yazılı olarak beyan ettikleri ya da duruşmada bu beyanlarının tutanağa geçirildiği tarihten itibaren işlemeye başlar.

(2) Arabuluculuk sürecinin başlamasından sona ermesine kadar geçirilen süre, zamanaşımı ve hak düşürücü sürelerin hesaplanmasında dikkate alınmaz.

Arabuluculuğun sona ermesi

MADDE 17- (1) Aşağıda belirtilen hâllerde arabuluculuk faaliyetinin sona erdiği kabul edilir:

a) Tarafların anlaşmaya varması.

b) Taraflara danışıldıktan sonra arabuluculuk için daha fazla çaba sarf edilmesinin gereksiz olduğunun arabulucu tarafından tespit edilmesi.

c) Taraflardan birinin karşı tarafa veya arabulucuya, arabuluculuk faaliyetinden çekildiğini bildirmesi.

ç) Tarafların anlaşarak arabuluculuk faaliyetini sona erdirmesi.

(2) Arabuluculuk faaliyeti sonunda tarafların anlaşmışları, anlaşamadıkları veya arabuluculuk faaliyetinin nasıl sonuçlandığı, bir tutanak ile belgelendirilir. Arabulucu tarafından düzenlenecek bu belge, arabulucu, taraflar veya vekillerince imzalanır.

(3) Arabuluculuk faaliyeti sonunda düzenlenen tutanağa, faaliyetin sonuçlanması dışında hangi hususların yazılacağına taraflar karar verir. Arabulucu, bu tutanak ve sonuçları konusunda taraflara gerekli açıklamaları yapar.

(4) Arabuluculuk faaliyetinin sona ermesi hâlinde, arabulucu, bu faaliyete ilişkin kendisine yapılan bildirim, tevdi edilen ve elinde bulunan belgeleri, ikinci fıkraya göre düzenlenen tutanağı beş yıl süre ile saklamak zorundadır. Arabulucu, arabuluculuk hizmetlerinin sonucunda düzenlediği belgelerin birer örneğini arabuluculuk faaliyetinin sona ermesinden itibaren bir ay içinde Genel Müdürlüğe gönderir.

arabulucuya başvurma konusunda anlaşmaya vardıklarını duruşma dışında mahkemeye yazılı olarak beyan ettikleri ya da duruşmada bu beyanlarının tutanağa geçirildiği tarihten itibaren işlemeye başlar.

(2) Arabuluculuk sürecinin başlamasından sona ermesine kadar geçirilen süre, zamanaşımı ve hak düşürücü sürelerin hesaplanmasında dikkate alınmaz.

Arabuluculuğun sona ermesi

MADDE 17- (1) Aşağıda belirtilen hâllerde arabuluculuk faaliyeti sona erer:

a) Tarafların anlaşmaya varması.

b) Taraflara danışıldıktan sonra arabuluculuk için daha fazla çaba sarf edilmesinin gereksiz olduğunun arabulucu tarafından tespit edilmesi.

c) Taraflardan birinin karşı tarafa veya arabulucuya, arabuluculuk faaliyetinden çekildiğini bildirmesi.

ç) Tarafların anlaşarak arabuluculuk faaliyetini sona erdirmesi.

d) Uyuşmazlığın arabuluculuğa elverişli olmadığı veya 4/12/2004 tarihli ve 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu gereğince uzlaşma kapsamına girmeyen bir suçla ilgili olduğunun tespit edilmesi.

(2) Arabuluculuk faaliyeti sonunda tarafların anlaşmışları, anlaşamadıkları veya arabuluculuk faaliyetinin nasıl sonuçlandığı, bir tutanak ile belgelendirilir. Arabulucu tarafından düzenlenecek bu belge, arabulucu, taraflar veya vekillerince imzalanır.

(3) Arabuluculuk faaliyeti sonunda düzenlenen tutanağa, faaliyetin sonuçlanması dışında hangi hususların yazılacağına taraflar karar verir. Arabulucu, bu tutanak ve sonuçları konusunda taraflara gerekli açıklamaları yapar.

(4) Arabuluculuk faaliyetinin sona ermesi hâlinde, arabulucu, bu faaliyete ilişkin kendisine yapılan bildirim, tevdi edilen ve elinde bulunan belgeleri, ikinci fıkraya göre düzenlenen tutanağı beş yıl süre ile saklamak zorundadır. Arabulucu,

Tarafların anlaşması

MADDE 18- (1) Arabuluculuk faaliyeti sonucunda varılan anlaşmanın kapsamı taraflarca belirlenir; anlaşma belgesi düzenlenmesi hâlinde bu belge taraflar ve arabulucu tarafından imzalanır.

(2) Taraflar arabuluculuk sürecinin sonunda bir anlaşmaya varırlarsa bu anlaşmayı, asıl uyuşmazlık hakkındaki yetki kurallarına göre yetkisi belirlenecek olan icra mahkemesine ibraz edip, icra edilebilirliğine ilişkin bir şerh verilmesini talep edebilirler. Bu şerhi içeren anlaşma, ilâm niteliğinde belge sayılır.

(3) İcra edilebilirlik şerhinin verilmesi, niteliği itibariyle bir çekişmesiz yargı işidir ve buna ilişkin inceleme dosya üzerinden yapılır. Bu incelemenin kapsamı anlaşmanın içeriğinin tarafların üzerinde serbestçe tasarruf edebileceği işler arasında yer alıp almadığı ve cebri icraya elverişli olup olmadığı hususlarıyla sınırlıdır. Anlaşma belgesine icra edilebilirlik şerhi verilmesi için mahkemeye yapılacak olan başvuru ile bu başvurunun reddi üzerine ilgili tarafından istinaf yoluna gidilmesi hâlinde, maktu harç alınır. Taraflar anlaşma belgesini icra edilebilirlik şerhi verdirmeden bir başka resmî işlemde kullanmak isterlerse, damga vergisi de maktu olarak alınır.

BEŞİNCİ BÖLÜM

Arabulucular Sicili

Arabulucular sicilinin tutulması

MADDE 19- (1) Daire Başkanlığı, özel hukuk uyuşmazlıklarında arabuluculuk yapma yetkisini kazanmış kişilerin sicilini tutar. Bu

arabuluculuk faaliyeti sonunda düzenlediği son tutanağın bir örneğini arabuluculuk faaliyetinin sona ermesinden itibaren bir ay içinde Genel Müdürlüğe gönderir.

Tarafların anlaşması

MADDE 18- (1) Arabuluculuk faaliyeti sonunda varılan anlaşmanın kapsamı taraflarca belirlenir; anlaşma belgesi düzenlenmesi hâlinde bu belge taraflar ve arabulucu tarafından imzalanır.

(2) Taraflar arabuluculuk faaliyeti sonunda bir anlaşmaya varırlarsa, bu anlaşma belgesinin icra edilebilirliğine ilişkin şerh verilmesini talep edebilirler. Dava açılmadan önce arabuluculuğa başvurulmuşsa, anlaşmanın icra edilebilirliğine ilişkin şerh verilmesi, asıl uyuşmazlık hakkındaki görev ve yetki kurallarına göre belirlenecek olan mahkemeden talep edilebilir. Davanın görülmesi sırasında arabuluculuğa başvurulması durumunda ise anlaşmanın icra edilebilirliğine ilişkin şerh verilmesi, davanın görüldüğü mahkemeden talep edilebilir. Bu şerhi içeren anlaşma, ilâm niteliğinde belge sayılır.

(3) İcra edilebilirlik şerhinin verilmesi, çekişmesiz yargı işidir ve buna ilişkin inceleme duruşmalı olarak yapılır. Bu incelemenin kapsamı anlaşmanın içeriğinin arabuluculuğa ve cebri icraya elverişli olup olmadığı hususlarıyla sınırlıdır. Anlaşma belgesine icra edilebilirlik şerhi verilmesi için mahkemeye yapılacak olan başvuru üzerine verilecek kararlara karşı ilgili tarafından istinaf yoluna gidilmesi hâlinde, maktu harç alınır. Taraflar, anlaşma belgesini icra edilebilirlik şerhi verdirmeden başka bir resmi işlemde kullanmak isterlerse, damga vergisi de maktu olarak alınır.

BEŞİNCİ BÖLÜM

Arabulucular Sicili

Arabulucular sicilinin tutulması

MADDE 19- (1) Daire Başkanlığı, özel hukuk uyuşmazlıklarında arabuluculuk yapma yetkisini kazanmış kişilerin sicilini tutar. Bu

sicilde yer alan kişilere ilişkin bilgiler, Daire Başkanlığı tarafından elektronik ortamda da duyurulur.

(2) Arabulucular sicilinin tutulmasına ilişkin usul ve esaslar Bakanlıkça hazırlanacak yönetmelikte düzenlenir.

Arabulucular siciline kayıt şartları

MADDE 20- (1) Sicile kayıt, ilgilinin Daire Başkanlığına yazılı olarak başvurması üzerine yapılır.

(2) Arabuluculuk siciline kaydedilebilmek için;

- a) Türk vatandaşı olmak,
- b) Dört yıllık lisans eğitimi almış olmak,
- c) Tam ehliyetli olmak,
- ç) Taksirli suçlar dışında herhangi bir sabıkası bulunmamak,
- d) Arabuluculuk eğitimini tamamlamak ve Bakanlıkça yapılan yazılı ve uygulamalı sınavda başarılı olmak

gerekir.

(3) Arabulucu, sicile kayıt tarihinden itibaren faaliyetine başlayabilir.

Arabulucular sicilinden silinme

MADDE 21- (1) Daire Başkanlığı, arabuluculuk için aranan koşulları taşımadığı hâlde sicile kaydedilen veya daha sonra bu koşulları kaybeden arabulucunun kaydını siler.

(2) Daire Başkanlığı, bu Kanunun öngördüğü yükümlülükleri yerine getirmediğini tespit ettiği arabulucuyu yazılı olarak uyarır; bu uyarıya uyulmaması hâlinde arabulucunun savunmasını aldıktan sonra, gerekirse adının sicilden silinmesini Kuruldan talep eder.

(3) Arabulucu, arabulucular sicilinden kaydının silinmesini her zaman isteyebilir.

ALTINCI BÖLÜM

Eğitim ve Eğitim Kuruluşları

Arabuluculuk eğitimi

MADDE 22- (1) Arabuluculuk eğitimi, dört yıllık lisans eğitiminin tamamlanmasından sonra

sicilde yer alan kişilere ilişkin bilgiler, Daire Başkanlığı tarafından elektronik ortamda da duyurulur.

(2) Arabulucular sicilinin tutulmasına ilişkin usul ve esaslar Bakanlıkça hazırlanacak yönetmelikle düzenlenir.

Arabulucular siciline kayıt şartları

MADDE 20- (1) Sicile kayıt, ilgilinin Daire Başkanlığına yazılı olarak başvurması üzerine yapılır.

(2) Arabuluculuk siciline kaydedilebilmek için;

- a) Türk vatandaşı olmak,
- b) Mesleğinde en az beş yıllık kıdeme sahip hukuk fakültesi mezunu olmak,
- c) Tam ehliyetli olmak,
- ç) Kasten işlenmiş bir suçtan mahkûm olmamak,
- d) Arabuluculuk eğitimini tamamlamak ve Bakanlıkça yapılan yazılı ve uygulamalı sınavda başarılı olmak,

gerekir.

(3) Arabulucu, sicile kayıt tarihinden itibaren faaliyetine başlayabilir.

Arabulucular sicilinden silinme

MADDE 21- (1) Daire Başkanlığı, arabuluculuk için aranan koşulları taşımadığı hâlde sicile kaydedilen veya daha sonra bu koşulları kaybeden arabulucunun kaydını siler.

(2) Daire Başkanlığı, bu Kanunun öngördüğü yükümlülükleri yerine getirmediğini tespit ettiği arabulucuyu yazılı olarak uyarır; bu uyarıya uyulmaması hâlinde arabulucunun savunmasını aldıktan sonra, gerekirse adının sicilden silinmesini Kuruldan talep eder.

(3) Arabulucu, arabulucular sicilinden kaydının silinmesini her zaman isteyebilir.

ALTINCI BÖLÜM

Arabuluculuk Eğitimi ve Eğitim Kuruluşları

Arabuluculuk eğitimi

MADDE 22- (1) Arabuluculuk eğitimi, hukuk fakültesinin tamamlanmasından sonra

alınan, arabuluculuk faaliyetinin yürütülmesiyle ilgili temel bilgiler, iletişim teknikleri, müzakere ve uyuşmazlık çözüm yöntemleri ve davranış psikolojisi ile yönetmelikte gösterilecek olan diğer teorik ve pratik bilgileri içeren ve asgari yüzelli saatlik eğitimi ifade eder.

(2) Hukuk lisans diplomasına sahip olmayan kimselerin arabuluculuk eğitimini tamamlamış sayılmaları için, yüz saatlik temel hukuk eğitimini de almış olmaları gerekir.

Eğitim kuruluşlarına izin verilmesi

MADDE 23- (1) Arabuluculuk eğitimi verecek olan kuruluşlar, Daire Başkanlığından izin almak zorundadır. Daire Başkanlığı tarafından izin verilen eğitim kuruluşlarının listesi elektronik ortamda yayımlanır.

(2) İzin için yazılı olarak başvurulur. Bu başvuruda eğitim programı, eğiticilerin sayısı ve uzmanlıkları ile eğitim kuruluşu veya eğitim programının finansman kaynakları hakkında gerekçeli bilgi verilir.

(3) Başvuruda sunulan belgelere dayalı olarak, eğitimin amacına ulaşacağı ve eğitim kuruluşlarında eğitim faaliyetinin devamlılığının sağlanacağı tespit edilirse, ilgili eğitim kuruluşuna en çok üç yıl için geçerli olmak üzere izin verilir.

İzin süresinin uzatılması

MADDE 24- (1) Sicile kayıtlı olan bir eğitim kuruluşu kayıt süresinin bitiminden en erken bir yıl ve en geç üç ay önce, sicildeki kaydının geçerlilik süresinin uzatılmasını yazılı olarak talep edebilir. Eğitim kuruluşunun 26 ncı maddeye göre sunduğu raporlardan, arabuluculuk eğitiminin başarılı şekilde devam ettiğinin anlaşıldığı ve 27 nci maddede belirtilen sebeplerin bulunmadığı hâllerde, verilmiş bulunan iznin geçerlilik süresi her defasında üç yıl uzatılabilir. Eğitim kuruluşu, süresi içinde yaptığı başvuru hakkında karar verilinceye kadar listede kayıtlı kalır.

alınan, arabuluculuk faaliyetinin yürütülmesiyle ilgili temel bilgileri, iletişim teknikleri, müzakere ve uyuşmazlık çözüm yöntemleri ve davranış psikolojisi ile yönetmelikte gösterilecek olan diğer teorik ve pratik bilgileri içeren eğitimi ifade eder.

Eğitim kuruluşlarına izin verilmesi

MADDE 23- (1) Arabuluculuk eğitimi, bünyesinde hukuk fakültesi bulunan üniversitelerin hukuk fakülteleri, Türkiye Barolar Birliği ve Türkiye Adalet Akademisi tarafından verilir. Bu kuruluşlar Bakanlıktan izin alarak eğitim verebilirler. İzin verilen eğitim kuruluşlarının listesi elektronik ortamda yayımlanır.

(2) İzin için yazılı olarak başvurulur. Bu başvuruda eğitim programı, eğiticilerin sayısı ve uzmanlıkları ile eğitim kuruluşu veya eğitim programının finansman kaynakları hakkında gerekçeli bilgi verilir.

(3) Başvuruda sunulan belgelere dayalı olarak, eğitimin amacına ulaşacağı ve eğitim kuruluşlarında eğitim faaliyetinin devamlılığının sağlanacağı tespit edilirse, ilgili eğitim kuruluşuna en çok üç yıl için geçerli olmak üzere izin verilir.

İzin süresinin uzatılması

MADDE 24- (1) Sicile kayıtlı olan bir eğitim kuruluşu kayıt süresinin bitiminden en erken bir yıl ve en geç üç ay önce, sicildeki kaydının geçerlilik süresinin uzatılmasını yazılı olarak talep edebilir. Eğitim kuruluşunun 26 ncı maddeye göre sunduğu raporlardan, arabuluculuk eğitiminin başarılı şekilde devam ettiğinin anlaşıldığı ve 27 nci maddede belirtilen sebeplerin bulunmadığı hâllerde, verilmiş bulunan iznin geçerlilik süresi her defasında üç yıl uzatılabilir. Eğitim kuruluşu, süresi içinde yaptığı başvuru hakkında karar verilinceye kadar listede kayıtlı kalır.

Arabuluculuk yetki belgesi

MADDE 25- (1) Eğitim kuruluşları, eğitimlerini başarıyla tamamlayan kişilere arabuluculuk eğitimini tamamladıklarına dair bir belge verir.

Daire Başkanlığına bilgi verme yükümlülüğü

MADDE 26- (1) Eğitim kuruluşları, Ocak ayında bir önceki yıl içinde gerçekleştirdikleri eğitim faaliyetinin kapsamı, içeriği ve başarısı konusunda Daire Başkanlığına bir rapor sunar.

Eğitim kuruluşuna verilen iznin iptali

MADDE 27- (1) Aşağıdaki hâllerde, eğitim kuruluşuna verilmiş olan izin, Daire Başkanlığına talebi üzerine Kurul tarafından iptal edilir:

- İzin verilebilmesi için aranan şartlardan birinin ortadan kalkmış veya mevcut olmadığının tespit edilmiş olması.
- Eğitimin yeterli şekilde verilememesi.
- Arabuluculuk yetki belgelerinin düzenlenmesinde sahtecilik veya önemli hatalar yapılması.
- 26 ncı maddedeki rapor verme yükümlülüğünün yapılan ihtarla rağmen yerine getirilmemesi.
- Eğitim faaliyetinin devamlılığının sağlanmadığının tespit edilmesi.

YEDİNCİ BÖLÜM

Kuruluş ve Görevler

Kuruluş ve teşkilat

MADDE 28- (1) Bu Kanunda belirtilen görevleri yerine getirmek üzere, Genel Müdürlük bünyesinde Daire Başkanlığı kurulur. Arabuluculuk hizmetleri bu Daire Başkanlığı tarafından yürütülür.

(2) Arabuluculuk hizmetlerine ilişkin olarak bu Kanunda belirtilen görevleri yerine getirmek üzere, Bakanlık bünyesinde Arabuluculuk Kurulu oluşturulur.

Daire Başkanlığı

MADDE 29- (1) Daire Başkanlığı, bir daire başkanı, yeteri kadar tetkik hâkimi, denetim görevlisi ve diğer uzman personelden oluşur.

Arabuluculuk yetki belgesi

MADDE 25- (1) Eğitim kuruluşları, eğitimlerini başarıyla tamamlayan kişilere arabuluculuk eğitimini tamamladıklarına dair bir belge verir.

Daire Başkanlığına bilgi verme yükümlülüğü

MADDE 26- (1) Eğitim kuruluşları, her yıl Ocak ayında bir önceki yıl içinde gerçekleştirdikleri eğitim faaliyetinin kapsamı, içeriği ve başarısı konusunda Daire Başkanlığına bir rapor sunar.

Eğitim kuruluşuna verilen iznin iptali

MADDE 27- (1) Aşağıdaki hâllerde eğitim kuruluşuna verilmiş olan izin, Bakanlığın talebi üzerine Kurul tarafından iptal edilir:

- İzin verilebilmesi için aranan şartlardan birinin ortadan kalkmış veya mevcut olmadığının tespit edilmiş olması.
- Eğitimin yeterli şekilde verilememesi.
- Arabuluculuk yetki belgelerinin düzenlenmesinde sahtecilik veya önemli hatalar yapılması.
- 26 ncı maddedeki rapor verme yükümlülüğünün yapılan ihtarla rağmen yerine getirilmemesi.
- Eğitim faaliyetinin devamlılığının sağlanmadığının tespit edilmesi.

YEDİNCİ BÖLÜM

Kuruluş ve Görevler

Kuruluş ve teşkilat

MADDE 28- (1) Bu Kanunda belirtilen görevleri yerine getirmek üzere, Genel Müdürlük bünyesinde Daire Başkanlığı kurulur.

(2) Arabuluculuk hizmetlerine ilişkin olarak bu Kanunda belirtilen görevleri yerine getirmek üzere, Bakanlık bünyesinde Arabuluculuk Kurulu oluşturulur.

Daire Başkanlığı

MADDE 29- (1) Daire Başkanlığı, bir daire başkanı, yeteri kadar tetkik hâkimi ve diğer personelden oluşur.

(2) Arabuluculuk hizmetlerinin yönetimine dair tüm işlem ve uygulamalar ile arabuluculuk eğitim kuruluşları ve arabulucuların denetimiyle görevlendirilmek üzere Genel Müdürlükte denetim görevlisi istihdam edilebilir. Bunlar hukuk veya hukuk bilgisine programlarında yeterince yer veren siyasal bilimler, idari bilimler, iktisat, maliye ve işletme alanlarında en az dört yıllık öğretim yapan yüksek öğretim kurumlarından mezun olanlar arasından yapılacak yarışma ve yeterlilik sınavı sonucunda mesleğe alınırlar.

(3) Denetim görevlilerinin hal ve hareketlerinde görevleriyle bağdaşmayan durumları, yapılacak inceleme ve soruşturma sonucunda tespit edilenlerle, olumsuz sicil alanlar kazanılmış hak aylık dereceleri ile buldukları kadro derecelerine eşit Bakanlığın merkez veya taşra teşkilatındaki diğer bir kadrosuna atanabilirler. Denetim görevlilerinin, mesleğe giriş ve yeterlik sınavları, görev, yetki ve sorumlulukları ile çalışma esas ve usulleri yönetmelikle düzenlenir.

Daire Başkanlığının görevleri

MADDE 30- (1) Daire Başkanlığının görevleri şunlardır:

a) Arabuluculuk hizmetlerinin düzenli ve verimli olarak yürütülmesini sağlamak.

b) Arabuluculukla ilgili yayın yapmak, bu konudaki bilimsel çalışmaları teşvik etmek ve desteklemek.

c) Kurulun çalışması ile ilgili her türlü karar ve işlemi yürütmek ve görevleri ile ilgili bakanlık, diğer kamu kurum ve kuruluşları, üniversiteler, kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları, kamu yararına çalışan vakıf ve dernekler ile uygun görülen gönüllü gerçek ve tüzel kişilerle işbirliği yapmak.

ç) Arabuluculuk kurumunun tanıtımını yapmak, bu konuda kamuoyunu bilgilendirmek, ulusal ve uluslararası kongre, sempozyum ve seminer gibi bilimsel organizasyonları düzenlemek veya desteklemek.

Daire Başkanlığının görevleri

MADDE 30- (1) Daire Başkanlığının görevleri şunlardır:

a) Arabuluculuk hizmetlerinin düzenli ve verimli olarak yürütülmesini sağlamak.

b) Arabuluculukla ilgili yayın yapmak, bu konudaki bilimsel çalışmaları teşvik etmek ve desteklemek.

c) Kurulun çalışması ile ilgili her türlü karar ve işlemi yürütmek ve görevleri ile ilgili bakanlık, diğer kamu kurum ve kuruluşları, üniversiteler, kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları, kamu yararına çalışan vakıf ve dernekler ile uygun görülen gönüllü gerçek ve tüzel kişilerle işbirliği yapmak.

ç) Arabuluculuk kurumunun tanıtımını yapmak, bu konuda kamuoyunu bilgilendirmek, ulusal ve uluslararası kongre, sempozyum ve seminer gibi bilimsel organizasyonları düzenlemek veya desteklemek.

d) Ülke genelinde arabuluculuk uygulamalarını izlemek, ilgili istatistikleri tutmak ve yayımlamak.

e) Arabuluculuk eğitimi verecek kuruluşlar tarafından bu amaçla yapılan başvuru ile sicildeki kaydın geçerlilik süresinin uzatılması talebini karara bağlamak, arabuluculuk eğitimi verecek eğitim kuruluşlarını listelemek ve elektronik ortamda yayımlamak.

f) Arabulucu sicilini tutmak, sicile kayıt taleplerini karara bağlamak, 21 inci maddenin birinci ve üçüncü fıkraları kapsamında arabulucunun sicilden silinmesine karar vermek ve bu sicilde yer alan kişilere ilişkin bilgileri elektronik ortamda duyurmak.

g) Denetim görevlileri aracılığıyla arabulucuların denetimini yapmak.

ğ) Arabulucular tarafından arabuluculuk hizmetlerinin sonucunda düzenlenen belgelerin kayıtlarını tutmak ve birer örneklerini saklamak.

h) Görev alanına giren kanun ve düzenleyici işlemler hakkında inceleme ve araştırma yaparak Genel Müdürlüğe öneride bulunmak.

ı) Yıllık faaliyet raporunu ve izleyen yıl faaliyet planını hazırlayarak Kurulun bilgisine sunmak.

i) Yıllık Arabuluculuk Asgari Ücret Tarifelerini hazırlamak.

j) Arabulucuların ödeyecekleri kayıt aidatını ve yıllık aidatları tahsil etmek.

Kurul

MADDE 31- (1) Kurul aşağıdaki üyelerden oluşur:

a) Hukuk İşleri Genel Müdürü.

b) Daire Başkanı.

c) Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu tarafından hukuk mahkemelerinde görev yapmakta olan birinci sınıfa ayrılmış hâkimler arasından seçilecek iki hâkim.

ç) Türkiye Barolar Birliğinden iki temsilci,

d) Türkiye Noterler Birliğinden bir temsilci.

e) Yüksek Öğretim Kurulu tarafından seçilen özel hukuk alanından iki öğretim üyesi.

d) Ülke genelinde arabuluculuk uygulamalarını izlemek, ilgili istatistikleri tutmak ve yayımlamak.

e) Arabuluculuk eğitimi verecek kuruluşlar tarafından bu amaçla yapılan başvuru ile sicildeki kaydın geçerlilik süresinin uzatılması talebinin karara bağlanmasını Bakanlığın onayına sunmak, arabuluculuk eğitimi verecek eğitim kuruluşlarını listelemek ve elektronik ortamda yayımlamak.

f) Arabulucu sicilini tutmak, sicile kayıt taleplerini karara bağlamak, 21 inci maddenin birinci ve üçüncü fıkraları kapsamında arabulucunun sicilden silinmesine karar vermek ve bu sicilde yer alan kişilere ilişkin bilgileri elektronik ortamda duyurmak.

g) Arabulucular tarafından arabuluculuk faaliyeti sonunda düzenlenen son tutanakların kayıtlarını tutmak ve birer örneklerini saklamak.

ğ) Görev alanına giren kanun ve düzenleyici işlemler hakkında inceleme ve araştırma yaparak Genel Müdürlüğe öneride bulunmak.

h) Yıllık faaliyet raporunu ve izleyen yıl faaliyet planını hazırlayarak Kurulun bilgisine sunmak.

ı) Yıllık Arabuluculuk Asgari Ücret Tarifelerini hazırlamak.

Kurul

MADDE 31- (1) Kurul aşağıdaki üyelerden oluşur:

a) Hukuk İşleri Genel Müdürü.

b) Daire Başkanı.

c) Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu tarafından hukuk mahkemelerinde görev yapmakta olan birinci sınıfa ayrılmış hâkimler arasından seçilecek iki hâkim.

ç) Türkiye Barolar Birliğinden üç temsilci.

d) Türkiye Noterler Birliğinden bir temsilci.

e) Yüksek Öğretim Kurulu tarafından seçilen özel hukuk alanından bir öğretim üyesi.

1) Adalet Bakanı tarafından seçilecek üç arabulucu.

g) Türkiye Odalar ve Borsalar Birliğinden bir temsilci.

ğ) Türkiye Esnaf ve Sanatkarları Odaları Birliğinden bir temsilci.

h) Türkiye Adalet Akademisi Eğitim Merkezi Müdürü.

(2) Başkan ihtiyaca göre Kurul toplantılarına uzman kişileri çağırabilir.

(3) Kurul başkanı Genel Müdürdür. Genel Müdürün bulunmadığı toplantılarda Başkanlık görevi Daire Başkanı tarafından yerine getirilir.

(4) Kurul, Mart ve Eylül aylarında olmak üzere yılda en az iki kez toplanır. Ayrıca, Başkanın veya en az beş üyenin talebiyle Kurul her zaman toplantıya çağrılabilir.

(5) Kurul üye tam sayısının salt çoğunluğu ile karar alır. Mazeretsiz olarak art arda iki toplantıya gelmeyen üyenin üyeliği düşer.

(6) Kurulun Bakanlık dışından görevlendirilen üyelerinin görev süresi üç yıldır. Görev süresi dolan üyeler yeniden görevlendirilebilir.

(7) Kurul üyelerinin ulaşım, konaklama ve diğer zorunlu giderleri Bakanlıkça karşılanır.

(8) Kurulun çalışma usul ve esasları yönetmelikle düzenlenir.

Kurulun görevleri

MADDE 32- (1) Kurulun görevleri şunlardır:

a) Arabuluculuk hizmetlerine ilişkin temel ilkeler ile arabuluculuk meslek kurallarını belirlemek.

b) Arabuluculuk eğitimine ve bu eğitimin sonunda yapılacak olan sınava ilişkin temel ilke ve standartları tespit etmek.

c) Arabulucuların denetimine ilişkin kuralları belirlemek.

ç) Bu Kanuna göre çıkarılması gereken ve Genel Müdürlük tarafından hazırlanan yönetme-

1) Adalet Bakanı tarafından seçilecek üç arabulucu.

g) Türkiye Odalar ve Borsalar Birliğinden bir temsilci.

ğ) Türkiye Esnaf ve Sanatkarları Konfederasyonundan bir temsilci.

h) Türkiye Adalet Akademisi Eğitim Merkezi Müdürü.

(2) Başkan ihtiyaca göre Kurul toplantılarına uzman kişileri çağırabilir.

(3) Kurul başkanı Genel Müdürdür. Genel Müdürün bulunmadığı toplantılarda Başkanlık görevi Daire Başkanı tarafından yerine getirilir.

(4) Kurul, Mart ve Eylül aylarında olmak üzere yılda en az iki kez toplanır. Ayrıca, Başkanın veya en az beş üyenin talebiyle Kurul her zaman toplantıya çağrılabilir.

(5) Kurul üye tam sayısının salt çoğunluğu ile karar alır. Mazeretsiz olarak art arda iki toplantıya katılmayan üyenin üyeliği düşer.

(6) Kurulun Bakanlık dışından görevlendirilen üyelerinin görev süresi üç yıldır. Görev süresi dolan üyeler yeniden görevlendirilebilir.

(7) Başka yerden katılan Kurul üyelerinin gündelik, yol gideri, konaklama ve diğer zorunlu giderleri 10/2/1954 tarihli ve 6245 sayılı Harcırah Kanunu hükümlerine göre Bakanlıkça karşılanır.

(8) Kurulun çalışma usul ve esasları yönetmelikle düzenlenir.

Kurulun görevleri

MADDE 32- (1) Kurulun görevleri şunlardır:

a) Arabuluculuk hizmetlerine ilişkin temel ilkeler ile arabuluculuk meslek kurallarını belirlemek.

b) Arabuluculuk eğitimine ve bu eğitimin sonunda yapılacak olan sınava ilişkin temel ilke ve standartları tespit etmek.

c) Arabulucuların denetimine ilişkin kuralları belirlemek.

ç) Bu Kanuna göre çıkarılması gereken ve Genel Müdürlük tarafından hazırlanan yönetme-

lik taslaklarına, gerekirse değişiklik yaparak, son şeklini vermek.

d) Eğitim kuruluşlarının eğitim izinlerini iptal etmek.

e) 21 inci maddenin ikinci fıkrası kapsamında arabulucunun sicilden silinmesine karar vermek.

f) Arabulucuların ödeyecekleri sicile kayıt aidatını ve yıllık aidatları tespit etmek.

g) Arabuluculuk Asgari Ücret Tarifesini gerekiyorsa değişiklik yapmak suretiyle onaylamak.

ğ) Daire Başkanlığı tarafından yürütülecek faaliyetlerin etkinliğini artırmak üzere tavsiyelerde bulunmak.

h) Daire Başkanlığının yıllık faaliyet raporu ve plânı hakkında görüş bildirmek.

ı) Daire Başkanlığının faaliyet plânında yer alan konularla ilgili kurum ve kuruluşların uygulamaya sağlayabileceği katkıları belirlemek.

SEKİZİNCİ BÖLÜM

Ceza Hükümleri

Gizliliğin ihlâli

MADDE 33- (1) 4 üncü maddedeki yükümlülüğe aykırı hareket ederek bir kişinin hukuken korunan menfaatinin zarar görmesine neden olan kişi altı aydan iki yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır.

(2) Bu suçların soruşturulması ve kovuşturulması şikâyete bağlıdır.

DOKUZUNCU BÖLÜM

Son ve Geçici Hükümler

Kadrolar

MADDE 34- (1) Ekli (1) ve (2) sayılı listelerde yer alan kadrolar ihdas edilerek 190 sayılı Genel Kadro ve Usûlü Hakkında Kanun Hükmünde Kararnameye ekli (I) ve (II) sayılı cetvellerin Adalet Bakanlığına ait bölümlerine eklenmiştir.

lik taslaklarına, gerekirse değişiklik yaparak son şeklini vermek.

d) Eğitim kuruluşlarının eğitim izinlerini iptal etmek.

e) 21 inci maddenin ikinci fıkrası kapsamında arabulucunun sicilden silinmesine karar vermek.

f) Arabulucuların ödeyecekleri sicile kayıt aidatını ve yıllık aidatları tespit etmek.

g) Arabuluculuk Asgari Ücret Tarifesini gerekiyorsa değişiklik yapmak suretiyle onaylamak.

ğ) Daire Başkanlığı tarafından yürütülecek faaliyetlerin etkinliğini artırmak üzere tavsiyelerde bulunmak.

h) Daire Başkanlığının yıllık faaliyet raporu ve plânı hakkında görüş bildirmek.

ı) Daire Başkanlığının faaliyet plânında yer alan konularla ilgili kurum ve kuruluşların uygulamaya sağlayabileceği katkıları belirlemek.

SEKİZİNCİ BÖLÜM

Ceza Hükümleri

Gizliliğin ihlâli

MADDE 33- (1) Bu Kanunun 4 üncü maddesindeki yükümlülüğe aykırı hareket ederek bir kişinin hukuken korunan menfaatinin zarar görmesine neden olan kişi altı aya kadar hapis cezası ile cezalandırılır.

(2) Bu suçların soruşturulması ve kovuşturulması şikâyete bağlıdır.

DOKUZUNCU BÖLÜM

Son ve Geçici Hükümler

Kadrolar

MADDE 34- (1) Ekli (1) ve (2) sayılı listelerde yer alan kadrolar ihdas edilerek 13/12/1983 tarihli ve 190 sayılı Genel Kadro ve Usûlü Hakkında Kanun Hükmünde Kararnameye ekli (I) ve (II) sayılı cetvellerin Adalet Bakanlığına ait bölümlerine eklenmiştir.

Değiştirilen hükümler

MADDE 35- (1) 19/3/1969 tarihli ve 1136 sayılı Avukatlık Kanununun 12 nci maddesinin birinci fıkrasının (d) bendine, “Hakemlik”

ibaresinden sonra gelmek üzere “arabuluculuk” ibaresi eklenmiştir.

(2) 12/1/2011 tarihli ve 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanununun;

a) 137 nci maddesinin birinci fıkrasına “sulhe” ibaresinden sonra gelmek üzere “veya arabuluculuğa” ibaresi,

b) 140 ıncı maddesinin ikinci fıkrasına “sulhe” ibaresinden sonra gelmek üzere “veya arabuluculuğa”, üçüncü fıkrasına “sulh” ibaresinden sonra gelmek üzere “veya arabuluculuk” ibaresi,

c) 320 nci maddesinin ikinci fıkrasına “tarafı sulhe” ibaresinden sonra gelmek üzere “veya arabuluculuğa” ibaresi, eklenmiştir.

Yönetmelikler

MADDE 36- (1) Arabuluculuk eğitimi verecek kuruluşların denetlenmesi ile eğitimin süresi, içeriği ve standartları, yapılacak olan yazılı ve uygulamalı sınavın ilke ve kurallarının belirlenmesi, arabuluculuk sicilinin düzenlenmesi ve arabulucularda aranacak koşullar, arabulucuların denetlenmesi ve izlenmesi ile bu Kanunun uygulanmasını gösteren diğer hususlar, Bakanlıkça çıkarılacak yönetmeliklerle düzenlenir.

Yönetmelikler

MADDE 35- (1) Arabuluculuk eğitimi verecek eğitim kurumlarının nitelikleri ve denetlenmesi ile eğitimin içeriği ve standartları, yapılacak olan yazılı ve uygulamalı sınavın ilke ve kurallarının belirlenmesi, arabuluculuk sicilinin düzenlenmesi ve arabulucularda aranacak koşullar, arabulucuların denetlenmesi ve izlenmesi, bu Kanun hükümleri uygulanmaksızın alınmış olan arabuluculuk belgesinin geçerliliğine ilişkin usul ve esaslar ile bu Kanunun uygulanmasını gösterir diğer hususlar, Bakanlıkça çıkarılacak yönetmeliklerle düzenlenir.

GEÇİCİ MADDE 1- (1) Bu Kanunun yayımı tarihinden itibaren iki ay içinde kuruluş ve teşkilatlanma tamamlanır.

(2) Kanunun 31 inci maddesinde öngörülen kurum ve kuruluşlar Kurulda görev yapacak temsilcileri Kanunun yayımı tarihinden itibaren iki ay içinde Genel Müdürlüğe bildirir. İlk üç yıl için Adalet Bakanı tarafından seçilecek üç arabulucu yerine 31 inci maddenin birinci fıkrasının (ç), (g) ve (ğ) bentlerindeki kurumlar birer fazla temsilci bildirirler.

(3) Arabulucu yerine ilgili kurumlardan bildirilen temsilcilerin Kuruldaki görev süresi bir

GEÇİCİ MADDE 1- (1) Bu Kanunun yayımı tarihinden itibaren iki ay içinde kuruluş ve teşkilatlanma tamamlanır.

(2) Bu Kanunun 31 inci maddesinde öngörülen kurum ve kuruluşlar, Kurulda görev yapacak temsilcileri Kanunun yayımı tarihinden itibaren iki ay içinde Genel Müdürlüğe bildirirler. İlk üç yıl için Adalet Bakanı tarafından seçilecek üç arabulucu yerine 31 inci maddenin birinci fıkrasının (ç), (g) ve (ğ) bentlerindeki kurumlar birer fazla temsilci bildirirler.

(3) Arabulucu yerine ilgili kurumlardan bildirilen temsilcilerin Kuruldaki görev süresi bir

yıldır. Adalet Bakanlığı tarafından bu sürenin sonunda seçilecek üç arabulucu ismi Kurula bildirilir. Bu şekilde seçimi yapılan arabulucular yerlerine atandıkları Kurul üyelerinin görev sürelerini tamamlar.

(4) Birinci fıkrada belirtilen kuruluş ve teşkilatlanmanın tamamlanmasından itibaren üç ay içinde Kurul toplanır. Kurulun ilk toplantı tarihi, Kurul üyeleri bakımından üç yıllık görev süresinin başlangıcı olarak kabul edilir.

GEÇİCİ MADDE 2- (1) Bu Kanunun yayımı tarihini takip eden bir yılın sonuna kadar alınan arabuluculuk belgesinin geçerliliği konusunda, Kurul tarafından yapılacak inceleme sonucunda, söz konusu belgenin bu Kanunda aranan koşullara uygun olarak verilip verilmediği, eksik kalan hususların ne suretle yerine getirileceği hususunda bir karar verilir. Bu başvurunun Kurulun ilk toplantısından itibaren altı ay içinde yapılması gerekir. Kurul tarafından Kanunda belirtilen koşullara uygun belge verildiği anlaşılan kişiler, Adalet Bakanlığı tarafından 20 nci madde kapsamında düzenlenecek sınava girmeye hak kazanırlar.

GEÇİCİ MADDE 3- (1) Bu Kanunda öngörülen yönetmelikler, Kurulun ilk toplantısından itibaren üç ay içinde çıkarılır.

yıldır. Adalet Bakanlığı tarafından bu sürenin sonunda seçilecek üç arabulucu ismi Kurula bildirilir. Bu şekilde seçimi yapılan arabulucular yerlerine atandıkları Kurul üyelerinin görev sürelerini tamamlarlar.

(4) Birinci fıkrada belirtilen kuruluş ve teşkilatlanmanın tamamlanmasından itibaren üç ay içinde Kurul toplanır. Kurulun ilk toplantı tarihi, Kurul üyeleri bakımından üç yıllık görev süresinin başlangıcı olarak kabul edilir.

GEÇİCİ MADDE 2- (1) Bu Kanunda öngörülen yönetmelikler, Kurulun ilk toplantısından itibaren üç ay içinde çıkarılır.

Yürürlük

MADDE 37- (1) Bu Kanunun;

- a) 28 ilâ 32 nci maddeleri ile geçici maddeleri yayımı tarihinde,
b) Diğer hükümleri ise yayımı tarihinden bir yıl sonra,
yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 38- (1) Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

MADDE 36- (1) Bu Kanunun;

- a) 28 ilâ 32 nci maddeleri ile geçici maddeleri yayımı tarihinde,
b) Diğer hükümleri ise yayımı tarihinden bir yıl sonra,
yürürlüğe girer.
(2) Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

Recep Tayyip Erdoğan

Başbakan

Devlet Bak. ve Başb. Yrd.

C. Çiçek

Devlet Bakanı

M. Aydın

Devlet Bakanı

N. Çubukçu

Adalet Bakanı

M. A. Şahin

Dışişleri Bakanı

A. Babacan

Bayındırlık ve İskân Bakanı

F. N. Özak

Tarım ve Köyişleri Bakanı

M. M. Eker

En. ve Tab. Kay. Bakanı

M. H. Güler

Devlet Bak. ve Başb. Yrd.

H. Yazıcı

Devlet Bakanı

M. Başesgioğlu

Devlet Bakanı

M. Şimşek

Millî Savunma Bakanı

M. V. Gönül

Maliye Bakanı

K. Unakıtan

Sağlık Bakanı

R. Akdağ

Çalışma ve Sos. Güv. Bakanı V.

H. Yazıcı

Kültür ve Turizm Bakanı

E. Günay

Devlet Bak. ve Başb. Yrd.

N. Ekren

Devlet Bakanı

K. Tüzmen

Devlet Bakanı V.

M. Aydın

İçişleri Bakanı

B. Atalay

Millî Eğitim Bakanı

H. Çelik

Ulaştırma Bakanı

B. Yıldırım

Sanayi ve Ticaret Bakanı

M. Z. Çağlayan

Çevre ve Orman Bakanı

V. Eroğlu

(II) SAYILI CETVELİHDAS EDİLEN KADROLAR
(MESLEK MENSUPLARI)

UNVANI	DERECE	SERBEST KADRO ADEDİ	TUTULAN KADRO ADEDİ	TOPLAM
Daire Başkanı	1	1	-	1
Tetkik Hâkimi	3	3	-	3
TOPLAM		4	-	4

(2) SAYILI LİSTE

KURUMU : ADALET BAKANLIĞI
TEŞKİLÂTI : MERKEZ

(I) SAYILI CETVELİHDAS EDİLEN KADROLAR
(MESLEK MENSUPLARI)

SINIFI	UNVANI	DERECE	SERBEST KADRO ADEDİ	TUTULAN KADRO ADEDİ	TOPLAM
GİH	Şube Müdürü	1	1	-	1
GİH	Şube Müdürü	2	1	-	1
GİH	Denetim Görevlisi	5	5	-	5
GİH	V.H.K.İ.	9	5	-	5
GİH	Memur	9	5	-	5
GİH	Sosyolog	8	2	-	2
GİH	Sosyal Çalışmacı	8	2	-	2
GİH	Psikolog	8	2	-	2
GİH	Öğretmen	8	2	-	2
	TOPLAM		25	-	25

KURUMU : ADALET BAKANLIğI
TEŞKİLÂTI : MERKEZ

(II) SAYILI CETVEL

İHDAS EDİLEN KADROLAR
(MESLEK MENSUPLARI)

UNVANI	DERECE	SERBEST KADRO ADEDİ	TUTULAN KADRO ADEDİ	TOPLAM
Daire Başkanı	1	1	-	1
Tetkik Hâkimi	3	<u>3</u>	-	<u>3</u>
TOPLAM		4	-	4

(2) SAYILI LİSTE

KURUMU : ADALET BAKANLIğI
TEŞKİLÂTI : MERKEZ

(I) SAYILI CETVEL

İHDAS EDİLEN KADROLAR
(MESLEK MENSUPLARI)

SINIFI	UNVANI	DERECE	SERBEST KADRO ADEDİ	TUTULAN KADRO ADEDİ	TOPLAM
GİH	Şube M¼d¼r¼	1	1	-	1
GİH	Şube M¼d¼r¼	2	1	-	1
GİH	V.H.K.İ.	9	5	-	5
GİH	Memur	9	5	-	5
TH	Sosyolog	8	2	-	2
SH	Sosyal alıŐmacı	8	2	-	2
SH	Psikolog	8	<u>2</u>	-	<u>2</u>
	TOPLAM		18		18

